

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

उस्मानाबाद जिल्हा

१९९१-९२

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन,
मुंबई.

" पकृत कार्यालयीन उपयोग करिता. "

" जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन "

जिल्हा : उस्मानाबाद.

१९९१ - ९२.

अर्थ व सांख्यिकी संशोधनालय,

महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

(अ)

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - १९९१-९२

दुस्तीक्ष्णतात जिल्हा

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा: उस्मानाबाद	महाराष्ट्र राज्य
१	२	३	४	५

(एक) प्राकृतिक रचना

अ) भौगोलिक स्थान

१) उत्तर अक्षांश	अंश	१७.३५ ते १८.४०	१६.४ ते २२.१
२) पूर्व रेखांश	अंश	७५.१६ ते ७६.४०	७२.६ ते ८०.९

ब) हवामान-१९९१

१) किमान तापमान	सेल्सियस	८.९	५.४
२) कमाल तापमान	"	४२.७	४८.७
३) पर्जन्य (सरासरी)	कि.मी.४९६.४६		उ.ना.

क) प्रशासकीय विभाग

(एप्रिल १९९२ रोजी)

१) तालुके	संख्या	६	३०३
२) पंचायत समित्या	"	६	२९८
३) टंवागस्त तालुके	"	६ (१९९१-९२)	२२६
४) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	"	६	२९८
५) शहरे	"	८	३३६
६) गावे (एकूण) १९८१	"	७१२	४१८३३
१) निर्जन	"	८	२४७९
२) वस्ती असलेली	"	७०४	३९३५४
७) क्षेत्रांक (१९९१)	चौ. कि.मी	७५६९ (अस्थायी)	३०७७१३

(दोन) प्रशासकीय संस्था (३१-३-९२)

१) पंचायत समित्य	संख्या	६	२९८
२) महानगर पालिका	"	-	११
३) नगर परिषद	"	८	२२८
४) कॅम्प मंडळे	"	-	७
५) ग्रामपंचायती	"	५४१	२५८४८
६) पोलीस स्थानके	"	१५	८३३
७) पोलीस आउट पोस्ट	"	१३	-

कृ.मा.प.

(आ)

१	२	३	४	५
(तीन)	लोकसंख्या (१९९१) अस्थायी			१९९१
१)	ग्रामीण लोकसंख्या आकडे	हजारात	१०७८	४८३९६
२)	नागरी लोकसंख्या	"	१९४	३०५४२
३)	एकूण लोकसंख्या	"	१२७२	७८९३८
४)	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या (१९८१ नुसार)	"	१४५	८७५८ (१९९१) नुसार
५)	अनुसूचित जातीच्या लोक संख्येची (१९८१ नुसार)	टक्केवारी	१४.०७	११.०९
६)	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या (१९८१ नुसार)	हजारात	१९	७३१८ (१९९१ नुसार)
७)	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची	टक्केवारी	१.८८	९.२७
८)	पुरुष (१९९१) अस्थायी)	आकडे हजारात	६५५	४०८३६
९)	स्त्रिया		६१७	३८११२
१०)	स्त्रि-पुरुष प्रमाण	१०० पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	९४३	९३४
११)	घनता दर चौ. कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या		१६८	२५७
साक्षरतेचे प्रमाण १९९१			(१९९१ - नुसार)	
१२)	१) एकूण	टक्केवारी	४४.३७	६४.९
	२) पुरुष	"	५६.३८	७६.५६
	३) स्त्रिया	"	३१.६२	५२.३२
	४) राज्यामध्ये जिल्ह्यांवा क्रांमंक संख्या		२४	-
(चार)	कृषि		१९८५-८६	१९९०-९१
			(अंतीम)	(अस्थायी)
१)	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	७४८	३०७५८
२)	जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्याची भौगोलिक क्षेत्राची	टक्केवारी	४(०.५५)	५४१० (१७.५९%)

२००८

(६)

१	२	३	४	५
३)	शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन.			
	अ) २५ विंगर शेती वापराखालील हजार हेक्टर जमीन.	१३		११११
	ब) पडीत जमिन आणि लागवडी लायक नसलेली जमीन.	"	"	१७१७
	क) एकूण (अ + ब)	"	"	२५
४)	पडीत जमिनीव्यतिरिक्त लागवडी न केलेले इतर जमीन.			
	१) काथम गुरे वरण आणि इतर हजार हेक्टर	३३		१५१९
	२) झाडे झुडपाखालील जमीन	"	"	१
	३) लागवडी योग्य परंतु पड जमीन.	३४		१०२८
५)	पडीत जमीन			
	१) वातु पड हजार हेक्टर	३१		८७०
	२) इतर पड	"	"	५६
६)	पिकाखालील क्षेत्र			
	१) पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	"	"	५७४
	२) दुसोटा क्षेत्र	"	"	९६
	३) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	"	"	६७०
७)	ओलित क्षेत्र			(१९९०-९१)
	१) निव्वळ ओलित क्षेत्र	"	"	७५
	२) एकूण ओलित क्षेत्र	"	"	९६
८)	महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्ये)	"	"	४८३
९)	वाहत धारण जमिनी (१९८५-८६)		(१९८५-८६)	(१९९०-९१)
	१) २ हेक्टरपेक्षा कमी	हेक्टर "००"	८३८	५६००९
	२) २ ते १० हेक्टर	"	"	४५८५
	३) १० हेक्टरपेक्षा जास्त	"	"	१५६५
१०)	जमीन महसूल वसुली (१९९१-९२) लायक समये			६७८
११)	जिल्हा परिषदेचे उपकर (१९९१-९२)			५२०८

(ई)

१	२	३	४	५
१२)	पंचायत समितीचा उपकर हजार रुपये (१९९१-९२)	उ.ना.		६३८८८
(पाच) पशु संवर्धन (पशु गणना १९८७ अस्थायी)				
१)	पशुधन	संख्या हजारात	७६३	३४२५५
२)	गायी व बैल	"	३४३	१६९८३
३)	म्हशी व रेडे	"	१०९	४७५६
४)	मेंढ्या	"	७५	२८७३
५)	शेळ्या	"	२१९	९१९५
६)	कोंबड्या, बदके	"	३३९	२४८३९
(सहा) सहकार (१९९१-९२)				
१)	सहकारी संस्था	संख्या	१९१२	११३०२३
२)	प्राथमिक कृषि सह. पत संस्था "	"	४५४	१९७२९
३)	प्राथमिक कृषि सह. पत संस्थेचे सभासद	संख्या हजारात	२१४	८२७७
४)	दुग्ध शाळा संस्था	संख्या	५८०	१४०६९ (१९९०-९१)
५)	प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी रु. कोटीत दिलेली कर्ज.	रु. कोटीत	३३	७७५ (१९९०-९१)
(सात) जलसिंचन (३०-६-९१ रोजी)				
१)	पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र			
१)	मोठे प्रकल्प	संख्या	२	२१
	लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	६४	उ.ना.
२)	मध्यम प्रकल्प	संख्या	११	१७१
	लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	२५	उ.ना.
३)	लघु प्रकल्प (पृष्ठ भाग)	संख्या	८२	१५५०
	लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	१९	उ.ना.
४)	सिंचन विहिरीखाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	७७	१२९५ (१९९०)
(आठ) उद्योग (३१ डिसेंबर १९९१)				
१)	नोंदणीकृत कारखाने	संख्या	५३	२७४६५
२)	नोंदणीकृत पालू कारखाने (उत्पादन पालू असलेले)	"	४४	२४११९
३)	साखर कारखान्यांची संख्या (पालू असलेले खाजगी धस्त)	"	१	१४०
				६ कृ.मा.प.

(उ)

१	२	३	४
	४) साखर कारखान्यातील साखरेचे उत्पादन	हजार टन	४३६ ४१२४
	५) सर्व सत गिरण्यांची संख्या	संख्या	५ १२२
(नऊ)	वीज		
	१) वीज पुरवठा केलेली शहरे व खेडी संख्या (३१-३-९२)	संख्या	७२० ३९६६१
	२) विद्युतीकरण झालेल्या गांवांची संख्या	संख्या	७१२ ३९४१३
	३) वीज पुरवठा केलेले पंप संय (९१-९२) संख्या	संख्या	५६ १६१५
		हजारात	
	४) गोबरगैस संयंत्रे [३१-३-९२]	संख्या	५०२ [३४८३६ [३१-३-९२]]
(दहा)	सार्वजनिक आरोग्य (१९९१-९२)		
	१) रुग्णालये	संख्या	८ ७६८
	२) दवाखाने	"	११ १८९६
	३) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	"	४१ १६७२
	४) प्रथमिक आरोग्य पथके	"	- ८१
	५) एकात्मिक बालविकास गट योजना संख्या	संख्या	२ १३१
	६) अंगणवाडीत उपस्थित राहणारी मुले संख्या	संख्या	२११७३ १५६९०२१
(आकरा)	शिक्षण		३०-९५ ८२ १९९१-९२
१)	१) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	८४४ ६०१८२
	२) एक शिक्षकी शाळा	"	१२८ १३१८७ (९०-
	३) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी संख्या	हजारात	१५७ १०६५६
	४) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक संख्या	हजारात	४ २७२
	५) प्रत्येक शिक्षकामागे विद्यार्थी संख्या	संख्या	३९ ३९
(बारा)	दुय्यम शिक्षण		
	१) दुय्यम शाळा	संख्या	१७६ १०५२०
	२) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या	हजारात ८८३ ६०१६
	३) शाळेतील शिक्षक	संख्या	हजारात ३ १८६
	४) प्रत्येक शिक्षकामागे दुय्यम शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	हजारात ३१ ३२
(तेरा)	उच्च शिक्षण		

(क.)

१	२	३	४	५
(तेरा)	उच्च शिक्षण		३०-६-८९	१९९१-९२
	१) संस्था	संख्या	६	११६६
	२) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	११	११४१
(बौदा)	प्रौढ शिक्षण (१९९१-९२)		१९९१-९२	
	१) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	७३०	२०८०२
	२) प्रौढांची उपस्थिती	संख्या हजारात	२२	५०२
	तांत्रिक शिक्षण			
	१) शासकीय प्रशिक्षण संस्था			
	१) शासकीय व शासन सहाय्यीत संस्था	संख्या	२	११२ (१९८९-९०)
	२) इतर (खाजगी)	संख्या	२	९९ (१९८९-९०)
	२) शासकीय शासन सहाय्यीत औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये मंजूर झालेल्या जागा	औद्योगिक संख्या	१४२	४२८४४
	३) तांत्रिक व व्यवसायिक शिक्षण संस्था			
	१) शासकीय व शासन सहाय्यीत	संख्या	६	१६६
	२) इतर (खाजगी)	"	१२	५९७
	४) शासकीय, तांत्रिक व्यवसाय शिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या हजारात उ.ना.		१५५
	५) अभियंत्यांची संख्या	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
(पंधरा)	परिवहन आणि दळणवळण (३१-३-९२)		(३१-३-९२ अक्षरची)	
	१) एकूण रेल्वे मार्गांची लांबी (३१-३-९२)	कि.मी.	३०	५४४०
	२) रस्त्यांची जोडलेली गावे	संख्या	५९९	उ.ना.
	३) एकूण रस्त्यांची लांबी (पृष्ठांकित नगरपालिका व्यतिरिक्त)	कि.मी.	४१७१	१७४४९४
	४) राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	कि.मी.	७९	३२५९
	५) राज्य महामार्ग	कि.मी.	६६८	३१०७६
	६) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	९३२	३८९८४
	७) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	८१०	३९३१६
	८) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	१५२७	६२१५९

कृ.मा.प.

(स)

१	२	३	४	५
(सोळा)	पिंपरीच्या पाण्याचा पुरवठा			
१)	कोण भावांचा संख्या (१-४-९१)	संख्या	उ.ना.	१९१४
२)	खेड्यांना केल्या पुरवठा (१९९१-९२)			
१)	नंजवा पाणी पुरवठा	संख्या	२९५	३५१
२)	कुम नंजवा	"	१४५	-
३)	विहिरी	"	२६	७०
४)	विद्युत् विहिरी	"	३३	१७७
३)	टॅक्सी किंवा अलगाडीने पाणी पुरवठा केली जाणारी गावे	"	~~३९१~~	५६२०
४)	योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	"	७	-
(सतरा)	धर बांधणी (१९९१-९२)			(१९९०-९१)
	भूमिहीन कामगारांसाठी बांधलेल्या शोपड्या संख्या	१५७		१७००
(आठरा)	सकांतिमक ग्रामीण विकास कार्यक्रम (१९९१-९२)			
१)	दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबे १९८४-८५ संख्या हजारात	०.५३		३४
३)	लाभार्थी (दुने न-नुने)	संख्या	३७५९	उ.ना.
(एकोवीस)	रोजगार निर्मिती (१९९१-९२)			
१)	रोजगार हमी योजना (कोटी मनुष्य दिवस)	०.३९		११.९४
२)	राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम (कोटी मनुष्य दिवस)	-		-
३)	जवळ रोजगार योजना	"	उ.ना.	७.७१
(वीस)	आदिवासी कल्याणकारी योजना-३१-३-९१			
१)	आदिवासी पोरता आश्रम शाळा संख्या	६		६०२
(इकवीस)	भागातून रोजगार कल्याणकारी योजना			
१)	भागातून रोजगार कल्याणकारी योजना संख्या	२		२२५७ (१९९०-९१)
३)	धनगृहात रोजगार विद्यार्थी	"	१६०	१००३५० (१९९०-९१)
(बावीस)	पिंपरी निधीतून (१९९१-९२)			
१)	वार्षिक योजनेतील मजूर तरतूद रु. कोटीत	११		२९६९
२)	अनुसूचित भूत कायद्यासाठी तरतूद	"	१७	निरंक
(तेढीस)	नाशरी पुरवठा			
१)	रास्त भावाची दुकाने १९९१-९२ संख्या	९६५		३८७७६
२)	पुरविलेला एकूण साठा १९९१-९२ "०००" मे.टन	३०		उ.ना.
३)	सातवीय गुदामे (३१-३-९१) संख्या	३०		१२०१
४)	साठवण्याची क्षमता "०००" मे.टन	उ.ना.		७४०
टीप:-	१) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ खेड्यांचा माहितीचा यात समावेश आहे.			
	२) कृषि विषयक आवेद्वारी (राज्यासाठी) आस्थायी आहे.			
	३) उ.ना. = उपलब्ध नाही.			

(१)

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - १९९१ - ९२

जिल्हा : - उस्मानाबाद

महाराष्ट्र कुलस्वामिनी श्री. तुळजाभवानी देवीच्या तुळजापूर येथील प्राचीन मंदीरामुळे या जिल्ह्यात आगळे महत्त्व प्राप्त झालेले आहे. उस्मानाबाद शहराच्या नजीकच्या परिसरातील डांगर श्रेणीत असलेली अति प्राचीन व ऐतिहासिकदृष्ट्या महत्त्वाची जैन लेणी " धाराशिवची " या नावाने संबोधली जाते. उस्मानाबाद हे शहर धाराशिव या नावाने ओळखले जात होते. उमरगा तालुक्यातील अचलेर या गांवी असलेली हेमाडपंथी प्राचीन शिव मंदीरे व त्याच्या जवळच असलेली व प्राचीन-काळी मरंब नगरी (सध्याचे मुरम) या नावाने भरभराटीस असलेली नगरी ही पण प्राचीन व ऐतिहासिकदृष्ट्या महत्त्वाची ठिकाणे होत. जिल्ह्यातील तेर हे गांव ही अति प्राचीन काळपासून प्रसिध्द आहे. कुंथलगिरी हे जैनांचे प्रसिध्द तीर्थस्थळ ही या जिल्ह्यात आहे. भूम तालुक्यातील माणकेश्वर येथील हेमाडपंथी मंदीर शिल्प - कलेचा एक उत्कृष्ट नमुना/पहावयास मिळतो.

२/- हा जिल्हा पूर्वीच्या हैद्राबाद राज्यातील मराठवाडा म्हणविल्या जाणा-या मराठी भाषिक जिल्ह्यांपैकी एक आहे. द्विभाषिक राज्याच्या स्थापनेच्या वेळी म्हणजे १९५६ साली हा जिल्हा मराठवाड्यातील उर्वरित वार जिल्ह्यासह मुंबई द्विभाषिक राज्यात समाविष्ट करण्यात आला. स्वतंत्र महाराष्ट्र राज्याच्या स्थापनेनंतर या जिल्ह्याचा महाराष्ट्र या मराठी भाषिक राज्यात समावेश झाला व बीड, औरंगाबाद, नांदेड व परभणी या मराठवाड्यातील अन्य जिल्ह्या बरोबर उस्मानाबाद जिल्ह्यासह सध्याचा औरंगाबाद या स्वतंत्र महसूल विभागाची स्थापना करण्यात आली.

३/- १९८१ च्या जनगणने पर्यंत लातूर हा या जिल्ह्यातील एक तालुका होता. परंतु ऑगस्ट १९८२ मध्ये या जिल्ह्याचे विभाजन होऊन पूर्वीच्या जिल्ह्यातील लातूर औसा, अहमदनगर व उदगीर आणि त्रिलंगा हे तालुके लातूर या नवनिर्मित जिल्ह्यात समाविष्ट करण्यात आले. त्यामुळे सध्याच्या पुनर्रचित उस्मानाबाद जिल्ह्यात पूर्वीचे फक्त उस्मानाबाद, कळंब, उमरगा, तुळजापूर, परंडा व भूम हे सहा तालुके राहिले आहेत. याच सुमारास सोलापूर जिल्ह्यातील बार्शी या तालुक्याची आठ गांवे या जिल्ह्यातील उस्मानाबाद तालुक्यात समाविष्ट करण्यात आली आहेत.

४) उस्मानाबाद जिल्हा दक्षिण पठाराच्या क्षेत्रात येतो. जिल्ह्याचा बराच भाग खळकाळ व उर्वरित भाग सपाट असून समुद्रसपाटीपासून सरासरी ६०० मिटर -

उंचीवर आहे. हा जिल्हा बालाघाट डोंगराच्या लहान रांगानी वेढलेला आहे. भूम, कळंब, उस्मानाबाद आणि तुळजापूर हे तालुके बालाघाट डोंगराच्या कक्षेत व इतर तालुके सपाट प्रदेशावर आहेत. जिल्ह्याचा कांही भाग गोदावरी नदीच्या खो-यात व कांही भाग भीमेच्या खो-यात मोडतो. कळंब तालुका गोदावरी नदीची महत्वाची उपनदी मांजरा या नदीच्या खो-यात आहे. उस्मानाबाद व उमरगा हे तालुके मांजरा नदीच्या तेरेणा या उपनदीच्या कक्षेत येतात. परंडा आणि भूम व तुळजापूर आणि उमरगा या तालुक्यांचा कांही भाग सीना नदीच्या खो-यात मोडतो. सीना ही भीमा नदीची उपनदी आहे. जिल्ह्यातील सर्व शहरांमध्ये भूम हे शहर समुद्र सपाटीपासून सुमारे ७६० मीटरवर असल्यामुळे सर्वात जास्त उंचीवर आहे तर परंडा हे शहर ५३० मीटरवर म्हणजे सर्व शहरात कमी उंचीवर आहे. पठाराची सरासरी उंची ६०० मीटर असून त्याचा दक्षिणेकडील खोलगट भाग भीमा खो-यात मोडतो.

५/- हा जिल्हा मराठवाड्याच्या अति पूर्वेकडील असून त्याचा विस्तार - १७.३५ आणि १८.४० उत्तर अक्षांश व ७५.१६ आणि ७६.४० पूर्व रेखांश यामध्ये आहे. जिल्ह्याच्या दक्षिण-पश्चिमेस सोलापूर, उत्तर - पश्चिमेच्या बाजुला - अहमद नगर, उत्तरेस बीड, ईशान्य व पूर्व दिशेला लातूर आणि दक्षिण-पूर्व व दक्षिणेला कर्नाटक राज्यातील अनुक्रमे बिदर व गुलबर्गा हे जिल्हे आहेत.

६/- जिल्ह्याचे एकूण क्षेत्रफळ ७५१२.४ चौ. कि.मी. असून आकारमान लक्षात घेता महाराष्ट्रात त्याचा २४ वा क्रमांक लागतो. जिल्ह्याच्या एकूण क्षेत्रापैकी २४१.४ चौ. कि.मी. क्षेत्र (३.२१) टक्के नागरी असून उर्वरित ७२७१.० चौ. कि.मी. क्षेत्र (९६.७९) टक्के ग्रामीण आहे. प्रशासनाच्या सोयीसाठी जिल्ह्याचे भूम, उस्मानाबाद हे दोन महसूल उपविभाग पाडण्यात आले आहेत. एक उपविभाग भूम येथे असून त्यामध्ये भूम, परंडा व कळंब तालुके समाविष्ट आहेत. दुस-याचे मुख्यालय, उस्मानाबाद हे आहे व त्यात उर्वरित उस्मानाबाद, तुळजापूर व उमरगा हे तालुके अंतर्भूत आहेत. वरील उपविभागासाठी स्वतंत्र उपजिल्हाधिकारी कार्यालय, आहेत. नागरी विभाग वगळता प्रत्येक तालुक्याचे सर्व क्षेत्र संबंधीत पंचायत समित्यांच्या कक्षेत असून तालुक्या इतकाच म्हणजे सहा पंचायत समित्या जिल्ह्यात असून उस्मानाबाद येथे जिल्हा परिषदेचे मुख्यालय आहे.

७/- १९८१ च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यात एकूण ७१२ गावे असून त्यापैकी ७०४ गावे वस्ती असलेली व ८ ओसाड आहेत. ३१-३-९२ अखेर जिल्ह्यात एकूण ५४१

(३)

ग्रामपंचायती होत्या त्यापैकी ४५१ स्वतंत्र व राहिलेल्या १० गट ग्रामपंचायती होत्या. जिल्ह्यातील एकूण आठ नागरी क्षेत्रांपैकी उस्मानाबाद येथे " ब " वर्ग नगरपालिका व इतर सात शहरांसाठी सात " क " वर्ग नगरपालिका आहेत. येथे एकूण ५ कृषि उत्पन्न बाजार समित्या असून त्या उस्मानाबाद, कळंब, मुसम (ता. उमरगा) तुळजापूर व परंडा या ठिकाणी आहेत.

८/- उस्मानाबाद हे शहर जिल्ह्याचे मुख्यालय आहे व येथे राज्य शासन व जिल्हा परिषदेची कार्यालये आहेत.

भूविज्ञान

९/- जिल्ह्यातील जमिनीची दोबळ मानाने दोन भागात विभागणी होऊ शकते. पहिल्या विभागात भारी व खोल काळ्या जमिनीपासून ते कमी खोलीच्या व हलक्या जमिनी पर्यंतचे वेगवेगळे प्रकार अढळतात. दुस-या भागात अत्यंत सुपीक जमिनीचा समावेश आहे. या भागात असलेल्या डोंगराळ विभागातील जमिनीचे पट्टे भात शेतीसाठी उपयुक्त आहेत.

१०/- नदी नाले :- तेरणा नदी जिल्ह्याच्या पश्चिमेकडून पूर्वेकडे उस्मानाबाद व उमरगा तालुक्यातून जाऊन पूर्वेकडील सीमेवर मांजरा नदीस मिळते. परंडा तालुक्याच्या पश्चिम सीमेवरून नदी उत्तरेकडून दक्षिणेकडे वहात जाते. बोरी नदी तुळजापूर तालुक्यापासून वहाते व पुढे सोलापूर जिल्ह्यात प्रवेश करून सीता नदीस मिळते. या नद्या व्यतिरिक्त उमरगा तालुक्यात बेणीतुरा, भूम तालुक्यात बाणंगा आदि अन्य नद्या व नाले जिल्ह्यात आहेत. पण पावसाळा सोडून अन्य काळात वर्षभर ते जवळ जवळ कोरडे असतात. कारण पावसाचे पाणी उंच डोंगरावरून वहाते येते व दुस-या जिल्ह्यात वहात जाते. जलसिंचन प्रकल्प व पाझर तलाव या व्यतिरिक्त जिल्ह्यात मोठी तळी किंवा सरोवरे नाहीत.

हवामान व पर्जन्य

११/- जिल्ह्यातील हवामान प्रामुख्याने कोरडे असून पावसाळा साधारणतः जूनच्या मध्यापासून सुरु होतो व सप्टेंबरच्या शेवटी संपतो. सप्टेंबरच्या अखेर पासून ते नोव्हेंबरच्या मध्यापर्यंत हवामान उष्ण व दमट असते. त्या नंतर जानेवारी अखेर पर्यंत हिवाळा असतो. फेब्रुवारी व मार्च महिन्यातील हवामान कोरडे असते. एप्रिल ते जून उन्हाळा असतो.

(४)

उन्हाळ्यामध्ये सामान्यतः वाद्री वारे वहातात. उस्मानाबाद शहराचे उन्हाळ्यातील हवामान मराठवाड्यातील इतर जिल्ह्यांच्या मानाने थंड असते.

१२/- उस्मानाबाद येथे तपमान निर्धारण केंद्र असून मध्ये कमाल ४२.७ व किमान ८.९ सेल्सियस तापमान नोंदले गेले आहे.

१३/- दक्षिण पठारावरील इतर जिल्ह्याप्रमाणे उस्मानाबाद जिल्ह्यात देखील दक्षिण - पूर्व मोसमी वा-यापासून पाऊस पडतो. साधारणपणे जुनच्या मध्यापासून पावसाळा सुरु होतो. जुलै मध्ये पाऊस मोठ्या प्रमाणावर होतो व सामान्यपणे सप्टेंबरच्या शेवटी पावसाळा संपतो. १९९१ मधील जिल्ह्याचे सरासरी पर्जन्यमान ४९६.४६ मि.मी. होते. त्यापूर्वी उस्मानाबाद व तुळजापूर या पश्चिमेकडील तालुक्यांचे अनुक्रमे ४४३.१ मि.मि. व ६३२.४० मि.मि. पाऊस झाला. परंडा व भूम या पश्चिम घाटाच्या पर्जन्य छायेतील तालुक्यात या वर्षी अनुक्रमे २८९.९ व ३८६.० मि.मि. पाऊस झाला. संदर्भीय वर्षीत सर्वात जास्त ६३२.४० मि.मि. पाऊस तुळजापूर येथे व सर्वात कमी पाऊस २८९.९ मि.मी. परंडा येथे नोंदला गेला आहे. महाराष्ट्र शासनाने नियुक्त केलेल्या सुखटणकर समितीने या जिल्ह्यातील - परंडा, भूम व तुळजापूर हे संपूर्ण तालुके आणि उस्मानाबाद व कळंब तालुक्यातील अनुक्रमे तेर व शिराटोण मंडळ सोडून इतर अवर्षण प्रवण म्हणून जाहीर केला आहे.

जमिनीचा प्रकार.

१४) जिल्ह्यातील जमिनीची विभागणी दोडक मानाने दोन विभागात करणे शक्य आहे. पहिल्या विभागात काळ्या व सुपीक मातीचा धर असलेली काळीभोर सुपीक जमीन तसेच हलक्या प्रतीची जमीन अडळते. जमिनीच्या या वैशिष्ट्यामुळे या भागात खरीप व रब्बी या दोन्हीही हंगामातील पिके घेतली जातात. कळंब व उस्मानाबाद या तालुक्यांचा समावेश या विभागात होतो. या तालुक्याच्या पूर्व भागात खरीप व पश्चिमेकडील भागात रब्बी पिके घेतली जातात. दुसऱ्या विभागात प्रामुख्याने सुपीक जमिनीचा समावेश आहे. तेथे मुख्यत्वे रब्बी पिके घेतली जातात.

लोकसंख्या.

१५) १९९१ च्या जनगणने प्रमाणे उस्मानाबाद जिल्ह्याची लोकसंख्या १२७१८७० आहे. यामध्ये सोलापूर जिल्ह्यातील बार्शी तालुक्यापासून वर्ग करण्यात आलेल्या ८ गावांच्या लोकसंख्येचा समावेश आहे. त्यापैकी ६५७७१४ पुरुष व ६१७१५६ स्त्रिया आहेत. ग्रामीण भागातील लोकसंख्या १०७८२३४ आहे. तर नागरी भागातील लोकसंख्या १९३५४४ आहे. जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येची तालुकानिहाय लोकसंख्येच्या

विभागणीची टक्केवारी उस्मानाबाद २२.२७% , कळंब १६.३१% , उमरगा २२.५८% , तुळजापूर १७.१३% , परंठा १०.८९% आणि भूम ९.७२% आहे. १९८१ च्या जनगणनेच्या तुलनेने १९९१ च्या जनगणनेच्या लोक्संख्येत २३.५२% वाढ झाली आहे. त्यापैकी ग्रामीण व नागरी भागातील वाढ अनुक्रमे १९.८८% व ४८.६७% आहे.

घनता

१६) महाराष्ट्राच्या एकूण क्षेत्राच्या तुलनेत उस्मानाबाद जिल्ह्याच्या क्षेत्राच्या टक्केवारी २.४६ आहे. त्याच प्रमाणे महाराष्ट्राच्या एकूण लोक्संख्येची उस्मानाबाद जिल्ह्याच्या लोक्संख्येची टक्केवारी १.६१% आहे. उस्मानाबाद जिल्ह्याची लोक्संख्या घनता प्रत्येक प्रत्येक चौरस किलो मिटरमागे १६८ एवढी आहे. तर महाराष्ट्राची २०४ एवढी असून भारताची २०८ इतकी आहे. जिल्ह्यामध्ये उस्मानाबाद तालुक्याची लोक्संख्या घनता सर्वात जास्त म्हणजे १८० व्यक्ती प्रति चौरस किलो मिटर इतकी असून सर्वात कमी म्हणजे ११० व्यक्ती प्रति चौरस किलो मिटर इतकी तुळजापूर तालुक्यात आहे.

ग्रामीण व नागरी लोक्संख्या

१७/- ८४.७८% लोक्संख्या ग्रामीण भागात रहाते. एकूण १९३५४४ शहरी लोक्संख्या पैकी ७४.७६% लोक्संख्या उस्मानाबाद, तुळजापूर, नळदुर्ग, उमरगा व मुसम या उस्मानाबाद, तुळजापूर व उमरगा तालुक्यातील शहरात समाविष्ट आहे तर उरलेली २५.२४% लोक्संख्या कळंब, भूम व परंठा या गावात विखुरलेली आहे.

स्त्रि - पुरुष प्रमाण

१८/- महाराष्ट्रात दर हजार पुरुषांमागे ९३४ स्त्रिया हे प्रमाण १९९१ च्या गणनेप्रमाणे आहे तर उस्मानाबाद जिल्ह्यात हेच प्रमाण ९४३ स्त्रिया असे आहे. जिल्ह्यातील ग्रामीण भागात तेच प्रमाण ९५० स्त्रिया व नागरी भागात ९०५ स्त्रिया या प्रमाणे आहे.

अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती

१९/- उस्मानाबाद जिल्ह्यातील एकूण लोक्संख्येपैकी अनुसूचित जातीची टक्केवारी १४.०७% आहे. या बाबीची महाराष्ट्राची टक्केवारी ७.१४ आहे.

२०) १९८१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जमातीची लोक्संख्या १९३२० आहे. तिची टक्केवारी एकूण लोक्संख्येच्या १.८८% येते. (यामध्ये सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ वेड्यांच्या माहितीचा समावेश-

आहे.) महाराष्ट्र राज्याची हीच टक्केवारी ९.२ आहे.

कामकरी

== == ==

२१/- १९८१ च्या जनगणनेत काम करणा-या व्याखेत बदल करण्यात आला असून " सीमांतिक " कामकरी ही वर्गवारी नव्याने निर्माण केलेली आहे. अर्थार्जनासाठी ज्यांना मागील वर्षात वर्षभर अथवा वर्षातील अधिक काळ काम मिळाले अशा व्यक्ती साठी "कामकरी " ही संज्ञा वापरली आहे. या उलट ज्या व्यक्तींना मागील - वर्षात फक्त कांही काळ काम केले आहे अशा व्यक्तीसाठी "सीमांतिक कामकरी " ही संज्ञा वापरली आहे.

२२/- १९८१ च्या जनगणनेनुसार उस्मानाबाद जिल्ह्यातील कामक-यांची (मुख्यतः व सीमांतिक) संख्या ४, ६७, २२९ एवढी असून या कामक-यांचे प्रमाण एकूण लोकांसंख्येच्या ४५.३८% आहे. एकूण कामक-यापैकी शेतकरी ३७.५७% , शेत मजूर ३५.४३% घर-गुती उद्योग वस्तु निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुस्स्ती १.५०% व इतर काम करणारे १४.०८% व सीमांतिक काम करणारे ११.४२% आहेत.

वयोगटानुसार लोकांसंख्या.

== == == == ==

२३/- १९८१ च्या जनगणनेनुसार वयोगटाप्रमाणे जिल्ह्याच्या लोकांसंख्येची विभागणी पुढील प्रमाणे आहे. ० ते १४ वर्षे या वयोगटात सर्वात जास्त म्हणजे ४१.३४% १५ ते १९ वयोगटात ८.७५% , २० ते २४ वर्षे वयोगटात ७.६८% , २५ ते २९ या वयोगटात ६.९२% , ३० ते ३४ या वयोगटात ६.२७% , ३५ ते ३९ वयोगटात ५.९२% , व ४० ते ४९ या वयोगटात ९.४७% , ५० ते ५९ या वयोगटात ६.२९% , ६० व ६० वर्षावरील या वयोगटात ७.२५% व अनिर्देशित वयोगटात ०.११% लोकांसंख्या अढळते. वरील माहिती जुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्याची (सध्याचे उस्मानाबाद व लातूर - जिल्हे एकत्रित) आहेत व यात सोलोपूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा समावेश नाही. वरील विवेचनावरून स्पष्ट होते की, काम करण्यास योग्य अशा १५ ते ४९ वर्षे या वयोगटातील लोक-संख्येचे प्रमाण ५० टक्क्यापेक्षाही कमी (सुमारे ४५ टक्के) आहे.

साक्षरता

== == ==

२४/- १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे उस्मानाबाद जिल्ह्यातील साक्षरतेची टक्केवारी एकूण लोकांसंख्येच्या ४४.३७% आहे. महाराष्ट्र राज्याची हीच टक्केवारी ६४.९ आहे.

ग्रामीण क्षेत्रातील साक्षरतेचे प्रमाण ४१.७७% असून शहरी (नागरी) विभागातील हेच प्रमाण ५८.८०% आहे. उस्मानाबाद जिल्ह्यातील नगरपरिषदद्वारे साक्षरतेचे प्रमाण पुढील प्रमाणे आहे. १) उस्मानाबाद न.प. ६४.६६% २) कळंब न.प. ६०.५४% ३) मुसम न.प. ४९.३४% ४) उमरगा न.प. ५५.४०% ५) तुळजापूर न.प. ६०.१४% ६) नळदुर्ग न.प. ४९.७३% ७) परंडा न.प. ५२.३२% ८) भूम न.प. ५७.४८% .

जिल्ह्यात एकूण पुरुषांच्या ५६.३८% पुरुष तर एकूण स्त्रियांच्या ३१.६२% स्त्रिया साक्षर आहेत. नगरपरिषद निहाय साक्षरतेचा विचार केला असता सर्वात जास्त म्हणजे ६४.६६ साक्षरतेची टक्केवारी उस्मानाबाद न.प. मध्ये आहे तर सर्वात कमी म्हणजे ४९.३४ साक्षरतेची टक्केवारी आहे. *मुसम न.प.परिषद*

निवासी घरे व कुटुंबांची संख्या.

२५) उस्मानाबाद जिल्ह्यात १९८१ च्या जनगणनेनुसार रहात्या घरांची संख्या १८०३६६ असून त्यापैकी ८७.६१ टक्के घरे ग्रामीण भागात असून उरलेली १२.३९% घरे शहरी भागात आहेत. एकूण १८२४२० कुटुंबे असून त्यापैकी १५९७१० कुटुंबे ग्रामीण भागात रहातात व इतर २२७१० कुटुंबे शहरी भागात रहातात. यामध्ये सोलोपूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ छेड्यांच्या माहितीचा समावेश आहे.

पुणे
क्षेत्र

२६) मा. संघालक, कृषि संघालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे यांनी पुरविलेल्या माहितीनुसार ८५-८६ मध्ये जिल्ह्यातील जंगलव्याप्त क्षेत्र ४१०० हेक्टर आहे. जिल्ह्याच्या एकूण भौगोलिक क्षेत्राशी तुलना करता जंगलव्याप्त क्षेत्राची टक्केवारी फक्त ०.५५ म्हणजे नगण्य आहे व राज्याच्या १७.५९ टक्केवारीशी तुलना करता जिल्ह्याची टक्केवारी खूपच कमी आहे. पर्जन्यमान पर्यावरणाचा समतोल आदी बाबत सुधारणा होण्यासाठी जंगलव्याप्त क्षेत्राला वाढ होणे अत्यावश्यक आहे हे आकडेवारीवस्त स्पष्ट होते.

वन उत्पादन.

२७) १९९१-९२ या वर्षात गवता पासून स्रये २३०००, बिडी पासून ९०,००० स्रये व हिंका पासून ३००० असे एकूण ११६००० स्रयांचे उत्पादन मिळाले.

वन विकास कार्यक्रम.

२८) पर्यावरणाचा समतोल राखण्यासाठी जंगलव्याप्त क्षेत्र सुमारे ३३% हवे परंतु-

या बाबतची जिल्ह्याची टक्केवारी १ पे गढी कमी आहे हे परिच्छेद २६ मधील - आकडेवारीवरून दिसून आले आहे. म्हणून वनक्षेत्रास वाढ होण्यासाठी वन खाते व सामाजिक वनीकरण विभागामार्फत प्रयत्न चालू आहेत. सामाजिक वनीकरण विभागातर्फे १९९१-९२ या वर्षात अवघड प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रमाखाली पाहिल्या वर्षात ६५ हेक्टर, ग्रामीण जळणतळण योजना अंतर्गत २०४ हेक्टर व महाराष्ट्र सामाजिक वनीकरण (गट लागवड) योजनेतर्गत १०४ हेक्टर कामे करण्यात आली.

शेती

जमिनीचा वापर

२९) जिल्ह्यातील शेती विषयक पुर्ण अंतिम स्वस्माची आकडेवारी १९८५-८६ - करिता उपलब्ध आहे. (या माहितीमध्ये सोलोपूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा समावेश आहे.) या पुढील वर्षाची आकडेवारी उपलब्ध नसल्यामुळे फक्त १९८५-८६ या वर्षाच्या आकडेवारीचा उपयोग समालोचनात केला आहे. जिल्ह्याचे भौगोलिक क्षेत्रफळ ७४८५०० हेक्टर आहे. यापैकी जंगलातील क्षेत्र फक्त ४१०० हेक्टर (म्हणजेच ०.५५ % आहे.) शेती करिता उपलब्ध नसलेल्या क्षेत्रांमध्ये बिगर शेती वापराखालील जमीन १३४०० हेक्टर (१.७९%) होती. तर पडीक व लागवडी लायक नसलेली जमीन ११६०० (१.५५%) हेक्टर होती. याचाच अर्थ एकूण क्षेत्रापैकी ३.३४% जमीन लागवडी लायक नव्हती. पडीक जमिनी व्यतिरिक्त लागवडीखाली नसलेल्या जमिनीमध्ये लागवडी लायक पण वापरत नसलेली जमीन ३४३०० हेक्टर ४.५८% होती. कायम गुरे वरण आणि इतर वराऊ जमीन २३०० हेक्टर ३.०७% होती. जिल्ह्यात असलेल्या एकूण गोजातीय (गाधी व म्हशी) पशुंवा विचार केला असता प्रत्येक पशुमागे ०.१७ हेक्टर इतके म्हणजे छुच कमी क्षेत्र उपलब्ध आहे असे दिसून येते. असे असले तरी इतर पडीक जमिनीमुळे जनावरांच्या बांधांचा प्रश्न कांही प्रमाणात सटण्यास मदत होते. तर नसलेल्या जमिनीमध्ये समाविष्ट न झालेली झाडे, हुडपे व फळबागा या खालील जमीन ६०० हेक्टर (०.०८%) होती. यापैकी खेरीज गालु पड ३०९०० हेक्टर (४.१२%) होती तर इतर पड ५६३०० हेक्टर (७.५२%) होती. निव्वळ नसलेले क्षेत्र ५७४३०० हेक्टर म्हणजेच एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या (७६.७२%) होते. या क्षेत्राची प्रत्येक माणसामागे ०.५५ हेक्टर इतकी सरासरी येते.

३०) पावसाचे व कालव्याखालील ओलिताचे प्रमाण कमी असल्याने दुबार पिकाखालील क्षेत्र कमी आहे. सन १९८५-८६ मध्ये दुबार पिकाखालील क्षेत्र ९६१०० हेक्टर

म्हणजे निष्कल-पेरलेल्या क्षेत्राच्या फक्त १२.८३% होते.

धारण केलेली वहित जमिन व वहिती खातेदार.

३१/- १९८५-८६ च्या कृषि गणनेची सध्याच्या उस्मानाबाद जिल्ह्याची (लातूर) जिल्हा वगळून) माहिती उपलब्ध आहे. या कृषि गणनेनुसार जिल्ह्यातील खाते दारांची एकूण संख्या १७९००५ होती व त्यांनी धारण केलेली एकूण जमिन ६९८८३.२ हेक्टर होती. जमिन धारणेच्या विविध गटानुसार असलेले एकूण खातेदार, त्यांनी धारण केलेली जमिन व त्यांची एकूण खातेदार व जमिनीची असणारी टक्केवारी या विषयीची माहिती खालील तक्त्यात दिलेली आहे.

अ.क्र.	जमिन धारणेचा गट (हेक्टर)	एकूण खातेदार (संख्या)	एकूण धारण केलेली जमिन (हेक्टर)	एकूण खातेदारांची (टक्केवारी)	एकूण जमिनीची (टक्केवारी)
१	२	३	४	५	६
१	१.० हेक्टर पर्यंत	२५८४५	१५४८३	१४.४४	२.२२
२	१.०० ते २.०	४०६८१	६८२९५	२२.७३	९.७७
३	२.० ते ५.०	६७९१४	२२५३३९	३७.९४	३२.२४
४	५.० ते १०.०	३३८३०	२३३१६०	१८.९०	३३.३७
५	१०.०० ते २०.००	९६२०	१२४५१५	५.३७	१७.८२
६	२०.० पेक्षा जास्त	१११५	३२०२०	०.६२	४.५८
	एकूण	१७९००५	६९८८३२	१००.००	१००.००

वरील तक्त्यावरून असे दिसून येते की, १ हेक्टर पर्यंत जमिन धारण करणारे एकूण खातेदार २५८४५ असून त्यांनी धारण केलेली जमिन फक्त १५४८३ हेक्टर आहे. आणि १.०० ते २.०० हेक्टरच्या आत जमिन असणारे एकूण ४०६८१ खातेदार आहेत व त्यांनी ६८२९५ हेक्टर क्षेत्र धारण केले आहे म्हणजे जिल्ह्यात एकूण ६६५२६ (३७.१६%) अत्यल्प भूधारक असून त्यामध्ये ८३७७८ हेक्टर ११.९९% क्षेत्र धारण केलेले आहे. सर्वात जास्त म्हणजे ३७.९४% खातेदार २.० ते ५.० हेक्टर श्रेणीतील आहेत व त्यांनी एकूण क्षेत्राच्या ३२.२४% टक्के क्षेत्र धारण केलेले आहे.

त्या खालोखाल ५.० ते १०.०० हेक्टर क्षेत्र असणारे १८.९ टक्के खातेदार आहेत. मात्र त्यांनी धारण केलेले क्षेत्र सर्वापेक्षा जास्त म्हणजे ३३.३७ टक्के आहे. १०.०० हेक्टरपेक्षा जास्त क्षेत्र असणारे खातेदार सुमारे ६ टक्के आहेत व त्यांनी धारण केलेले

क्षेत्र मात्र २२ टक्के पेक्षा जास्त आहे.

पिके व पीक पध्दती.

== == == == == == == ==

३२/- जिल्ह्यात खरीप व रब्बी पिके घेतली जातात. दोन्ही हंगामात घेतल्या जाणा-या पिकामध्ये सर्वात जास्त क्षेत्र एकदल धान्याचे असून या नंतर द्विदल धान्ये व त्या खालोखाल तेलवर्गीय पिके असा क्षेत्रानुसार पिकांचा क्रम लागतो. सन १९८५-८६ मध्ये खरीप ज्वारीचे क्षेत्र ११०८२१ हेक्टर म्हणजे एकूण कसलेल्या क्षेत्राच्या १९.२९ टक्के होते.

३३/- तूर हे महत्वाचे खरीपातील कडधान्ये आहे. कारण एकूण कडधान्याखालील क्षेत्राच्या ४०.६१ टक्क्यापेक्षा जास्त क्षेत्र या पिकाखाली आहे.

३४/- रब्बी पिकामध्ये ज्वारी, गहू, हरभरा व करडई ही महत्वाची पिके आहेत. रब्बी ज्वारीचे सन १९८५-८६ मधील जिल्ह्यातील क्षेत्र १८२८१४ हेक्टर म्हणजेव कसलेल्या एकूण क्षेत्राच्या ३१.८३ टक्के होते.

३५/- तेल बियांचे पिकामध्ये मुख्यत्वे करडई व भुईमूग ही पिके घेतात. करडईचे पीक रब्बीमध्ये कोरडवाहू जमिनीत घेतले जाते. मात्र भुईमूगाचे खरीप व उन्हाळी या दोन्ही हंगामात घेण्यात येते. आलीकडे कांही वर्षापासून सुर्धपुल या नवीन गळी-ताच्या पिकांचे क्षेत्र जिल्ह्यात वाढत असून हे पीक सर्व हंगामात घेता येते. जिल्ह्यात १९८५-८६ या वर्षात तेलबियांचे एकूण गळीतांची धान्ये एकूण क्षेत्र १६३३०५ हेक्टर - होते व या पिकाखालील क्षेत्राची टक्केवारी एकूण कसलेल्या क्षेत्राच्या सुमारे २८.४३ टक्के होती. करडई पिकाखालील क्षेत्र ४४८०२ हेक्टर होते.

३६/- व्यापारी पिकामध्ये उस व कापूस ही महत्वाची पिके आहेत. गेल्या कांही वर्षात उपलब्ध असलेल्या ओलिताच्या सोयीमुळे व जिल्ह्यात स्थापन झालेल्या साखर कारखान्यामुळे उसाखालील क्षेत्रात वाढ होत आहे. १९८५-८६ मध्ये उसाखालील - १८०७० हेक्टर व कापसाखालील क्षेत्र फक्त ३५ हेक्टर म्हणजेव अगदी नगण्य होते.

पीक उत्पादन व मुख्य पिकांच्या उत्पादनाचे प्रमाण.

== == == == == == == ==

३७/- सर्वसाधारणपणे जिल्ह्यातील जमिनीचा पोट - वांगला असल्यामुळे पाऊस व घरेपूर व वेळेवर झाल्यास पिके वांगली येऊ शकतात. कोरडवाहू पिकांचे प्रमाण जास्त असल्यामुळे पिके व त्यांचे उत्पादन पावसाच्या प्रमाणावर अवलंबून असते. गेल्या कांही वर्षापासून पावसाचे प्रमाण कमी झाले असून पावसाच्या वेळा अनिश्चित झाल्या आहेत. याचा पिकांच्या उत्पन्नावर अनिष्ट परिणाम झाला आहे. १९९१-९२ या

या वर्षातील कांही पिकांचे उत्पन्न पुढील प्रमाणे होते. गहू ५४०० टन्स, स्वटे तर ज्वारीचे उत्पादन १०६४०० टन्स स्वटे झाले. उसाचे उत्पादन १०३१४०० टन्स केनच्या स्वस्मात झाले. उत्पन्नाचे मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी प्रमाण पुढील प्रमाणे आहे. गहू ३९१ किलो, ज्वारी ४४८ किलो, बाजरी १५४ किलो, हरभरा ३१६ किलो, तूर १५३ किलो, भुईमूग बॅग ४२५ किलो तर मिरची ३९४ किलो, स्वटे झाले. ओलि- ताच्या सोयी, सुधारित बिघाणे व खातांचा वापर यामुळे उत्पादनात वाढ करण्याचे प्रयत्न चालू आहेत. पण पर्जन्यमान कमी व अनियमित झाल्यामुळे उत्पादन वाढीच्या प्रयत्नात अपेक्षित यशा येत नाही.

जास्त उत्पादन देणा-या जातीच्या बिघाणांचा वापर.

=====

३८/- १९९१-९२ या वर्षात संकरीत ज्वारीखाली एकूण ९५२०० हेक्टर क्षेत्र होते. बाजरी आणि मका या पिकांच्या संकरीत बिघाणांची अनुक्रमे ३८०० हेक्टर व ३७५ हेक्टर क्षेत्रात पेरणी झाली होती. सुधारित जातीच्या बिघाणाखालील पीकावर क्षेत्र पुढील प्रमाणे आहे. ज्वारी ११४२३० हेक्टर, गहू ६३० हेक्टर, भात ९६५० हेक्टर व मका ३७५ हेक्टर.

फुले व भाजीपाला :- ३९) जिल्ह्यात फळामध्ये आंबे, द्राक्षे, पेपे, नारंगी, प्रेतान्न. १९८५-८६ साली फळबागा व भाजीपाला यातील क्षेत्र ४८०२ हेक्टर होते. या दोन्ही पिकांचे प्रमाण एकूण कसलेल्या क्षेत्राच्या ०.८३% होते. ४०/- सेंद्रीय रासायनिक खातांचा वापर. संकरीत बिघाणांच्या वापराबरोबर सेंद्रीय व रासायनिक खातांचा वापर दिव-

सेंदिवस वाढत आहे. जिल्हा परिषदेतील कृषि खात्यामार्फत खते वाटपांचा कार्यक्रम घेतला जातो. १९९१-९२ या वर्षातील रासायनिक खाते नियंत्रित संस्थाकडून - २७७६१ मे. टन व खाजगी संस्थेकडून १८५०७ मे. टन वाटप करण्यात आले.

पीक संरक्षण कार्यवाही.

=====

४१/- पिकावर रोगाचा प्रादुर्भाव झाल्यास जिल्हा पिरियदे तर्फे पीक संरक्षण मोहीम घेतली जाते. पंचायत समिती पातळीवर पीक संरक्षण कार्यवाही घेण्याचा पुरवठा केला जातो.

वखारी व पणन.

=====

४२/- जिल्ह्यात मुख्य प्रकारच्या ५ कृषि उत्पन्न बाजार समित्या असून त्या -

१) उस्मानाबाद २) कळंब ३) मुसम ४) परंडा व तुळजापूर येथे आहेत. सन १९९१-९२ या वर्षात सर्व बाजार समित्यास एकूण २३८३३ मे. टन धान्य विक्रीस आले व त्याची किंमत १९८३१२ हजार रुपये होती.

४३/- धान्याची साठवण करण्यासाठी तखार महामंडळाची जिल्ह्यात पकत

उस्मानाबाद येथे एकूण गोदामे आहेत व त्या गोदामांची एकूण साठवण क्षमता ३६०० मेट्रीक टन्स आहे. या गोदामा व्यतिरिक्त महाराष्ट्र शासनाची पण ३० गोदामे आहेत.

भू - सुधार कार्यक्रम.

४५/- जिल्ह्यात जमिनीची बांधबंदिस्ती व नाला बंदिस्ती व जमीन सपाटीकरणाचे कार्यक्रम राबविले जातात. १९९१-९२ वर्षात ४२१८ हेक्टर क्षेत्रात जमिनीची बांध-बंदिस्ती व २६९८ प्रथम वर्ष हेक्टर पडीक जमिनीत (वनीकरण व कुरण विकास) सहीत जमिनीत समांतरित केलेली आहे. या व्यतिरिक्त १०४ नाला बंदिस्तीची कामे पूर्ण झाली.

दारिद्र्य निर्मूलन कार्यक्रम.

४५/- ग्रामविकास खात्याने घेतलेल्या गणनेनुसार जिल्ह्यात सुमारे ५२९२९ कुटुंबे दारिद्र्य रेषेखालील आहेत व कुटुंबांच्या आर्थिक उन्नतीसाठी विविध योजना राबविल्या जात असून त्यापैकी एकोत्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम ही महत्वाची योजना आहे व या योजनेखाली १९९१-९२ या वर्षात जुने व नवे लक्ष्येना मदत करण्याचे उद्दिष्ट होते. ३७५९ एकूण लक्ष्येना मदत केली गेली. संदर्भीय वर्षात या योजनेच्या लक्ष्येना एकूण ८३.०१ लक्ष्यांचे आर्थिक सहाय्य (सबसीडी) समये - १०९.७२ लक्ष समये बँकांच्या कर्ज समाने देण्यांत आले. उद्योगधंदे श्रेणी सुधारणा, - सिंचन सोयी दुभती जनाने इत्यादी विविध योजनासाठी या कार्यक्रमाखाली अर्धसहाय्य करण्यात येते त्यामुळे दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांची उत्पादन वाढ करून त्यांना दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्याचा प्रयत्न केला जातो.

अवर्षण प्रवण कार्यक्रम.

४६/- अवर्षण ग्रस्त भागाच्या आर्थिक विकासासाठी कृषि विकास, लघु पाटबंधारे पशु संवर्धन, दुग्ध विकास, वने व कुरण विकास, सामाजिक वनीकरण व मत्स्यव्यवसाय हे कार्यक्रम राबविले जातात. या सर्व कार्यक्रमासाठी १९९१-९२ करिता एकूण ३७.०२ लक्ष समयांची तरतूद केलेली होती. त्यापैकी ३९.०२ लक्ष समये, १०४.८९ समये खर्च झाले. वने व कुरण विकास आणि सामाजिक वनीकरण या कार्यक्रमाखाली अनुक्रमे ४५२ हेक्टर व १०४ हेक्टर क्षेत्रात वनीकरण करण्याचे उद्दिष्ट होते. या उद्दिष्टात ४५२ व १०४ हेक्टर इतके काम झाल्यामुळे १०० टक्के उद्दिष्टपूर्ती झालेली आहे.

सिंचन.

४७/- १९८५-८६ या वर्षी जिल्ह्यातील एकूण सिंचनाखालील क्षेत्र ९५८३५ हेक्टर होते.

या क्षेत्राची एकूण पिकांखालील क्षेत्राची टक्केवारी १४.३० येते. महाराष्ट्र राज्याचे हे प्रमाण १२.९१ टक्के आहे. जिल्ह्यात मार्च ९१ पर्यंत एका मोठ्या प्रकल्पाचे (मांजरा) व ११ मध्यम प्रकल्प, यांची कामे प्रगती पथावर आहेत. १९९१-९२ अखेर जिल्ह्यांत - ११४ लघु पाटबंधारे होते. त्यापैकी ३२ लघु पाटबंधारे उपयोगात नव्हते. या सर्व प्रकल्पांद्वारे १७२९९ हेक्टर क्षेत्र (निष्कळ) ओलिताखाली आले होते. जिल्ह्यात - १९८५-८६ अखेर एकूण ३०८२३ सिंचन विहिरी होत्या त्यापैकी २७७२४ (८९.९५) टक्के विहिरी वापरात होत्या. वापरात असलेल्या सिंचन विहिरींवर ११०९६ विद्युत्पंप व ५७७० डिझेल पंप बसविले होते. विहिरीमुळे भिजणारे निष्कळ क्षेत्र ७०३०६ हेक्टर म्हणजेच एकूण ओलिता खालील क्षेत्राच्या ७३.३६ टक्के होते. राहिलेले ४५८२ हेक्टर निष्कळ ओलिताचे क्षेत्र पुढटभागीय साधनाखालील होते.

ओलिताखालील पिके -

४८/- अन्नधान्यापैकी रब्बी हंगामात गहू, ज्वारी व हरभरा ही ओलिताखालील पिके आहेत. १९८५-८६ या वर्षात एकूण ओलिताच्या क्षेत्रापैकी गहू, ज्वारी व हरभरा-याखाली अनुक्रमे २२५९८, ३२५७० व ९०४९ हेक्टर क्षेत्र होते. व्यापारी वर्गातील पिकामध्ये उसा, कापूस व मिरची ही ओलिताची पिके आहेत. यापैकी उसा-खालील क्षेत्र ८०७० हेक्टर होते. यज्ञे भाजीपाला या पिकांखालील बागायत क्षेत्र - २५६६ हेक्टर इतके होते. तेल वर्गीय पिकामध्ये भुईमूगाचे विशेषतः उन्हाळी हंगामात पाणी देतात.

मोठ्या, मध्यम व लहान ओलिताच्या साधनांचा विकास कार्यक्रम -

४९/- सध्या निम्न तेरणा या मोठ्या, प्रकल्पाचे काम चालू असून तो प्रकल्प १९९६ मध्ये पूर्ण होण्याची शक्यता आहे. या प्रकल्पामुळे उस्मानाबाद जिल्ह्यातील २८०७ हेक्टर क्षेत्र ओलिताखालील येईल या व्यतिरिक्त चार मध्यम प्रकल्पाचे काम चालू असून ते प्रकल्प उस्मानाबाद, कळंब, व उमरगा तहसीलमध्ये आहेत. या प्रकल्पाचे काम पूर्ण झाल्यावर एकूण ७२४८ हेक्टर क्षेत्रातील सिंचनाची सोय प्राप्त होईल या प्रकल्पांना सध्याचा अंदाजित अर्थ समये ३०२२.४६ लाख आहे. याखेरीज लघु पाटबंधा-यांची कामे उपलब्ध पैशाच्या प्रमाणात चालू आहेत. पाझर तलावाचे बांधकाम पाझर क्षेत्रातील विहिरीचे पाणी वाढावे म्हणून घेण्यात येत आहे. सिंचनाच्या विहिरी जोडण्याकरिता पण विविध योजनेद्वारे अर्थ सहाय्य देण्यात येत आहे.

५०/- पूर व पूर नियंत्रण :- १९९१-९२ मध्ये पूरग्रस्त गांवे नव्हती.

पशु संवर्धन, वैद्यकीय सेवा व दुग्ध व्यवसाय.

=====

पशुधन.

५१/- १९८७ च्या पशु गणनेप्रमाणे जिल्ह्यात एकूण ७६३२५१ स्वढे पशुधन होते. १९८२ च्या पशु गणने प्रमाणे एकूण जनावरांची संख्या ७२२३३१ एवढी होती. १९८७ च्या पशु गणने प्रमाणे एकूण पशुधनात गायी - बैलांची संख्या ४४.९३% होती. म्हशी व रेडे १४.३०% षेळ्या व मेंढ्या ३४.६९% व इतर जनावरे ५.९७% असे अंतर पशुधने प्रमाण होते. एकूण दुभत्या गायींची संख्या ८८८६६ होती. जिल्ह्यात दुग्ध व्यवसाय हा महत्वाचा व्यवसाय असून गायी व म्हशी खरेदीसाठी जिल्हा ग्राम विकास यंत्रणे - मार्फत अर्थ सहाय्य दिले जाते. तीन वर्षावरील बैलांची संख्या १३०७१५ होती. हे बैल शेतीच्या कामासाठी उपयुक्त असतात. १९८४-८५ मध्ये दर बैल जोडीमागे लागवडी व्हालील एकूण क्षेत्राचे सरासरी प्रमाण ५.०१ हेक्टर होते. याच गणने प्रमाणे एकूण म्हशी व रेड्यांची संख्या १०९१७० होती त्यापैकी ३ वर्षावरील रेडे ४१४०४ व म्हशी ६५०९० होत्या. या व्यतिरिक्त जिल्ह्यात एकूण कोंबड्यांची संख्या २२९६४६ होती. जिल्ह्यात मेंढ्यालनाचा व्यवसाय मोठ्या प्रमाणावर नाही. षेळ्या- मेंढ्यांचा उपयोग मांस मिळविण्यासाठी होतो.

पशु उत्पादन.

=====

५२/- शेती बरोबर दुग्ध व्यवसाय हा जिल्ह्यातील महत्वाचा व्यवसाय असून या व्यवसायाच्या विकासास शासनाचे प्रोत्साहन असल्यामुळे दुग्ध उत्पादनात वाढ होत आहे. दुधाच्या विक्रीसाठी त्यांचे संकलन प्रामुख्याने सहकारी संस्था मार्फत केले जाते. या प्रकारच्या एकूण ५८० दुग्ध सोसायट्या व दोन दुग्ध संस्था जिल्ह्यात कार्यरत आहेत. १९९१-९२ मध्ये २७४४० हजार लिटर्स दुग्ध गोळा केले गेले. दुधाच्या शीत करणासाठी जिल्ह्यात चार शीतगृहे आहेत व त्यांची प्रतीदिन क्षमता ७२ हजार लिटर्स आहे. सहकारी दुग्ध संस्था तर्फे झालेल्या दुधाच्या खरेदी व विक्रीचे मूल्य अनुक्रमे २०५ लक्ष रुपये व १०१७ लक्ष रुपये होते. जिल्ह्यात एकूण १० मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आहेत. १९९१-९२ मध्ये या गृहात एकूण २०१९१ जनावरांची मांसासाठी कत्तल करण्यात आली.

पशु वैद्यकीय सेवा.

=====

५३/- उस्मानाबाद जिल्ह्यात १९९१-९२ या वर्षात १ विकीत्सालय, २८ दवाखाने व एक फीरता दवाखाना, ४१ प्रथमोपचार केंद्रे व ७४ कृत्रिम गर्भधारणा केंद्रे होती.

या संस्था मधून उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या ३४६०४० होती. कृत्रिम गर्भधारणा केलेल्या जनावरांची संख्या १८५०१ होती. या पध्दतीमुळे ५२७५ वासरे जन्मास आली व ती सर्व संकरीत जातीची होती. एकूण ८१५५५५ जनावरांना लस टोचली. कृत्रिम गर्भधारणा केंद्रातून संकरीत गायींच्या निर्मितीचे काम वाटले हे काम जिल्हा परिषद व राज्य शासना तर्फे केले जाते.

विकास कार्यक्रम.

५४/- विकास कार्यक्रमांतर्गत पशु वैद्यकीय सेवा उपलब्ध करून देण्याकरिता पशु दवाखाने व उपचार केंद्रे बांधी वाढ केली आहे. तसेच जास्त दूध उपलब्ध होण्याकरिता संकरीत गायी पैदाशीचा कार्यक्रम पण मोठ्या प्रमाणात घेतला जात आहे. गोठवलेले वीर्याचा पुरवठा पुणे येथून होतो. ग्रामीण विकास यंत्रणे मार्फत गायी, म्हशी खरेदीसाठी अर्धसहाय्य मिळते. शासकीय दूग्ध डेअरी योजने मार्फत उस्मानाबाद भूम, परंहा व उमरगा येथे शीत केंद्रे पण आहेत. उपरोक्त शीत केंद्रांची रोजची क्षमता ७२ हजार लिटर्सची आहे. गोकुळ ग्राम योजनेखाली चार खेडी दत्तक घेण्यात आली व १०० भूखंडावर तेरणा उत्पादनाची प्रात्यक्षिके आयोजित केली होती.

कुक्कुट पालन कार्यक्रमाखाली १९९१-९२ या वर्षात १४१०३ पिलांचे वाटप करण्यात आले.

मत्स्य व्यवसाय.

५५/- १९९१-९२ मधील जिल्ह्यातील भूजल मत्स्य उत्पादन ७५० मेट्रीक टन होते. त्याचे मूल्य ३४.०० लक्ष रुपये होते.

विकास कार्यक्रम.

५६/- जिल्ह्यात बारमाही वाहणारी नदी नसल्यामुळे मांजरा, सीना या जिल्ह्यात सीमेवरील नद्या व तेरणा, वांदणी, बोरी व इतर ज्या कांदी नद्यात मासे मारीचा धंदा चालतो तो अल्प प्रमाणात आहे. त्यामुळे मच्छीमारांची संख्या मर्यादित आहे. विविध मध्यम प्रकल्प; लघु पाटबंधारे तलाव, जिल्हा व परिषदेचे व इतर तलाव याद्वारे मासेमारीसाठी ५६७० हेक्टर जलक्षेत्र उपलब्ध आहे. मत्स्योद्योग विभागा-मार्फत राबविल्या जाणा-या विविध योजनेमुळे नजीकच्या काळात वरील जलक्षेत्र वाढ होऊन सुमारे ७००० हेक्टर जलक्षेत्र उपलब्ध होईल. अवस्थद पाण्यातील मत्स्य संवर्धन.

५७/- भूजल मत्स्य व्यवसाय हा मत्स्य शेतीच्या स्वस्माचा आहे. प्रत्येक वर्षी

तलावात व जलाशयात सुधारलेल्या जातीचे मत्स्यबीज सोडून ती मासळी विक्री =
करण्या इतपत मोठी करण्यात येते. १९९१-९२ या वर्षात मत्स्य बीज साठवण्याचे
उद्दिष्ट १५ लाख मत्स्य बीजांचे होते. प्रत्यक्षात या पेक्षा जास्त म्हणजे २७.३७ लक्ष
मत्स्य बीज साठविण्यात आले. तर भुजल मत्स्य उत्पादन ७५० मे.टन इतके
झाले.

मत्स्यबीज उत्पादन प्रकल्प.

५८/- परंडा तालुक्यात वांदणी येथे मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना करण्यात
आली आहे. १९९१-९२ या वर्षात वांदणी प्रकल्पातील मत्स्य बीजांचे उत्पादन
उद्दिष्ट १५ लाख मत्स्य बीज स्वदे होते तर साध्य २५-३० लक्ष मत्स्य बीज स्वदे
झाले.

मत्स्य व्यवसाय सहकारी संस्था.

५९/- ३०-६-९२ रोजी जिल्ह्यात एकूण ४३ मत्स्य व्यवसाय सहकारी संस्था होत्या
व यातील एकूण सभासद संख्या १७८२ होती. संदर्भीय वर्षात या संस्थांचीपकडलेल्या
माशांचे मूल्य १.०३ हजार रमये होते व विक्रीचे मूल्य ९८ हजार होते.

विद्युतीकरण व विद्युत पुरवठा.

६०/- जिल्ह्यात महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाभार्फत वीज पुरवठा केला जातो.
३१-३-९२ अखेर जिल्ह्यातील सर्व ८ शहरांचे व ७१२ गावांचे विद्युतीकरण झालेले
आहे. यामध्ये सोलोपूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या
आठ खेड्यांच्या माहितीवाही समावेश आहे. जिल्ह्यात विद्युत पकल्प नाही.
निमित्ती

विद्युतीकरण झालेल्या पंपांची संख्या.

६२/- १९९१-९२ या वर्षात एकूण विजेचा वापर ४०६७११ हजार कि.वॅ. तास होता
या वापराचा विविध प्रयोजनानुसार अभ्यास केला असता असे दिसून येते की, घर-
गुती वापर ७.७० टक्के, व्यापारी काम व लघु शक्तीसाठी १.५४ टक्के, औद्योगिक
कारणासाठी ५.०९ टक्के, सार्वजनिक दिवाबत्तीसाठी ३.०० टक्के, शेतीसाठी ६४.३९
टक्के व अन्य कारणासाठी १८.३७ टक्के वीज वापरली गेली. संदर्भीय वर्षाचे अखेरीस
१३२७७१ कनेक्शन दिलेली होती.

खनिज उद्योगधंदे

६३/- उस्मानाबाद जिल्ह्यात महत्वाची खनिजे नाहीत. बांधकाम उपयोगी पड-
णारी षण्णू, दगड, माती व इत्यादी किरकोळ खनिजापासून थोडे फार उत्पन्न

रॉयल्टी म्हणून शासनास मिळाले . अशा रीतीने १९९१-९२ या वर्षी एकूण ८.३६ लक्ष रुपये .

उद्योगधंदे

६४/- १९९१ अखेर जिल्ह्यात पॅन्टरी अंक्टखाली नोंदणी झालेल्या कारखान्यांची संख्या ५३ होती . त्यापैकी ९ कारखाने बंद होते .

६५/- वरील वर्षात प्रपत्र न पाठीवणारे वातु असलेल्या २१ कारखान्यांमधील मजुरांची संख्या १४५० एवढी होती .

६६/- हा जिल्हा उद्योगाच्या दृष्टीने मागासलेला असून येथे टोकी ता . उस्मानाबाद व नळदुर्ग ता . तुळजापूर येथील साखर कारखाने व तामलवाडी ता . तुळजापूर येथील सूत गिरणी च्यातिरिक्त जिल्ह्यात मोठा उद्योग नाही .

औद्योगिक वसाहती

६७/- महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची जिल्ह्यात पन्नास एकूण औद्योगिक वसाहत आहे . आणि तेथे भूखेड, पाणी, वीज, आदि सुविधा उपोयकांना उपलब्ध केल्या जातात . या वसाहतीत स्टील फॅब्रिकेशन, अल्युमिनियमची भांडी तयार करणे . सिमेंट पाईप, पॅकिंग पेपर, प्लॉस्टीकच्या वप्पल बनवणे, इलेक्ट्रीक ट्रान्सफॉर्मर - दुस्त करणे व दाळ मिल यांचे प्रत्येकी एक या प्रमाणे सात औद्योगिक घटक आहेत .

जिल्हा उद्योग केंद्रा मार्फत लघु उद्योगांची नोंदणी प्राणक्षण, मार्गदर्शन कांडी कच्च्या मालाची शिफारस, अर्थ सहाय्य तीदि सोयी उपलब्ध करून दिल्या जातात .

रस्ते परिवहन व दळणवळण

६८/- रेल्वे :- मिरज - लातूर नॅरोगेज रेल्वे मार्ग हा एक लोहमार्ग जिल्ह्यातून जातो त्यांची लांबी ३० कि.मी. आहे .

६९/- रस्ते :- सार्वजनिक बांधकाम जाते व कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद यांच्याकडून रस्त्यांची देखभाल केली जाते . १९९१-९२ अखेर या दोन्ही विभागातील रस्त्यांची लांबी ४१७१ कि.मी. होती . या मागपैकी डांबरी-मंभ मार्गाची लांबी १५०४.०५ कि.मी. होती . खडीचे / पक्के रस्ते २६६१.९५ कि.मी. होते . इतर माल वापरून केलेले रस्ते २२५.०२ कि.मी. होते . याशिवाय नगरपालिका हद्दीतील रस्त्यांची लांबी ३७४ कि.मी. होती .

नोंदणीकृत वाहने

७०/- ३१ मार्च १९९२ अखेर जिल्ह्यात एकूण ९३३४ नोंदणीकृत वाहने होती . यापैकी

५६.६२४ मोटार सायकली, मोपेड, स्कूटर्स इत्यादी १०.८२४ टॅक्टर्स व ११.२२४ माल मोटारी वाजगी व सार्वजनिक होत्या.

टपाल व तार कार्यालये,

७१/- १९९१-९२ मध्ये जिल्ह्यातील एकूण टपाल कार्यालयांची संख्या २७२ होती व तार घरांची संख्या ३७२ होती. एक लाख लोकसंख्येमागे टपाल कार्यालयांच्या संख्येचे प्रमाण २१ इतके होते.

दूरध्वनी.

७२/- १९९१-९२ च्या अखेरीस जिल्ह्यात एकूण २३३६ मूळ व विस्तारीत दूरध्वनी होते.

दूर-वित्रवाणी

७३/- १९८९ मध्ये उस्मानाबाद येथे दूरवित्रवाणी केंद्र सुरु झालेले आहे. मार्च १९९२ अखेर पर्यंत शासनाने वाटप केलेल्या सार्वजनिक संस्थातील दूर वित्रवाणी संवाची संख्या १३८ होती.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन.

७४/- १९९१-९२ मध्ये दररोज सरासरी २६२ बस गाड्या ३०५९५ कि.मी. लांबीच्या ३७३ मार्गावर धावत होत्या. दररोज प्रवास करणाऱ्या प्रवाशांची सरासरी ९८ हजार होती व दररोज प्रवाशांमागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न सुमारे ६२३.२७ पैसे होते.

कामगार व रोजगार.

७५/- सेवा योजन विनिमय कार्यालयाने पुरीवलेल्या माहितीनुसार १९९१-९२ मध्ये जिल्ह्यातील एकूण २४९ आस्थापनांमध्ये एकूण २६३८ व्यक्तींना रोजगार मिळालेला होता. त्यापैकी १०३८ व्यक्ती शासकीय, १२१४३ व्यक्ती निम शासकीय ७४५७ व्यक्ती वाजगी आस्थापनांमध्ये होत्या.

सेवा योजन कार्यालय,

७६/- उस्मानाबाद येथे सेवा योजन विनिमय कार्यालय अस्तित्वात आहे. १९९१-९२ या वर्षात तेथील पटावरील अर्जदारांची संख्या ४२१२२ होती. संदर्भिय वर्षात एकूण २०८ व्यक्तींना या कार्यालयांमार्फत नोकऱ्या मिळाल्या.

रोजगार हमी योजना.

७७/- ग्रामीण भागात मागणीनुसार काम देण्याची हमी महाराष्ट्र शासनाने घेतलेली आहे. लहान व मध्यम पाटबंधा-यांची कामे बांधवीदस्ती, नाला बँडींग वृक्षारोपन कार्यक्रम व जेथे कामे नसतील तेथे रस्त्यांची कामे काढली जातात. या कामांवर ३८.९१ लक्ष मनुष्य दिवस काम १९९१-९२ या वर्षात पुरविले गेले व यावर रम्ये १०६३.४६ लाख रम्ये खर्च झाले.

राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार योजना व ग्रामीण भूमिहीन रोजगार हमी कार्यक्रम.

७८/- ग्रामीण भागात रोजगार निर्मिती व्हावी म्हणून रोजगार हमी योजनेसह - वरील दोन केंद्रशासन पुरस्कृत योजना जिल्ह्यात राबविल्या जात आहेत. या दोन्ही योजनेतील विविध कामामुळे १२.३८ लक्ष मनुष्यदिन इतकी रोजगार निर्मिती झाली.

सहकार.

संस्था व सभासद.

७९/- जिल्ह्यात ३०-६-९२ या सहकारी वर्षात सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची संख्या १२१२ होती. या सर्व संस्थांच्या सभासदांची संख्या ४६५ हजार होती.

संदर्भिय वर्षात एकूण ६२४ (३२.६४%) सहकारी पत संस्था होत्या या पैकी ४५७ कृषि सहकारी पत संस्था होत्या आणि उरलेल्या १६७ बिगर शेती पत संस्था होत्या वरील वर्षात एकूण १२८८ (६७.३६%) बिगर पत संस्था होत्या. एकूण - बिगर पत संस्थांमध्ये उत्पादन संस्था सर्वांत जास्त म्हणजे ५८३ होत्या. सामाजिक संस्थांची संख्या ४९३ असल्यामुळे याचा क्रमांक उत्पादक संस्था नंतर आहे. उत्पादक व सामाजिक सहकारी संस्थांमधील सभासदांची संख्या अनुक्रमे ९८३३४ व ३१७८८ होती. उत्पादक संस्थांपैकी दुग्ध व्यवसाय संस्था महत्त्वाच्या असून त्या प्रकारच्या संस्थां व सभासदांची संख्या ५२६ व ५६६९० होती. सामाजिक संस्थांपैकी गृह निर्माण संस्था व त्यांचे सभासद अनुक्रमे ३०५ आणि १०१५४ होते.

८०/- शेतक-यांच्या पतपुरवठ्याच्या मागणीती पूर्ण करण्यासाठी जिल्ह्यात जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका कार्यरत आहेत. तीच्या ९९ शाखा जिल्ह्यात सर्व तालुक्यात विखुरलेल्या आहेत. या बँकेतर्फे ३०-६-९२ अर्धे या वर्षात अल्प मुदतीचे रम्ये २१४३ लाख व मध्यम मुदतीचे रम्ये ५३८ लाख र्क देण्यात आले. १९८५ लाख रम्ये अल्प मुदतीचे व १८५ लाख रम्ये मध्यम मुदतीचे र्क धकलेले आहे. विविध सहकारी संस्थांनी केलेले कार्य खालील प्रमाणे आहे.

८१/- जिल्ह्यातील दोन साखर कारखान्यामध्ये संदर्भिय वर्षात ७०४ हजार मे.टन उत्पादने गळीत झाले. त्याचे मूल्य :- ३१४० लक्ष रुपये होते. त्या पासून सुमारे ४३६ हजार मे.टन साखर तयार झाली. तिचे मूल्य सुमारे ३९४५ लक्ष रुपये होते. दुग्ध व्यवसाय सहकारी संस्था मार्फत १९९१-९२ या वर्षात झालेला दुधाच्या खरेदी व विक्रीचे मूल्य अनुक्रमे ९०५ लक्ष रुपये व १०१७ लक्ष रुपये होते.

मच्छीमार संस्था मार्फत पकडलेल्या माशांचे मूल्य १.०३ हजार रुपये तर विक्री १८ हजार रुपये इतकी होती. गृह निर्माण संस्था मार्फत १९०० घरे (गाळे) बांधण्यात आले. महाराष्ट्र राज्य सहकारी भूविकास बँक जिल्हा शाखा, उस्मानाबाद मार्फत १९९१-९२ या वर्षात ३० कोटी संधांची दीर्घ मुदतीची कर्जे देण्यात आली.

व्यापारी बँका.

=====

बँका.

८२/- उस्मानाबाद जिल्ह्यात १९९१ या वर्षात एकूण २४ वर्गिकृत व ११० सहकारी बँका होत्या. व्यापारी बँका ३५ बहुतांशी नागरी विभागात आहेत. परंतु सहकारी बँका ग्रामीण विभागात सर्वत्र विस्तारलेल्या आहेत.

एका शाखेमागे सरासरी लोकसंख्या.

=====

८३/- ३०/६/९२ अखेर वर्षात वर्गिकृत आणि सहकारी बँकेच्या एका शाखेमागे त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील सरासरी लोकसंख्या प्रमाण २५६३ एवढे आहे. रिझर्व - बँकेच्या धोरणानुसार १७ हजार लोकसंख्येसाठी एक बँक कार्यालय आवश्यक आहे.

ठेवी व कर्जाचे प्रमाण.

=====

सर्व वर्गिकृत बँकांच्या ठेवी ६५५३.४० लाख होत्या तर आगाऊ रक्कम रुपये ४४३४.८१ लाख होत्या.

किंमती.

=====

सरासरी घाऊर किंमती.

८४/- ३०-६-९२ अखेर उस्मानाबाद जिल्ह्यातील निवडक महत्वाच्या शेती मालाच्या सरासरी घाऊर किंमतीच्या काळ प्रीत किंमतलला जालील प्रमाणे होत. गहू व ज्वारी (संकरित) या तृणधान्याच्या घाऊर किंमतीमध्ये १९९१ या वर्षात मागील वर्षाच्या तुलनेने वाढ दिसून येते. १९९० मध्ये गहूच्या सरासरी भाव ३६१ रुपये होता तो १९९१ मध्ये रुपये ५६५ झाला. संकरित ज्वारीची किंमत

१६१ वरून सन्ने ३६४ पर्यंत वाढ झाली. पांढ-या ज्वारीच्या किंमतीमध्ये मात्र सन्ने ३०६ पासून ५४० सन्ने, बाजरीच्या भावात सन्ने १८९ पासून सन्ने ३७२ पर्यंत वाढ झाल्याचे दिसून येते.

तुर या महत्वाच्या कडधान्याच्या किंमती पण वाढलेल्या होत्या. वरील संदर्भ काळात तुरीची किंमत सन्ने ९०८ वरून १०९५ पर्यंत वाढल्याचे दिसून येते. हरभरा व उडीद यांच्या किंमतीत मात्र वाढ झाल्याचे आढळते.

भुईमूग, शेंग, करडी, जवस, तीळ या तेलबियांच्या किंमतीत वाढ झाल्याचे दिसून येते.

किरकोळ किंमती.

८५/- जिल्हा मुख्यालय, उस्मानाबाद येथील महत्वाच्या वस्तूंच्या किरकोळ सरासरी वार्षिक किंमती १९९१ मध्ये प्रती किलोस खालील प्रमाणे होत्या. गहू (तांबडा) सन्ने ४.५६, ज्वारी (पांढरी) सन्ने ३.९८, तांदूळ (मध्यम) सन्ने ५.९२, तुरीची दाळ सन्ने १७.००, मुगाची दाळ सन्ने १२.७२, हरभ-याची दाळ सन्ने ११.५६, गुळ सन्ने ५.६०, शेंगेडे तेल (शेंगदाणा) सन्ने ३८.४१. तुषार वनस्पती सन्ने ४३.६६ कांठी. अख्य वस्तूंच्या किंमती खालील प्रमाणे आहेत. कपडे धुण्याचा साबण ५०१ बार सन्ने ८.५० हंमाम साबण ४.६६, पितळी भांडी प्रती किलोस सन्ने १०३.६२, सोलापूरी साडी ८३.००, शर्टिंग प्रती मिटर सन्ने ३५.३८.

ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक.

८६/- पायाभूत वर्ष १९८२= १०० गृहीत धरून सोलापूर केंद्रातील कामगारांचा ग्राहक किंमतीचा सर्वसाधारण सरासरी निर्देशांक १९९१-९२ मध्ये २३४ होता. एप्रिल ९१ मध्ये सर्वसाधारण निर्देशांक सर्वात कमी २११ होता तर डिसेंबर ९१ मध्ये २४७, फेब्रुवारी ९२ मध्ये तो सर्वात जास्त म्हणजे २४९ होता.

शैक्षणिक सुविधा.

प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालये.

८७/- ३०/९/८९ वर्षी अखेर जिल्ह्यातील प्राथमिक शाळांची संख्या ८४४ होती. माध्यमिक शाळांची संख्या १५७ होती व उच्च माध्यमिक शाळांची व महाविद्यालयांची संख्या अनुक्रमे १९ व ९ होती.

१९८९-९० या वर्षीत प्राथमिक शाळांचे एक लाख लोसंख्येमागे प्रमाण ८१.९३ होते. राज्याचे हेच प्रमाण ९१.०३ होते.

माध्यमिक शाळांचे एक लाख लोकसंख्येमागे प्रमाण १५.२४ असे होते.

८८/- १९८९-९० वर्षात एकूण २५६३४० विद्यार्थ्यांपैकी ०.१५ विद्यार्थी पूर्व प्राथमिक शाळेत, २६.६२% विद्यार्थी माध्यमिक शाळेत, ७.८८% विद्यार्थी उच्च मा-
माध्यमिक शाळेत व महाविद्यालयीन संस्थेत ४.२३ विद्यार्थी शिक्षण घेत होते. एकूण
विद्यार्थ्यांपैकी मुलींची टक्केवारी ४०.८३ होती. जिल्ह्यातील एकूण
लोकसंख्येमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण सुमारे ४९ टक्के आहे. हे लक्षात घेता एकूण विद्यार्थ्या-
मधील मुलींचे प्रमाण कमी आहे हे दिसून येते. प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी, शिक्षक
यांचे प्रमाण अभ्यासले असता शिक्षण विभागाने विहित केलेल्या उद्दिष्टा इतके म्हणजे
प्रत्येक शिक्षकामागे ३५ विद्यार्थी या प्रमाणे आहे असे दिसून येते. १९८९ च्या गणने-
नुसार दर हजार लोकसंख्येमागे जिल्ह्यातील प्राथमिक व माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांचे
प्रमाण २१८ आहे. राज्याचे प्रमाण २५१ आहे. माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांचा
तौलनिक अभ्यास करता जिल्ह्यातील दर १०० प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांमागे -
माध्यमिक शाळेतील ४४ विद्यार्थी येतात.

८९/- १९९१-९२ या वर्षात सामान्य शिक्षणाच्या महाविद्यालयांची संख्या
९ होती, उस्मानाबाद व तुळजापूर येथे खाजगी क्षेत्रातील प्रत्येकी एक अभियांत्रिकी
महाविद्यालय, असून उस्मानाबाद येथे एक शासकीय तंत्र निकेतन व जिल्ह्यात अन्यत्र
खाजगी क्षेत्रातील तीन निकेतने आहेत.

इतर शैक्षणिक कार्यक्रम.

=====

९०/- शासकीय आदेशानुसार जिल्ह्यात प्रौढ शिक्षणाचा कार्यक्रम सर्व तालुक्यामध्ये
राबविण्यात आला. १९९१-९२ मधील प्रौढ शिक्षण केंद्रांची संख्या ७३० होती व
२२०१६ प्रौढ त्यामध्ये शिक्षण घेत होते.

९१/- विविध मार्गाने उदा. राज्य सरकार, स्थानिक संस्था व इतर खाजगी
संस्था व व्यक्ती यांच्या मार्फत शैक्षणिक सेवा उपलब्ध होतात. १९९१ या वर्षात
उस्मानाबाद जिल्ह्यात एकूण ८ रुग्णालये होती. उस्मानाबाद येथे शासकीय रुग्णालय
आहेत व अन्य सहा ग्रामीण रुग्णालये उमरगा, तुळजापूर; परंडा व भूम तालुक्यात
आहेत. दवाखाने व प्रसूतीगृहे यांची संख्या अनुक्रमे ११ व १ होती. प्राथमिक
आरोग्य केंद्रांची संख्या ४१ होती. रुग्णालये राज्य सरकारच्या अधिपत्याखाली
असून प्राथमिक आरोग्य केंद्रे जिऱ्हा परिषदेच्या अधिपत्याखाली आहेत. जिल्ह्यातील
रुग्णालये, दवाखाने व प्राथमिक आरोग्य केंद्रे यांची संख्या लक्षात घेतली तर सुमारे
१८ हजार लोकसंख्येसाठी एक संस्था हे प्रमाण प्राप्त होते.

संदर्भिय वर्षात जिल्ह्यातील खाटांची संख्या ७७५ आहे. अंतर स्पर्णांची संख्या १८५०० व बाह्य स्पर्णांची संख्या ६३८४०० होती.

१२/- कुटुंब कल्याण केंद्रांची संख्या ४५ होती. त्यापैकी ३७ ग्रामीण ८ नागरी भागात होते. १९९१-९२ मध्ये निर्बिजीकरण केलेल्या व्यक्तींची संख्या १८३० होती. त्यापैकी १५ पुरुष व १८१५ स्त्रिया होत्या. लूप पध्दतीचा वापर केलेल्या स्त्रियांची संख्या ८७८० होती.

पाणी पुरवठा.

१३/- उस्मानाबाद जिल्ह्यात एकूण ७२२ गावे होती. १९९१-९२ मध्ये २९५ गावांना नळ योजनेद्वारे व २६ गावांना विहिरी ओढून पाणी पुरवठा करण्यात आला. यामध्ये कठीण गावाव्यतिरिक्त अन्य गावे पण समाविष्ट आहेत.

या शिवाय जिल्ह्यातील उस्मानाबाद, कळंब, उमरगा, मुश्म, तुळजापूर व नळदुर्ग, परंडा, भूम या नगरपरिषदा असलेल्या शहरात नगरपरिषदे तर्फे नळाद्वारे पाणी पुरवठा केला जातो.

इतर कार्यक्रम.

१४/- जिल्ह्यात हिक्ताप निर्मूलन पथक कार्यकारीत आहे. साधीच्या रोगांचे प्रादुर्भाव झाल्यास लस टोवणीचा कार्यक्रम तात्काळ घेण्यात येतो. तसेच माता बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत पण पसेलओ, बी. सी. जी. गोवर, धनुर्वात आदि विकारांवर लस टोवली जाते. त्या बाबत तपशील तक्ता क्रमांक ७-४ मध्ये दिलेला आहे.

दुर्बल घटक.

१५/- जिल्हा ग्रामीण विकास संस्थेमार्फत दुर्बल घटकांकरिता स्वतंत्ररित्या कार्यक्रम राबविण्यात येतो. १९८४-८५ या आधारभूत वर्षात दारिद्र्य रेषेखालील एकूण ५२,९२९ कुटुंबे होती. सन १९९१-९२ या वर्षात ३७५९ लाभधारकांना विविध प्रयोजनासाठी उदा. सिंगल दुभत्या गांधी, म्हशी खेदी इत्यादी करिता ४३-६१ लक्ष रमयांचे अर्थ सहाय्य देण्यात आले. त्यापैकी १९३५ अनुसूचित जाती व ३७ अनुसूचित जमातींच्या लाभधारकांना अनुक्रमे ४८-२८ लक्ष रुपये ०-८५ लक्ष रुपये इतके अर्थ सहाय्य देण्यात आले. उपरोक्त ४३-६१ लक्ष रमयांच्या अर्थ सहाय्य बरोबरच एकूण १०९-७२ लक्ष रमयांचे कर्ण वाटप पण राहकारी व व्यापारी बँकातर्फे करण्यात आले. अशा रीतीने संदर्भिय वर्षात सुमारे १२ कोटी रमयांची एकूण आर्थिक मदत दारिद्र्य रेषे खालील व्यक्तींना दिली गेली. तसेच मागास व दुर्बल घटकांना महात्मा पुले महा-मंडळा मार्फत स्वतःचा व्यक्ताय क सुरु करण्यासाठी अर्थ सहाय्य दिले जाते.

संकीर्ण

मागास वर्गीयासाठी वसतीगृहे व आश्रमशाळा
 = = = = =

१६/- उस्मानाबाद जिल्हा जरी आदिवासी म्हणून घोषित नसला तरी भटक्या व विमुक्त जातीसाठी एकूण सहा आश्रमशाळा असून त्यामध्ये ७२० विद्यार्थ्यांची सोय होऊ शकते. मागासवर्गीयासाठी जिल्ह्यात उस्मानाबाद व तुळजापूर येथे प्रत्येकी एक या प्रमाणे दोन वसतीगृहे असून त्यांचा लाभ १६० विद्यार्थ्यांना मिळतो.

नगर परिषद, जिल्हा परिषद व ग्रामपंचायती.
 = = = = =

१७/- उस्मानाबाद जिल्ह्यात एकूण ८ नगर परिषदा आहेत. १९९१-९२ या वर्षात या सर्व नगर परिषदांचे एकूण उत्पन्न ६६८.७८ लक्ष रुपये होते. व एकूण खर्च रुपये ६३९.९२ लाख रुपये होता. १९९१-९२ मधील जिल्हा परिषदांचे एकूण उत्पन्न रुपये ६७३६.७९ लाख रुपये होते. तर एकूण खर्च ६६३८.२१ लाख रुपये होता. जिल्ह्यामध्ये महानगरपालिका व कटक मंडळ नाही. १९९१-९२ या वर्षात ग्रामपंचायतीच्या संख्या ५४१ होती. त्यांचे एकूण उत्पन्न ७५ लाख रुपये व खर्च ८२ लाख रुपये होता.

जमिन महसूल.
 = = = = =

१८/- जिल्ह्यात १९९१-९२ या वर्षात ६.७८ लाख रुपये जमिन महसूल वसूल करण्यात आला.

गृह निर्माण.
 = = = = =

१९/- २० कलमी कार्यक्रमाखाली १९९१-९२ मध्ये इंदिरा अवास योजनेखाली १५७ घरे बांधण्यात आली.

पोलीस आणि गुन्हे.
 = = = = =

१००) १९९१-९२ अखेर जिल्ह्याची पोलीस ठाण्यांची व आऊट पोस्टची संख्या अनुक्रमे १५ व १३ होती. लॉकअपची संख्या पण १४ होती. एकूण दलांची संख्या १०८९ होती. व त्यावरील खर्च ३८९ लक्ष रुपये होता.

१०१/- १९९१-९२ मधील सर्व प्रकारच्या गुन्हेगारांची संख्या ३४७ होती त्यापैकी मुंबई दारुबंदी अधिनियमाखाली ६२, खून ४८, दारुपेडी व जेन्ही २८ व इतर १०९ गुन्हेगार होते.

अग्नि शामक दल.
 = = = = =

१०२/- उस्मानाबाद येथे नगर परिषदेचे अग्नि शामक दलाचे कार्यालय आहे. त्यांच्या अधिपत्याखाली २ अग्निशामक वाहने आहेत.

१०३/- १९९१-९२ या वर्षात कायम व फिरत्या विंत्रपट गृहांची संख्या प्रत्येकी ११ व ९ होती. एकूण १९.८६ लक्ष रुपये करमणूक कर वसूल करण्यात आला.

अल्प बवत
= = = =

१०४/- १९९१-९२ करिता जिल्हयात निव्वळ ४ कोटी सभ्ये अल्प बवतीया ईस्टांक ठरवून दिलेला होता. त्याच्या तुलनेत निव्वळ ४.६० कोटी सभ्यांची रक्कम गुंतविली जाऊन ११५ टक्के इष्टांकांची पूर्तता झाली.

यात्रा व पर्यटन स्थळे
= = = = =

१०५/- जिल्हयात तुळजापूर येथे तुळजाभवानी मातेचे प्राचीन मंदिर असून यात्रेकरां-
ते एक प्रमुख धार्मिक स्थळ आहे. कुंथलगिरी (ता. भूम) येथे जैन मंदिर आहे. तेर
(तालुका उस्मानाबाद) हे प्राचीनकालीन भरभराटीस आलेली नगरी होती. तेथे -
उत्खननात सापडलेल्या वस्तूंचे संग्रहालय व संत गोरोबा कुंभार यांचे मंदिर आहे.
अवलेर येथे प्राचीन किल्ला असून नळदुर्गच्या किल्यातील " पाणी महल " पर्यट-
कांचे प्रमुख आकर्षण आहे. उस्मानाबाद जिल्हयातील डोंगरावरील रामलिंगाचे -
देवस्थान पण प्रेक्षणीय असून श्रावणात सोमवारी तेथे याक्ष भरते. सोनारी (तालुका-
परंडा) येथे भैरव नाथांचे मंदिर आहे.

= = = = = ० . ० . ० = = = = =

भाग - २

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन.

१९९१ - ९२

अनुक्रमणिका.

तक्ता अनुक्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
१	२	३
	१. क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या.	
१.१	१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुका निहाय क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या.	१
१.२	१९५१ च्या पासून लोकसंख्ये मधील दशवर्षीय फरक.	३
१.३	१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्येच्या गटानुसार गावांचे तालुका निहाय वर्गीकरण.	५
१.४	१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे- लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुका निहाय वर्गीकरण.	७
१.५	१९८२ च्या जनगणने प्रमाणे काम करणारे व काम न करणारे ८ यांची तालुका निहाय संख्या.	८
१.६	१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे जिल्ह्यातील लोकसंख्येचे अ) वयोगटानुसार ब) धर्मानुसार - वर्गीकरण.	१०
१.७	१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे तालुका निहाय अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती व नवबौद्ध यांची आकडेवारी	१२
१.८	१९८१ जनगणने प्रमाणे भिंती, छप्परे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण.	१३
१.९	१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण / नागरी कुटुंबांचे वर्गीकरण.	१५
१.१०	अपंगतेनुसार १९८१ च्या जनगणने प्रमाणे अपंगांची तालुका निहाय संख्या.	१७
१.११	१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे जनगणना घरे व त्यांचा वापर.	१८

१	२	३
	२. हवामान.	
२.१	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य.	१९
२.२	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तपमान.	२१
	३ कृषि.	
३.१	तालुका निहाय जमिनीचा वापर.	२२
३.२	तालुका निहाय निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र.	२४
३.३	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पन्न.	२८
३.४	विविध साधनांनी ओलिताखाली असलेले तालुका निहाय क्षेत्र.	२९
३.५	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे तालुका निहाय क्षेत्र.	३०
३.६	(अ) तालुका निहाय सिंचन विहिरी व इतर विहिरी.	३४
३.६	(ब) तालुका निहाय विद्युत पंप व हात पंपांची माहिती.	३५
३.७	विहिरी खेरीज लघु पाटबंधा-यांची कामे.	३६
३.८	मध्यम व मोठ्या पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे.	३८
३.९	१९८०-८१ च्या कृषि गणने प्रमाणे वहित धारण जमिनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ ओलिताखालील असलेल्या वहित धारण जमिनी आणि ओलिताखाली निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रानुसार वहित जमिनीची संख्या.	
३.१०	१९८१ च्या पशु गणने प्रमाणे तालुका निहाय कृषि त्रिषयक अवजारे	४७
३.११	दुष्काळ, टंचाई, सदृश्य परिस्थितीची तालुका निहाय माहिती.	४८
३.१२	टंचाईच्या पूर्वज्ञातानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्या बाबतची माहिती.	४९
	४. पशु संवर्धन, वने व मत्स्य व्यवसाय.	
४.१	१९८१ च्या पशु गणने प्रमाणे तालुका निहाय पशुधन.	५०
४.२	तालुका निहाय पशु वैद्यकीय संस्था.	५६

क्र.	विवरण	पृ.
४.३	(अ) रोगाच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या	५८
४.४	(ब) तालुका निहाय विविध पशु वैद्यकीय संस्थेचे कार्य.	५९
४.५	मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवध गृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या.	६०
४.६	जिल्ह्यातील वन क्षेत्र.	६१
४.७	जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वन उत्पादने.	६२
४.८	जिल्ह्यातील भूजल मत्स्य व्यवसाय.	६३
५.	उद्योग व वीज.	
५.१	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या.	६४
५.२	वालु कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योग निहाय वर्गीकरण	६५
५.३	कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण.	६९
५.४	उद्योगांच्या महत्त्वाच्या बाबींची आकडेवारी.	७०
५.५	रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी.	७२
५.६	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम.	७३
५.७	कर्मचारी गणना - जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या.	७४
५.८	निरनिराळ्या उद्योगाकरिता रोजगार.	७५
५.९	जिल्ह्यातील विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या.	७६
५.१०	विजेचा वापर.	७८
५.११	१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार बिगर कृषि आस्थापना, आस्थापना व स्वकार्यरत उद्योगासह.	७९
५.१२	प्रमुख उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनांची संख्या व सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या.	८०
५.१३	महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनांची संख्या.	८१

१	२	३
५०१४	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनातील कामगारांची संख्या.	८२
५०१५	बिगर कृषि सहकारी आस्थापना (सर्व उद्योग गट एकत्र)	८३
५०१६	प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या.	८४
५०१७	उत्पादन व दुस्स्ती सेवा या गटातील संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.	८५
५०१८	घाऊक व किरकोळ व्यापार संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.	८६
५०१९	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.	८७
५०२०	सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.	८८
	६० सहकार.	
	= = = = =	
६०१	जिल्ह्यातील विविध प्रकारच्या संस्था.	८९
६०२	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती.	९१
६०३	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखा परिक्षा वर्गा प्रमाणे तर्जवारी.	९२
६०४	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकांचे कार्य	९३
६०५	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य.	९५
६०६	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य.	९७
६०७	जिल्ह्यातील लॅप्स संस्थेचे कार्य.	९९
६०८	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे	१०१
६०९	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे.	१०२

१	२	३
६.१०	जिल्हयातील आदिवासी शेतकरी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे.	१०३
६.११	जिल्हयातील बिगर कृषि पत संस्थांचे कार्य.	१०४
६.१२	जिल्हयातील जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थेचे कार्य.	१०५
६.१३	जिल्हयातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य.	१०८
६.१४	जिल्हयातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था - यांचे महत्वाचे कार्य.	११०
६.१५	जिल्हयातील नियंत्रित बाजार पेठांची माहिती.	११२
६.१६	जिल्हयात सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे.	११५
७. वैद्यकीय आरोग्य सेवा.		
=====		
७.१	सार्वजनिक व अर्ध सहकारी संस्था मार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची तालुकावार माहिती.	११६
७.२	नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या.	११८
७.३	जिल्हयातील विविध कारणांनुसार मृत्यूंची संख्या.	११९
७.४	जिल्हयातील माता बाल संगोपन कार्यक्रमाबाबत लस टोवणी.	१२०
७.५	जिल्हयातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या.	१२१
८. शिक्षण.		

८.१	१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे तालुकावार साक्षरता.	१२२
८.२	शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची संख्या.	१२३
८.३	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तराने विद्या संख्या आणि मागास वर्गीय विद्यार्थ्यांची- वर्गवारी.	१२४

१	२	३
८०४	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्थांची माहिती.	१३६
८०५	आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणारी मोफत शिक्षणाची सवलत या बाबतची माहिती.	१३८
८०६	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च.	१३९
८०७	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये व तांत्रिक शाळा) (आठवी ते बारावी).	१३९
८०८	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे.	१३२
८०९	शिक्षका करिता प्रशिक्षण संस्था.	१३३
	९. परिवहन व दळणवळण वाहतूक. =====	
९०१	(अ) जिल्ह्यातील रेल्वे मार्गांची लांबी.	१३४
९०१	(ब) जिल्ह्यातील रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी.	१३५
९०२	प्रकार व पृष्ठ भागांनुसार रस्त्यांची लांबी.	१३६
९०३	जिल्ह्यात वापरात असलेल्या मोटार वाहनांची संख्या.	१३८
९०४	महाराष्ट्र राज्य परिवहन मंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी.	१३९
९०५	महत्त्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना.	१४०
९०६	जिल्ह्यातील पोस्ट, तारघरे व दूरध्वनी सेवा, दूरदर्शन सेवा यांची आकडेवारी.	१४४
	१०. स्थानिक संस्था. =====	
१००१	स्थानिक संस्थेचे उत्पन्न व खर्च.	१४५
१००२	ग्राम पंचायतीचे उत्पन्न व खर्च.	१४६
१००३	जिल्हा परिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च.	१४८
१००४	नगर पालिकेचे उत्पन्न व खर्च.	१५०
१००५	नगर परिषद क्षेत्रातील इमारतीची वापरानुसार संख्या व त्यापैकी निवासेत्तर उपयोग असणा-या इमारती अगर त्यांच्या भागामध्ये चालणा-या उद्योग/व्यवसाया संबंधी माहिती.	१५२

१	२	३
११०. नियोजन विषयक माहिती.		
=====		
११०.१	विविध विकास शीर्षकखालील झालेला योजनांर्गत खर्च.	१५५
११०.२	योजनाखालील महत्वाची भौगोलिक साधने.	१५७
११०.३	रोजगार हमी योजना.	१६४
११०.४	रोजगार हमी योजनेखालील घेतलेली कामे व त्यावरील रोजगार आणि खर्च.	१६५
११०.५	क्षिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंवाई संबंधी केलेल्या उपाय योजना	१६६
११०.६	संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्या खालील क्षेत्र.	१६८
११०.७	रासायनिक खतांचे वाटप.	१६९
११०.८	जिल्ह्यातील साखर कारखाने	१७०
११०.९	जिल्ह्यातील दूग्ध संस्थांची माहिती.	१७१
११०.१०	अवार्ड प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती.	१७२
११०.११	एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमांची प्रगती व त्या वरील तरतूद आणि खर्च.	१७४
११०.१२. २०	कलमी कार्यक्रम.	१७५
११०.१३	विशेष घटक योजना	१७७
११०.१४	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम १९९१-९२.	१७८
१२ किंमती व निर्देशांक.		
=====		
१२०.१	निवडक गेळी मालांच्या सरासरी घाऊक किंमती.	१७८ (अ)
१२०.२	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणच्या महत्वाच्या वस्तुंची सरासरी किरकोळ किंमती.	१७९
१२०.३	सोलापूर केंद्राचे कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक	१८३

१	२	३
	१३. न्याय पोलीस व कारागृहे.	
१३.१	जिल्ह्यातील पोलीस दलांची एकूण संख्या.	१८४
१३.२	गुन्ह्या संबंधी आकडेवारी.	१८५
१३.३	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार	१८७
१३.४	तुरुंगात दाखल झालेल्या गुन्हेगारांची व वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण.	१८८
१३.५	दिवानी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे.	१८९
	१४. बँका, संयुक्त भांडवली संस्था व विमा पत्रे.	
१४.१	बँका, कार्यालयावर्गीकृत बँकांची संख्या, त्यांच्या ठेवी व कर्जे.	१९०
१४.२	संयुक्त भांडवली संस्था.	१९१
१४.३	उत्तरविलेल्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम.	१९२
	१५. संकीर्ण.	
१५.१	चित्रपट गृहाविषयी आकडेवारी.	१९३
१५.२	जिल्ह्यातील गोळा केलेली अल्प बचतीची रक्कम.	१९४
१५.३	तालुकावार गोळा केलेला जमीन महसूल.	१९५
१५.४	छापखाने आणि छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व त्रिपत कारिले.	१९७
१५.५	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखर.	१९९
१५.६	मागणी व वसूल केलेले धान्ये.	२००
१५.७	१९९१ मधील लोकसभा निवडणूक व १९९० मधील विधानसभा निवडणूक या संबंधी आकडेवारी.	२०१
१५.८	अधिकारी व प्रवासी यांच्यासाठी असलेल्या बंगल्यांची तालुकावार यादी.	२०४
१५.	एनिव्हक निर्दे गांकाचे कल.	२०५ ते २१३.

तक्ता क्रमांक -१०१

१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुका निहाय क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या.

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ. क्र.	जिल्हा तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	क्षेत्रफळ (चौ. कि.मी.)	दर चौरस गावांची संख्या			शहरांची संख्या	वापरातील कुटुंबाची संख्या		आकडे हजारात लोकसंख्या		
				कि.मी. मध्ये	वस्ती असलेले	ओसाड		निवास घरांची संख्या	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	एकूण जिल्हा	एकूण	७५१२.४	१३७	७०४	८	८	१८१	१८२	१०३०	५२६	५०४
		ग्रामीण	७२७१.०	१३४	७०४	८	-	१५८	१६०	९००	४५९	४४१
		नागरी	२४१.४	५३९	-	-	८	२२	२३	१३०	६७	६३
१	उस्मानाबाद	एकूण	१२९४.९	१८०	१२३	२	१	४०	४१	२३४	१२१	११३
		ग्रामीण	१२८३.४	१५२	१२३	२	-	३४	३४	१९५	१००	९४
		नागरी	११.५	३३९७	-	-	१	७	७	३९	२०	१९
२	कर्जत	एकूण	१२२६.६	१४३	११९	२	१	३१	३१	१७५	८९	८६
		ग्रामीण	१२०७.७	१३४	११९	२	-	२८	२९	१६१	८८२	७९
		नागरी	१८.९	७२९	-	-	१	३	३	१४	७	७
३	उमरगा	एकूण	१४९३.४	१५४	१३३	-	२	४०	४०	२३०	११७	११३
		ग्रामीण	१४०५.३	१४३	१३३	-	-	३५	३५	२००	१०२	९९
		नागरी	८८.१	३३५	-	-	२	५	५	३०	१५	१४

तक्ता क्रमांक १०१ पुढे चालू. ....

तक्ता क्रमांक - १०१ (यातू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
४	तुळजापूर	एकूण	१५६६-४	११७	१२०	१	३	३०	३१	१७२	८८	८४
		ग्रामीण	१५१७-१	९६	१२७	१	-	२६	२६	१४५	७४	७१
		नागरी	४९-३	५३	-	-	२	४	५	२७	१४	१३
५	परंडा	एकूण	१०५२-६	१११	११५	२	१	२१	२१	११६	५९	५७
		ग्रामीण	१०२०-०	१०४	११५	२	-	१९	१९	१०६	५४	५२
		नागरी	३२-६	३३	-	-	१	२	२	१०	६	५
६	भूम	एकूण	८७८-५	११६	९४	१	१	१८	१८	१०२	५२	५०
		ग्रामीण	८३७-५	११०	९४	१	-	१६	१६	९२	४७	४५
		नागरी	४१-०	२५	-	-	१	२	२	१०	५	५

टीप:-

१) आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा तुळजापूर नाहीत.

२) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ खेड्यांचा माहितीचा यात समावेश आहे.

आधार:- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक - १-२
१९५१ पासूनवा लोकसंख्येमधील दशवार्षिक परक

जिल्हा :- उस्मानाबाद

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	वर्ष	एकूण व्यक्ती		पुरुष		स्त्रिया		दर वीरत किलो मिटर मधील लोकसंख्या	दशवार्षिक परकाची टक्केवारी								
			एकूण	ग्रामीण नागरी	एकूण	ग्रामीण नागरी	एकूण	ग्रामीण नागरी		एकूण	ग्रामीण	नागरी						
१	सकून जिल्हा	१९८१	१०३०	९००	१३०	५२६	४५२	६७	५०४	४४१	६३	१३७	+	१०.९३	+	८.४०	+	३२.६४
		१९७१	९२८	८३०	९८	४७६	४२५	५२	४५२	४०५	४७	१२४	+	२७.८५	+	२६.४१	+	४१.३७
		१९६१	७२६	६५६	७०	३७३	३३६	३६	३५३	३२०	३३	९७	+	२०.३५	+	२४.२१	+	६.९२
		१९५१	६०३	५२८	७५	३१०	२७१	३९	२९४	२५७	३६	८०	+	९.८५	+	४.९९	+	५८.३३
१	उस्मानाबाद	१९८१	२३४	१९५	३९	१२१	१००	२०	११३	९४	१९	१८०	+	१६.५३	+	१२.३२	+	४३.२२
		१९७१	२००	१७३	२७	१०३	८९	१४	९८	८५	१३	१५०	+	२९.५०	+	२७.४१	+	४४.५८
		१९६१	१५५	१३६	१९	७९	६९	१०	७५	६७	९	१२१	+	२०.३०	+	२४.०६	+	०.७४
		१९५१	१२९	११०	१९	६६	५६	१०	६२	५३	९	१००	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	
२	कळंब	१९८१	१७५	१६१	१४	८९	८२	७	८६	७९	७	१४३	+	९.१३	+	७.३७	+	३४.९६
		१९७१	१६१	१५०	१०	८२	७७	५	७८	७३	५	१३१	+	२६.५७	+	२५.७५	+	४०.००
		१९६१	१२७	१२०	७	६५	६१	४	६२	५८	३	१०३	+	१९.८१	+	१९.४६	+	२५.७७
		१९५१	१०६	१००	६	५४	५१	३	५२	४९	३	८६	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	

तक्ता क्र. १-२ पुढे चालू

तक्ता क्रमांक - १०२ (याल)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
३	उमरगा	१९८१	२३०	२०१	३०	११७	१०२	१५	११३	९९	१४	१५४	१-९००२	१-७०५५	१-२००१७
		१९७१	२११	१८६	२५	१०९	९६	१३	१०२	९१	११	१४१	१-२९०९३	१-२८०६९	१-४००१८
		१९६१	१६२	१४५	१८	८३	७४	९	७९	७१	८	१०८	१-२००९४	१-२८०४३	१-१८०३८
		१९५१	१३४	११३	२१	६९	५८	११	६५	५५	१०	८०	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
४	तुळजापूर	१९८१	१७२	१४५	२७	८८	७४	१४	८४	७१	१३	११०	१-९०६५	१-६००३	१-३४०७८
		१९७१	१५७	१३७	२०	८१	८१	१०	७६	६७	१०	१००	१-२९०८७	१-२८०१७	१-४३०४६
		१९६१	१२१	१०७	१४	६३	५५	७	५८	५२	७	७७	१-१६०८७	१-१८०२३	१-७०२८
		१९५१	१०३	९१	१३	५४	४७	७	५०	४४	६	६६	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
५	परंडा	१९८१	११६	१०६	११	५९	५४	६	५७	५२	५	१११	१-७०९१	१-६०४९	१-२३०८२
		१९७१	१०८	९९	९	५५	५१	५	५३	४९	४	१०३	१-२२०२१	१-२१०५०	१-३००८६
		१९६१	८८	८२	७	४५	४२	३	४३	४०	३	८३	१-२३०४७	१-२३०४९	१-२२००४
		१९५१	७२	६६	६	३६	३४	३	३५	३२	३	६७	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
६	भूम	१९८१	१०२	९२	१०	५२	४७	५	५०	४५	५	११६	१-१२००३	१-१००२१	१-३१०३७
		१९७१	९१	८४	८	४७	४३	४	४५	४१	४	१०४	१-२५०४१	१-२३०९७	१-४३०१२
		१९६१	७३	६७	५	३७	३४	३	३६	३३	३	८२	१-२२०१७	१-२६०३३	१-४६०३७
		१९५१	६०	४९	१०	३०	२५	५	२९	२४	५	६७	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.

टीप:- १) आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत. २) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात जा करणयात आलेल्या आठ छेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे. आधार:- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक - १०३

१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे लोकांख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(लोकांख्या श्रेण्यात)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	वस्ती असलेली गावे.							
		२०० वेशा कमी		२०० ते ४९९		५०० ते ९९९		१००० ते १९९९	
		संख्या	लोकांख्या	संख्या	लोकांख्या	संख्या	लोकांख्या	संख्या	लोकांख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	एकूण जिल्हा	२२	२६	१२०	४३८	२४०	१७६२	२१२	१९५५
१	उस्मानाबाद	४	६	१०	३६	३८	२८३	४५	६२१
२	कळंब	४	६	१४	५३	३३	२३२	४६	६३८
३	उमरगा	१	२	२३	८९	४४	३३२	३५	५०२
४	तुळजापूर	३	१	२१	७९	४४	३२८	३६	५०८
५	परंठा	५	४	२५	८४	४९	३५०	२७	३७७
६	भूम	५	७	२७	९८	३२	२३४	२३	२९८

तक्ता क्रमांक १०३ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - १.३. (घालू)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	२००० ते ४२२२		५००० ते २२२२		१०,००० आणि त्याहून जास्त		एकूण	ओसाड गावांची संख्या	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या			
१	२	११	१३	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
	एकूण जिल्हा	१८	२२३२	१०	५३६	३	२४२	७०४	८२९४	८
१	उस्मानाबाद	२१	५७२	४	१७८	१	१३२	१२३	१२४५	२
२	कळंब	२१	६२०	११	६५	-	-	११२	१६१४	२
३	उमरगा	२६	८६०	४	२२१	-	-	१३३	२००६	-
४	तुळजापूर	१५	४६७	१	७२	-	-	१२०	१४५५	१
५	परंदा	९	२४२	-	-	-	-	११५	१०५७	२
६	भूम	६	१७२	-	-	१	१०३	२४	२१२	१

टीप: - १) आकडे पूर्णांकात केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

२) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ छेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे.

आधार: - १९८१ जनगणना प्रकाशन.

गाडे/१५११२२३

तक्ता क्रमांक - १०४

१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण.

(संख्या हजारात)

जिल्हा:- उस्मानाबाद

अ.क्र.	जिल्हा	लोकसंख्ये प्रमाणे शहरांची संख्या.													
		ता.सं.	५०० पेक्षा कमी	५००० ते ९९९९	१०००० ते १९९९९	२०००० ते ४९९९९	५०००० ते ९९९९९	१००००० व त्याहून अधिक	एकूण शहरे						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
१	जिल्हा	-	-	१	१०	६	८२	१	३९	-	-	-	-	८	१३१
१	उस्मानाबाद	-	-	-	-	-	-	१	३९	-	-	-	-	१	३९
२	कळंब	-	-	-	-	-	१	१४	-	-	-	-	-	१	१४
३	उमरगा	-	-	-	-	-	२	३०	-	-	-	-	-	२	३०
४	तुळजापूर	-	-	१	अ १०	१	१७	-	-	-	-	-	-	२	२७
५	घरंडा	-	-	-	-	-	१	११	-	-	-	-	-	१	११
६	भूम	-	-	-	-	-	१	१०	-	-	-	-	-	१	१०

(७)

टीप:- १) आकडे पूर्णांकाने केव्हाचे बेरजा तुळजापूर नाहीत. २) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे. ३) अ = तुळजापूर दाखविलेल्या एका शहरांची लोकसंख्या २६६५ आहे. म्हणून ते शहर पाच हजार ते ९९९९ मध्ये दाखविले आहे. तालुक्यात

आधार:- १९८१ जनगणना प्रकाशन.
गाडे/-

तक्ता क्रमांक - १०५

१९८१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व न करणारे यांची लोकसंख्या.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(आकडे शेकड्यांत)

अ.क्र.	काम करणा-यांचा वर्ग.	ग्रामीण नागरी एकूण	जिल्ह्याची तालुके						
			उस्मानाबाद	कळंब	उमरगा	तुळजापूर	परंडा	भूम	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१	शेतकरी	ग्रामीण नागरी एकूण	१७०५ २१ १७५५	३३६ ६ ३४२	३६२ ४ ३६६	३२५ १७ ३४२	२४३ ९ २५२	२२९ ६ २३५	२१० ८ २१८
२	शेत मजूर	ग्रामीण नागरी एकूण	१५४७ १०९ १६५६	३६४ २० ३८४	२४६ ७ २५३	३८२ ३८ ४२०	२९८ ३३ ३३१	१४८ १० १५८	१०८ ११ ११९
३	घरगुती उद्योग, वस्तु निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्ती इत्यादी	ग्रामीण नागरी एकूण	६२ ८ ७०	१० १ ११	१४ १ १५	१६ २ १७	८ १ ९	७ १ ८	७ १ ८
४	इतर काम करणारे (अ)	ग्रामीण नागरी एकूण	४४३ २१५ ६५८	१०८ ७३ १८१	६५ २७ ९२	९५ ३७ १३२	६३ ४५ १०८	५६ १७ ७३	५६ १५ ७२

तक्ता क्रमांक १०५ पुढे पालु.....

(२)

तक्ता क्रमांक - १०५ (वातु)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
५	एकूण मुख्य काम करणारे	ग्रामीण	३७५७	८१७	६८७	८१८	६१२	४४०	३८२
		नागरी	३८२	१०१	३९	९४	७९	३४	३६
		एकूण	४१३९	९१८	७२६	९१२	६९१	४७४	४१८
६	सीमांतीक काम करणारे	ग्रामीण	५१५	६८	१२८	९२	५७	८५	८५
		नागरी	१२	२	४	४	३	४	३
		एकूण	५२७	७०	१३२	९६	६०	८९	८८
७	एकूण काम न करणारे	ग्रामीण	४७२४	१०६०	७९९	१०९६	७८५	५३१	४५३
		नागरी	९०१	२८८	२५	१९८	१८५	७२	६४
		एकूण	५६२५	१३४८	८२४	१२९४	९७०	६०३	५१८
८	एकूण लोकांख्या (५+६+७)	ग्रामीण	८९९५	१९४५	१६१४	२००५	१४५५	१०५६	९२०
		नागरी	१३०३	३९१	१३८	२९५	२६६	१०९	१०३
		एकूण	१०२९८	२३३६	१७५२	२३००	१७२१	११६५	१०२३

टीप:- अ- यात पशु संवर्धन, जंगलकाम, मत्स्यमारी, शिकार, पळे, पळबागा आणि तत् संबंधी क्षेत्र, तसेच खाण व दगडकाम करणा-यांचा समावेश आहे. त्याच प्रमाणे बांधकाम, व्यापार व वाणिज्य, परिवहन, साठवण व दळणवळण, घरगुती उद्योगा खेरीज वस्तु निर्माण प्रक्रिया, सेवा व दुस्स्ती व इतर यांचा समावेश आहे.

१) आकडे पूर्णाकात केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

२) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे.

आधार:- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक - १०६

१९८१ च्या जनगणनेनुसार

अ) वयोगटानुसार आणि

(आकडे हजारत)

ब) धर्मानुसार वर्गीकरण

जिल्हा :- उस्मानाबाद

बाब	सर्व वयोगट	०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४९	५०-५९	६० व त्या हून अधिक	अनिर्देशित
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१३
एकूण	२२३०६	२२२२	१९५२	१७१२	१५४३	१३९८	१३२१	२११३	१४०४	१६१८	२४
ग्रामीण	१८८७४	७७८९	१६०९	१४०३	१२८०	११७२	११२३	१८२५	१३३१	१४२२	२०
नागरी	३४३२	१४३३	३४३	३०८	२६३	२२५	१९८	२८८	१७४	१९५	४

ब) धर्मानुसार लोकसंख्या

बाब	सर्व धर्म	बौद्ध	ख्रिश्चन	हिन्दू	जैन	मुस्लीम	शीख	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९
एकूण	१०१०८	३४०	७	८७५३	५४	९५२	१	१
ग्रामीण	८८०६	२७३	५	७८३७	३६	६५४	अ	१
नागरी	१३०२	६७	२	९१६	१९	२९८	अ	अ

टीप :- १) १०६ अ) आणि १०६ ब) कोरता आकडे पूर्णाकात केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत. २) अ = आकडे दिलेल्या परिमाणाच्या निम्न्यापेक्षा कमी आहेत. ३) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ छेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश नाही. ४) तक्ता क्रमांक १०६ (अ) पंक्त सुरुवात उस्मानाबाद जिल्ह्याची माहिती दिलेली आहे.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

तकता कर्मिक - १०७

तालुका निहाय १९५१ च्या अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती

जिल्हा: - उस्मानाबाद

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	जिल्हा तालुका	सकूण गाामीण नागरी	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			नव बौध्द			समुण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१	सकूण जिल्हा	सकूण	१५५	७४	७१	१९	१०	१०	४५३४	२३३९	२२०५	४६९८	४६१८	२३८६
		गाामीण	१३२	६७	६५	१८	९	९	४२२९	२१७५	२०५४	४३७९	२२५१	२१२८
		नागरी	२३	७	६	२	१	१	३०५	१५४	१५१	३२०	१६२	१५८
१	उस्मानाबाद	सकूण	३०	१५	१५	१५	४	३	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	३७	१९	१८
		गाामीण	२७	१४	१३	६	३	३	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	३३	१७	१६
		नागरी	३	२	१	१	(अ)	(अ)	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	४	२४	१
२	वेळी	सकूण	२६	१३	१३	४	२	२	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	३०	१५	१५
		गाामीण	२५	१२	१२	३	२	२	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	३८	१४	१४
		नागरी	१	(अ)	(अ)	(अ)	(अ)	(अ)	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	१	(अ)	(अ)
३	उमरगा	सकूण	३६	१८	१८	५	२	२	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	४१	२०	२०
		गाामीण	३१	१६	१५	४	२	२	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	३५	१८	१७
		नागरी	५	२	३	(अ)	(अ)	(अ)	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	६	३	३

तकता क्र. १०७ पुढे वाळू.....

तक्ता क्रमांक - १०७ (घालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
४	तुळजापूर	एकूण	२७	१३	१३	१	१	१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	२८	१४	१४
		ग्रामीण	२४	१२	१२	१	१	१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	२५	१४	१४
		नागरी	३	१	१	(अ)	(अ)	(अ)	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	३	१	१
५	परंडा	एकूण	१५	७	७	१	१	१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	१६	८	८
		ग्रामीण	१४	७	७	१	१	१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	१५	८	८
		नागरी	१	१	(अ)	(अ)	(अ)	(अ)	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	१	१	(अ)
६	भूम	एकूण	१२	६	६	१	१	१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	१३	६	६
		ग्रामीण	१२	६	६	१	(अ)	(अ)	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	१३	६	६
		नागरी	१	(अ)	(अ)	(अ)	(अ)	(अ)	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	१	(अ)	(अ)

(१२)

टीप :- १) उ.ना. = उपलब्ध नाही. २) अ = आकडे दिलेल्या प्रमाणकाच्या अध्यापिका कमी आहेत. ३) आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत. ४) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या माहितीचा यात समावेश आहे. ५) स्तंभ १० ते १२ मधील आकडे जुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्याचे आहेत.

आधार :- १) १९८१ जनगणना प्रकाशन.
२) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

(१३)

तक्ता क्रमांक - १०८

१९८१ च्या जनगणनेनुसार भिंती / यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	एकूण ग्रामीण नागरी	संख्या
१	२	३	४
	एकूण गगना घरे	एकूण ग्रामीण नागरी	३८२५३० ३२३६१० ५८९२०
१	भिंतीची सामुग्री १) गवत, पाने, वेळू व बांबू	एकूण ग्रामीण नागरी	४०३०० ३५९२० ४३८०
२	माती	एकूण ग्रामीण नागरी	६१५७० ५४२०० ६६७०
३	कच्छ्या विटा	एकूण ग्रामीण नागरी	२०४०० १४६७५ ५७२५
४	लाकूड	एकूण ग्रामीण नागरी	१४३० ६७० ७६०
५	पक्क्या विटा	एकूण ग्रामीण नागरी	१८७७० ४८६० १३९१०
६	गॅल्व्हेनॉईज्ड लोखंडी किंवा इतर धातूचे पत्रे.	एकूण ग्रामीण नागरी	१७९५ १२३५ ५६०
७	दगड	एकूण ग्रामीण नागरी	२३३२१० २०८९०५ २४३०५

तक्ता क्र. १०८ पुढे चालू.....

(१४)

तक्ता क्रमांक - १०८ (वालू)

१	२	३	४
८	सिमेंट काँक्रीट	एकूण ग्रामीण नागरी	२२२५ ७५५ २२४०
९	वर उल्लेखिलेल्या व्यतिरिक्त इतर सामुग्री	एकूण ग्रामीण नागरी	२०६० १६२० ३७०
३	छप्परासाठी वापरलेली सामुग्री		
	१) गवत, पाने, वेळू, माती, कच्च्या- विटा किंवा बांबू.	एकूण ग्रामीण नागरी	१५८६१५ १५१८१५ ६८००
	२) कौल, तक्ती दगड-कंकर	एकूण ग्रामीण नागरी	३६१०० ३२६३० ३४७०
	३) पन्हाळी लोखंडी पत्रे, नस्तावे किंवा धातुवे पत्रे.	एकूण ग्रामीण नागरी	१६६१३५ १२७४३० ३८६९५
	४) अँस्बेटॉस सिमेंटचे पत्रे.	एकूण ग्रामीण नागरी	१३७० ५६० ८१०
	५) विटा व चुना	एकूण ग्रामीण नागरी	२६२५ १८५० ८४५
	६) दगड	एकूण ग्रामीण नागरी	११२५ ९२५ २००
	७) प्रवीलित सिमेंट काँक्रीट.	एकूण ग्रामीण नागरी	८९६५ १९२० ७०४५
	८) इतर वर उल्लेखिलेल्या व्यति- रिक्त वापरलेली सामुग्री.	एकूण ग्रामीण नागरी	७५३५ ६४८० १०५५

टीप:- १) नवीन उस्मानाबाद जिल्हयाची माहिती स्वतंत्रपणे उपलब्ध नाही.
म्हणून पूर्वीच्या जुन्या उस्मानाबाद जिल्हयाची माहिती दिली
आहे. २) सोलापूर जिल्हयातून उस्मानाबाद जिल्हयात वर्ग करण्यात
आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा या समावेश नाही.

आधार:- १९८१ जनगणना प्रकाशन भाग आठ स. बी. (१).

(१५)

तक्ता क्रमांक - १०९

१९८१ च्या जनगणनेनुसार आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	परिमाण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६
१	१) एकूण कुटुंबे	संख्या	३२५६९५	५९३०५	३८५०००
	२) घरांच्या मालकी बाबतची स्थिती.				
	अ) स्वतःची घरे असलेली	"	२९१२७०	३०९२५	३२२१९५
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	"	३२३४०	२७९९५	६०३३५
२	एक व्यक्ती कुटुंबे.				
	१) एकूण कुटुंबे	"	१३४९५	३६४५	१७१४०
	२) घरांच्या मालकी बाबतची स्थिती				
	अ) स्वतःची घरे असलेली	"	९०८०	८७०	९९५०
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	"	४०४५	२५६०	६६०५
३	दोन व्यक्तीची कुटुंबे.				
	१) एकूण कुटुंबे	संख्या	२०९१५	५१९५	२६११०
	२) घरांच्या मालकी बाबतची स्थिती.				
	अ) स्वतःची घरे असलेली	संख्या	१७३७५	१७५५	१९१३०
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	"	३२७५	३३७०	६६४५
४	तीन व्यक्तीची कुटुंबे.				
	१) एकूण कुटुंबे	"	३१६२५	६०९५	३७७२०
	२) घरांच्या मालकी बाबतची स्थिती.				
	अ) स्वतःची घरे असलेली	"	२६७२५	२१६०	२८८८५
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	"	५४४०	३९२०	९३६०

तक्ता क्र. १०९ पुढे वाळू.

तक्ता क्रमांक - १०२ (यालू)

१	२	३	४	५	६
५	चार व्यक्तींची कुटुंबे				
	१) एकूण कुटुंबे	संख्या	४६१८५	७७७०	५३२५५
	२) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती				
	अ) स्वतःची घरे असलेली	संख्या	४०३३	३२६५	४३५८५
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	संख्या	५४२५	४४२०	२९८५
६	पाच व्यक्तींची कुटुंबे				
	१) एकूण कुटुंबे	संख्या	५६२१०	२०३५	६५२४५
	२) घरांच्या मालकी बाबतची स्थिती				
	अ) स्वतःची घरे असलेली	संख्या	५०२६०	४३८५	५५३४५
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	संख्या	५६४५	४६४०	१०२८५
७	सहा किंवा अधिक व्यक्तींची कुटुंबे				
	१) एकूण कुटुंबे	संख्या	१५६५६५	२७५६५	१८४१३०
	२) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती				
	अ) स्वतःची घरे असलेली	संख्या	१४६८१०	१८४२०	१६५३००
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	संख्या	२३४०	२०१५	१८३५५

टीप:- १) यात नवीनिर्मित लातूर जिल्ह्यातील माहितीचा समावेश आहे.

२) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश नाही.

३) या तक्त्यातील एकूण कुटुंबांच्या संख्येत बेघर कुटुंबांची समावेश आहे. व संस्था कुटुंबांचा समावेश नाही. त्यामुळे एकूण कुटुंबांची संख्या जुळणार नाही.

आधार:- १९८१ जनगणना प्रकाशन भाग ८ व ९ (२) घर बांधणी-अहवाल.

(१७)

तक्ता क्रमांक - १०१०

अपंगतेनुसार अपंगांची संख्या (१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे)

जिल्हा:- उस्मानाबाद

अ.क्र.	जिल्हा/ तालुका	पूर्णतः अंध	पूर्णतः पांगळे	पूर्णतः मूक	एकूण
१	२	३	४	५	६
	एकूण जिल्हा	१०६५	६७१	३६१	२०९७
१	उस्मानाबाद	२४३	१५०	६४	४५७
२	कळंब	१६१	९१	५१	३०३
३	उमरगा	२०५	१७५	७१	४५१
४	तुळजापूर	१७३	११३	७०	३५६
५	परंडा	१३४	६६	४४	२४४
६	भूम	१४९	७६	६१	२८६

टीप:- सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात र्ण करणात आलेल्या
आठ खेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश नाही.

आधार:- १९८१ प्रकाशन मालिका बारा भाग सात.

माहे/१६११९९३

तक्ता क्रमांक - १-११

जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर १९८१ च्या जनगणने प्रमाणे.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

एकूण	एकूण	जनगणनेच्या				जनगणना घरांचा वापर.									
ग्रामीण	जनगणना	सुरवातीला	राहणे	दुकान	यंत्रशाळा	हॉटेल	उपहार	व्यवसा-	कारखाने	रेस्टॉरंट्स	करमणूक	पुजास्थाने	इतर		
नागरी	घरे	रिकामी	आणि	आणि	(कुटीर-	धर्मशाळा	घरे	यावी घरे	यंत्रशाळा	मिठाईची	पंचायत	(देवळे, घरे,			
		असलेली	राहणे	राहणे	उद्योगासह	पर्यटन	सोडून	आणि	कार्यशाळा	दुकाने	घरे	मशिदी)			
		घरे.			आणि	घरे	दुकाने	कार्यालये	छप्परे	आणि	सांस्क-	गुरूद्वार			
					राहणे)	इत्यादी			इत्यादी	उपहारगृहे	तीक केंद्र	इत्यादी			
											इ. पुजा-				
											स्थाने सोडून				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४		
						६८५									
एकूण	४६४२४५	२३८४५	३५५३१५	३७४०	७५४५	६५५	१३२२५	२६३०	६७३५	१८७०	१०७५	५११५	४२४६५		
ग्रामीण	३९४६६०	१९३००	३०४००५	३३१०	६६८०	५२५	८३५०	१८९५	४६७५	११७५	९४०	४६४५	३९१६०		
नागरी	६९५८५	४५४५	५१३१०	४३०	८६५	१६०	४८७५	७३५	२०६०	६९५	१३५	४७०	३३०५		

टीप:- १) नवीन उस्मानाबाद जिल्ह्याची माहिती स्वतंत्रपणे उपलब्ध नाही म्हणून जुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्याचीच माहिती दिलेली आहे.

२) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यांत आलेल्या आठ छेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश नाही.

आधार:- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

गाडे/१४११९९३

तक्ता क्रमांक - २०१

निवडलेल्या केंद्रातील सामान्य पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य वर्ष: १९९१.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(पर्जन्य मिली मिटरमध्ये)

अ.क्र. महिना

केंद्र:- उस्मानाबाद

केंद्र:- कळंब

केंद्र:- उमरगा.

अ.क्र.	महिना	केंद्र:- उस्मानाबाद			केंद्र:- कळंब			केंद्र:- उमरगा.		
		सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिव- सांची संख्या	पर्जन्य	सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिव- सांची संख्या	पर्जन्य	सामान्य पर्जन्य	पर्जन्य दिव- सांची संख्या	पर्जन्य
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	जानेवारी	५	-	-	६	-	-	-	-	-
२	फेब्रुवारी	४	-	-	५	१	९०	५	-	-
३	मार्च	७	-	-	६	-	-	६	-	-
४	एप्रिल	१७	-	-	१६	५	१९०	१६	-	-
५	मे	२१	-	-	२३	२	७४	२७	४	६०.६
६	जून	१४८	१३५	१५३.२	१४७	१५	२३३.२	१४६	१५	२६१.२
७	जुलै	१६१	१८	२२३.२	१२२	१५	२५४.६	१३१	५	२०४.३
८	ऑगस्ट	१४९	५	३१.१	११६	७	१६.२	१४१	५	१६.७
९	सप्टेंबर	२११	७	२९.६	१९०	४	८२.४	१७१	८	२३.९०
१०	ऑक्टोबर	५४	-	५.३	३२	३	३.८	२५	१	२.९
११	नोव्हेंबर	२४	-	-	२८	१	३.४	२०	२	१८.१
१२	डिसेंबर	८	-	-	६	-	-	४	-	-
	एकूण	८०९	४३	४४३.१	७०७	५३	६३०.६	६९५	४०	५९६.८

(२३)

तक्ता क्र. २०१ पुढे चालू...

तक्ता क्रमांक - २-१ (यालू)

केंद्र: - तुळजापूर					केंद्र: - परंडा			केंद्र: - भुम		
१	२	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१	जानेवारी	६	१	१४.६	४					
२	फेब्रुवारी	४			४					
३	मार्च	४			३					
४	एप्रिल	१८	०२	२९.८	८					
५	मे	३६	६	६८.८	३६	२	२१.२			
६	जून	१४३	१३	२०४.२	१२५	१४	१२२.६	४६	१०	१५१.०
७	जुलै	१४४	१२	२३०.२	८९	८	३२.०	१६९	१८	१०२.८
८	ऑगस्ट	१३७	१०	३९.२	७२	५	१४.६	२२५	५	१३.८
९	सप्टेंबर	१२३	१०	६४.८	१७८	५	५४.००	२१७	७	७५.००
१०	ऑक्टोबर	४६	१	३.०	४८	२	३५.८	६६	३	१३.४
११	नोव्हेंबर	२५	१	४.८	४	१	६.०		२	३०.००
१२	डिसेंबर	७			७					
	एकूण	७६३	६३	६३२.४०	५८०	३७	२८९.९	८०३	४५	३८६.०

आधार :- जिल्हयातील सर्व तहसीलदार.

(२०)

(२१)

तक्ता क्रमांक - २२

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील निवडक केंद्रातील क्माल व किमान तापमान.
वर्ष: १९९१ (आकडे सेलियसमध्ये)

अ.क्र.	महिना	वर्ष	क्माल	किमान
१	जानेवारी	१९९१	३३.१	०८.९
२	फेब्रुवारी	१९९१	३४.७	१२.९
३	मार्च	१९९१	३९.७	१५.१
४	एप्रिल	१९९१	४१.७	१६.५
५	मे	१९९१	४२.७	२०.७
६	जून	१९९१	४१.७	१८.७
७	जुलै	१९९१	३१.५	१९.५
८	ऑगस्ट	१९९१	३१.१	१८.९
९	सप्टेंबर	१९९१	३४.७	१९.३
१०	ऑक्टोबर	१९९१	३५.३	१५.३
११	नोव्हेंबर	१९९१	३२.७	१३.३
१२	डिसेंबर	१९९१	३२.१	११.१
	वर्ष		४२.७	०८.९

आधार:- मुख्याध्यापक व मानसेवी अधीक्षक, हवामान वेधशाळा,
जिल्हा परिषद, माध्यमिक शाळा, उस्मानाबाद.

गाडे/२८१०१९९२

तकता क्रमांक - ३-१

जमिनीच्या वापरासंबंधी माहिती वर्ष: १९८५-८६.

जिल्हा:- उस्मानाबाद

(क्षेत्र पांभर हेक्टरमध्ये)

जिल्हा तालुका	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र बिगर शेती वापराखा- लील जमिन	पडीत आणि लागवडी लायक नसलेली जमिन	एकूण (४+५)	पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवडी न केलेली इतर जमिन लागवडीलायक पण वापरात नसलेली	कायम गुरे चरणा व इतर चरणा- ची जागा	कसलेल्या जमिनीमध्ये समाविष्ट न झालेली आडे व पळ- बागा या खालील जमिन	एकूण (७+८+ ९) (१०)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
एकूण जिल्हा	७४८५	४१	१३४	११६	२५०	३४३	२३०	६	५७८
उस्मानाबाद	१३२६	-	२०	३	२३	७	३१	X	३४
कळंब	१२२७	५	१८	४	२२	३८	५२	X	९७
उमरगा	१४६५	-	१०	१८	२९	७१	५१	-	१२२
तुळजापूर	१५२४	३१	३६	४४	८०	१३२	४३	४	१७९
परंडा	१०५५	-	२२	X	२२	११	१४	-	२५
भूम	८८७	५	२८	४७	५२	८३	३२	१	११७

तकता क्रमांक ३-१ पुढे चालू

तक्ता क्रमांक - ३.१ (वालू)

जिल्हा तालुका	पडीत जमिन			निष्क केलेले क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक- वेळा लागवड केलेले क्षेत्र	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	लागवडीलायक क्षेत्र (७-१-१३- १४)
	वालू पड	इतर पड	एकूण (११-१-१२)				
१	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
एकूण जिल्हा	३०९	५६३	८७२	५७४३	९६१	६७०४	६९६३
उस्मानाबाद	२०	८३	१०३	११६३	१०८	१२७०	१२७२
कळंब	१६३	१२३	२८७	८१६	१२८	९४४	११४२
उमरगा	२६	३४	६१	१२५४	२८५	१५३९	१३८५
तुळजापूर	३७	२४५	२८३	९५१	२३३	११८४	१३७०
परंडा	४०	५४	९५	९१३	११७	१०३०	१०१९
भूम	२१	२३	४४	६४७	९०	७३७	७७६

(३)

टीप:- १) आकडे दिलेल्या परिमाणाच्या निम्यापेक्षा कमी आहेत. २) आकडे (००) असल्यामुळे एकूण ही बाब असणा-या स्तंभातील बेरजा कांही ठिकाणी फुळण्याची शक्यता नाही. ३) तक्त्यातील आकडेवारी पूर्ण सुधोरीत आहे. ४) सौलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे.

आधार:- कृषि संवाचनालय, पुणे.

तकता क्रमांक - ३०२

तालुकावार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र वर्ष: १९८५-८६

जिल्हा:- उस्मानाबाद

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

जिल्हा तालुका	तांदुळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	सकूण ज्वारी	बाजरी	मका	साळा (वरी)	इतर तूणधान्ये	सकूण तूणधान्ये	हरभरत
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
सकूण जिल्हा	१११५०	३५६१२	११०८२१	१८२८१४	२९३६३५	५५११	२१६५	९४१	३५२१	३५२५३५	४३०१८
उस्मानाबाद	२२९०	७६१५	२८२४०	३७६६५	६५९०५	-	३३५	२९१	४३६	७६८७२	८२५८
कळंब	१३९२	९४५१	३५४६३	११५७७	४७०४०	-	-	-	३५	५७९१८	८५८३
उमरगा	२१७०	४५६०	२७५९३	२९२१०	५६८०३	२०१६	५५५५	६५०	१५९४	६८५५८	११७०८
तुळजापूर	४३६२	५६८०	८१५५	२७९७८	३६१३३	१३१४	७२४	-	१०१०	४९२२३	४२६०
परंडा	४५५	४०२१	-	५७२११	५७२११	४३८	-	-	-	६२१२५	४५६०
भूम	४८१	४२८५	११३७०	१९१७३	३०५४३	१७४३	३४१	-	४४६	३७८३९	५६४९

तकता क्रमांक ३०२ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - ३०२ (वालू)

तालुका	तूर	उडीद	मूग	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	उत्त	मसाल्यादे पदार्थ	पळे व भाजीपाला	संकीर्ण खाद्य पदार्थ	एकूण खाद्य पदार्थ
१	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
एकूण जिल्हा	५२९३६	उ.ना.	९३१३	२५०६१	१३०३२८	४८२८६३	८०७७०	४९२१	(४८०२)	-	५००६५६
उस्मानाबाद	९६३५	उ.ना.	१८८०	२२००	२१९७३	९८८४५	२१५५	११६३	(३३०)	-	१०२४९३
कळंब	९३००	उ.ना.	७५	२५०	१८२०८	७६१२६	५००	-	(-)	-	७६६२६
उमरगा	१२८४५	उ.ना.	४९६०	१३८६२	४३३९५	१११९५३	१५३५	१४६१	(१२०८)	-	११६१५७ (२५)
तुळजापूर	१२२१०	उ.ना.	६००	६४३०	२३५००	७२७२३	१६७५	१८८८	(२५६०)	-	७७८४६
परंडा	५३१२	उ.ना.	९८५	१४०	१०९९७	७३१२२	१५८०	५२८	(३३८)	-	७५५६८
भूम	३६३४	उ.ना.	८१३	२१५९	१२२५५	५००९४	६२५	८८१	(३६६)	-	५१९६६

तक्ता क्रमांक ३०२ पुढे वालू

तक्ता क्रमांक - ३०२ (घालू)

जिल्हा तालुका	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भुईमूग	तीळ	करडई	जवस	इतर गळीतांची धान्ये	एकूण गळीतांची धान्ये	तंबाखू	इतर औष- धी व मादक पदार्थ	एकूण औषधी व मादक पदार्थ
१	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५
एकूण जिल्हा	३५	३८१७	३८५२	२३२२४	उ.ना.	४४८०२	१३१५२	८२१२७	१६३३०५	५३	-	५३
उस्मानाबाद	३५	४२८	४६३	३२०५	उ.ना.	६५०१	३७९०	१०५३८	२४०३४	४८	-	४८
कळंब	-	-	-	१५४८	उ.ना.	६४००	२०२५	७६४०	१७६१३	-	-	-
उमरगा	-	१४१८	१४१८	४६१०	उ.ना.	४३६०	२२७५	२४८०३	३६०४८	२	-	२
तुळजापूर	-	१५११	१५११	१२४०५	उ.ना.	७२८०	२२१०	१५३६९	३७३६४	-	-	-
परंडा	-	-	-	७६५	उ.ना.	१४३२७	१३७५	१०९७०	२७४३७	-	-	-
भूम	-	४६०	४६०	६९१	उ.ना.	५९३४	१४७७	१२८०७	२०९०९	३	-	३

(३६)

तक्ता क्रमांक ३०२ पुढे घालू.....

तकता क्रमांक - ३२ (चालू)

जिल्हा तालुका	वा-यांवी पिके	हिरवळी पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	स्कूण अखाद्य पिके	लागवडीखालील स्कूण क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवडीखालील अतिरिक्त क्षेत्र	लागवडी खालील निष्कल क्षेत्र
१	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२
स्कूण जिल्हा	२७५५	उ.ना.	१२७	१६९७९२	६७०४४८	९६१२४	५७४३२४
उस्मानाबाद	१०	उ.ना.	-	२४५५५	१२७०४८	१०८४४	११६२०४
कळंब	१५०	उ.ना.	-	१७७६३	१४३८९	१२७५०	८१६३९
उमरगा	२६५	उ.ना.	-	३७७३३	१५३८९०	२८५३१	१२५३५९
तुळजापूर	१७३४	उ.ना.	४२	४०५५१	११८३९७	२३३०५	९५०९२
परंडा	-	उ.ना.	-	२७७३७	१०३००५	११६८५	९१३२०
भूम	२९६	उ.ना.	८५	२१७५३	७३७१९	२००९	६४७१०

(८७)

टीप:- १) तकत्यातील आकडेवारी पूर्ण सुधारीत आहे. २) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ जेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे.

आधार:- कृषि संवालय, पुणे.
गाडे/१५३१२९३

मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन वर्ष: १९२१-२२ (अंतिमअंदाज)
जिल्हा: - उस्मानाबाद.

अ.क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पन्न (किलोमध्ये)	उत्पादन (शेअर टनांमध्ये)
१	तांदूळ	२५३	३७
२	गहू	३९१	५४
३	ज्वारी	४४८	१०६४
४	बाजरी	१५४	१९
५	हार्ती	८३३	५
६	मका	३४३	२३
७	नावणी	-	-
८	इतर धान्ये	-	-
९	एकूण धान्ये	४२१	१२०२
१०	हरभरा	३१६	६७
११	तूर	१५३	१३३
१२	उडीद	३४६	३६
१३	मूग	२५६	४२
१४	मसूर	-	-
१५	इतर कडधान्ये	१९८	१७
१६	एकूण कडधान्ये	२०६	२९५
१७	जवस	७१	८
१८	तीळ	१११	९
१९	भुईमूग पेंग	४२५	९७
२०	मोहरी व राई	-	-
२१	एरंडी	३३३	१
२२	नारळ (००० नग)	-	-
२३	उस	५४०००	१०३१४
२४	कापूस (सरकी) विरहीत गाठी)	-	-
२५	ताग	-	-
२६	मसुटा (००० गाठी)	२९४	८५
२७	तंबाखू	५००	१
२८	एकूण औषधी व आम्ली पदार्थ	-	-
२९	सुठ	१०००	६
३०	लाल मिरची	३९४	१३
३१	हळद	१२४२	४३७
३२	बटाटा	२२२२	७८

टीप:- १) उसाचे उत्पन्न साजरेच्या स्वरूपात आहे. २) दाब क्र. २६
मेसुटा १ गाठ = १८० किलो गॅम. ३) कापसाचे उत्पादन
गाठीच्या स्वरूपात आहे. १ गाठ = १०७ किलोग्रॅम.

आधार:- कृषि संवातगलय, पुणे.

तक्ता क्रमांक - ३०४

विविध साधनांनी ओलिताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र वर्ष: १९८५-८६.

जिल्हा: - उस्मानाबाद.

(क्षेत्र हेक्टर)

जिल्हा	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिताखालील निष्कळ क्षेत्र	ओलिताखालील रकून क्षेत्र
तालुका	पृष्ठभागीय	विहिरी		
१	२	३	४	५
रकून जिल्हा	४५८२	७०३०६	७४८८८	९५८३५
उस्मानाबाद	४०४१	१५८६२	१९९१०	२२०१८
कळंग	-	१९१८०	१९१८०	२१९३०
उमरगा	-	४६६८	४६६८	९७९४
तुळजापूर	-	१५८७७	१५८७७	२०२४६
परंडा	-	८१२५	८१२५	११८१०
भूम	५४१	६५८७	७१२८	१००३७

(२२)

टीप: - १) तक्त्यातील आकडेवारी पूर्ण सुधारित आहे.

२) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे.

आधार: - कृषि संचालनालय, पुणे.

गाडे/१५२१९२३

तक्ता क्रमांक - ३०५

निरनिराळ्या पिकाखालील तालुकावार बागायत क्षेत्र वर्ष: १९८५-८६

जिल्हा:- उस्मानाबाद

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

जिल्हा तालुका	तांदुळ	गहू	उरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	सुकुण ज्वारी	बाजरी	मका	राळा (नावणी)	इतर तृणधान्ये	सुकुण तृणधान्ये
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
सुकुण जिल्हा	३११०	२२५९८	७६५६	२४९१४	३२५७०	उ.ना.	१२४	उ.ना.	८२४	५९२२६
उस्मानाबाद	१०३२	३३११	३०१५	९८९७	१२९१२	उ.ना.	-	उ.ना.	-	१७२५५
केळव	१३९२	८६२७	२७४६	१५७७	४३२३	उ.ना.	-	उ.ना.	३५	१४३७७
उमरगा	५६०	२६३०	७४०	१०००	१७४०	उ.ना.	६८	उ.ना.	६०	५०४८
तुळजापूर	-	३६८०	११५५	२७९७	३९५२	उ.ना.	३४	उ.ना.	७१०	८३७६
परंडा	१२६	१७९६	-	६१८२	६१८२	उ.ना.	-	उ.ना.	-	८१०४
भूम	-	२५६४	-	३४६१	३४६१	उ.ना.	२२	उ.ना.	१९	६०६६

(३०)

तक्ता क्रमांक - ३.५ (चालू)

जिल्हा तालुका	हरभरा	तूर	मूग	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये (११-१६)	उत्त	मिरवी	हळद	एकूण मसा ल्यावे पदार्थ	एकूण फळे	बटाटा
१	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
एकूण जिल्हा	१०४९	१३०	-	६	१९८५	६९२११	८०७०	उ.ना.	उ.ना.	४२१०	६०७	-
उस्मानाबाद	३७६	-	-	-	३७६	१७६३१	२१५५	उ.ना.	उ.ना.	११६३	१०३	-
कळंब	५८६८	१३०	-	-	६७९८	२११७५	५००	उ.ना.	उ.ना.	-	-	-
उमरगा	९००	-	-	-	९००	५९४८	१५३५	उ.ना.	उ.ना.	१४६१	३२१	-
तुळजापूर	४२६	-	-	-	४२६	८८०२	१६७५	उ.ना.	उ.ना.	८८८	१५४	-
परंडा	५६०	-	-	-	५६०	८६६४	१५८०	उ.ना.	उ.ना.	५२८	२५	-
भूम	११९	-	-	६	१२५	६९९१	६२५	उ.ना.	उ.ना.	१७०	४	-

तक्ता क्र. ३.५ पुढे चालू....

तक्ता क्रमांक - ३.५ (घालू)

जिल्हा तालुका	•सकूण भाजीपाला	•संकीर्ण डाघ पिके	•सकूण डाघ पिके	•कापूस	•इतर तंतू पिके	•सकूण तंतू पिके	•भईमूग	•तीळ	•जवस	•सुईफूल	•इतर गळीतांची पिके
१-	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४
सकूण जिल्हा	१९५९	-	८४०५७	-	-	-	९३५८	-	१५	१७२६	६४
उस्मानाबाद	२१४	-	२१३६६	-	-	-	६३५	-	-	६९	-
कर्जव	-	-	२१६७५	-	-	-	७५	-	१५	१५०	१५
उमरगा	३७१	-	९६३६	-	-	-	-	-	-	-	-
तुळजापूर	९२४	-	१२४४३	-	-	-	७४०५	-	-	-	३३
परंडा	२४८	-	११०४५	-	-	-	७६५	-	-	-	-
भूम	२०२	-	७९९२	-	-	-	४७८	-	-	१५०७	१६

तक्ता क्र. ३.५ पुढे घालू.

(२६)

तक्ता क्रमांक - ३०५ (पालू)

जिल्हा तालुका	स्कूण गळी- तांची पिके	तेढातु	इतर औषधी व मादक पदार्थ	स्कूण औषधी व मादक पदार्थ	वा-यांची पिके	हिरवळी पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	स्कूण अखाद्य पिके	ओलिताखा- लील स्कूण क्षेत्र
१	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३
स्कूण जिल्हा	१११६३	५३	-	५३	५४९	-	१३	११७७८	९५८३५
उस्मानाबाद	७०४	४८	-	४८	-	-	-	७५२	२२०१८
क्रळंब	२५५	-	-	-	-	-	-	२५५	२१९३०
उमरगा	-	२	-	२	१५६	-	-	१५८	९७९४
तुळजापूर	७४३८	-	-	-	३६५	-	-	७८०३	२०२४६
परंठा	७६५	-	-	-	-	-	-	७६५	११८१०
भूम	२००१	३	-	३	२८	-	१३	२०४५	१००३७

(३)

टीप:- १) आकडेवारी पूर्ण सुधरित आहे.

२) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या खेड्यांवाऱ्यात समावेश आहे.

आधार:- कृषि संवालय, पुणे.

गाडे/१९३१९२३

तक्ता क्रमांक - ३.६ (अ)

तालुकावार सिंचन विहिरी व इतर विहिरी वर्ष : १९८५-८६.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	सिंचन विहिरीची संख्या	वापरात असलेल्या विहिरीवर वस- विलेले विद्युत पंप (१९८५-८६ अखेर)	डिझेल पंप	वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरीची संख्या.	सिंचन विहिरी खेरीज इतर विहिरीची संख्या.
१	२	३	४	५	६	७
१	उस्मानाबाद	५५५०	११३०	६१५	१३८	७६०
२	कळंद	५१७३	३००	३७५	८७९	१७३
३	उमरगा	५१७४	३०८६	३०९०	२३५	५७४
४	तुळजापूर	५३८९	३५८५	७२०	८२	१३१८
५	परंडा	३८४५	२५६	५६५	७६५	३४५
६	भूम	४८९२	२७३९	४०५	१०००	१३८
	एकूण जिल्हा	३०८२३	११०९६	१७७०	१०९९	४१८८

आधार :- कोष संचालनालय, पुणे.

माहे/१९३१९९३

(४६)

तक्ता क्रमांक - ३-६ ब

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील तालुकावार कुप नालिका, हात पंप आणि विद्युत पंपांची माहिती वर्ष : १९९१-९२.

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	यशस्वी कुप नालिकांची संख्या	बसवलेल्या हात पंपांची संख्या	बसवलेल्या विद्युत पंपांची संख्या	वातू असलेली हात पंपांची संख्या	वातू असलेल्या विद्युत पंपांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१)	उस्मानाबाद	७०२	५१०	११७	३३५	९७
२)	कळंब	७२९	५४४	९७	२२९	७३
३)	उमरगा	७२५	५७१	१०७	४१६	६१
४४)	तुळजापूर	६३३	४७२	९२	३२२	६१
५)	परंडा	४७५	३६०	५१	३७२	४०
६)	भूम	३६५	२९३	४८	२८२	३८
एकूण जिल्हा		३६३६	२७५०	५१२	१९५६	३७०

(५६)

टीप:- वातू असलेले हात पंप व वातू असलेले विद्युत पंप यामध्ये फक्त बाराही महिने पाणी असलेल्या पंपांचा समावेश आहे.

आधार:- १) उपअभियंता, यांत्रिकी, भूजल सर्वेक्षण ग्रामीण विकास यंत्रणा, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

२) वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा, उस्मानाबाद.

गाडे/२५४१९९३

तक्ता क्रमांक - ३७

विहिरी उेरीज लघु पाटबंधारे-यांची कामे.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

वर्ष : १९९१-९२.

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	उपयोगात असलेली कामे				उपयोगात नसलेली कामे			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकार	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	एकूण जिल्हा	३५	४७	-	८२	१	-	३१	३२
१	उस्मानाबाद	६	७	-	१३	-	-	५	५
२	वर्दीब	३	३	-	६	१	-	९	१०
३	उमरगा	५	११	-	१६	-	-	३	३
४	तुकजापूर	१४	१३	-	२७	-	-	६	६
५	परंडा	२	६	-	८	-	-	५	५
६	भूम	५	७	-	१२	-	-	३	३

तक्ता क्रमांक ३७ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - ३०७ (वालु)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	वापरातील कामाचे लाभक्षेत्र (हेक्टर)				ओलिवाटालील क्षेत्र (हेक्टर)			
		जिल्हा परिषद	राज्य	आजगी व सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	आजगी व सहकार	एकूण
१	एकूण जिल्हा	२५६१	१४६०७	१३३७	१४४०५	२६९२	१४६०७	१७३९९	
१	उस्मानाबाद	४३६	२५८८	२५	३०४९	४७६	२५८०	३०५६	
२	कांब	२२७	१०८४	८३३	२१४४	३१८	१०८४	१४०२	
३	उमरगा	३९७	३१३२	१७	३५४६	३९७	३१३२	३५२९	
४	तुलजापूर	९५०	३७१०	९९	४७५९	९५०	३७१०	४६६०	
५	परंडा	१९६	१६४८	२०७	२०५१	१९६	१६४८	१८४४	
६	भूम	३५५	२४५३	१५६	२९६४	३५५	२४५३	२८०८	

टीप:- जिल्हा परिषदेच्या माहितीमध्ये पाइए तलावाचा समावेश नाही.

आधार:- १) कार्यकारी अभियंता, लघु सिंचन, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

२) कार्यकारी अभियंता, उस्मानाबाद लघु पाटबंधारे विभाग, उस्मानाबाद.

३) उप निबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक - ३०८

जिल्ह्यातील मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प ३० जून १९९२ रोजीची स्थिती.

जिल्हा: - उस्मानाबाद.		मोठे प्रकल्प		मध्यम प्रकल्प			
अ.क्र.	बाब	३	४	५	६	७	८
१	प्रकल्पाचे नांव.	निम्न. तेरणा	मांजरा प्रकल्प	तुरोरी प्रकल्प	रई प्रकल्प	रायगव्हाण	बेनेतुरा प्रकल्प
२	प्रकल्पाचे स्थान	प्रकल्प माळणी धनेगांव	आष्टा	रईभर	प्रकल्प	मुस्म ता.	उमरगा
		ता. उमरगा जि. बीड	ता. उमरगा	ता. उस्मानाबाद	रायगव्हाण	ता. कर्जत	
३	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	जून-१९८९	१९८४	१९८५	काम चालू आहे	काम चालू आहे	काम चालू आहे.
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष	१९९६	-	-	१९९३	१९९३	१९९४
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च (लक्ष रम्यात) (सुधारीत)	१३९९४	३३११.४१	२५३.५७	६७०.४२	५४८.३४	११८४.५०
४	धरण						
	अ) मंजूर झालेली उंची (मिटरमध्ये)	३६	३६	१७.५०	११.७५	१३.२३	१३.४८
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मिटरमध्ये)	३६	३६	१७.५०	११.७५	१३.२३	काम चालू आहे.
५	कालवा						
	अ) एकूण लांबी (कि.मी.) सुधारीत	१९२.५	१६८.००	२१.००	२९.००	१९.७०	४४.००
	ब) पूर्ण (केलेली) लांबी (कि.मी.)	४२.००	१६८.००	२१.००	२८.००	१९.७०	१२.००
६	कमाल क्षमता (दशलक्ष घन मिटर)	१६०.४६	२५०.५०	७.६६	८.९४	१२.७०	१२.८०
७	३१-३-९२ रोजीचा प्रत्यक्ष साठा (दशलक्ष घन मिटर)	२२.४६	५२१.७५	२.७८	०३.७	४.६७	-

तक्ता क्रमांक ३०८ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - ३०८ (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८		
८	सकून लाभक्षेत्र (हेक्टरमध्ये)	उस्मानाबाद	३६४९	सकून बीड	१७७१३ ५१६२	१०७४ १०७४	१९१० -	२५१९ -	३२३२ -
		लातूर	१६६१४	लातूर	८१५	-	-	२४९८	-
९	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र (हेक्टरमध्ये)	उस्मानाबाद	३३४२	सकून बीड	१८२२३ ३९७२	९६७ -	१८९३ -	२२६७ -	२९०८ -
		उस्मानाबाद		उस्मानाबाद	६२७	९६७	१८९३	१८	२९०८
		लातूर		लातूर	१३६२४	-	-	२२४९	-
१०	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओढील-उस्मानाबाद ता खालील येणारे क्षेत्र (हेक्टर)		२८०७	सकून बीड	१८२२३ ३९७२	८८४ -	२८४० १४३०	१७०० -	२६२८ -
		उस्मानाबाद		उस्मानाबाद	६२७	-	१४२०	१५	२६२८
		लातूर	१२७८०	लातूर	१३६२४	८८४	-	१६८५	-
११	सध्या (९१-९२ करिता) ओढितांखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)	उस्मानाबाद	५२	सकून बीड	८०७ ४६०	- -	- -	- -	- -
		उस्मानाबाद		उस्मानाबाद	१४७	-	-	-	-
	अ) बारमाही	लातूर	६८	लातूर	२००	-	-	-	-
	ब) हंगामी	उस्मानाबाद	१२५३	सकून बीड	९७९ ५०९	७६ -	१५५० -	२८१६८२ -	- -
		उस्मानाबाद		उस्मानाबाद	२२४	७६	-	९	-
		लातूर	१६३७	लातूर	२४६	-	१५५०	६७३	-

(२३)

तक्ता क्र. ३०८ पुढे चालू.

तक्ता क्रमांक - ३०८ (वालू)

	१	२	३	४	५
१ प्रकल्पाचे नांव	तेरणा प्रकल्प	खंडाळा प्रकल्प	करनूर प्रकल्प	हरनी प्रकल्प	वांदणी प्रकल्प
२ प्रकल्पाचे स्थान	गांव- तेर	गांव: रामतीर्थ	गांव: नळदुर्ग	गांव: काटगांव	गांव: पिंपळवाडी
	ता. उस्मानाबाद	ता. तुळजापूर	ता. तुळजापूर	ता. तुळजापूर	ता. परंडा
३ काम पूर्ण होण्याचे वर्ष	१९७०	१९७३	१९७०	१९६०	१९५६
ब) काम अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष					
क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च (लाख रुपये)	८०.३०	७३.६२	१००.८३	६६.४७	७१.६०
४ धरण					
अ) मंजूर झालेली उंची (मिटरमध्ये)	१५.००	२०.२४	२३.००	१७.००	१७.००
ब) पूर्ण झालेली उंची (मिटरमध्ये)	१५.००	२०.२४	२३.००	१७.००	१७.००
कालवा					
अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	३८.००	५.६०	२३.००	४१.००	२६.००
ब) पूर्ण केलेली लांबी (कि.मी.)	३८.००	५.६०	२३.००	४१.००	२६.००
६ कमाल क्षमता (दशलक्ष घन मिटर)	२२.०२	६.२६	३५.२६	१२.१८	२०.७०
७ ३१-३-६२ रोजीचा प्रत्यक्ष (दशलक्ष घन मिटर)	५.४४	१.२९	११.३९७	३.३००	३.५६७
८ एकूण लाभक्षेत्र (हेक्टर)	३३५०	१४४६	७२४८	३६५४	३३३८

(०४)

तक्ता क्र. ३०८ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - ३०८ (वालु)

१	२	१३	१०	११	१२	१३
९	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र (हेक्टर)	२४२८	१३८४	५४६३	३३७३	२८९१
१०	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखालील येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	२१७७	१३८०	३५४६	१६६०	३०२०
११	सध्या १९९१-९२ ओलिताखाली येणारे सकुण क्षेत्र (हेक्टर)	७८	४७४	१४८४	५८०	९२८
	अ) बारमाही	-	-	-	-	-
	ब) हंगामी	७८	४७४	१४८४	५८०	९२८

तक्ता क्र. ३०८ पुढे वालु.....

तक्ता क्रमांक - ३०८ (चालू)

क्र.	विवरण	१४	१५	१६	१७	१८
१	प्रकल्पाचे नांव	खानापूर प्रकल्प	वाटेपळ प्रकल्प	रामगंगा प्रकल्प	बाणगंगा प्रकल्प	जकेकूर प्रकल्प
२	प्रकल्पाचे स्थाव	गांव: खानापूर ता. परंडा	गांव: ताकमोड ता. भूम	गांव: उलुप ता. भूम	गांव: भूम जवळ ता. भूम	गांव: जकेकूर ता. उमरगा.
	अ) काम पूर्ण होण्याचे वर्ष	१९५५	१९७२	१९७७	१९७५	१९७७
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष	-	-	-	-	-
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च (रु. लाख स्मयात)	५६.१५	१९४.६२	७३.२०	५१.०६	१७५.२५
४	धरण					
	अ) मंजूर झालेली उंची (मिटरमध्ये)	१७.००	१७.६०	२०.०१	१९.२०	१४.८०
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मिटरमध्ये)	१७.००	१७.६०	२०.०१	१९.२०	१४.८०
५	कालवा					
	अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	३३.००	१६.६०	३.४६	३.०५	२३.५१
	ब) पूर्ण केलेली लांबी (कि.मी.)	३३.००	१६.६०	२.४६	३.०५	३२.२१
६	कमाल क्षमता (दशलक्ष घन मिटर)	१९.१९	१०.८०	६.१३	५.९३	१०.१७
७	३१/३/९२ रोजीचा प्रत्यक्ष साठा (दशलक्ष घन मिटर)	५.४८	३.३०	१.१२	०.८९	१.४८
८	एकूण लाभक्षेत्र (हेक्टरमध्ये)	३६९६	१८११	१०१६	८५१	२११०
९	लाभक्षेत्राखालील लागवडीसाठी लायक क्षेत्र (हेक्टर)	३५७३	१७१०	९०७	८६४	१९८३
१०	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर)	३२४६	११४५	८१३	६४८	१५७४
११	सध्या १९९१-९२ ओलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टर) एकूण	९५८	१७०	३१४	१००	३३९
	अ) बारमाही	९५८	१७०	३१४	१००	३३९
	ब) हंगामी					

तक्ता क्र. ३०८ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - ३०८ (वाळू)

अ.क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
		१९	२०	२१	२२
१	प्रकल्पाचे नावे.	वाडोली प्रकल्प	/उधर्व मांजरा	पळस प्रकल्प निलेगांव	साकत मध्यम
२)	प्रकल्पाचे स्थान	गांव: काजळा ता.उस्मानाबाद	डोकेवाडी ता. भूम	डूहत बाभळगांव. ता. तुळजापूर	प्रकल्प (साकत तु.) ता. परंडा
अ)	काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष.	काम चालू आहे	काम चालू आहे	काम चालू आहे	काम चालू आहे
ब)	अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष	१९९३	निश्चित नाही	१९९३	१९९३
क)	प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च.	६१९.२०	६४५.४४	१७७.३९	३३५.८३
४)	धरण.				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मिटरमध्ये)	१२.६०	१५.२२	१५.००	१९.८१
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मिटरमध्ये)	१२.६०	काम चालू आहे	काम चालू आहे	काम चालू आहे
५)	कालवा				
	अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	१६.२०	७०.००	१३.००	२८.००
	ब) पूर्ण झालेली लांबी.	८.००	-	५.००	-
६)	कमाल क्षमता (दशलक्ष घनमिटर)	७.२५	१६.८३	५.६८	१४.४८
७)	३१-३-९२ रोजीचा प्रत्यक्ष साठा (दशलक्ष घन मिटर)	-	-	-	-

(४३)

तक्ता क्र. ३०८ पुढे चालू.....

तकता क्रमांक - ३०८ (घालू)

१	२	१९	२०	२१	२२	
८	एकूण लाभक्षेत्र (हेक्टरमध्ये)	एकूण	२२९७	४८६६	१४४५	३४७८
		बीड	-	१४३२	-	-
		उस्मानाबाद	२२९७	३४३४	१४४५	३४७८
		लातूर	-	-	-	-
९	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र (हेक्टर)	एकूण	२०६७	४६५२	१३००	३१३१
		बीड	-	१३७५	-	-
		उस्मानाबाद	२०६७	३२७७	१३००	३१३१
		लातूर	-	-	-	-
१०	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र (हेक्टरमध्ये)	एकूण	१५००	३३५०	१०४०	२३४८
		बीड	-	१२०	-	-
		उस्मानाबाद	१५००	३३६०	१०४०	२३४८
		लातूर	-	-	-	-
११	सध्या १९९१-९२ करिळा ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टरमध्ये)	एकूण	१००	-	-	-
	अ) बारमाही	उस्मानाबाद	१००	-	-	-
		लातूर	-	-	-	-
	ब) हंगामी	एकूण	-	-	-	-
		बीड	-	-	-	-
		उस्मानाबाद	-	-	-	०
		लातूर	-	-	-	-

आधार:- कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, उस्मानाबाद.

२) कार्यकारी अभियंता, उस्मानाबाद मध्यम प्रकल्प विभाग, उस्मानाबाद.

गाडे/-

तक्ता क्रमांक- ३०९

१९८५-८६ च्या कृषि गणनेनुसार वडित धारण जमिनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेल्या वडित धारण जमिनी आणि ओलिताखाली निव्वळ क्षेत्र व वडितेच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वडित धारण जमिनीची संख्या.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(क्षेत्रफळ हेक्टरमध्ये)

अ.क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी.	वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		सकून धारण		पूर्ण ओलिताखाली		पूर्ण जिरायत.	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
१	०.५ हेक्टर पेक्षा कमी	६८७०	२०२६	३०१८	३४८	८८८८	२४४४	४९२	९७	४९७४	२१२३
२	०.५ ते १.० हेक्टर	१६०७०	१२३७२	८८७	६६६	१६९५७	१३०३९	२५७	१८१	१५३३१	११४२१
३	१.० ते २.० हेक्टर	३९०६४	६५४८५	१६१७	३८१०	४०६८१	६८३९५	२०८	२८४	३७३७७	१३२३
४	२.० ते ३.० हेक्टर	३०२०७	७८८१९	१०५७	२७२१	३१२६४	८१५४०	२५	२२७	२८०९३	७१३६७
५	३.० ते ४.० हेक्टर	१९८९१	६९७०२	८४६	३९८१	२०७३७	७२६८३	१८	५७	१८३३६	६१७३१
६	४.० ते ५.० हेक्टर	१५२४६	६८१०९	६६७	३००७	१५९१३	७१११६	१६	४६	१३५०८	५८१४३
७	५.० ते ६.० हेक्टर	१०६३६	५८१७४	५१२	३८३३	१११३८	६१००७	४	३१	९३७०	४९३५७
८	६.० ते ७.५ हेक्टर	११३६२	७६३६७	५५३	३७६४	११९१५	८०१३०	०	०	९७६३	६१८३५
९	७.५ ते १०.० हेक्टर	९९३१	८४८४६	८४६	७१९७	१०७७७	९२०४३	०	०	८६२०	६९२१९
१०	१०.० ते २०.० हेक्टर	८३४३	१०७९८३	१२७७	१६५३३	९६२०	१२४५१५	०	०	७५७५	९०९९०
११	२०.० ते ३०.०० हेक्टर	७०६	१६४९४	१५०	३६४१	८५६	२०१३६	०	०	६७९	१४११८
१२	३०.०० ते ४०.०० हेक्टर	१११	३८१३	५०	१७४५	१६१	५५५७	०	०	१३३	४००५
१३	४०.० ते ५०.० हेक्टर	२६	११२६	१९	८४०	४५	१९६७	०	०	३६	१२२८
१४	५०.० ते त्यापेक्षा जास्त	४७	३८९१	६	४६९	५३	४३६०	०	०	३२	३२७०
	सकून सर्व श्रेणी	१६८५००	६४९२७६	१०५०५	४९५५३	१७९००५	६९८८३०	१०९०	२१३	१५३८१६	४९२०९९

(५४)

तक्ता क्रमांक ३०९ पुढे चालू.....

तकता क्रमांक - ३०९ (वालू)

अ.क्र.	क्षेत्रफल श्रेणी	अंशतः ओलिता खालील			संपूर्ण मालकीचे		पूर्णपणे भाडेपट्टीने		अंशतः मालकीचे		अंशतः भाडेपट्टीने	
		संख्या	एकूण क्षेत्रफल	ओलिता खालील क्षेत्रफल	संख्या	क्षेत्रफल	संख्या	क्षेत्रफल	संख्या	क्षेत्रफल	संख्या	क्षेत्रफल
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
१	०.५ हेक्टर पेक्षा कमी	४२२	१३६	६६	८८४०	२४३१	२७	६	-	७	२१	५
२	०.५ ते १.० हेक्टर	१३७०	१००७	३५२	१६८७०	१२९६३	४८	४४	०	०	४०	३१
३	१.० ते २.० हेक्टर	३०२५	५०९७	१४२१	४०५५२	६१०९३	५१	९६	१२	३१	५२	५१
४	२.० ते ३.० हेक्टर	३०७६	७७३०	१६९३	३११५०	८१३२४	४५	१३९	९	३९	६०	९७
५	३.० ते ४.० हेक्टर	२३९३	८१७०	१४१५	२०६५२	७२३८२	०	०	६	२०	७२	२०१
६	४.० ते ५.० हेक्टर	२३८९	१०५३१	१८२६	१५८३६	७०७६४	६	२५	१७	७३	५५	१८१
७	५.० ते ६.० हेक्टर	१७६४	९३०१	१५२३	११०८७	६०७३६	११	६०	०	०	३२	१२९
८	६.० ते ७.५ हेक्टर	२१५२	१४०३७	१९०८	११८४०	७२६०४	३०	१३७	४	३१	५१	२८३
९	७.५ ते १०.० हेक्टर	२१५७	१७७०३	२००२	१०६७०	२११०२	०	०	०	०	१०७	६६४
१०	१०.० ते २०.० हेक्टर	२०४५	२५८२४	२५९२	२४५३	१२२४०३	९	१०८	४	६१	१५३	१२२८
११	२०.० ते ३०.० हेक्टर	१७७	३९८९	४२५	८२४	११४०५	०	०	०	०	३२	५१८
१२	३०.० ते ४०.० हेक्टर	२२	९१६	६३	१५३	५२९७	०	०	०	०	८	१९४
१३	४०.० ते ५०.० हेक्टर	९	३८१	२२	४३	१८८२	०	०	०	०	२	८२
१४	५०.० पेक्षा जास्त	१३	११४५	८५	४५	३६२९	०	०	०	०	०	०
५	एकूण सर्वश्रेणी	२१०२१	१०५९६७	१५३९३	१७८०२२	६९१६१५	२१७	६०५	५९	२४५	६९९	३६५४

(५४)

टीप:- संस्थांची माहिती वैयक्तिक आत्यात समाहित केली आहे.

आधार:- कृषि गणना कृषि संवालय, पुणे.

तक्ता क्रमांक - ३.१०

१९८७ च्या पशु गणने प्रमाणे तालुका निहाय कृषि विषयक अवजारे.

जिल्हा: - उस्मानाबाद.

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	नांगरांची संख्या लाकडी	खेड्यांची संख्या लोखंडी	गाड्यांची संख्या	उसाचे प्रकृ. शक्तीवर चालणारे	ओलिता साठी वेलांच्या मदतीने चालणारे	ओलिता साठी वेलांचे पंप	ओलिता साठी विजेचे पंप	तेल घाणी शक्तीवर चालणारे	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
	सूकुण जिल्हा	८२८१	२७७३४	३०२४१	६२७	११२	५५३१	२२९२५	३०	१५
१	उस्मानाबाद	६४४	४०७५	७०००	१५७	३५	५४१	३९००	-	-
२	कळंब	१४५१	४१०२	६८६०	३८	३	११८८	३६२६	६	-
३	उमरगा	२३२६	६५८९	४९०४	२३३	२५	११६५	५१५६	३	-
४	तुळजापूर	२४८१	५८४१	४६४४	७१	३५	१६०१	३४१५	५	२
५	परंडा	३२०	२२०३	३८८६	११२	२	५१३	४५३९	११	१३
६	भूम	१०५९	४९२४	२९४७	१६	१२	५२३	२०५९	५	-

(११)

टीप: - १) आकडे अस्थायी आहेत.

२) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यांत आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा या माहितीमध्ये समावेश आहे.

आधार: - १९८७ पशु गणना.
गाडे/१८११९९३

तक्ता क्रमांक - ३:११

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील दुष्काळ, टंगई व टंगई सदृश्य परिस्थितीची माहिती वर्ष: १९९१-९२ करिता.

अ.क्र.	बाब	एकूण जिल्हा	उस्मानाबाद	कळंब	उमरगा	तुळजापूर	परंडा	भूम
१	२	३	४	५	६	७	८	९
अ)	दुष्काळ व तीव्र टंगई:							
	१) तालुक्यातील एकूण गावांची संख्या	७२९	१२८	११९	१४०	१२६	११८	९८
	२) ग्रस्त गावांची संख्या	७२९	१२८	११९	१४०	१२६	११८	९८
	३) ग्रस्त कुटुंबांची संख्या	१८२४१७	४१०००	३११४१	४००८९	३०६१६	२१५५८	१८३१३
	४) जमिन महसुलामध्ये पूर्ण निलंबन अथवा सुट दिलेल्या गावांची संख्या	७२९	१२८	११९	१४०	१२६	११८	९८
	५) अंदाजित हानी (समयात) हेक्टर ०० हेक्टर):							
	अ) मिक न येणे (अत्र "००" हेक्टर)	२०४७	२८३	४८०	३५०	३५५	३४७	२३३
	ब) पशुधन, मालमत्ता इत्यादींची हानी निरंक		निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
	६) सुदतीची हाती घेतलेली कामे	१५२८	३१२	२२९	२८०	२९२	१८४	२३१
	७) कामानर घेतलेल्या मजुरांची संख्या	१५४५४४	२७२४८	१४८६६	२४२९९	२६१३७	३३३०८	२८६८६
	८) केलेला खर्च (समयात)	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	९) पेत जमिन अधीनव्हा आली दिलेल्या तगाईची रक्कम (समयात)	१७५९	१९२	१७५	८८०	४१४	५६	४२
ब)	आवर्षी सदृश्य परिस्थिती गावांची संख्या	७२९	१२८	११९	१४०	१२६	११८	९८
क)	पूर							

टीप:-१) तालुक्यातील गावांची संख्या जनगणना १९९१ नुसार देण्यात आलेली आहे. २) ग्रस्त गावांची संख्या जनगणना १९८१ नुसार देण्यात आलेली आहे. ३) बाब क्र. ९ पेत जमिन अधीनव्हा आलेली दिलेल्या तगाईची रक्कम यामध्ये प्रत्यक्ष रक्कम न देता तगाई तगाई ही वस्तु स्वस्मात (गवत, कडबा, गव्हाया भस्ता, अजस्र धान्य, हायड्रीड, ज्वारी व तांदूळ) दिलेली आहे. वस्तुचे परिमाण - मे. टन मध्ये आहे. ४) सन १९९१-९२ या वर्षात टंगई सदृश्य परिस्थितीत एकही पशुधन मालमत्तेची हानी झालेली नाही. म्हणून माहिती निरंक आहे. ५) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ ठेक्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे.

आधार:- जिल्हाधिकारी कार्यालय, (महसुल विभाग) उस्मानाबाद.

टंचाईच्या पूर्वेतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईस्त भाग ठरीवण्या बाबत माहिती.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

वर्ष: १९९१-९२.

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	मंडळ	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
१	२	३	४	५
	एकूण जिल्हा	२४	७१२	७१२
१	उस्मानाबाद	१) उस्मानाबाद २) तेर ३) दोंकी ४) बैबळी ५) पाडोळी	३० ३५ २३ ३५ २२	३० ३५ २३ २५ २२
	एकूण		१२५	१२५
२	कळंब	१) कळंब २) मोहा ३) शिराहीण	४८ ४१ ३२	४८ ४१ ३२
	एकूण		१२१	१२१
३	उमरगा	१) उमरगा २) मुसा ३) लोहारा	५४ ३६ ४३	५४ ३६ ४३
	एकूण		१३३	१३३
४	तुळजापूर	१) तुळजापूर २) मंगरळ ३) सोवरगांव ४) नळदुर्ग ५) णळकोट	२९ २५ २१ २७ १९	२९ २५ २१ २७ १९
	एकूण		१२१	१२१
५	परंडा	१) परंडा २) अनाळा ३) जवळा	३८ ४१ ३८	३८ ४१ ३८
	एकूण		११७	११७
६	भूम	१) भूम २) वाशी ३) वालवड ४) पारगांव ५) इट	२२ १६ १९ १७ २१	२२ १६ १९ १७ २१
	एकूण		९५	९५

टीप:- १) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या

आठ खेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे.

आधार:- जिल्हाधिकारी कार्यालय, (महसूल विभाग) उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक - ४०१

तालुकावार पशुधन (१९८७ च्या पशु गणने प्रमाणे)

जिल्हा: - उस्मानाबाद

अ.क्र. जिल्हा

विदेश / संकरीत गायी व बैल

तालुका

अडीच वर्षावरील बैल

केवळ पैदाशी करिता • पैदाशी व कामाकरिता • केवळ कामाकरिता उप-पैदाशी अथवा कामा- • एकूण ठेवलेले बैल
ठेवलेले वट्टे • उपयोगात आणलेले बैल • योगात आणलेले बैल • साठी उपयोगात आणलेले बैल (३ ते ६) •
न आणलेले बैल

१	२	३	४	५	६	७
	एकूण जिल्हा	१३५	३७०	१००४	१५५	१५६४
१	उस्मानाबाद	३८	१७	४२०	११०	६६५
२	कळंब	३०	९३	११६	४	२४३
३	उमरगा	६	३३	१८०	१६	२३५
४	तुळजापूर	११	१६	१२०	१४	२३१
५	परंडा	८	२	१३	-	२३
६	भूम	४२	२९	८५	११	१६७

तक्ता क्रमांक - ४०१ पुढे चालू

तक्ता क्रमांक - ४.१ (वालू)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	दुभत्या	सकदाही न व्यालेल्या व आठलेल्या	इतर	एकूण गायी	विदेशी संकरित अडीच वर्षा पर्यंतची वासरे	एकूण विदेशी संकरित गायी व बैल
१	२	८	९	१०	(११)	(१२)	(१३)
	एकूण जिल्हा	१११२४	४५७३	१७५	१५२४२	१२२६३	२२७६२
१	उस्मानाबाद	१२१११	४४५	१५	१६७१	१३२३	३७२८
२	कोंब	३०६६	१५२२	४	४६६२	३१५१	८०५६
३	उमरगा	६६३	३०७	१४	९८४	८४९	२०६८
४	तुळजापूर	५१७	३३९	४३	८९९	८५१	१९८१
५	परंडा	१४५९	३९६	५८	१९१३	१८७९	३८१५
६	भूम	४२७८	१४९४	४१	५८१३	४१४१	१०१२१

(६)

तक्ता क्र. ४.१ पुढे वालू.....

तक्ता क्रमांक - ४.१ (वालू)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	तीन वर्षावरील बैल	तीन वर्षावरील गायी							
		केवळ पैदाशी करिता वाप- रलेले वळू व बैल.	पैदाशी करिता व कामाकरि- ता उपयोगात आणलेले बैल.	केवळ कामाकरिता वापरलेले बैल.	इतर बैल	एकूण ३ वर्षावरील बैल.	दुभत्या आटलेल्या व एकदाही न व्यालेल्या	इतर गायी	एकूण गायी	
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
	एकूण जिल्हा	२३८	६१८३	१२२२६१	२०२३	१३०७१५	५२०८०	४७०३०	५७७	२९६८७
१	उस्मानाबाद	१५	११५४	२३४११	४६३	२५०४३	१०८५८	८१२१	११०	१९०८४
२	कळंब	३८	१६८७	२४६८७	९२	२६५०४	७६१०	६७४२	८	१४३६०
३	उमरगा	६३	७०७	२७८९६	४०२	२९०६८	११५३२	११३५२	३२४	२३२०८
४	तुळजापूर	४२	२१३०	२२३९८	७२८	२५३०५	१०२७५	१११७२	१३४	२१५८१
५	परंडा	७०	४१४	२२२०८	१८०	२२८७२	५९७०	५२४४	-	११९१४
६	भूम	३	९१	१६६१	१६८	१९२३	५८३५	३६९९	१	९५३५

तक्ता क्रमांक ४.१ पुढे वालू.....

तक्ता क्रमांक - ४.१ (वालू)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	देशी / विदेशी गायी, बैल तीन वर्ष व त्या खालील देशी वासरे	देशी सकूण गायी व बैल	विदेशी संकरित व देशी सकूण गायी व बैल	केवळ पैदाशी साठी	पैदाशीसाठी व कामासाठी ठेवलेले रेडे	म्हशी व रेडे पक्कस कामा- साठी रेडे	इतर	सकूण रेडे
१	२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
	सकूण जिल्हा	८२७७३	३१३१७५	३४२९४४	३८७	५४३	१३६०	३८६	२६७६
१	उस्मानाबाद	१६४९६	६०६२८	६४३५६	६२	७७	१२१	१०३	३६३
२	कळंब	९२८७	५०१५१	५८२०७	६५	११८	२५३	४२	४७८
३	उमरगा	१६७१५	६८९२१	७१०५२	४५	५३	१५२	६८	३
४	तुळजापूर	१६७२६	६३६१२	६५५९३	११३	१५२	१९२	१३८	६०२
५	परंदा	१३६५१	४८५३७	५२५५३	४८	२०	२३२	१६	३८३
६	भूम	९८९८	२१३५६	३१४७७	५४	५६	३२६	१९	५२५

तक्ता क्र. ४.१ पुढे वालू.....

तक्ता क्रमांक - ४०१ (घालू)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	दुभत्या	तीन वर्षांवरील म्हेशी आटलेल्या व इतर न व्यालेल्या	एकूण म्हेशी	म्हेशी व रेडे ३ वर्षे व त्या व रेडे आलील	एकूण म्हेशी गौजातीय	एकूण	मैदया	बक-या.	
१	२	३१	३२	३३	(३४)	(३५)	(३६)	(३७)	(३८)	(३९)
	एकूण जिल्हा	३६७८६	२७९८५	३११	६५०९०	४१४०४	१०९१७०	४५२११४	४५०४८	२११७२४
१	उस्मानाबाद	८८९३	५३७५	४१	१४३०९	९२४४	२३९१६	८८२७२	६२०४	४३८६०
२	कळंब	५९१७	४६७६	४५	१०६३८	५७९५	१६९११	७५११८	७९२९	३५३२३
३	उमरगा	८३७०	६५८७	१३०	१५०८७	८८०४	२४२१६	९५३७५	११७४२	३५५२३
४	तुळजापूर	८०२१	७१८३	९३	१५२९७	९९२९	२५८२८	९१४२१	९९३४	५४९४१
५	परंठा	२२५७	२२१५	-	४४८०	४५०४	९३६४	६१६१९	३५७९	२६४४४
६	भूम	३३२८	१९४९	२	५२७९	३१२८	८९३२	४०४०९	५६६०	२३६३३

तक्ता क्र. ४०१ पुढे घालू.....

तक्ता क्रमांक - ४०१ (यातू)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	घोडे व शिंभारे	इतर पशुधन	एकूण पशुधन	एकूण कोंबड्या	एकूण कुक्कुटादि पक्षी
१	२	४०	४१	४३	४३	४४
	एकूण जिल्हा	७६०	४५६०५	७६३२५१	२२२६४६	२३०२१८
१	उस्मानाबाद	४०६	२४८६	१४८२२८	४७५०४	४७७७३
२	कळंब	५७	२३४९	१२७७६२	४६५८४	४६६३६
३	उमरगा	१६७	२६३३	१५२३४०	२४७२८	२४२४६
४	तुळजापूर	५०	२२५८	१६६३०४	४१२८३	४१२८३
५	परंडा	६०	३८४३	२५५४५	४१७६५	४१७६५
६	भूम	२०	३३४३	७३०६५	२७७८२	२७७८५

टीप:- १) आकडे अस्थायी स्वरूपात आहेत.

२) तोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ ठेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे.

आधार:- १९८७ पशु गणना.

गाडे/१८११९२३

तक्ता क्रमांक - ४०२

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या वर्ष: १९९१-९२

अ.क्र.	जिल्हा/ तालुका	पशु वैद्यकीय संस्थांचा प्रकार												
		वैद्यकीय पशु- वैद्यकीय लय	पशु- राज्य स्तर	वैद्यकीय स्थानिक स्तर	दवाखाने पशु वैद्य- कीय प्रथमो- पचार केंद्रे	पशुरोग शाला राज्य स्तर	अन्वेषण स्थानिक स्तर	फिरती पशुरोग नियंत्रण पथके	फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने	दक्षता पथके	कृत्रिम रेतन प्रशिक्षण केंद्रे	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्रे	जिल्हा कृत्रिम रेतन केंद्रे	स्थानिक
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	
	सकूण जिल्हा	१	-	२८	४१	३	-	-	१	-	-	-	१	
१	उस्मानाबाद	१	-	५	७	१	-	-	१	-	-	-	१	
२	कळंब	-	-	५	७	१	-	-	-	-	-	-	-	
३	उमरगा	-	-	५	८	१	-	-	-	-	-	-	-	
४	तुळजापूर	-	-	५	७	-	-	-	-	-	-	-	-	
५	परंडा	-	-	३	६	-	-	-	-	-	-	-	-	
६	भूम	-	-	५	६	-	-	-	-	-	-	-	-	

(अ)

तक्ता क्र. ४०२ पुढे वाळू.....

तक्ता क्रमांक - ४०२ (घालू)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	आधारभूत ग्राम केंद्रे	जिल्हा परिषदे कडील	कृत्रिम रेतन केंद्रे आधारभूत ग्राम केंद्राखालील	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्राखालील	पशु पैदास क्षेत्र	सधन कुक्कुट विकास गट	मेष पैदास क्षेत्र	शेळी पैदास क्षेत्र
१	२	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
	एकूण जिल्हा	१	६५	९	-	-	१	(१)	-
१	उस्मानाबाद	-	११	२	-	-	१	-	-
२	कळंब	-	११	-	-	-	-	-	-
३	उमरगा	-	१२	-	-	-	-	-	-
४	तुळजापूर	१	११	७	-	-	-	(१)	-
५	परंडा	-	९	-	-	-	-	-	-
६	भूम	-	११	-	-	-	-	-	-

(५७)

टीप:- १) जिल्ह्यात मेष व शेळी पैदास क्षेत्र एकत्रितच असल्यामुळे स्तंभ क्रमांक २१ ला कंस केलेला आहे.

आधार:- १) जिल्हा उपसंचालक, पशुसंवर्धन, उस्मानाबाद.

२) जिल्हा पशु संवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

(५८)

तक्ता क्रमांक - ४०३ (अ)

जिल्हा :- उस्मानाबाद. रोगाच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या वर्ष ११-१२

अ.क्र.	संसर्जन्य व बांडगुळजन्य रोग	लागण (संख्या)	मृत्यू (संख्या)
१	३	३	४
	एकूण पशुधनाची लागण व मृत्यू संख्या	२८	२०

अ) गायी व म्हशी

१) घटसर्प	१८	१२
२) लाल्या	-	-
३) फ-या	२	२
४) फासी	-	-
५) स-या	-	-
६) इतर	-	-
एकूण	२०	१४

ब) मेंढ्या व बक-या

१) फ-या	-	-
२) न्युमोनिया	-	-
३) पापलाग व लाल्या	-	-
४) इतर (ब्लू रॉट)	८	६
एकूण	८	६

क) कोंबड्या

१) राणीखेत (मानमोडी)	-	-
२) देवी	-	-
३) बोळकांडी	-	-
४) इतर	-	-
एकूण	-	-

आधार :- जिल्हा पशु संवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

गाडे/२११०१११२

तक्ता क्रमांक - ४.३ (ब)
विविध पशु वैद्यकीय संस्थांचे कार्य.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

वर्ष : १९९१-९२.

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या.	खर्ची केलेल्या गुरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारण केलेल्या गुरांची संख्या.	कृत्रिम गर्भधारणांतर्गत जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या.	एकूण वासरे	स्तंभ ६ मधील संकरीत वास- रांची संख्या (म्हशी वगळून)	स टोयलेल्या जनावरांची संख्या.
१	२	३	४	५	६ (अ)	६ (ब) (ब)	७	
	एकूण जिल्हा	३४६०४०	३००२८	१८५०१	५२७५	४५९६	८१५५५५	
१	उस्मानाबाद	७९५९७	५२७९	२९७९	९१०	८१२	२०९५२७	
२	कळंब	५१५१५	५४१०	३९७५	१०८५	९६७	१०७४०९	
३	उमरगा	५३७३६	५३७०	३१५७	११६९	९४८	१०८४४४	
४	तुळजापूर	६२१५०	४६९२	२६५३	६५७	५३९	१७४१४०	
५	परंडा	४५१७७	४६६२	१९६१	४८४	४२७	११०३१०	
६	भूम	५३८६५	४६१५	३७७६	९७०	९०३	१०५७२५	

आधार:- जिल्हा उपसंचालक, पशु संवर्धन खाते, उस्मानाबाद.
गाडे/१९३१९९३

(३५)

तक्ता क्रमांक - ४०४

जिल्हा:- उस्मानाबाद. मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवध गृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या. वर्ष: १९९१-९२.

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	पशुवध गृहांची संख्या	एकूण कत्तल केलेली जनावरे						
			गायी- बैल	म्हशी- रेडे	मेंढ्या	शेळ्या	डुकरे	इतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	एकूण जिल्हा	१०	१६३३	१९९५	३६७८	१२८४८	१०५	..	२०१९१
१	उस्मानाबाद	२	१५७८	१६३९	१७८६	४२११	-	-	९२१४
२	कळंब	१	२०	-	-	-	-	-	२८
३	उमरगा	२	२१	२९	६३२	५५३७	१०५	-	६३२६
४	तुळजापूर	२	१२	४६	८५६	३१००	-	-	४०१४
५	परंडा	१	-	-	-	-	-	-	-
६	भूम	२	२	२८१	३३४	-	-	-	६१७

(०३)

टीप:- १) परंडा तालुक्यात एकही जनावरांची अधिकतरित्या कत्तल झालेली नाही.
२) पशुवधगृहांची संख्या सुधारित आहे.

आधार:- १) जिल्हा पशु संवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.
२) जिल्ह्यातील सर्व नगरपालिका.

गाडे/२९१०१९९२

तक्ता क्रमांक - ४०५

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील वनक्षेत्र १९९१-९२ या वर्षाकीरता

(क्षेत्र: चौ. कि.मी.मध्ये)

अ.क्र.	विभाग	राखीव	संरक्षित	अवर्णित	एकूण
१	एकूण	३०.८३	-	२२.७५	५३.५८
२	महसूल	-	-	-	-
३	वन	३०.८३	-	२२.७५	५३.५८

आधार: - मुख्य वन सांख्यिक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.

गाडे/२३३१९९३

(६१)

(६२)

तकता क्रमांक - ४०६

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील

मुख्य व गौण उत्पादने वर्ष: १९९१-९२

अ.क्र.	वन उत्पादन	परिमाण	संदर्भ वर्षा- तील एकूण उत्पादन	संदर्भ वर्षात एकूण विक्री केलेले उत्पादन	मागील शिल्लकी उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्रीचे मूल्य(मागील- शिल्लकी उत्पा- दन धरून)
१	२	३	४	५	६	७
१	इमारतीचे लाकूड हजार घन मिटर	-	-	-	-	-
२	जळाऊ लाकूड	-	-	-	-	-
३	चंदन	-	-	-	-	-
गौण वन उत्पादने						
	अ) बांबू	-	-	-	-	-
	ब) गवत इत्यादी	टन	७१	७१	-	२३
	क) विडी पाने	गोणी	१६७	१६७	-	१०
	ड) ठिक	किलो	५००	५००	-	३
	इ) इतर					
	१) आपटा पाने	-	-	-	-	-
	२) मोहावी पळे	-	-	-	-	-
	३) जाणी व जनिणे	-	-	-	-	-
	४) हिरडा	-	-	-	-	-
	५) आंबा	-	-	-	-	-
	६) इतर (रोसागवत) किलो	-	-	-	-	-
५	एकूण गौण व उत्पादने *		७३८	७३८	-	११६
	एकूण किंमत	x	x	x	-	११६

आधार :- उपविभागीय वन अधिकारी, उस्मानाबाद.

गाडे/२५४१९९३

तक्ती क्रमांक - ४७

भूजल मत्स्य व्यवसाय

वर्ष : १९९१-९२

जिल्हा : - उस्मानाबाद

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	नदीची लांबी (कि.मी.)	मत्स्य व्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्र, सरोवर व जलाशय यांचे एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	मत्स्य व्यवसायासाठी असलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भूजल मत्स्य उत्पादन (मे. टन)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकाला मिळालेली किंमत (समये लाखात)	मत्स्य व्यवसाया क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्य बीज (लाखात)
१	२	३	४	५	६	७	८
१	उस्मानाबाद	१४७	९४०	८००	२००	७.३०	१०.३०
२	कळंब	१४३	२३०	१५	१२	१.२०	०.८०
३	उमरगा	उ.ना.	६६०	२९२	१४०	६.१२	०.५०
४	तुळजापूर	उ.ना.	३१२०	४०	१२५	७.०२	४.२०
५	परंडा	५८	१३३०	१२२५	२५१	११.२६	१०.१७
६	भूम	उ.ना.	४००	८	२२	१.१०	१.५०

(६३)

आधार :- जिल्हा मत्स्य व्यवसाय विकास अधिकारी, उस्मानाबाद

माहे/१३११९९२

तक्ता क्रमांक - ५०१

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या

जिल्हा :- उस्मानाबाद

वर्ष :- १९९१

अ.क्र. उद्योग, उपगट व त्यांचा संकेतांक नोंदणी झालेले कारखाने हंड झालेले कारखाने प्रपत्र पाठविणारे घालू कामगार संख्या स्तंभ ५ मधील कारखान्यातील एकूण मनुष्य प्रपत्रे नोंदविलेली संख्या दिवसाची पाठीवगारे घालू कारखाने न्यातील कामगार

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
					एकूण	पुरुष	स्त्रिया			
१	०३३, शेतीचे पदार्थ तसेच पशुजन्य पदार्थांच्या दर्जा ठरविण्या- वियक उत्पादन	१	-	१	२१	७	१४	३६९२	-	-
२	२०१ दुग्ध जन्य पदार्थांचे उत्पादन	१	-	१	१६३	१५२	११	५९४९२	-	-
३	२०६ साखर निर्मिती व शुद्धीकरण	३	-	२	८०९	८०८	१	२७५६७९	१	८०५
४	२०७ उप्त व ताडीच्या रस यापासून देशी साखर बोरा, खांडसरी व गुळ यांचे उत्पादन	३	३	-	-	-	-	-	१	३००
५	२११ इतर खाद्य तेल आणि वरी यांचे उत्पादन (उदा. - राई भुईमूग, तीळ इ.)	६	४	२	२०	१३	७	४७६६	-	-

तक्ता क्र. ५०१ पुढे घालू

तकता क्रमांक - ५०१ (वालू)

१	२	३	३४	४५	५६	७६	७८	८२	१६	११
६	२१२ इतरत्र समाविष्ट न केलेल्या, छाद्य पदार्थांचे उत्पादन.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७	२३० कापूस स्वच्छ करणे, पिंजणे, गाठ्या बांधणे. १	-	१	५०	२०	३०	५२००	-	-	-
८	२३७ विद्युत शक्तीद्वारे सुत गिरणीत विणकाम करणे व साफ सपत्रई करणे.	-	-	-	-	-	-	१	१००	-
९	२३५ कापूस पिंजून साफ करणे, सुत कातणे, विणणे, कापड बनविण्यासाठी गिरणीमध्ये त्यावर इतर प्रक्रिया करणे.	१	१	७२९	५७३	१५६	२४७६३४	-	-	-
१०	२७० प्लायवूड व्यतिरिक्त इतर लाकूड कापूस रंदा फिरवून तयार करणे.	१	८	२८	२८	-	८३३५	९	६०	-
११	२८९ लगदा, कागद-वर्तमान पत्रावा कागद, कागदी पळी बनविणे.	-	-	-	-	-	-	१	५०	-

(५३)

तकता क्रमांक ५०१ पुढे वालू.....

तक्ता क्रमांक - ५०१ (पालु)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१२	३०० टायर व टयूबचे	१	-	१	५८	५८	-	१७३२४	-	-
उत्पादन										
१३	३४३ हाताने वापरण्यावे हत्यारे संबंधित सामुग्री उदा- किळे, स्क्रू, नट- बोल्ट इ. बनविणे	१	-	१	१६	१६	-	४२०३	-	-
१४	३६२ जड वाहनाची दुरुस्ती	६	-	२	२४	२४	-	३४०८२	४	१४०
१५	४०१ घरगुती वापराकरिता कारखान्याकरिता व व्यापा- र धंदे याकरिता विद्युत पुरवठा	४	१	-	-	-	-	-	३	२०
१६	६८२ किरकोळ पेट्रोल पंप व्यापार	४	-	३	१०	१०	-	३४५३	१	५
एकूण										
		५३	२	२३	१२२८	१२८५	२१३	६६४५७४	२१	१४५०

आधार:- मुख्य निरीक्षक कारखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

तक्ता क्रमांक - ५०२

जिल्हा: उस्मानाबाद.

बालू कारखान्यांची कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योग निहाय वर्गीकरण.

वर्ष: १९९१.

अ.क्र. प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक १० कामगारापेक्षा १० ते १९ कामगार २० ते ४९ कामगार ५० ते ९९ कामगार १०० ते ४९९ कामगार

१	३	कमी		कामगार		गार		गार		१२	१३
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब		
१	०३ शेती विषयक सेवा	-	-	-	-	१	२१	-	-	-	-
२	२० खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	-	४	११७२
३	२१ खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	१	५	१	१५	-	-	-	-	-	-
४	२३, सुती कापडाचे उत्पादन	-	-	-	-	-	-	१	५०	१	१००
५	२७, लाकूड व लाकडाच्या वस्तु परिवार व ऊष्णी.	१६	६८	-	-	१	२०	-	-	-	-
६	२८, कागद व कागदाच्या वस्तु बनावणे, छपाई, प्रकाशन व तत्सम धंदे	-	-	-	-	-	-	१	५६	-	-
७	३०, रबर प्लास्टीक, पेट्रोलियम आणि कोळसा पासूनचे पदार्थांचे उत्पादन.	-	-	-	-	-	-	१	५८	-	-
८	३४, धातुजन्य पदार्थ व त्यांचे भागाचे उत्पादन.	-	-	१	१६	-	-	-	-	-	-
९	३९, मोठ्या समानाची दुस्स्ती	-	-	-	-	३	८४	३२	२५०	-	-
१०	४०, वीज	-	-	-	-	२	४०	१	५०	-	-
११	६८, इतर फिरकोळ वस्तुंचा व्यापार.	४	१५	-	-	-	-	-	-	-	-
	एकूण	२१	८८	२	३१	७	१६५	७	३५८	५	१२७२

तक्ता क्र. ५०२ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - ५०२ (वालू)

अ.क्र.	उद्योग समूह व त्यांचे सैकंतांक	५०० ते ९९९ कामगार		१००० ते ४९९९ कामगार		५००० व त्याहून अधिक कामगार		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
१	०३, शेती निष्पन्न देवा	-	-	-	-	-	-	१	२१
२	२०, खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	१	८०५	-	-	-	-	५	१९७५
३	२१, खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	-	-	-	-	-	-	२	३०
४	२३, सुती कापडाचे उत्पादन	१	७२९	-	-	-	-	३	८७९
५	२७, लाकूड व लाकडाच्या वस्तु फर्निचर व लेणी यांचे उत्पादन	-	-	-	-	-	-	१७	८८
६	२८, कागद व कागदाच्या वस्तु बनविणे छपाई प्रकाशन व तत्सम धंदे	-	-	-	-	-	-	१	५०
७	३०, रबर, प्लास्टिक, पेट्रोलियम आणि कोळसा पासूनचे पदार्थांचे उत्पादन	-	-	-	-	-	-	१	५८
८	३४, धातुजन्य पदार्थ व त्यांचे भागाचे उत्पादन	-	-	-	-	-	-	१	१६
९	३९, मोठ्या सामानाची दुस्स्ती	-	-	-	-	-	-	६	२३४
१०	४०, वीज	-	-	-	-	-	-	३	९०
११	६८, इतर किरकोळ वस्तुंचा व्यापार	-	-	-	-	-	-	४	१५
	एकूण	२	१५३५	-	-	-	-	४४	३४४८

टीप:- अ) कारखान्यांची संख्या.
ब) कामगारांची संख्या.

आधार:- मुख्य निरीक्षक कारखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

गाडे/१०६१९९३

तक्ता क्रमांक - ५३

जिल्हा: उस्मानाबाद

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष: १९९१

अ.क्र.	प्रमुख उद्योग - संयुक्त	दिवसांची संख्या		६० ते १२०		१२१ ते १८०		१८१ ते २४०		२४१ ते ३००		३०० हून अधिक		एकूण	
		अनुलेखित	हून कमी	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब		
१	०३, शेती विषयक सेवा					१	२१							१	२१
२	२०, खाद्य पदार्थांचे उत्पादन									३	२७२			३	२७२
३	२१, खाद्य पदार्थांचे उत्पादन							१	५	१	१५			२	२०
४	२३, सुती कापडाचे उत्पादन					१	५०					१	७२९	२	७७९
५	२७, लाकूड व लाकडाच्या वस्तु- फर्निचर, कळणी यांचे उत्पादन									६	२४	२	४	८	२८
६	३०, रबर, प्लास्टीक, पेट्रोलियम आणि कोळसा पासून पदार्थांचे उत्पादन									१	५८			१	५८
७	३४, धातुजन्य पदार्थ व त्यांचे भागाचे उत्पादन											१	१६	१	१६
८	३९, शेती विषयक इतर सेवा											२	९४	२	९४
९	६८, इतर किरकोळ वस्तुंचा व्यापार											३	१०	३	१०
	एकूण					१	५०	१	२१	१	५	८	९७	१२	१२३५

टीप: - १) अ = कारखान्यांची संख्या. २) ब = कारखान्यांची संख्या.

आधार :- मुख्य निरीक्षक कारखाने, महाराष्ट्र राज्य मुंबई.

तक्ता क्रमांक - ५०४

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींची आकडेवारी वर्ष: १९९०-९१

जिल्हा: - उस्मानाबाद

वार्षिक उद्योग पाहणी (समये हजारात)

अ.क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	स्थिर भांडवल	चलते भांडवल	सर्व कामगार (संख्या)	सर्व कर्मचारी (संख्या)	कामगारांचे वेतन
१	२	३	४	५	६	७	८
१	२० आणि २१	आद्य पदार्थांचे उत्पादन	१५६०९२	८९६०६	६५३	१२७७	१४५०१
२	२३	सुती कापडाचे उत्पादन	९२४३८	४०३९६	८१९	८८८	७९५३
३	३९	घरगुती वापरातील सामानांची दुस्स्ती	७९६	३९३६	७४	११८	२१५६
४	—	इतर	१८८	१००	८१	१३५	१७९१
		एकूण	२४९५१४	१३४०२८	१६२७	२४१८	२६४०१

(७६)

तक्ता क्र. ५०४ पुढे चालू

तक्ता क्रमांक - ५५४ (वालू)

१	२	३	४	५	६	७
			एकूण मूल्य	एकूण उत्पादन	एकूण मूल्य	मुल्य वृद्धि
१	२० आणि २१	खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	३४८७२	६२३३३६	५५३८४१	३८५३९
२	२३	धुती कागडाचे उत्पादन	१०७३८	१५५६४९	१०९४२७	३३७९२
३	३१	घरगुती वापरातील सामानांची दुस्स्ती	३७५६	७७७०	३९५०	३७५६
४	—	इतर	३६४७	१४६७४	११०१३	३६४७
		एकूण	५३०१३	८०१४२९	६७८२३१	७९७३४

टीप:- उद्योग गट निहाय माहिती मोठ्या कारखान्यासाठी दिली असून लहान कारखान्यांची (नमुना) त्रिविधर माहिती "इतर" ह समोर देण्यात आली आहे.

आधार:- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

गाडे/६७१९९३

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

वर्ष: ३१/१२/९१ रोजी.

अ.क्र.	बाब	वर्ष-१९९१
१	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या.	७६५
२	सेवायोजन कार्यालयाचा उपयोग करणारे मालक.	९९
३	संदर्भ वर्षात नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या.	७२२६
४	वर्षाअखेर पदावरील स्कूण उमेदवारांची संख्या (क्रमगामी).	४२६२२
५	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या (स्कूण)	२०८
	अ) खाजगी क्षेत्र.	८४
	ब) सार्वजनिक क्षेत्र.	१२४
६)	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या:	
	अ) अनुसूचित जाती / जमाती.	१६८
	ब) इतर	४०
	क) स्कूण	२०८
७)	राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय.	अ) नोंदणी केलेले ६०५
	१) व्यवसायिक, तांत्रिक व संबंधित कामगार	ब) नोकरी दिलेले ३५
	२) प्रशासकीय, शास्त्रीय व व्यवस्थापकीय कामगार.	अ) नोंदणी केलेले ७६२
		ब) नोकरी दिलेले -
	३) लेखनिक व तत्संबंधीचे कामगार	अ) नोंदणी केलेले २८९५
		ब) नोकरी दिलेले ७८
	४) विक्री कामगार	अ) नोंदणी केलेले -
		ब) नोकरी दिलेले -
	५) शेतकरी, मत्स्य व्यवसाय, शिकारी	अ) नोंदणी केलेले -
		ब) नोकरी दिलेले -
	६) खाण कामगार.	अ) नोंदणी केलेले -
		ब) नोकरी दिलेले -
	७) वाहतूक व दळणवळण व्यवसायातील	अ) नोंदणी केलेले ८१
		ब) नोकरी दिलेले -
	८) उत्पादन प्रक्रिया कामगार इतर ठिकाणी	अ) नोंदणी केलेले १८०३
		ब) नोकरी दिलेले ७५
	९) सेवा, ऊळ व तत्सम कामगार	अ) नोंदणी केलेले ९०१
		ब) नोकरी दिलेले ०३
	१०) इतर ठिकाणी वर्गीकरण न झालेले	अ) नोंदणी केलेले ३५५७१
		ब) नोकरी दिलेले १७
	११) स्कूण (१ ते १०)	अ) नोंदणी केलेले ४२६२२
		ब) नोकरी दिलेले ३०८

आधार :- जिल्हा सेवा खोजन अधिकारी, उस्मानाबाद.

(७३)

तक्ता क्रमांक - ५०६

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम.

जिल्हा: उस्मानाबाद.

वर्ष : १९९१-९२.

अ.क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष: १९९१-९२
१	२	३	४

अ) सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय / मार्गदर्शन केंद्र.

- १) वैयक्तिक मार्गदर्शन / व्यक्तींना अगर गटांमध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या -
- २) सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेली गटाशी वर्षा संख्या -
- ३) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/संख्या प्रशिक्षणासाठी उमेदवारासाठी पाठविलेल्यांची संख्या -

ब) विश्वविद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन (औरंगाबाद विभाग).

- १) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तींना अगर गटांमध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या संख्या -
- २) सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेली गटाशी वर्षा संख्या -
- ३) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारासाठी पाठविलेल्यांची संख्या -

टीप:- अनुक्रमांक " ब " करिता जिल्हावार माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे संपूर्ण औरंगाबाद विभागाची माहिती दिलेली आहे.

आधार:- १) उपप्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, विद्यापीठ सेवायोजन माहिती व मार्गदर्शन केंद्र, औरंगाबाद.

२) जिल्हा सेवायोजन अधिकारी, उस्मानाबाद.

गाडे/३११०१९९२

तक्ता क्रमांक - ५०७

जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या

कर्मचारी गणना - १९९१

(रिक्त पदासह)

जिल्हा: - उस्मानाबाद

बाब	शासकीय	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
१	२	३	४
वर्ग - १	१५२	१४	-
वर्ग - २	३६०	२०३	२
वर्ग - ३	५८८८	७०९४	४६०
वर्ग - ४	२२६३	१०९४	४२८
एवढेच नै ४	८६६३	८४०५	८९०
इतर वर्ग ५ ते ९ व ०	२३६३	११३५	४३७
एकूण १ ते ९ व ०	११०२६	९५४०	१३२७

टीप:- १) वर्ग ५ मध्ये कार्यव्ययी आस्थापनेवरील कर्मचा-यांचा समावेश होतो.

२) "इतर" यामध्ये आकस्मिक खर्चातून रोजगार दिले जाणारे, रोजंदारी वरील, अंशकालीन, मानसेवी आणि वरिल वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश होतो.

आधार:- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

गाडे/२१११९२३

(४६)

तक्ता क्रमांक - ५०८

निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार ३१ मार्च १९९२ ला संपणा-या वर्षाकरिता.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ.क्र. उद्योगाचे नांव.

राष्ट्रीय उद्योग माहिती देणा-
या आस्था-
संकेतांक पनांची संख्या.

शासकीय कर्मचारी वर्गाची संख्या
निमशासकीय खाजगी एकूण

१	२	३	४	५	६	७	८
१	कृषि	०	१६	७५७	-	२३५	९९२
२	खाणकाम	१	-	-	-	-	-
३	वस्तु निर्माण	२ आणि ३	१०	९५	-	२९०८	३००३
४	वीज निर्मिती, गस, पाणी व सांडपाणी सेवा:	४	१	-	८५८	-	८५८
५	बांधकाम	५	४	५८	३४७	-	४०५
६	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय:	६	१	-	-	१४	१४
७	परिवहन, गोदामे आणि व्ळणवळण	७	२	१३८९	१९६१	-	३३५०
८	वित्त पुरवठा, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा:	८	४५	-	५६२	१७६५	२३२७
९	सामुहिक, सामाजिक, व्यक्तीगत सेवा.	९	१७२	६७३९	८४१५	२५३५	१७६८९
	एकूण	X	२४९	९०३८	१२१४३	७४५७	२८६३८

(६१)

आधार:- जिल्हा सेवायोजन अधिकारी, उस्मानाबाद.

गाडे/२९१०१९९२

तक्ता क्रमांक - ५०९

जिल्ह्यातील विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या - लोकसंख्या १९९१-९२

जिल्हा:- उस्मानाबाद

(लोकसंख्या हजाराने)

अ.क्र.	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, उस्मानाबाद	वर्ष	जिल्ह्यातील संख्या		विद्युतीकरण झालेली		विद्युतीकरण झालेली		एकूण विद्युतीकरण झालेली		
			गावे	शहरे	गावे	शहरे	गावे	शहरे	गावे	शहरे	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	
१	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, उस्मानाबाद	३१/३/६१	रोजी	१३८८	१३	१	६	४	८९	५	९५
		३१/३/७१		१३८८	१३	उ.ना.	उ.ना.	१३	१५६	उ.ना.	उ.ना.
		३१/३/८१		१३८७	१३	१२४२	१५६७	१३	२३७	१२५५	१८०४
		३१/३/८६		७१२	८	६९८	८९३	८	१३०	७०६	१०२३
		३१/३/८७		७१२	८	६९८	८९३	८	१३०	७०६	१०२३
		३१/३/८८	रोजी	७१२	८	७१२	८९७	८	१३०	७१४	१०२७
		३१/३/८९		७१२	८	९००	९००	८	१३०	७२०	१०३०
		३१/३/९०		७१२	८	७१२	९००	८	१३०	७२०	१०३०
		३१/३/९१		७१२	८	७१२	९००	८	१३०	७२०	१०३०
		३१/३/९३		७१२	८	७१२	९००	८	१३०	७२०	१०३०

खाजगी कंपन्या

सर्व वर्षासाठी माहिती निरंक आहे कारण खाजगी कंपन्याद्वारे विजेचा पुरवठा केला जात नाही.

तक्ता क्रमांक ५०९ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - ५२ (यातू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
	जिल्ह्याची एकूण बेरीज	३१/३/६१ रोजी	१३८८	१३	१	३	४	८९	५	२५
		३१/३/७१ "	१३८८	१३	उ.ना.	उ.ना.	१३	१५६	उ.ना.	उ.ना.
		३१/३/८१ "	१२८७	१३	१२४२	१५६७	१३	२३७	१२५५	१८०४
		३१/३/८६ "	७१२	८	६९८	८९३	८	१३०	७०६	१०२३
		३१/३/८७ "	७१२	८	६९८	८९३	८	१३०	७०६	१०२३
		३१/३/८८ "	७१२	८	७०६	८९७	८	१३०	७१४	१०२७
		३१/३/८९ "	७१२	८	७१२	९००	८	१३०	७२०	१०३०
		३१/३/९० "	७१२	८	७१२	९००	८	१३०	७२०	१०३०
		३१/३/९१ "	७१२	८	७१२	९००	८	१३०	७२०	१०३०
		३१/३/९२ "	७१२	८	७१२	९००	८	१३०	७२०	१०३०

(०६)

टीप - (१) ३०/३/६१, ३०/३/७१, ३०/३/८१ ची माहिती पुण्या उस्मानाबाद जिल्ह्याची (लातूर व उस्मानाबाद जिल्हा मिळून) आहे.
 (२) ३१/३/८६ ते ३१/३/९२ ची माहिती नागूर उस्मानाबाद जिल्ह्याची आहे. लोकसंख्या १९८१ च्या जनगणने प्रमाणे आहे.
 आधार - कार्यकारी अभियंता, महासष्ट राज्य विद्युत मंडळ, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक - ५०१०

जिल्ह्यातील विजेचा वापर - वर्ष: १९९१-९२

जिल्हा:- उस्मानाबाद

जिल्हा:- उस्मानाबाद

तक्ता क्रमांक - ५०१०

जिल्ह्यातील विजेचा वापर - वर्ष:

(हजार किलो वॅट तासामध्ये) उस्मानाबाद

अ.क्र. निर्मितीचा प्रकार

विजेच्या वापराचा प्रकार

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
घरगुती	व्यापारी कामासाठी व लघु शक्तीसाठी वीज	औद्योगिक	सार्वजनिक	कृषि	वाडा इतर कामासाठी एकूण	जोखनेकमतीसाठी वीज	दिव्यावत्ती	लघु शक्तीसाठी वीज	संख्या	दिव्यावत्ती	
१	धरमल	३१३२८	६२६८	२०७०१	१२२२२	१३२८	२६१८६६	७४३३६	४०६७११	२०७०१२३२७७१	१२२२२
२	हायड्रो	-	-	२	हायड्रो	-	-	-	-	-	-
३	इतर	-	-	२	इतर	-	-	-	-	-	-
एकूण		३१३२८	६२६८	२०७०१	एकूण	१२२२२	१३२८	२६१८६६	७४३३६	४०६७११	२०७०१२३२७७१

(२६)

आधार :- कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, उस्मानाबाद व कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, उस्मानाबाद

गाडे/१९३१९२३

(७९)
तक्ता क्रमांक - ५०११

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार बिगर कृषि आस्थापना, आस्थापना व कार्यरत उद्योगासह.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५
एक)	सर्व प्रकारच्या आस्थापना (एकत्र)	३७३७०	१२८३१	५०२५१
१.१)	आस्थापनांची संख्या	८३९०	५०६६	१३४५६
१.२)	आस्थापनांच्या मालकीच्या प्रकारानुसार संख्या.			
	अ) सहकारी	६३५	२२३	८५८
	ब) सार्वजनिक	४४४४	८७२	५३१६
	क) खाजगी	३३११	३९७१	७२८२
१.३)	अलकांचा विशेष सामाजिक गट (एकूण संख्येची टक्केवारी)			
	अ) अनुसूचित जाती	१३.१४	५.८३	१९.२७
	ब) अनुसूचित जमाती	२.८१	१.९६	२.५९
१.४)	जागे विरहित कार्यान्वीत असलेल्या संस्थांची एकूण संख्येची टक्केवारी	२३.७८	११.९४	२०.७५
१.५)	शक्तीवर चालणा-या संस्थांची एकूण संस्थांची टक्केवारी.	१३.०३	१८.९२	१४.५४
(दोन)	सर्वसाधारण काम करणा-या कामगारांची संख्या.			
	अ) एकूण कामगार	६५६५२	४३३४८	१०९०००
	ब) देतनावर काम करणारे कामगार	२५३८१	२९०६१	५४४५२
	क) वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांची टक्केवारी	२८.५१	६७.०४	४९.९५
	ड) कामगारांची प्रति स्थापना सरासरी संख्या.	४१	७	५

टीप:- पेरबदलानुसार नवीन उस्मानाबाद जिल्ह्याची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे जुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्याची वीच माहिती देण्यात आली आहे.

आधार:- आर्थिक गणना - १९८०.

गाडे/१९११९९३

(८०)

तक्ता क्रमांक - ५-१२

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार प्रमुख उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनाची संख्या व सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची संख्या.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्था	कामगार	आस्था	कामगार	आस्था	कामगार
१	खोणकाम	४२९	६६४	११४	२०६	५४३	८७०
२	उत्पादन व दुस्स्ती सेवा	१४५७१	२६३७०	३०३०	८८६८	१७६०१	३५२३८
३	वीज गॅस व पाणी	३०	६९	६	३६	३६	१०५
४	बांधकाम	७०८	११७५	१४०	३१९	८४८	१४९४
५	घाऊक व व्यापार	१२०३३	१५०५१	५८३६	१०९००	१७८६९	२५९५१
६	निवासगृहे व उपहार गृहे	१५२८	२४३६	९५१	३३१२	२४७९	५७७८
७	वाहतूक	८१	१९८	७८	४३२	१५९	६३०
८	दळणवळण	३२४	६२०	३९	४४	३६३	१०२४
९	साठवण व वखार	७३	१७८	१८३	२४७	२५६	४२५
१०	अर्थ पुरवठा विमा, मालमत्ता व उद्योग धंदे विषयक सेवा	६३३	१४१०	४५२	३०३९	१०८५	३४४९
११	सामुहिक सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	६८७७	१७२७८	१९२२	१६३१९	८७९९	३३५९७
१२	इतर	८३	१७३	८८	२६६	१७१	४३९
१३	सर्व प्रमुख उद्योग गट	३७३७०	६५६५२	१२८३९	४३३४८	५०२०९	१०९९००

टीप:- पेरबदलानुसार जविल उस्मानाबाद जिल्ह्याची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे जुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्याचीच माहिती देण्यात आली आहे.

आधार :- आर्थिक गणना - १९८०.

गाडे/१९११९९३

(८१)

तक्ता क्रमांक - ५.१३

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार महत्वाच्या उद्योग गटानुसार शिगर कृषि -
आस्थापनांची संख्या.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	उद्योग गट	उद्योग संकेतांक	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६
१	छाद्य पदार्थांचे उत्पादन	०५	२३२४	५९८	२९२२
२	इतर वस्त्र निर्माण उद्योग	२७	३८७१	७०९	४५८०
३	लाकूड व लाकडाचे उत्पादन	२९	३७४९	४३४	४१८३
४	चामडे व चामड्याच्या वस्तु तयार करणे.	३३	८७४	१२२	९९६
५	अधातुजन्य वनिज पदार्थांचे उत्पादन इतरत्र वर्गीकृत न केलेले	४०	११३२	१४३	१२७५
६	दुरस्ती सेवा	४८	१३११	४६६	१६७७
७	किरकोळ व्यापार	५२	११८९५	५३५६	१७२५१
८	उपहारगृहे व कॅफे	६०	१४५६	८४७	१३०२
९	सार्वजनिक प्रशासन	८८	१०६१	४७५	१५३६
१०	शैक्षणिक सेवा	९०	१७८८	२३३	२०२१
११	धार्मिक व कल्याणकारी सेवा.	९४	११७५	२६३	१४३८
१२	आजगी प्रकारच्या सेवा.	९८	२०७१	५३४	२६०५
	एकूण	X	३२६०७	१०१८०	४२७८६

टीप:- फेरबदलानुसार नविन उस्मानाबाद जिल्ह्याची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे जुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्याचीच माहिती देण्यात आली आहे.

आधार:- आर्थिक गणना- १९८०.

तक्ता क्रमांक - ५-१४

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार महत्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषि
आस्थापनेतील कामगारांची संख्या.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

क्र.क.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६
१	बांध पदार्थांचे उत्पादन	०५	७५६८	१६४७	९२१५
२	इतर वस्त्र निर्माण उद्योग	२७	५२६७	१३४४	६६११
३	लाकूड व लाकडाचे उत्पादन	२९	५७८१	१०६७	६८४८
४	चामडे व चामड्याच्या वस्तु तयार करणे.	३२	१२७५	२१२	१४८७
५	अधातुजन्य खनिज पदार्थांचे उत्पादन इतरत्र वर्गीकृत न केलेले.	४०	२२१३	२२३	२४३६
६	धातु उद्योग आणि त्यांचे भाग यंत्र सामुग्री व सामुग्री वगळता.	४३	१२८७	४५०	१७३७
७	दुरुस्ती सेवा	४८	१४६६	९४१	२४०७
८	घाऊक व्यापार	५८	३८६	१६६०	२०४६
९	किरकोळ व्यापार	५९	१४६६५	९२४०	२३९०५
१०	उपहार गृहे व कॅफे	६०	२३६०	२९०७	५२६७
११	सार्वजनिक प्रशासन	८८	२७०२	९४४६	१२१४८
१२	शैक्षणिक सेवा	९०	८८८५	३६२३	१२५०८
१३	वैद्यकीय व आरोग्य सेवा.	९२	७८४	११४७	१९३१
१४	धार्मिक व कल्याणकारी सेवा.	९४	१२२९	३७०	१५९९
१५	बाजगी प्रकारच्या सेवा.	x	२६९२	८३९	३५३१
	एकूण	x	५८५६०	३५११६	९३६७६

टीप :- फेरबदलानुसार नविन उस्मानाबाद जिल्ह्याची माहिती उपलब्ध नस-
ल्यामुळे जुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्याचीच माहिती देण्यात आली आहे

आधार :- आर्थिक गणना - १९८०.

गाडे/१९११९९३

(८३)

तक्ता क्रमांक - ५०१५

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार जिल्हा कृषि सहकारी आस्थापना
(सर्व उद्योग गट एकत्र)

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	सहकारी औद्योगिक आस्थापनांची संख्या	६३५	२२३	८५८
२	विजेवर चालणा-या संस्थांची एकूण संस्थेची टक्केवारी	२.२०	४.०४	२.६८
३	सहकारी औद्योगिक आस्थापना सर्वसाधारणपणे काम करणारे कामगार			
	अ) एकूण संख्या	२१९९	२९६५	५१६४
	ब) प्रति आस्थापना कामगारांची संख्या	३	१३	६

टीप:- १) सहकारी उद्योग, या सहकारी संस्था आहेत. कारण सहकार-
प्रकाराखाली स्वकार्यरत उद्योग नाहीत.

२) पेरबदलानुसार नीच उस्मानाबाद जिल्ह्याची माहिती उपलब्ध
नसल्यामुळे जुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्याची माहिती देण्यात -
आली आहे.

आधार:- आर्थिक गणना - १९८०

गाडे/१९११९९३

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	उद्योग गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्था- पना	रोज- गार	आस्था- पना	रोज- गार	आस्था- पना	रोज- गार
१	३	३	४	५	६	७	८
१	खाणकाम व दगड काम	२	१०	-	-	२	१०
२	उत्पादन व दुरस्ती सेवा	१५	७३०	१०	१२२५	२५	१९५५
३	वीज, गॅस, पाणी- पुरवठा	२	२	-	-	२	२
४	बांधकामा संबंधी- उद्योग	१	११	२	२	३	१३
५	घाऊ व किरकोळ व्यापार	११२	१६६	५३	१२१	१६५	२८७
६	उपहार गृहे व हॉटेल	२	१२	५	१२	७	१४
७	वाहतूक	-	-	-	-	-	-
८	साठवणूक व वखार	१८	७२	१४	२२	३२	९४
९	दळणवळण	७	१५	-	-	७	१५
१०	वित्त व्यवसाय इत्यादी सेवा	३२३	८३६	६९	९२९	३९२	१७६५
११	सामुहिक, सामाजिक व खाजगी सेवा	१५३	३५५	६९	६२७	२२२	९८२
१२	इतर	-	-	१	२७	१	२७
	एकूण	६३५	२१९९	२२३	२९६५	८५८	५१६४

टीप :- १) सहकारी उद्योग या सहकारी संस्था आहेत; कारण सहकार प्रकारा-
खाली स्वयंम कार्यरत उद्योग नाहीत. २) फेरबदलानुसार नविन
उस्मानाबाद जिल्ह्याची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे जुन्या उस्मा-
नाबाद जिल्ह्याचीच माहिती देण्यात आली आहे.

आधार :- आर्थिक गणना - १९८०.

(८५)

तक्ता क्रमांक - ५०१७

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या गटातील संस्था-
ची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटातील संख्या.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

रोजगा- राचा आकार- मानगट (संख्या)	ग्रामीण आस्थापना- ची एकूण संख्या.	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या.	नागरी आस्थाप- नांची एकूण संख्या.	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या.	एकूण आस्थाप- नांची एकूण संख्या.	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या.
१	२	३	४	५	६	७
१-२	८२०	११७९	४१०	६०८	१२३०	१७८७
३	१२५	३७५	१४६	४३८	२७१	८१३
४	८२	३२८	११०	४४०	१९२	७६८
५	४९	२४५	७६	३८०	१२५	६२५
६-९	८३	६१२	१२९	९०४	२१२	१५१६
१०-१९	१४१	१९६९	५७	७१९	१९८	२६८८
२०-४९	६८	१७७३	१०	२६५	७८	२०३८
५० व या पेक्षा जास्त	९	११६९	६	१७९०	१५	२९५९
सर्व आकारमान गट	१३७७	७६५०	९४४	५५४७	२३२१	१३१९४

टीप:- पेरबदलानुसार नवीन उस्मानाबाद जिल्ह्याची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे

पुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्याचीव माहिती देण्यात आली आहे.

आधार:- आर्थिक गणना - १९८०.

(८७)

तक्ता क्रमांक - ५०१९

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांशी आकारमान गटानुसार संख्या.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

रोजगारांचा आकारमान गट (संख्या)	ग्रामीण आस्थापना-ची एकूण संख्या.	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या.	नागरी आस्थापना-ची एकूण संख्या.	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या.	एकूण नांची एकूण संख्या.	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या.
१	२	३	४	५	६	७
१-२	३१५६	४०९७	५२६	७११	३६८२	४८०८
३	२८६	८५८	९८	२९४	३८४	-
४	१४०	६००	६४	२५६	२१४	८५६
५	१२७	६३५	५८	२९०	१८५	९२५
६-९	४३९	३१९३	१३७	९८५	५७६	४१७८
१०-१९	१८७०	२४५१	१९९	२१९९	३४८	४६५०
२०-	४९	२०६७	१३६	४१७०	२१६	६२३७
५० व या पेक्षा जास्त	४	२६२	६९	६४५५	७३	६७१७
सर्व आकारमान गट.	४४२९	१४१६३	१२४९	१५३६०	५६७८	२९५२३

टीप :- वेळ बदलानुसार नविन उस्मानाबाद जिल्ह्याची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे पुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्याचीच माहिती देण्यांत आली आहे.

आधार :- आर्थिक गणना - १९८०.

गाडे/१९११९९३

तक्ता क्रमांक - ५२०

१९८० च्या आर्थिक गणनेनुसार सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

संस्था- रावा आकार मान गट (संख्या)	ग्रामीण आस्थाप- नांची एकूण संख्या	नागरी आस्थाप- नांची एकूण संख्या	एकूण आस्थाप- नांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१-२	५८२२	८०८४	२३०३	३३६२	८१२५	११४४६
३	७७०	२३१०	७६४	२२९२	१५३४	४६०२
४	३८१	१५२४	४३४	१७३६	८१५	३२६०
५	२७१	१३५५	३४२	१७१०	६१३	३०६५
६-९	६३०	४५७२	६०६	४२९५	१२३६	८८६७
१०-१९	३५२	४७०३	३५८	४६८९	७१०	९३९२
२०-४९	१५०	३८८१	१७८	५३०३	३२८	९१८४
५० व या पेक्षा जास्त	१४	१५२१	८१	९०२०	९५	१०५४१

सर्व आकार

मान गट ८३९० ३७९५० ५०६६ ३२४०७ १३४५६ ६०३५७

टीप:- फेरबदलानुसार नविन उस्मानाबाद जिल्ह्याची माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे जुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्याचीच माहिती देण्यात आली आहे.

आधार:- आर्थिक गणना - १९८०.

गाडे/१९११९९३

तक्ता क्रमांक - ६०१

विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था.

जिल्हा:-	उस्मानाबाद.	वर्ष:	३०/६/९२
अ.क्र.	संस्थांचा प्रकार.	संस्थांची संख्या.	
१	सहकारी पत संस्था.		
१.१)	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका.	१	
१.२)	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था.	४५४	
१.३)	शेतकरी सेवा संस्था.	-	
१.४)	लॅम्पस सहकारी संस्था.	-	
१.५)	धान्य बँका.	१	
१.६)	इतर (संस्थांचा प्रकार घावा)		
	अ) महाराष्ट्र राज्य भूविकास बँका जिल्हा शाखा, उस्मानाबाद.	१	
	एकूण सहकारी पत संस्था.	४५५	
२	बिगर शेती पत संस्था.		
२.१)	प्राथमिक सहकारी बँका.		
	अ) नागरी बँका	१	
	ब) कर्मचारी पत संस्था.	१०८	
२.२)	इतर बिगर शेती पत संस्था.		
	अ) कर्मचारी पत संस्था.	-	
	ब) नागरी पत संस्था आणि इतर (भिस्ती, थ्रिम, आणि संस्था वगैरे)	५८	
	क) इतर (नावे घावी)	-	
	एकूण बिगर शेती पत संस्था.	१६७	
३	पणन संस्था.		
३.१)	जिल्हा पणन संस्था.		
	अ) सर्वसाधारण उद्देश.	-	
	ब) विशेष उद्देश.	-	
३.२)	प्राथमिक पणन संस्था.		
	अ) सर्वसामान्य (तालुका खरेदी विक्री संघ)	६	
	ब) विशेष	६	
३.३)	इतर (नावे घावी)		
	एकूण पणन संस्था.	१२	

(१०)

तक्ता क्रमांक - ६०१ (घालू)

१	३	३
४	उत्पादन संस्था:	
४०१)	साखर कारखाने	३
४०२)	इतर कृषि प्रक्रिया संस्था (भात, तेल जिनिंग मील वगैरे)	१
४०३)	विणकर सहकारी संस्था (हातमाग व यंत्रमाग)	६
४०४)	४०४) सूत गिरण्या	५
४०५)	इतर औद्योगिक संस्था.	१९
४०६)	दुध संस्था.	५२६
४०७)	दुध संघ	२
४०८)	मत्स्य व्यवसाय संस्था.	४३
४०९)	शक्ति संस्था.	२
४०१०)	लिफ्ट एरिगेशन संस्था (सिंचन संस्था)	३१
४०११)	वन कामगार संस्था.	-
४०१२)	इतर नांवेश (कुक्कुट पालन, २२-३२, पशुसंवर्ध-१, पशु उत्पादन गट-५, औद्योगिक इस्टेट)	६५
	एकूण उत्पादन संस्था.	७८३
५	सामाजिक संस्था.	
५०१)	ग्राहक संस्था.	३५
५०२)	गृह निर्माण संस्था.	३०५
५०३)	कामगार कंत्राटदार संस्था.	११६
५०४)	परिवहन संस्था.	६
५०५)	इतर (महिला, रीरक्षा, कपडे धुणे, सहकारी मंडळ, मजूर संस्था संकीर्ण संस्था)	३१
	एकूण सामाजिक संस्था.	४९३
	एकूण सर्व प्रकारच्या संस्था (१ ते ५)	१९१२

आधार:- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

गाडे/२९१०१९९२

(११)

तक्ता क्रमांक - ६०२

सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती वर्ष ३०/६/९२ रोजी

जिल्हा:- उस्मानाबाद

(सभ्ये आणि सभासद हजाराला)

अ.क्र.	बाब	संख्या
१	३	३
१	एकूण सहकारी संस्थांची संख्या	१९१२
२	एकूण सभासदांची संख्या	४६५
३	भरणा झालेले भाग भांडवल	३२१८८९
४	अ) वरील पैकी सरकारी भाग भांडवल	२११७३
	ब) स्वतः गा निधी	३०७२०२
५	ठेवी	६८६८२३
६	खले भांडवल	३०६६२१३
७	निलक दिलेले र्ज	१०७१६१५
८	खरेदीची किंमत	३०००५७
९	विक्रीची किंमत	२२४०७३
१०	नफा मिळालेल्या	
	अ) संस्था	७६७
	ब) रक्कम	१८९७१
११	तोट्यातील	
	अ) संस्था	४९५
	ब) रक्कम	१०२३०

आधार:- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद

गाडे/५७१९९३

तक्ता क्रमांक - ६३

सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखा परिक्षा वर्गा प्रमाणे वर्गवारी.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

वर्ष: १९९१-९२

अ.क्र.	जिल्हा/ तालुका.	लेखा परिक्षा वर्ग				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखा परिक्षा न केलेल्या.	सकूण सहकारी संस्था.
		अ	ब	क	ड			
१	२	३	४	५	६	७	८	९
सकूण जिल्हा		३५	९७	३०५	२२	१०८	१२८२	१८४२
१	उस्मानाबाद	७	२७	७४	५	११	२९७	४२१
२	कळंद	८	१७	५८	२	२२	२२१	३३८
३	उमरगा	४	१५	५४	३	६	२५०	३३२
४	तुळजापूर	६	१२	५६	२	२	२०२	२८७
५	परंडा	२	८	२५	१	१३	१६७	२१६
६	भूम	८	१८	३८	२	४७	१४५	२५८

(२२)

टीप:- १) स्तंभ ८ मध्ये परीक्षेसाठी अपात्र असलेल्या संस्थेचा सुधदा समावेश आहे.

आधार:- जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

गाडे/२०३१२९३

तक्ता क्रमांक - ६०४

राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकांचे कार्य वर्ष: ३०/६/२२ रोजी.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(समये हजारात)

अ.क्र.	बँकाचा प्रकार	बँकाच्या शाखा	सभासद संस्था	सभासद वैयक्तिक सभासद	भाग भांडवल	रुग्ण व इतर निधी	ठेवी	खेळते भांडवल
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	महाराष्ट्र राज्य सह. बँक, मुंबई	-	-	-	-	-	-	-
२	जिल्हा मध्यवर्ती सह. बँक, उस्मानाबाद	२२	११३२	१	७६२८२	३८०३५	४६२८२०	१०६५४२५
३	जिल्हा औद्योगिक सह. बँक.	-	-	-	-	-	-	-
४	राज्य भूविकास बँकांची जिल्हा: शाखा.	१०	४७	४७७४२	१८१६२	-	-	५०३२५७

तक्ता क्रमांक - ६० ६०४ पुढे चालू...

(२३)

तकता क्रमांक - ६०४ (घालू)

अल्प मुदतीची कर्जे			स्तंभ १२ पैकी	मध्यम	दीर्घ	येणे कर्जे	थकलेली कर्जे					
रोखमत (कॅश ट्रेझर)	वटविलेली बीले (डीसकाउंटेड- बिल्ल)	एकूण कर्जे (१०-११)	शेतीच्या हंगामी कामासाठी दिलेली कर्जे	मुदतीची कर्जे	मुदतीची कर्जे	अल्प मुदतीचे	मध्यम मुदतीचे	दीर्घ मुदतीचे	अल्प मुदतीचे	मध्यम मुदतीचे	दीर्घ मुदतीचे	
१	१०	११	१२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	
२	२१४२७४	-	२१४२७४	१०२३३४	५३८०३	-	६०४०२६	१७३६३६	-	१२८५३३	१८५१२	-
३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४	-	-	-	-	२०३३२२	-	-	२०३३२२	-	-	-	३०७८४

(४४)

आधार :- १) जिल्हा मध्यवर्ती सह. बँक लि. मुख्यालय, उस्मानाबाद.

२) राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक - ६५

प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य वर्ष: ३०/६/९२ रोजी.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(समये हजारत)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	संस्थांची संख्या	जातेदा- रांची संख्या	स्कूण	सभासद	भाग	स्थळ	राखीव	घेतलेली		
					लहान जाते- दार सभासद	मोठे जाते- दार सभासद	इतर जाते- दार सभासद	भांडवल पैकी सर- कारी भाग भांडवल.	व इतर निधी	कॅसे	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	स्कूण जिल्हा	४५४	१६३३३९	२१४४९५	७६४९५	९५३५०	४२६५०	६००६३	२११७	४२७१	२९२९१०
१	उस्मानाबाद	८७	३८९८७	४२९६८	१८७७०	१९८४३	४३५५	१५६३५	७२५	१४०५	६३८४६
२	कळंब	८१	३३०००	४७०१५	२५०००	११०००	११०१५	१५१३०	२१६	३७७	५७९२२
३	उमरगा	९६	२८४००	३७४२२	७६००	२१५८९	८२३३	११९७४	४४७	१४९२	७०३१०
४	तुळजापूर	७१	३०१३६	३५९४५	१००५५	१९०३८	६८५२	६३८२	१६१	३८१	५२८३९
५	परंडा	७१	१५०९८	२६९२६	९९८२	११८४५	५०९९	६१५३	२१३	४१७	३३७०१
६	भूम	४८	१६७१८	२४२१९	५०८८	१२०३५	७०९६	४७८९	३५५	१९९	१४२९२

तक्ता क्रमांक ६५ पुढे चालू.....

(९५)

अ.क्र.	जिल्हा	तालुका	कुर्जादार	कुर्जावी	बाकी असलेले	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम	थकबाकीदारांची संख्या	रक्कम	थकबाकीदारांची संख्या
१	सुकूम	जिल्हा	५२४२८२	४४९८६३	३३३५४७	८२३८६	४४२९८५	४६६८२	२५३८८	३२१६४	१८०५७
२	उस्मानाबाद		११९६३४	८९९८	६९४८३	१७८३७	१०२७९७	८८९२	३६६७६	५५९५	२५३३४
३	उमरगा		११५५०१	१२२३१	५८३१५	२३०००	११९९९०	११०००	५२३८८	१००००	४८२२६
४	तुळजापूर		१३२४२५	१६३१२	१०१५२६	१५४९०	८४१२७	८३४३	२९४३६	७६८२	२५००२
५	परंडा		८५११९	५४४४	७३८१०	१५४४४	७३८१०	६३९५	२५६४५	५५८३	२२९५०
६	भूम		५००६५	७४५३	२१३३८	११७५०	४२९५८	७५३७	८७३५	७५३७	८७३५
७	भूम		२९५३८	९४२५	१७०७५	५८६५	२९३०३	४५१६	१०००	२७६८	६४७२

आधार: जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद

माडे/५७१९२३

तकता क्रमांक - ६६

शेतकरी सेवा संस्थेचे कार्य वर्ष: ३०/६/९२ रोजी.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(समये हजारत)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदा- रांची संख्या	एकूण	लहान खातेदार सभासद	मोठे खातेदार सभासद	इतर सभासद	भाग भांडवल	स्तंभ ९ पैकी सरकारी भाग भांडवल	राखीव आणि इतर निधी	कर्जाची थकबाकी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	एकूण जिल्हा						निरंक				
१	उस्मानाबाद						निरंक				
२	कळंब						निरंक				
३	उमरगा						निरंक				
४	तुळजापूर						निरंक				
५	परंडा						निरंक				
६	भूम						निरंक				

(७९)

तकता क्रमांक ६६ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक ६.६ (चालू)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	खेते भांडवल	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीची)	येणे कर्जे (अल्प व दीर्घ मुदतीची)	बाकी रक्कम येणे असलेल्या रक्कम संख्या	येणे रक्कम	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीची)	थकबाकी रक्कम दारांची संख्या	३ वर्षांपेक्षा कमी वर्ष कर्जाची थकबाकी रक्कम	३ वर्षांपेक्षा अधिक वर्ष कर्जाची थकबाकी रक्कम	३ वर्षांपेक्षा अधिक वर्ष कर्जाची थकबाकी रक्कम	३ वर्षांपेक्षा अधिक वर्ष कर्जाची थकबाकी रक्कम
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	एकूण जिल्हा						निरंक					
१	उस्मानाबाद						निरंक					
	कळंब						निरंक					
	उमरगा						निरंक					
४	तुळजापूर						निरंक					
५	परंडा						निरंक					
६	भूम						निरंक					

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

गाडे/३०१०१९९२

(१२)

तक्ता क्रमांक - ६७

जिल्हा :- उस्मानाबाद

(समये लाखात)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	संस्थांची संख्या	एकूण जातेदारांची संख्या	सभासद लढान जातेदार सभासद	सभासद मोठे जातेदार सभासद	इतर सभासद	भाग भांडवल	स्तंभ ९ पैकी सरकारी भाग भांडवल	राखीव आणि इतर निधी	धेतलेली कर्जे	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	एकूण जिल्हा					निरंक					
१	उस्मानाबाद					निरंक					
२	कळंब					निरंक					
३	उमरगा					निरंक					
४	तुळजापूर					निरंक					
५	परंठा					निरंक					
६	भूम					निरंक					

तक्ता क्रमांक ६७ पुढे चालू.....

(४४)

तकता क्रमांक - ६७ (यातू)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	खेते भांडवल	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, दीर्घ व मुदतीची कर्जदार)	येणे कर्जे (अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीची) कर्जाची रक्कम बाकी असलेले सभासद	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीची) थकबाकी दार	३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी (थकबाकी) थकबाकी दारांची संख्या	३ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे थकबाकी रक्कम दारांची संख्या					
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	एकूण जिल्हा					निरंक						
१	उस्मानाबाद					निरंक						
२	कळंब					निरंक						
३	उमरगा					निरंक						
४	तुळजापूर					निरंक						
५	परंडा					निरंक						
६	भूम					निरंक						

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

ग.दे. ३०१०१९९२

तकता क्रमांक - ६०८

प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्मे वर्ष २०/६/९३ रोजी.

जिल्हा: - उस्मानाबाद.

(समये हजारात)

अ.क्र.	जिल्हा	एकूण	अन्नधान्ये			अजगट पिके		उस	ताग आणि मेस्टा	इतर		
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्ये (ज्वारी, बाजरी, मका इत्यादी)	डाळी	इतर				कापूस	गळीतांबी धान्ये
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	एकूण जिल्हा	१२४६७७	-	६	८४२५०	१००१४	१३७२	-	१५४२२	८१२५५	-	१६४४
१	उस्मानाबाद	४४५२६	-	६	१०२६०	४८१७	७७८	-	८४१७	१२२३६	-	३२२
२	कलंब	४५४३०	-	-	३१४३०	-	-	-	१५००	१२५००	-	-
३	उमरगा	५८०१२	-	-	३०६८१	४४	३६२	-	१०२०	२५२०५	-	-
४	तुळजापूर	२६३७०	-	-	६२३२	-	-	-	१६५८	१६५३६	-	१२४४
५	परंडा	१०२६४	-	-	१२३७	३१४३	७५	-	१८२४	३२८५	-	-
६	भूम	१००७५	-	-	३०१०	२०१०	१६४	-	१०१०	३८०३	-	७८

(१०९)

आधार: - जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

गाडे/५७१९९३

तक्ता क्रमांक - ६०९

शेतकरी सेवा संस्थानी दिलेली पीक कॅव वर्ष : २०/६/९२ अखेर

जिल्हा :- उस्मानाबाद

(समये हजारत)

अ.क्र.	जिल्हा	अन्नधान्ये							अखाद्य पिके				
		तालुका	एकूण	गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्ये (ज्वारी, बाजरी- मका, इत्यादी)	डाळी	इतर	कापूस	गळीतांची धान्ये	उस	ताग आणि मेस्टा	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	
	एकूण जिल्हा												निरंक
१	उस्मानाबाद												निरंक
२	कळंब												निरंक
३	उमरगा												निरंक
४	तुळजापूर												निरंक
५	परंठा												निरंक
६	भूम												निरंक

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद

गाडे/२०१०१९२

(१०२)

तक्ता क्रमांक - ६०११

बिगर कृषि पत्र संस्थेचे कार्य वर्ष: ३०/६/९२ अखेर

बिगर कृषि पत्र संस्थेचे कार्य वर्ष: ३०

जिल्हा:- उस्मानाबाद

जिल्हा:- उस्मानाबाद

(समये हजारात)

जिल्हा:- उस्मानाबाद

अ.क्र.	प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासद संख्या	भाग भांडवल	राजिव. व इतर निधी	वेळीर	जे.के.संस्थांची संख्या	भाग भांडवल	राजिव. व इतर निधी	वेळीर	जे.के.संस्थांची संख्या	भाग भांडवल	राजिव. व इतर निधी	वेळीर
अ)	प्राथमिक सहकारी बँका													
१)	नागरी बँका	१	२३१०१	१२३०८	१४५५०		२०५४३	२४२५९६	१७६५८११		१५७२३४६	१००६५००	१००८५५	
२)	कर्मचारी पत पेढी आणि इतर													
ब)	इतर बिगर वेळीर													
१)	नागरी बँका													
२)	कर्मचारी पत पेढी	१०८	२३०२९	६४०८९	९३१४		२६७६०	११०३३०	१२४७५०		९७६१०८	१८५१६०४	९८०३३	
३)	इतर	५८	२०८३३	५०४१	१५४		११८११२	२०४८६८	१९६४१३		११२०३५१	१८१९४५४	८५३८	

आधार :- जिल्हा, उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद आधार :- जिल्हा, उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद आधार :-

आधार:- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद. आधार:- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद. आधार:- जिल्हा

तकता क्रमांक - ६०१२

जिल्हा आवाज पत्र संस्था नाई. दि. ३०-६-१२ रोजी.

जिल्हा: उस्मानाबाद.

(समवेत बजारात)

अ. जिल्हा संस्थांची संख्या • शाखा संस्थांची संख्या • कुल संस्थांची संख्या • उरेंदी नि. संस्थांची संख्या • उपस्थित असलेल्या संस्थांची संख्या • उपस्थित असलेल्या संस्थांची संख्या

१	२	३	४	५	६	७	८
अ)	पत्र संस्था	जिल्हा स्तरावरील पत्र संस्था	उस्मानाबाद जिल्ह्यात	नोंदलेले नाही.			
ब)	प्राथमिक पत्र संस्था						
	सकून जिल्हा	१२	३२८९	४००८	२९१	१३९१५	८८६८
१	उस्मानाबाद	४	१४५२	११५२	-	३८५९	६४६
२	वळव	२	७७८	२४७२	-	५०१६	४२६४
३	उमरगा	२	२०४	५०६	१६	१७	-
४	तुळजापूर	१	२८८	८२३	-	३२३८	५२३
५	परंडा	१	२३९	१३१	२७५	५६३	-
६	भूम	२	३२८	९२४	-	१२२२	२७२१

तकता क्रमांक ६०१२ पुढे चालू.....

(१०५)

तकता क्रमांक - ६०१२ (वाल्ड)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	डोळी	इतर	एकूण	उस	शेततीला बियाणे	आव- जारे	इतर	एकूण	उपभोग्यवस्तुंची एकूण विक्री
१	२	१७	१४	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५
अ)	जिल्हा स्तरावरील पणन संस्था	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ब)	प्राथमिक पणन संस्था	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	एकूण जिल्हा	-	-	१२६०५	८१०७	३९८२	१७५६	१८८७	१५७३२	१३७४५
१	उस्मानाबाद	-	-	३४५५	२२८९	२८८९	९८०	-	६१५८	५६६
२	कळंब	-	-	३४२१	२८०३	६७	७८	१८५१	४७९९	४३८७
३	उमरगा	-	-	१७	४६३	-	-	-	४६३	-
४	तुळजापूर	-	-	१४४१	१२०७	-	-	-	१२०७	५९८६
५	परंडा	-	-	२३५	३१९	-	५३३	-	८५२	-
६	भूम	-	-	४०३६	१०२६	१०२६	१६५	३६	२२५३	२८०९

आधार:- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

(१०९)

तक्ता क्रमांक - ६०१३

उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य वर्ष: ३०/६/९२ (समये हजारत)

जिल्हा: - उस्मानाबाद

अ.क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासद संख्या	भाग भांडवल समये	राजिव आणि इतर निधी समये	कुल भांडवल समये
१	२	३	४	५	६	७
१	उत्पादक संस्था					
१-१	साखर कारखाने	३	२२९७०	३९९६३	१३७८३८	३५५२४५
१-२	इतर शेती प्रक्रिया संस्था	१	१८५	२७	-	१०९
१-३	विणकर संस्था	६	४३०	७४२	१००	१३०५
१-४	सूत गिरण्या	५	४६६७	२९७३३	१	३५३७८
१-५	इतर औद्योगिक संस्था	९९	७३१८ ७३१८	६८१५	२३३	१०३९
१-६	दुग्ध व्यवसाय संस्था	५२६	५६८९० ५६८९०	९२९	४४६	६२२४
१-७	दुग्ध व्यवसाय संघटना	२	५१२	३६ २७३६	१८९०	१७३६९
१-८	मत्स्यव्यवसाय संस्था	४३	१७८२	७८	३	१५४
१-९	शेती संस्था	२	६८	८	२	२३२
१-१०	उपसा जलसिंचन संस्था	३१	५९३	२०७	२	४१६२
१-११	वन कामगार संस्था	-	-	-	-	-

(२३६)

तक्ता क्रमांक ६०१३ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - ६.१३ (वांलु)

१	२	३	४	५	६	७
१.१२	इतर (नमुद करा)					
	अ) कुक्कुट पालन पशु संवर्धन.	६५	२२१९	१९९	१३०	४०४
	ब) पशु उत्पादक आणि	-	-	-	-	-
	क)					
	एकूण	७८३	९८३३४	८१४३७	१४०६४५	४२१६२१
	सामाजिक सेवा संस्था.					
२.१	ग्राहक भांडारे	३५	१२७२२	९८५	९३	२१९३
२.२	गृह निर्माण संस्था.	३०५	१०१५८	१९९०	३९	४५०८२
२.३	कामगार कंत्राट संस्था	११६	३००५	३६८	२१	५३०२
२.४	परिवहन संस्था.	६	१८५	३७	३	४७६
२.५	इतर (नमुद करावे)	३१	५७१८	४१३	३७	११८३
अ)	महिला जिल्हा सहकारी मंडळ संवर्गीकरण व फेडरेशन.					
ब)						
क)						
	एकूण	४९३	३१७८८	३७९३	१९३	५४२३६

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

(२०६)

उत्पादक संस्था आणि सामाजिक संस्थांची महत्वाचे कार्य ३०/६/९२ रोजी.
जिल्हा :- उस्मानाबाद.

संस्थेचा प्रकार	बाब	परिमाण	साध्य
१	२	३	४
१) साखर कारखाने			
	अ) गाळलेल्या उसाचे वजन	हजार टन	७०४
	ब) गाळलेल्या उसांची किंमत	लाख रुपये	२१४०.१६
	क) उत्पादित साखरेचे वजन	हजार टन	४३६
	ड) उत्पादित साखरेची किंमत	लाख रुपये	३९४४.८०
२) विणकर सहकारी संस्था			
	अ) वालु माग	संख्या	२५
	ब) सूत खरेदी	लाख रुपये	२.९२
	क) उत्पादन	लाख रुपये	४.०७
	ड) विक्री	लाख रुपये	४.०७
३) सूत गिरण्या			
	अ) वाट्यांची संख्या	संख्या "००"	२५०
	ब) उत्पादित सूत	हजार टन	उत्पादन सुरु नाही.
४) इतर औद्योगिक संस्था			
	अ) कच्चा माल खरेदी	लाख रुपये	२.२३
	ब) उत्पादन	लाख रुपये	१.७७
	क) विक्री	लाख रुपये	१.३९
५) दुग्ध व्यवसाय संस्था			
	अ) खरेदीची किंमत	लाख रुपये	९०५.२३
	ब) विक्रीची किंमत	लाख रुपये	१०१७.४३
६) दुग्ध व्यवसाय संघटना			
	अ) खरेदी किंमत	लाख रुपये	९५३.६७
	ब) विक्रीची किंमत	लाख रुपये	१०८७.१३
७) मत्स्य व्यवसाय संघटना			
	अ) पकडलेल्या माशांची किंमत	लाख रुपये	१.०३
	ब) विक्रीची किंमत	लाख रुपये	०.९८

(१११)

तक्ता क्रमांक - ६-१४ (वालू)

१	२	३	४
८) मत्स्य व्यवसाय केंद्रीय संघटना:			
	अ) पकडलेल्या माशांची किंमत	लाख रुपये	निरंक
	ब) विक्रीची किंमत	लाख रुपये	निरंक
९) शेती संस्था	अ)		
	अ) कसलेले क्षेत्र	१०० हेक्टर	२
	ब) उत्पादन	लाख रुपये	०.८३
१०) उपसा जलसिंचन संस्था:			
	अ) भिजलेले क्षेत्र	१००-हेक्टर	(अ)
११) वन कामगार संस्था:			
	अ) दिलेली कुरणे	संख्या	निरंक
	ब) वनोत्पादनाची किंमत	लाख रुपये	निरंक
१२) घाऊक ग्राहक भांडारे			
	अ) खरेदीची किंमत	लाख रुपये	२९.०१
	ब) विक्रीची किंमत	लाख रुपये	२०.६५
१३) प्राथमिक ग्राहक भांडारे			
	अ) खरेदीची किंमत	लाख रुपये	१०९.३१
	ब) विक्रीची किंमत	लाख रुपये	११३.१५
१४) गृह निर्माण संस्था:			
	अ) बांधलेल्या गाळ्यांची संख्या	संख्या	१९००
१५) कामगार कंत्राट संस्था:			
	अ) वर्षात हाती घेतलेली कामे	संख्या	२६७
	ब) हाती घेतलेल्या कामांची लाखे रुपये	लाख रुपये	१२४६.१८
	अंदाजीत किंमत		
	क) दिलेली मंजूरी	लाख रुपये	९६६.३७
आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.			

१२) घाऊक ग्राहक भांडारे

गाडे/६७१९९३

तक्ता क्रमांक - ६०१५ (वालु)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
					परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य
१	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद		२	१८	५३	१२२४	१०२६०	७५	५३२	४९२	३५८४	४१	२९०	२२	८३
२	कळंब	कळंब	कृषि उत्पादन वाजार	२	४०	१२९	४९९	४१८८	१७४	१३३८०	२९०	२०४९	२०	१४३	४८२	१९५०
३	मुसम	उमरगा		२	१	४	४१२१	४५२६२	१६४	१११०	३३४६	२४६५९	१६४	१२१०	१३	५१
४	तुळजापूर	तुळजापूर		-	५४	१७०	११९	१२२७	१७	१०१०	२३६	१७१७	६	४२	१	६
५	परंडा	परंडा		-	११०	३४८	३५९	३४५९	२२	१४३	-	-	१	६	१९६	७४०
	एकूण			६	२२३	७०४	६३९२	६४३९६	४५२	१६१७५	४३६४	३२००९	२३२	१६९१	७१४	२८३०

(६६६)

तक्ता क्रमांक - ६०१५ मुडे वालु.

तकता क्रमांक - ६०१५ (वालु)

		प्रां	करडी	जवस	तीळ	इतर							
		परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०				
१	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	२	२०	२७२	३	२८	२	२०	३	२१	१६४०	१३२०५
२	कळंब	कळंब	२	५८२	५३४८	१४	१२२	११	१११	४८	७८४	१४५८	१५१४८
३	मुसम	उमरगा	२	७	६५	१	७	-	-	५	८१	३२४	१२६१
४	तुळजापूर	तुळजापूर	-	३३५	३७३३	५	५२	-	-	२	३२	५५८	७५१३
५	परंडा	परंडा	-	५०३	३३२४	२७	३२८	-	-	-	-	२८७	३४५४
एकूण			६	१५१७	१३५११	५०	५४४	१३	१३१	५८	२२५	४१६७	४१२८१

आधार:- उस्मानाबाद जिल्ह्यातील सर्व नियंत्रित कृषि उत्पन्न बाजार समित्या.

गाडे/२११२२२

तकता क्रमांक- ६०१६

नोंदणी केलेले सावकार व त्यांनी दिलेली कर्जे वर्ष: ३०/६/९२.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(समये हजारत)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेले कर्जे	व्यापा-यांच्या द्वितीरक दिलेले कर्जे.	एकूण
१	२	३	४	५	६
	एकूण जिल्हा	५४	३२६६९	१०९०	३३७५९
१	उस्मानाबाद	११	१४६५१	२२९	१४८८०
२	कळंब	५	५१३७	-	५१३७
३	उमरगा	२६	९९४७	-	९९४७
४	तुळजापूर	६	१००	५००	६००
५	परंडा	१	५२	-	५२
६	भूम	५	२७८२	३६१	३१४३

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, उस्मानाबाद.

गाडे/६७१९९३

(१११)

तक्ता क्रमांक - ७०१

सार्वजनिक संस्था मार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची तालुकानिहाय माहिती वर्ष: १९९१

जिल्हा:- उस्मानाबाद

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	संख्या					डॉक्टर्स व वैद्य	परिवारिका
		स्नानालये	दवाखाने	प्रसुतीगृहे	प्राथमिक आरोग्य के.के.			
१	२	३	४	५	६	७	८	
	एकूण जिल्हा	८	११	१	४१	१२३	४८३	
१	उस्मानाबाद	२	३	-	१०	५३	२०७	
२	कळंड	१	३	-	७	१९	६३	
३	उमरगा	२	१	-	८	१६	७४	
४	तुळजापूर	१	२	१	७	१५	५६	
५	परंडा	१	१	-	५	११	४५	
६	भूम	१	१	-	४	९	३८	

तक्ता क्रमांक ७०१ पुढे चालू...

(११६)

तक्ता क्रमांक - ७०१ (वालू)

२०२३

तक्ता

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	एकूण	घाटांची संख्या			उपचार केलेले अंतर रक्षण (शेकड्यात)			उपचार केलेले बाह्य रक्षण (शेकड्यात)		
			त्यापैकी स्त्रियासाठी	मुलासाठी	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले	
१	२	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
	एकूण जिल्हा	७७५	४३४	८४	३४१	५२८	४६	२२१५	२२१६	१२५२	
१	उस्मानाबाद	४०५	१२०	४३	२२७	४७७	२७	११५७	१०७९	२६०	
२	कळंब	७२	४८	१५	३	१९	६	११३	१२५	११७	
३	उमरगा	१०८	७२	२०	१६	३८	५	३७५	४११	३४३	
४	तुळजापूर	७६	४८	-	१०	२९	३	२६३	२२४	२८५	
५	परंडा	६०	४०	६	७	२१	२	१७५	२१४	१५४	
६	भुम	५४	३६	-	८	१४	३	१३२	१६३	९४	

आधार:-

- १) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.
- २) जिल्हा शाल्य चिकीत्सक, शासकीय रक्षणालय, उस्मानाबाद.
- ३) अधिष्ठाता शासकीय आयुर्वेद रक्षणालय, उस्मानाबाद.
- ४) मुख्य अधिकारी, नगर परिषद, तुळजापूर.
- ५) वैद्यकीय अधीक्षक, ग्रामीण रक्षणालय, उमरगा, भुम, तुळजापूर, परंडा, कळंब, वाशी.

गाडे/२२११९२३

तक्ता क्रमांक = ७०३

जिल्हा :- उस्मानाबाद

नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूची संख्या

वर्ष : १९८९

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या		नोंदलेल्या मृत्यूची संख्या			बाल मृत्यूची संख्या			
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	एकूण जिल्हा	एकूण	११३६९	९३६०	२०७२९	२५६८	२२१३	४७८१	१८५	२०२	३८७
		ग्रामीण	८७६३	७१६०	१५९२२	२१०७	१९१०	४०१७	१६२	१६०	३२२
		नागरी	३६०७	३२००	४८०७	४६१	३०३	७६४	३३	४२	६५
१	उस्मानाबाद	एकूण	३१४०	२६४६	५७८६	६७४	५९२	१२६६	६६	८८	१५४
		ग्रामीण	१९९२	१७०४	३६९६	४३३	३९३	८२६	४४	४७	९१
		नागरी	११४८	९४२	२०९०	२४१	१९९	४४०	२२	४१	६३
२	कळंब	एकूण	१७२२	१४४३	३१६५	३८२	३१२	६९४	२७	२४	५१
		ग्रामीण	१४७८	१२५७	२७३५	३५५	३०३	६५८	२७	२४	५१
		नागरी	३४४	१८६	४३०	३७	९	३६	-	-	-
३	उमरगा	एकूण	२४५५	१९९१	४४४६	५९०	५०२	१०९२	३१	३०	६१
		ग्रामीण	२००२	१५५२	३५५४	५१४	४६४	९७८	३१	२९	६०
		नागरी	४५३	४३९	८९२	७६	३८	११४	-	१	१
४	तुळजापूर	एकूण	२२१२	१७८४	३९९६	४७३	४३४	९०७	२३	३२	५५
		ग्रामीण	१६८३	१३३८	३०२१	४१०	३९७	८०४	२२	३२	५४
		नागरी	५२९	४४६	९७५	६३	३७	१०३	१	-	१
५	परंडा	एकूण	९२४	७६४	१६८८	२३४	१८८	४२२	२२	११	३३
		ग्रामीण	८०७	६७९	१४८६	२००	१७५	३७५	२२	११	३३
		नागरी	११७	९५	२०२	३४	१३	४७	-	-	-
६	भूम	एकूण	९१६	७३२	१६४८	२१५	१८५	४००	१६	१७	३३
		ग्रामीण	८००	६३०	१४३०	१९५	१७८	३७३	१६	१७	३३
		नागरी	११६	१०२	२१८	२०	७	२७	-	-	-

आधार :- संचालक, आरोग्य सेवा, महाराष्ट्र शासन, पुणे - १

(७६६)

(११९)

तक्ता क्रमांक - ७०३

विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या •

जिल्हा: - उस्मानाबाद •

वर्ष: १९८९

दिवताप	पटकी	देवी	क्षय	निमोनिया	अमांशा अतिसार	गॅस्ट्रो
१	२	३	४	५	६	
			८२	३२		२०

हृदय विकार	विषमज्वर	कर्क रोग	स्वसन क्रीयेसंबंधीचे रोग •
७	८	९	१०

७८   ३   ८४   ११७७

आत्महत्या	अपघात	इतर कारणे	एकूण मृत्यू
११	१२	१३	१४

४१   २६०   ४०६४   ४७८१

आधार: - संचालक, आरोग्य सेवा, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

गाडे/९६१९९३

तकता क्रमांक - ७४
 उस्मानाबाद जिल्ह्यातील माता बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोवणी • वर्ष: १९९१-९२

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	ग्रामीण नागरी एकूण	त्रिगुणी लस (तिसरा डोस) डी. पी. टी.)	पोलिओ	बी.सी. जी. गोवर (डी.टी)	विषमज्वर	धनुर्वात लस	१० वर्षे	१६ वर्षे	गरोदर स्त्रिया	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	उस्मानाबाद	ग्रामीण नागरी एकूण	६१६१ १३९७ ७५५८	६१०६ १३९० ७५९६	६०९८ २२१४ ८३१२	६०८५ १२६१ ७३४६	५२५२ १३७७ ६६३९	-	५१७७ १२२१ ६५८५	५१०५ १२२१ ५३२६	५८४७ २०२२ ७८६९
२	कळंब	ग्रामीण नागरी एकूण	४७६० १०४५ ५८०५	४६५५ १०४४ ५७०९	४७०८ १०४० ५७४८	४५९३ १०६५ ५६५८	३८१३ ७१३ ४५२६	-	३७१७ ६१९ ४३३६	२९०६ ५७६ ३४८३	४४९३ ११९० ५६८३
३	उमरगा	ग्रामीण नागरी एकूण	५८२७ १८५४ ७६८१	५९१४ १८५७ ७७७१	५३६४ १९५६ ७३२०	५७९२ १८०५ ७५९७	४५२४ १४०० ५९२४	-	४६४४ १३५३ ६०९७	३९९२ १२१७ ५२०९	५८६० १९५० ७८१०
४	तुळजापूर	ग्रामीण नागरी एकूण	४४०७ १७३४ ६१४१	४४९१ १७४५ ६२३६	४३१३ १७८३ ६०९६	४७४१ १६५६ ६३९७	४६६७ १६२२ ६२८९	-	३३४७ १९५२ ५२९९	३१७७ १३५३ ४५३०	४३२० १५५१ ५८७१
५	परंडा	ग्रामीण नागरी एकूण	२६६९ ११५२ ३८२१	२७५१ ११४९ ३९००	२८६६ ११२८ ३९९४	२८८९ ११८२ ४०७१	२३७९ १४४० ३८१९	-	१९४४ ९६१ २९०५	१७७७ ८८९ २६६६	३४५० ११०९ ४५५९
६	भूम	ग्रामीण नागरी एकूण	३१०८ ३८५ ३४९३	३२५० ३४५ ३६९५	२९०८ ४१५ ३३२३	२८४२ ३५१ ३१९३	२३९७ २८० २६७७	-	२१३० १५० २२८०	१८३० १६६ १९९६	२८९१ ४७६ ३३६७
	एकूण जिल्हा	ग्रामीण नागरी एकूण	२६९३२ ७५६७ ३४५९९	२७१६७ ७५४० ३४७११	२६२५७ ८५३६ ३४७९३	२६९४२ ७३२० ३४२६२	२३१०२ ६८३२ २९९३४	-	२०९५९ ६४४३ २७४०२	१७७८७ ५४१९ २३३०६	२६८६१ ८२९८ ३५१५९

६९४ (१२०)

आधार :- १) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.
 २) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, उस्मानाबाद.

गाडे/१३११९९२

तक्ता क्रमांक - ७५

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील कुटूंब नियोजन केंद्रांची संख्या व अन्य माहिती वर्ष: १९९१-९२

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	एकूण गाामीण नागरी	३१ मार्च १९९२ रोजी असलेल्या केंद्रांची संख्या		निर्बिजीकरण केलेल्यांची संख्या		लुप पध्दती (आय-जननक्षम यु. सी. डी.) संख्या	
			ए	ब	क	ख	ग	घ
१	उस्मानाबाद	एकूण	४५	१५	२८२५	२८३०	८७८०	१७६२८२
		गाामीण	३७	१०	७४७५	७४५५	७५००	१४६७५४
		नागरी	८	५	२३७०	२३७५	१२८०	३१५३५
२	कळंब	एकूण	११	११	२३६१	२३७२	१२७१	७४६०१
		गाामीण	१०	८	१८१४	१८२२	१५८२	३५६७२
		नागरी	१	३	५४७	५५०	३८३	८९२९
३	उमरगा	एकूण	७	-	१४१८	१४१८	१४८२	३२६४०
	(x)	गाामीण	६	-	१०४१	१०४१	१२२९	२८४१२
		नागरी	१	-	३७७	३७७	३६०	४२२८
४	तुळजापूर	एकूण	२	३	२०२५	२०२८	१२७७	४१२२५
		गाामीण	७	९	१७१०	१७११	१८१२	३५२७८
		नागरी	२	२	३८५	३८७	१६५	५९१७
५	परंदा	एकूण	८	१	१७४५	१७४६	१४८८	१३२७७
	(x)	गाामीण	६	१	१३७३	१३७४	१३१२	८२१७
		नागरी	२	-	३७२	३७२	१७६	५०६०
६	भूम	एकूण	५	-	१०८५	१०८५	१०१२	२३७२८
		गाामीण	४	-	६४८	६४८	८१२	२०६२०
		नागरी	१	-	४३७	४३७	२००	३१७८
		एकूण	५	-	११११	११११	८३६	१९२७८
		गाामीण	४	-	८५२	८५२	७४६	१७८५५
		नागरी	१	-	२५९	२५९	९०	१२४२३

(४२३)

(x) सुधारीत
ग.डे/१६१११९९२

आधार :- जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद

(१२३)

तक्ता क्रमांक - ८०१

१९८१

च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यातील तालुकांमिहाय साक्षरता.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	साक्षरांची संख्या (हजारात)			साक्षरांची टक्केवारी		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	एकूण जिल्हा	एकूण	२५९	११२	३७१	४९.१८	२२.३२	३६.०३
		ग्रामीण	२१६	८८	३०४	४७.०६	२०.०१	३३.८०
		नागरी	४३	२४	६७	६३.५८	३८.५४	५१.४९
२	उस्मानाबाद	एकूण	६४	२९	९३	५२.९६	२७.७२	३९.९९
		ग्रामीण	५०	२१	७०	४९.५७	२३.४४	३६.१२
		नागरी	१४	९	२३	६९.६५	४७.९०	५९.२६
३	कळंब	एकूण	४६	२१	६७	५२.००	२४.२२	३८.३६
		ग्रामीण	४२	१८	६०	५०.९८	२३.१४	३७.२८
		नागरी	५	३	८	६३.७२	३७.१२	५०.९२
४	उमरगा	एकूण	५७	२३	८०	४८.५८	२०.७३	३४.८७
		ग्रामीण	४८	१९	६७	४६.९५	१९.१४	३३.२३
		नागरी	९	५	१४	५९.५५	३१.६६	४५.९८
५	तुळजापूर	एकूण	४१	१८	५९	४७.०४	२९.८८	३४.२३
		ग्रामीण	३३	१३	४६	४३.८८	१७.६०	३१.००
		नागरी	८	५	१३	६४.२०	३८.९६	५१.९२
६	परंडा	एकूण	२५	१०	३५	४१.५४	१७.५५	२९.७६
		ग्रामीण	२२	८	३०	४०.०९	१६.०३	२८.२६
		नागरी	३	२	५	५५.२१	३२.५२	४४.२८
७	एकूण	एकूण	२६	११	३७	४९.१९	२१.९८	३५.८३
		ग्रामीण	२२	१०	३२	४८.०९	२१.०६	३४.४९
		नागरी	४	१	५	५८.७७	३०.३९	४५.११

टीप:- १) आकडे हजारात असल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

२) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ वेढ्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे.

आधार:- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

गाडे/२०११९९३

तक्ता क्रमांक - ८०२

शैक्षणिक संस्थेच्या शिक्षकांची व विद्यार्थ्यांची संख्या सन २०-१-८१ अखेर.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	शैक्षणिक संस्थेचा प्रकार.	संस्थांची संख्या		शिक्षक		विद्यार्थ्यांची संख्या
		१	२	एकूण	प्रशिक्षित	
अ)	पूर्व प्राथमिक शाळा	२	९	(११)	६	३७५
ब)	प्राथमिक शाळा					
	१) एक शिक्षकी शाळा	१२८	१२८	(६)	१२५	५६५०
	२) कनिष्ठ प्राथमिक शाळा	३४३	११०९	(१८४)	१०५१	४६७२५
	३) उच्च प्राथमिक शाळा	३७३	२७३९	(३७०)	२६१९	१०४३०७
क)	मध्यमिक शाळा	१५७	३२१८	(३३२)	३०९९	६८३३४
ड)	उच्च माध्यमिक शाळा	१९	६४०	(६७)	६२९	२०१९५
इ)	सामान्य शिक्षणाची महाविद्यालये (कला, शास्त्र, व वाणिज्य)	९	३७४	(२६)	-	१०८५४
	एकूण	१०३१	७२१७	(९९४)	६५२८	२५६३४०

टीप:- स्तंभ ४ व ५ कडातील आकडे स्त्री शिक्षकांची संख्या दर्शविताल.

आधार:- शिक्षण संचालनालय, मुणे.

गाडे/२७११९९३

पूर्व प्राथमिक प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची इयत्ता प्रमाणे संख्या आणि मागास वर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

वर्ष : २०-२-८९ अखेर.

अ.क्र. शैक्षणिक अवस्था

संस्थेतील विद्यार्थ्यांची संख्या.

अ.क्र.	शैक्षणिक अवस्था	संस्थेतील विद्यार्थ्यांची संख्या.									
		पूर्व प्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक		सामान्य शिक्षणाची महाविद्यालये		एकूण	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१	पूर्व प्राथमिक	३७५	१४८	१७३०	७४९	१५६	८२	-	-	२२६१	९७९
२	इयत्ता १ ते ४	-	-	१२२३४५	५६६५२	१७३२६	८०३०	-	-	१३९६७१	६४६८२
३	इयत्ता ५ ते ७	-	-	३२६८७	१३८३०	२९६००	१०९५०	-	-	६२२०७	२४७८९
४	इयत्ता ८ ते १०	-	-	-	-	३७८४३	११४६९	-	-	३७८४३	११४६९
५	इयत्ता ११ ते १२	-	-	-	-	३५०४	८९५	५७८७	९२६	९२९१	१८२१
६	उच्च माध्यमिक नंतर	-	-	-	-	-	-	५०६७	९२४	५०६७	९२४
	एकूण	३७५	१४८	१५६६८२	७१२३१	८८४२९	३१४२६	१०८५४	१८५०	२५६३४०	१०४६५५

तक्ता क्रमांक ८३ पुढे चालू .....

तक्ता क्रमांक - ८०३ (वालू)

अ.क्र.	पैक्षीय अवस्था	संस्थेतील विद्यार्थ्यांची संख्या							
		अनुसूचित जाती		अनुसूचित जमाती		इतर मागास वर्गीय		एकुण मागास वर्गीय	
		एकुण	मुली	एकुण	मुली	एकुण	मुली	एकुण	मुली
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१	पूर्व प्राथमिक	२५२	१०५	१७१	४९	४८७	२२२	८४०	३७६
२	इयत्ता १ ते ४	२३७७३	१०७३२	६१८०	२४११	२९८६८	१३७३९	५९८३१	२६८८२
३	इयत्ता ५ ते ७	९६३९	३५३२	१४०५	३३४	१२३४१	४७६८	२३३८५	८६२४
४	इयत्ता ८ ते १०	५६६५	१३६६	५३८	१०९	६६०१	१९१७	१२८०४	३३९३
५	इयत्ता ११ ते १२	१५०९	२३७	६८	९	१७२४	३३०	३३०१	५७६
६	उच्च माध्यमिक नंतर	४१५८६	८८	१४	२	८६९	१८४	१६३१	२७४
	एकुण	४१५८६	१६०५०	८३०६	२९१४	५१८९०	२११६०	१०१७८३	४०१२४

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्ता क्रमांक - ८०४

इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था.

जिल्हा: - उस्मानाबाद.

१९८९-९० (३०-९-८९ अखेर)

अ.क्र.	संस्थांचे प्रकार	संस्थांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या					
			मागास वर्गीय जाती		मागास वर्गीय जमाती		इतर मागास वर्गीय जाती	
			एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१	३	३	५	६	७	८	९	
१५	शिक्षण, विषयक पदवी महाविद्यालये	३	३८	-	७	-	४७	२
३३	विधी पदवी महाविद्यालये	१	१	-	१	-	१५	-
३	वैद्यकीय महाविद्यालये	-	-	-	-	-	-	-
४	आयुर्वेदिक महाविद्यालये	१	१३	८	-	-	१८	६
५	अभियांत्रिकी महाविद्यालये (३०-९-९० अखेर)	२	४	१	६	-	२९	२
इतर								
	अ) तंत्र निव्वेतन (३०-९-९० अखेर)	१	४२	१	२७	-	३९	-
	ब) आय. टी. आय. (३०-९-९० अखेर)	२	१८	-	३	-	३०	२
	क) डी. एड.	४	४६	६	१६	५	४१	४
	ड) जी. सी. डी.	-	-	-	-	-	-	-
	इ) औषध निर्माण पदवीका (३०-९-९० अखेर)	१	११	१	५	-	२१	-

(५२६)

तक्ता क्र. ८०४ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - ८०४ (वालू)

अ.क्र.	संस्थांचे प्रकार	संस्थांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या							
			एकूण मागास वर्गीय जाती		द्विगर मागास वर्गीय जाती		एकूण		एकूण शिक्षक	
			एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१-	२	३	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	३	९२	२	५४८	६२	६४०	६४	३१	४
२	विधी पदवी महाविद्यालये	१	१७	-	५७	१५	७४	१५	११	-
३	वैद्यकीय महाविद्यालये	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४	आयुर्वेदिक महाविद्यालये	१	३१	१४	३७	१६	५८	३०	१४	१
५	अभियंत्रिकी महाविद्यालये (३०-९-९० अखेर)	२	३९	३	१८४२	७५	१८६०	७८	१००	४
६	इतर									
	अ) तंत्र निकेतन (३०-९-९० अखेर)	१	१०८	१	१३७	७	२४५	८	१८	-
	ब) आय.टी.आय. (३०-९-९० अखेर)	२	५०	२	९३	-	१४२	२	१६	२
	क) डी. एड.	४	१०३	१५	२०७	५३	३१०	६८	३९	३
	ड) जी. सी. डी.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	इ) औद्योगिक निर्माण पदविका (३०-९-९० अखेर)	१	३७	१	८३	६	१२०	७	७	-

(१२६)

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
गाडे/९६१९९३

तक्ता क्रमांक - ८०५

जिल्ह्यातील आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्यांना मिळणाऱ्या मोफत शिक्षणाची संवत.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

वर्ष: १९८९-९०.

अ.क्र. • माध्यमिक • कनिष्ठ • उच्च • अभियांत्रिकी • वैद्यकीय • इतर • इतर • एकूण • प्रत्यक्ष खर्च
महाविद्यालये शिक्षण महाविद्यालये संस्था (लाजात)

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १०

१) १४२८७ ६८८९ ७३४२ - - - ४८९ २९००७ १०२०

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

गाडे/२९११९९३

(१२८)

तकता क्रमांक - ८०६

प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च वर्ष: १९९०-९१.

जिल्हा:- उस्मानाबाद

(समये हजारत)

यंत्रणा	योजनांतर्गत				योजनांतर्गत			
	आवर्ती	बांधकाम अनुदाना व्यतिरिक्त अनावर्ती	बांधकाम	एकूण	आवर्ती	बांधकाम अनुदाना व्यतिरिक्त आवर्ती	बांधकाम	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१ जिल्हा परिषद १२०५१३	-	-	-	१२०५१३	७४९	२६९	-	१०१८
२ नगर परिषद	-	५१३६	-	५१३६	-	-	-	-
३ बांधकामा अनु- दाना व्यति- रिक्त इतर खर्च	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	१२५६४९	७४९	२६९	-	१०१८

तकता क्रमांक ८०६ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - ८०६ (वालु)

यंत्रणा	आवर्ती	बांधकाम अनुदाना व्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च.	बांधकाम	एकूण
१	११	११	१२	१३
१. जिल्हा परिषद	१२१२६३	२६२	-	१२१५२१
२. नगर परिषद/कटक मंडळ/महानगरपालिका	-	५१३६	-	५१३६
३. बांधकाम अनुदाना- व्यतिरिक्त	-	-	-	-
एकूण	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	१२६६६७

टीप:-१) उ. ना. = उपलब्ध नाही.

२) आवर्ती, बांधकाम अनुदाना विरहीत अनावर्ती व बांधकाम खर्च वेगवेगळे उपलब्ध न झाल्यामुळे आकडे मधोमध दर्शविण्यात आले आहेत.

आधार:- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
गाडे/२११११२३

(१३१)

तक्ता क्रमांक - ८७

जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये व तांत्रिक शाळा •
आठवी ते बारावी •)

जिल्हा :- उस्मानाबाद •

वर्ष : १९९१-९२ •

अ.क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष : १९९१-९२
१	२	३	४
१	शाळा	संख्या	१८
२	पटावरील विद्यार्थी		
	अ) मुलगे	संख्या	११४०
	ब) मुली	संख्या	१०८
	एकूण (अ + ब)	संख्या	१२४८
३	एकूण खर्च	रकमात	२९५३०००

टीप :- शाळांची संख्या यामध्ये शासकीय, शासन सहाय्यीत व खाजगी
तांत्रिक शाळांचा तसेच अनुदानित कनिष्ठ महाविद्यालयांचा
समावेश आहे •

आधार :- जिल्हा व्यवसाय व प्रशिक्षण अधिकारी, उस्मानाबाद •

गाडे/३११०१९९२

(१३२)

लकता क्रमांक - ८०८

प्रौढ शिक्षण केंद्रे वर्ष: १९९१-९२

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ.क्र.	जिल्हा / तालुका	प्रौढ शिक्षण केंद्रांची संख्या	प्रौढांची उपस्थिती
१	२	३	४
१	उस्मानाबाद	निरंक	निरंक
२	कळंब	२४७	७१३१
३	उमरगा	निरंक	निरंक
४	तुळजापूर	२९४	८८२०
५	परंडा	निरंक	निरंक
६	भूम	१९६	६०६५
	एकूण	७३७	२२०१६

आधार :- जिल्हा प्रौढ शिक्षणाधिकारी, उस्मानाबाद

गाडे/३११०१९९२

(१३३)

तकता क्रमांक - ८०९

शिक्षणाकारिता प्रशिक्षण संस्था - ३०-९-८९ अखेर.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	बाब	परिमाण	३०-९-८९ अखेरची माहिती
१	२	३	४
१)	शिक्षणाकारिता प्रशिक्षण संस्थांची संख्या.		
	अ) पदवीस्तर	संख्या	३
	ब) पदवी पूर्वस्तर	"	४
	क) शाळास्तर	"	-
२)	पटावरील संख्या.		
	अ) पदवीस्तर	संख्या	६४०
	ब) पदवी पूर्वस्तर	"	३१०
	क) शाळास्तर	"	-
३)	एकूण वर्षे		
	अ) पदवीस्तर	समये	उ.ना.
	ब) पदवीपूर्व स्तर	"	उ.ना.
	क) शाळास्तर	"	उ.ना.

आधार :- शिक्षण सेवालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१.

गाडे/२९११९९३

(१३४)

तकता क्रमांक - ९०१ (अ)

जिल्ह्यातील रेल्वे मार्गाची लांबी ३१ मार्च १९९१ या वर्षी अखेर.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी किलो मिटरमध्ये
१	२	३
१	ब्रॉडगेज	
	१) स्केरी	
	२) दुसरी	
	३) तिहेरी व अधिक	
२	मिटरगेज	
३	नॅरोगेज	३०
	एकूण रेल्वे मार्ग	३०

आधार :- भारतीय रेल्वे वेळापत्रक.

गाडे/२६४१९९३

(१३५)

तक्ता क्रमांक - ९०१ (ब)

जिल्हयातील रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी - ३१-३-९१ या दिवशीची

जिल्हा उस्मानाबाद.

अ.क्र.	तालुका	रेल्वे स्थानकाचे नांव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वेचे क्षेत्र	विभाग.
१	२	३	४	५	
१	उस्मानाबाद	पळसाप	नॅरोगेज	दीक्ष्ण मध्ये	रेल्वे
२	उस्मानाबाद	तेर	"	"	"
३	उस्मानाबाद	ढोकी	"	"	"
४	उस्मानाबाद	कळंब रोड	"	"	"
५	उस्मानाबाद	येडशी	"	"	"
६	उस्मानाबाद	रामलिंग	"	"	"

टीप:- सोलापूर जिल्हयातून उस्मानाबाद जिल्हयात वर्ग करण्यांत आलेल्या आठ छेड्यांच्या माहितीचा यांत समावेश आहे.

आधार :- भारतीय रेल्वेचे वेळापत्रक.

गा डे/२६४१९९३

तक्ता क्रमांक - ९०२

प्रकार व पृष्ठभागानुसार रस्त्यांची लांबी - ३१ मार्च १९९२.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(लांबी. कि.मी.मध्ये)

अ.क्र.	वर्गीकरण	द्विगर नगरपालिका रस्ते सार्वजनिक बांधकाम व घर बांधणी.	जिल्हा परिषद	एकूण	नगरपालिका हद्दीतील रस्ते.
१	२	३	४	५	६
अ)	प्रकारानुसार				
१)	राष्ट्रीय महामार्ग	७८.९२	-	७८.९२	
२)	प्रमुख राज्यमार्ग	१५५.८२	-	१५५.८२	
३)	इतर राज्य मार्ग	६६७.७०	-	६६७.७०	
४)	प्रमुख जिल्हा रस्ते	६०१.३५	३३०.३३	९३१.६८	
५)	इतर जिल्हा रस्ते	-	८०९.५१	८०९.५१	
६)	उड्यातील रस्ते (योजनांतर्गत)	-	१५२७.३९	१५२७.३९	
७)	इतर (योजनेत्तर)	-	-	-	(x) २७४.२
	एकूण	१५०३.७९	२६६७.२३	४१७१.०२	२७४.२

(१३६)

तक्ता क्रमांक ९०२ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - ९२ (वालु)

१	२	३	४	५	६
पृष्ठभागानुसार					
१) सिमेंट काँक्रीट	-	-	-	-	१३.०३
२) डांडरी	११४६.५१	३५७.५४	१५०४.०५		६७.५२
३) खडीये / पक्का रस्ता	३५७.२८	२०८४.६७	२४४१.९५		७१.६५
४) इतर माल वापस केलेले	-	२२५.०२	२२५.०२		९४.१०
५) ५) इतर	-	-	-		२७.९
एकूण	१५०३.७९	२६६७.२३	४१७१.०२		२७४.२

टीप:- (x) यामध्ये परशी केलेले रस्ते समाविष्ट आहेत.

आधार:- १) जिल्ह्यातील सर्व नगरपालिका.

२) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, उस्मानाबाद.

३) कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

(१३८)

तक्ता क्रमांक - १-३

वापरात असलेल्या मोटार वाहनांची संख्या.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

वर्ष: ३१ मार्च १९९२

अ.क्र.	बाब	संख्या
१	२	३
१	मोटार सायकली, स्कूटर्स, मोपेड इत्यादी.	५२८५
२	मोटारी/जिप्स/स्टेशन/ वॅगन.	६८३
३	टॅक्सी, कॅब्स	१०
४	स्वयंचालित रिक्शा.	
	१) खाजगी	१०
	२) सार्वजनिक (टॅक्सी)	१६६
५	स्टेज कॅरेजेस.	
	१) डिझेलवर चालणा-या.	३३१
	२) पेट्रोलवर चालणा-या.	-
	३) डिझेलवर चालणा-या कॉन्ट्रॅक्ट कॅरेजेस	-
६	माल मोटारी.	
	अ) खाजगी वाहने.	
	१) डिझेलवर चालणा-या.	२९
	२) पेट्रोलवर चालणा-या.	-
	ब) सार्वजनिक वाहने	
	१) डिझेलवर चालणा-या	१०२५
	२) पेट्रोलवर चालणा-या.	-
७	रक्षण वाहिका	३
८	शाळेच्या बसेस	१
९	खाजगी सेवा देणारी वाहने (अनुयान)	१
१०	जोड वाहने (ट्रेलर)	७८१
११	ट्रॅक्टर्स.	१०१०
१२	इतर	-
	एकूण	९३३४

आधार :- सहाय्यक, प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, औरंगाबाद.

गा.हे/२९११९९३

तकता क्रमांक - १०४

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

वर्ष :- १९९१-९२.

अ.क्र.	उपक्रमांची नावे	वर्ष अखेरीस मार्गांची संख्या.	मार्गांची एकूण लांबी (कि.मी.)	मार्गांची सरासरी लांबी (कि.मी.)	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बस गाड्यांची संख्या.	रस्त्यावर धावणा-या बस गाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या.	प्रवाशांची दैनिक सरासरी संख्या (लाखात)	वाहतुकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न (रु.लाखात)	दर प्रवाशांसाठी सरासरी उत्पन्न (पैशांमध्ये)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१)	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, उस्मानाबाद.	३७३	३०५९५	८२.०३	३००	२६२	०.९८	२२२९.४३	६२३.२७

आधार :- विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, परिवहन महामंडळ, विभाग, उस्मानाबाद.

गाडे/१६१११९९२

तकता क्रमांक - २०५

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना डिसेंबर १९९० या वर्षाकरिता.

अ.क्र.	गणना स्थानकाचे ठिकाण	पुस्तक क्र.मी.	स्थानकाचे प्रकार	रस्त्यांची				जलदगती वाहने			मंदगती वाहने		
				रस्त्यांची	मोटारी	बस	माल	मोटार	स्कूण	जनावरा-	सायकली	इतर	स्कूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
				सोलापूर - औरंगाबाद - धुळे-बडोदा रस्ता मुख्य राज्य महामार्ग क्रमांक-१									
१	३९३/०	तुळजापूर	डांबरी	५.५०	९७९	३५३	१४५६	९५३	३७४१	२१०	७३८	२७०	१२१८
				रत्नागिरी-सोलापूर-नागपूर रस्ता मुख्य राज्य महामार्ग क्रमांक-३.									
१	५१८/३००	पाटोदा	डांबरी	३.७०	३२०	३९	९३२	२६४	१५५५	५९५	६९४	०	१२८९
				पुसद-दौंड-राशिन-करमाळा-बाशी-उस्मानाबाद रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक-६७.									
१	११३/६००	परंडा	डांबरी	३.७०	४१४	६३	३५१	३२९	११५७	५४३	९६५	०	१५०८
				म्हसवड-माळशिरस-टेंभणी-कुईवाडी-लातूर रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक-७७.									
१	३४५/२००	येडशी	डांबरी	५.५०	५८९	१९१	१०१३	५३८	२३३१	५७४	७७३	२६४	१६११
२	२६४/४००	ढोकी	डांबरी	५.५०	५३४	१२७	१५२३	६५५	२८३९	१०६२	९८१	४१६	२४५९
				अहमदनगर - जामखेड-भूम-पारडी रस्ता-राज्य महामार्ग क्रमांक-१४२.									
१	२६/२००	अंतरवली	डांबरी	५.५०	१२३	२८	१४४	४७	३४२	९९	९१	४५	२३५
				माढा-वैराग-उस्मानाबाद रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक-१५०									
१	०/०	उस्मानाबाद (वैराग नाका)	डांबरी	३.७०	१२३	१४	१२८	१८९	४५४	१०१	९९१	-	१०९२

(०४६)

तकता क्रमांक २०५ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - १०५ (वालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
बागी-तुळजापूर-नलदुर्ग रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक-१५३.													
१	०/२००	तुळजापूर	डांबरी	३०७०	३५४	२०८	६००	३६०	१५२२	४४१	६२१	०	१०६२
तुळजापूर-इटपळ - अक्कलकोट-सोलापूर-गंगापूर रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक-१५४.													
१	०/०	मंगरळ	डांबरी	३०७०	३३१	२४	५७०	३४२	१२६७	४२३	५१६	-	१००२
महार टाकळी-पाटोदा-भूम-वारधवाडी रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक-१५५.													
१	११/५००	इट	डांबरी	३०७०	२६२	३१	२९४	२३१	८१८	३६५	४५०	-	८१५
माजलगांव-केज-कळंब-कुसळंब रस्ता महामार्ग क्रमांक -१५८.													
१	२६७/५००	कळंब	डांबरी	३०७०	४६८	२०४	४६८	६५२	१३७२२	१८५	८५२	०	१०४४
कळंब-ढोकी-तुळजापूर रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक-१५९													
१	१४३/०	कळंब	डांबरी	३०७०	४४७	७२	३४६	४२८	१३६३	८३	२१७१	-	२२५४
२	०/०	तेर	डांबरी	३०७०	४३	६	३२२	११२	४२०	२९६	३६२	-	६६५
कळंब-लातूर रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक-१६०													
१	४३/२००	शिरादोण	डांबरी	३०७०	२२७	२३	३१०	२२८	७८८	३४६	२२१	०	५६७
सांगोला-पंढरपूर-कुईवाडी-परंडा रस्ता महामार्ग क्रमांक-१६१.													
१	०/०	परंडा (कुईवाडी नाका)	डांबरी	३०७०	२८५	१७	२८५	२४०	८२७	७१५	२३४	०	१६४२
२	११/२००	सोनारी	डांबरी	३०७०	२५५	३३	१९७	२४४	७२२	२५१	३६३	-	६१४

तक्ता क्रमांक-१०५ पृष्ठे वालू.....

(१४१)

तक्ता क्रमांक - १०५ (वालू)

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२ १३ १४

मोमीनाबाद-मुसह-उजनी-लोहरा-जळकोट-लातूर-अक्कलकोट रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक-१६२.

१	१०/०	जांगजी	खडी	३०७०	७४	१७	१३६	१६४	३२१	२६०	३६६	४	६२६
३	०/२००	लोहारा	डांबरी	३०७०	२६५	३४	३४४	२१५	८५८	२५०	६६१	७६	९८७
३	१८/५००	अलूर	खडी	३०७०	४१	२१	१०५	५४	२२१	६८	५२	-	१२७

लोहारा-माकणी-कासारशिर्षी-तांबाळा ते जिल्हा हद्द राज्य महामार्ग क्रमांक-१६३.

१	१५/६००	नारंगवाडी	डांबरी	३०७०	९८	१४	११७	११५	३४४	८०	२४७	८	३२७
---	--------	-----------	--------	------	----	----	-----	-----	-----	----	-----	---	-----

औसा-लामजना-आलूर रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक - १६४.

१	४७/२००	उमरगा	डांबरी	३०७०	२५३	८४	४७५	२५०	१०६२	७८	२९३	१७	३८८
---	--------	-------	--------	------	-----	----	-----	-----	------	----	-----	----	-----

घरणी - जिंतूर - निलंगा - तुरोरी रस्ता राज्य महामार्ग क्रमांक- १६७.

१	३/०	मुळज	डांबरी	३०७०	२०७	६२	१९७	१७७	६४३	१५३	४९७	-	६५०
---	-----	------	--------	------	-----	----	-----	-----	-----	-----	-----	---	-----

जिल्हा रस्ते.

४००० टनापेक्षा जास्त वाहतूक (प्रत्येक दिवसासाठी) असलेले

उस्मानाबाद - बेबळी - उजनी - रस्ता क्रमांक- २६.

१	६/०	देवळाली	डांबरी	३०७०	२३६	४८	३०६	२७०	८६०	८२	३२९	२४	४३९
---	-----	---------	--------	------	-----	----	-----	-----	-----	----	-----	----	-----

तक्ता क्रमांक - १०५ पुढे वालू.....

(१४३)

तक्ता क्रमांक - ९०५ पुढे मालू.....

१ . २ . ३ . ४ . ५ . ६ . ७ . ८ . ९ . १० . ११ . १२ . १३ . १४

डाळींब - मुस्म - भुरी - कावठा रस्ता क्रमांक- ३६.

१ ९/० मुस्म डांबरी ३०७० ४०५ ४२ २४९ ४४३ ११३९ ५०५ ७८४ ० १२८९

अंबेहळ - जुनी ते जिल्हा हद्द रस्ता क्रमांक - ४२.

१ ०/० अंबेहळ वडी ३०७० १३२ ४ ६२० ४०२ ११५८ २५९ ६६५ ० ९३४

कु २. राष्ट्रीय महामार्ग.

पुणे - सोलापूर - हैद्राबाद रस्ता राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक - ९.

१ २६९/८०० खानापूर डांबरी ७०५० २७७ ८१ ११४८ १७३ १६७९ १८ १३७ ० १५५

२ ३३५/६०० तुरोरी डांबरी ७०५० ४२५ १३९ १२१९ ३१९ २१०२ ५८ ६५३ २३ ७३४

आधार :- संशोधन अधिकारी (सांख्यिकी) बांधकाम विभाग, मुंबई.

(१४२)

तक्ता क्रमांक - १-६

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील पोस्ट, तारघरे, दूरध्वनी सेवा व दूरदर्शन संघ यांची आकडेवारी वर्ष: १९९१-९२.

पोस्टांची संख्या	तार घरांची संख्या	पत्र पेट्यांची संख्या	पोस्ट मन्सघी संख्या नियमित आस्थापनेवरील	पोस्ट मन्सघी संख्या नियमित आस्थापने व्यतिरिक्त	दूरध्वनीची संख्या	पोस्ट सुविधा असलेल्या गांवांची संख्या	शासनाने वाटप केलेल्या दूरदर्शन संघांची संख्या
१	२	३	४	५ (अ)	५ (ब)	६	७
(x) २७२	१०२	७४४	३०	-	२३३६	२६३	१३८

टीप:-

- १) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे.
- २) स्तंभ ६ मध्ये नगरपालिकांवा (शहरे) समावेश आहे.
- ३) दूरध्वनीची संख्या यामध्ये विस्तारित व पी. सी. ओ. यांचा समावेश आहे.
- ४) (x) उस्मानाबाद जिल्ह्यातील ४ पोस्ट कार्यालये लातूर जिल्ह्याकडे वर्ग करण्यात आली आहेत.

आधार :-

- १) अधीक्षक, टपाल खाते, उस्मानाबाद.
- २) अभियंता, टेलिफोन कार्यालय, उस्मानाबाद.
- ३) सहायक, उपविभागीय कार्यालय, ग्रामीण ध्वनीक्षेपन - लातूर.

गाडे/२६४१९९३

तक्ता क्रमांक - १०-१

स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च वर्ष: १९९१-९२

जिल्हा:- उस्मानाबाद

(समये हजारात)

क्र.सं.	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
संख्या	५४१	१	८
अ) प्राप्ती			
१) सुरवातीची शिल्लक	२८४०	२८०६०	८६२०
२) अनुदान व वर्गणी	२१९०	३८८०५८	३००८६
३) चालू वर्षातील उत्पन्न	५३४८	२८५६२१	३६७९२
एकूण प्राप्ती	१०३७८	७०१७३९	७५४९८
ब) खर्च			
१) चालू वर्षातील खर्च	८२१२	६६३८२१	६३९९२
२) अखेरची शिल्लक	२१६६	३७९१८	११५०६
एकूण खर्च	१०३७८	७०१७३९	७५४९८

टीप:- १) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे. २) जिल्हा परिषदेचे उत्पन्न व खर्च या बाबतची माहिती सुधारित आहे.

आधार:-१) मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद. २) कार्यरत असलेल्या ग्रामपंचायतींचा वार्षिक प्रशासन अहवाल-१९९१-९२. ३) उस्मानाबाद जिल्ह्यातील सर्व नगरपालिका.

(५४१)

तकता क्रमांक - १०१२

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च वर्ष १९९१-९२

(समये हजारोंत)

अ.क्र.	पंचायत संमिती	ग्रामपंचायती व गट-ग्रामपंचायतीची संख्या	सुरवाती-शिल्लक	सहाय्यक अनुदाने शासकीय इतर	अंशदान	देणगी	कर	गुल्क	इतर	एकूण ५ ते ११	एकूण ५ ते ११ उत्पन्न ((४-१२)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	एकूण जिल्हा	५४१	२८४०	२१९०	-	१२४	१२९०	३१८४	४५५	२९५	७५३८	१०३५८
१	उस्मानाबाद	१०२	१०९	२८०	-	-	३६२	५९६	२१	१	१३६०	१३६९
२	कळंद	९५	४७१	५५४	-	११	२१०	४०६	१०८	७५	१३६४	१८३५
३	उमरगा	१०६	६४३	८०६	-	७	४३९	७९६	८९	६१	३१९८	२८४१
४	तुळजापूर	१०१	३२७	१८४	-	-	१०२	५५३	९९	४१	९७९	१३०६
५	परंडा	८३	८४५	२५०	-	२५	९०	३९७	५३	५७	८७२	१७१७
६	भूम	५४	४४५	११६	-	८१	८७	४३६	८५	६०	८६५	१३१०

(३४२)

तकता क्र. १०१२ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - १०.२ (घालू)

अ.क्र.	पंचायत समिती	आरोग्य सेवा	सार्वजनिक बांधकाम	सार्वजनिक नैतिक वृद्धी	प्रशासन	समाज कल्याण	पशु संवर्धन	जमिन महसुलाची वसूली व देखभाल	इतर	एकूण १४ ते २१	अखेरची जिल्लाक	एकूण (२२+२३)
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४
	एकूण जिल्हा	२०६८	२६५०	८६९	२१७५	३२०	१३	-	८२	८२१२	२१६६	१०३७८
१	उस्मानाबाद	३६५	४५१	९२	२७४	५२	८	-	७	१२४९	१२०	१३६९
२	कळंब	५८९	५४३	४१	३७०	६०	१०	-	८	१६२१	२१४	१८३५
३	उमरगा	५५८	५३३	५०२	६९२	५५	१५	-	१८	२३८०	४६१	२८४१
४	तुळजापूर	१७८	३१८	१३७	३५२	३७	१०	-	-	१०३२	२७४	१३०६
५	परंडा	१९२	४२३	४७	२१५	२८	४	-	२३	९३२	७८५	१७१७
६	भूम	१८६	३८२	४३	२७२	८८	१	-	२६	९९८	३१२	१३१०

(६४६)

टीप:- सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे.

आधार:- उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, (ग्रामपंचायत) जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

गाडे/२०३१९९३

(१४८)

तकता क्रमांक - १०.३

जिल्हा परिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च वर्ष: १९९१-९२

जिल्हा: - उस्मानाबाद

(समये हजारोंत)

अ.क्र.	लेखा शिर्ष	प्रत्यक्ष १९९०-९१	सुधारीत १९९१-९२	संभावित १९९२-९३
१	२	३	४	५
१)	जमा			
	१) स्वनिर्मित उत्पन्न			
	अ) स्थानिक उपकर मुद्रांक			
	शुल्कासह	३३०२	५२०८	४५७३
	ब) शिक्षण	४३	-	-
	क) कृषि	२७	३३	-
	ड) इमारत व दळण वळण	१४१६	४८१	५०७
	इ) इतर	१११३	३७९	३०२९९
	एकूण स्वनिर्मित उत्पन्न	५९०१	६१०१	३५३७९
२	शासकीय अनुदाने			
	अ) सहेतुक अनुदान	१८९८०६	२५७२९९	१९००००
	ब) आस्थापना अनुदान	३६२००	३७१६०	३००००
	क) योजनांतर्गत योजनेसाठी अनुदान	८९८०७	८९६५७	८००००
	ड) इतर	३९४९	३९४२	१३००
	एकूण शासकीय अनुदाने	३१९७६२	३८८०५८	३०१३००
३	कर्ज			
	अ) कर्ज व अग्रिम	९७५९	१४५७	२०१
	ब) ठेवी व अग्रिम	१०६१८	५१६०३	३९४०
	क) वित्त प्रेषण	२०११००	२२६४६१	२३००००
	ड) इतर	३३६०१	-	-
	एकूण खर्च	२५५०७८	२७९५२०	२३४१४१
४	आरंभीची शिल्लक	२९२८०	२८०६०	३७९१८
	एकंदर एकूण जमा (१ ते ४)	६१००२१	७०१७३९	६०८७३८

तकता क्र. १०.३ पुढे वाळू

(१४९)

तकता क्रमांक - १०-३ (वालु)

१	२	३	४	५
ब) १) वर्ष				
अ) सामान्य प्रशासन	१७५४३	१९६९७	२१२१३	
ब) शिक्षण	१६६०६९	१९५८३९	१९३१६२	
क) कृषि	४५८७	५२७८	५३४६	
ड) वैद्यकीय	३१४७९	३७५१७	३७४७५	
इ) पशु संवर्धन	५६२२	६४३०	५७५३	
फ) इमारती व दळण वळण	४२७३३	५०९६४	२७२१४	
ग) समाज कल्याण	३३७२	२७९१	४६०१	
ह) सिंचन	७४०३७	६४१२४	१८६०३	
म) इतर	१११६	२७४३	६०६८४	
एकूण वर्ष (अ ते म)	३४६५५८	३८५३८२	३७४०५१	
२) कर्ज				
अ) कर्ज व अग्रिम	३१३६	३२६१	२०१	
ब) ठेवी व अग्रिम	८४११	४८७०६	३२४१	
क) वित्त प्रेरण	२००९००	२२६४७२	२३००००	
ड) इतर	२२९५६	-	-	
इ) -				
एकूण कर्ज	२३५४०३	२७८४३९	२३४१४२	
एकूण एकंदरीत वर्ष	५८१९६१	६६३८२१	६०८१९३	
अखेरची शिल्लक	२८०६०	३७९१८	५४५	
एकंदर एकूण (वर्ष ५-अखेरची शिल्लक)	६१००२१	७०१७३९	६०८७३८	

आधार:- मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

गाडे/२०३१९९३

तक्ता क्रमांक - १०.४

नगर पालिकांचे उत्पन्न व खर्च वर्ष : १९९१-९२.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(रुमये हजारत)

अ.क्र.	नगर पालिकेचे नांव.	अनुदाने व कर्जांची शासकीय इतर	जकात	घरे व जमिन वापरावरील	इतर कर	एकूण (५+६+७)	नगरपालिका मालमत्तेपासून मिळालेला महसूल	इतर	सुरवातीची शिल्लक	एकूण (३+४+६+९+१०)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	एकूण जिल्हा	३००८६	-	१७३१२	२३७६	१६४१	२१३२९	३५०६	११९५७	८६२०	७५४९८
१	उस्मानाबाद	९०६७	-	७६२५	१५८०	३५४	९५५२	१९१५	४९८५	२५४१	२८०६७
२	कळंद	५९३०	-	२२१६	१८७	६९	२४७२	३६४	३५८२	८८०	१३२२८
३	मुस्म	२३३४	-	४५०	१०६	१२	५६८	४१	२२६	७२६	३८९५
४	उमरगा	२२७६	-	२१७०	१०५	९२	२३६७	२५५	४२१	९३९	६२५८
५	तुळजापूर	४६३१	-	२४५१	२०६	७४१	३३९८	६५९	१५३०	१७९५	१२०१३
६	नळदुर्ग	१३३५	-	१०१०	४०	१६	१०६६	५२	११२	१०४८	३६२०
७	परंडा	१९५८	-	५४७	६०	-	६०७	८८	९६७	३७२	३८९२
८	भूम	२५५५	-	८४३	९२	३५७	१२९२	१२५	१३४	४१९	४५२५

(०५६)

तक्ता क्र. १०.४ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - १०.४ (वालू)

अ.क्र.	नगर पालिकेचे नांव	सामान्य प्रशासन	कर वसुली व सर्वे	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सोयी	सार्वजनिक बांधकाम	शिक्षण	इतर	अखेरची शिल्लक	एकूण (१३ ते २०)
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
	एकूण जिल्हा	३१२५	५१७२	१६५३	१९३४३	१२१०४	८०६८	१४५२७	११५०६	७५४९८
१	उस्मानाबाद	७१५	१३०८	७२४	८२३५	४५९९	५६२५२	२७७५	४०८६	२८०६७
२	कळंब	७०७	१००२	१०१	२५७२	१८०५	७५९	४३३५	१९४७	१३२२८
३	मुसम	१२४	२७२	-	१०४०	१६८७	-	२	७५६	३८९५
४	उमरगा	३०७	४७१	२७५	१५२५	१५२१	२५	११८५	९४९	६२५८
५	तुळजापूर	४३०	८८९	१६०	२८३९	११९८	१२९२	४०९२	१११३	१२०१३
६	नळदुर्ग	२४०	३१९	११८	७०१	९२५	२४	२१२	१०८१	३६२०
७	परंडा	२३४	३७४	४५	७६०	१६०	२११	१६१९	४८९	३८९२
८	भूम	३६८	५३०	२३०	१६७१	२०९	१३२	३००	१०८५	४५२५

टीप:- १) माहितीमध्ये सुरवातीची शिल्लक व अखेरची शिल्लक यांचा योग्य समावेश आहे.

२) उमरगा नगर पालिकेची सुरवातीची शिल्लक सुधारित आहे.

आधार:- जिल्ह्यातील सर्व नगरपालिका.

तक्ता क्रमांक - १०५

नगर परिषद क्षेत्रातील इमारतीची संख्या व त्यापैकी निवासेत्तर उपयोग असणा-या इमारती अगस्त त्यांच्या भागामध्ये चालणा-या उद्योग/ व्यवसायाची माहिती. १९८३-८४ वर्षाकरिता.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	तपशील	उस्मानाबाद	कळंब	तुळजापूर	नळदूर्ग	उमरगा	मुसम	परंडा	भूम	स्कूप
१	३	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
अ)	इमारतीच्या वापरानुसार संख्या.									१३७७६
१)	निवासी	३६७७	१६२८	१७३१	१०७६	१८११	१५२२	१३१०	१०५१	२३३८०
२)	निवासेत्तर	७५७	८८७	७४०	३५६	२४६	३२९	४२६	७९८	४५३९
३)	मिश्र	३९७	२१३	६७	२३	३६७	१२१	१२८	३४१	१६५७
	एकूण	४८०१	२७२८	२५३८	१४५५	२४२४	१९७२	१८६४	२१९०	१९९७३
ब)	निवासेत्तर इमारतीमध्ये चालणारे महत्वाचे उद्योग/ व्यवसाय.									
१)	पिठाची गिरणी	३६	१६	१९	७	२८	१८	१०	१८	१५२
२)	बेकरी	१०	-	८	-	-	-	४	३	२५
३)	बर्फाचा कारखाना	१	-	२	-	१	१	१	२	८
४)	शिवण काम	७०	३८	३२	१२	१३६	१७	१८	५४	३७७
५)	घोंगड्या तयार करणे.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६)	बुरह काम	७	४	४	२	९	-	२	४	२९
७)	प्रिंटींग प्रसे, बुक बायर्निंग	१६	४	५	१	६	२	२	४	४०
	झेरॉक्स सेंटर, टायपींग करणे.									
८)	साबण व धुलाई पावडर कारखाना	१	२	-	-	-	-	-	-	३

(१५२)

तक्ता क्र. १०५ पुढे चालू.

तकता क्रमांक - १०.५ (वालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१) टाईल्स, सिमेंट किंवा दगडी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१०) लेथकाम	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११) सोनार काम	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१२) गॅस विक्री	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३) डेअरी	१	३	४	३	२	२	२	२	२	१९
१४) पान पट्टी दुकान	५१	३९	५४	१७	२७	५	११	३९	२४३	
१५) धान्य व किराणा दुकान	१४५	९३	४६	३४	११०	५९	६०	५३	६००	
१६) दाखे दुकान	६	३	६	२	१०	१	२	६	३६	
१७) पळे व भाजीपाला दुकान	११	५	२	-	६	-	१	८	३३	
१८) कापड दुकान	२७	४०	२३	८	२४	२६	१८	२१	१८७	
१९) जनरल स्टोअर्स (कटलरी दुकान)	३७	२५	२७	४	१४	५	८	११	१३१	
२०) औषधी दुकान	५	४	२	२	१४	५	३	३	३८	
२१) पेट्रोल पंप	१	-	१	१	१	-	-	-	४	
२२) पुले व द्वार व इतर सामान्य विक्री	-	-	२७	-	-	-	४	-	३१	
२३) मोटारी व मोटार सायकल विक्री	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
२४) हॉटेल व लॉज	९५	६८	४२	१६	४९	२७	३६	४२	३७५	
२५) वसतीगृह	२	-	-	-	-	-	१	-	३	
२६) गोदाम	१८	९	७	२	५	३२	२०	७	९०	

तकता क्रमांक १०.५ पुढे वालू.....

तक्ता क्रमांक - १०५ (वालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
२७)	सायकल व गैस बत्त्या	२९	१२	१०	४	१०	६	१७	१०	२८
२८)	वैधानिक सेवा	२१	९	-	-	१४	-	१०	२२	७६
२९)	गुरांवा दवाखाना	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३०)	दवाखाना	३५	१६	१२	४	१६	१३	१०	१८	१२४
३१)	सिनेमा नाट्यगृहे वगैरे	४	२	३	-	२	२	४	५	२१
३२)	वाचनालये, व्यायाम शाळा इतर छेकांची केंद्रे (बँड पार्टी वगैरे)	११	७	१०	३	१	१	४	१३	५०
३३)	फोटो स्टुडिओ	३	३	४	१	-	४	१	१	१७
३४)	सलून	२१	२८	१८	६	११	६	८	३०	१२८
३५)	लॉन्ड्री	१५	६	११	४	९	४	४	१०	६३
३६)	इलेक्ट्रीशियन	-	४	-	-	-	३	३	३	१३
एकूण		६७२	४४०	३७८	१३३	५०५	२२२	२६४	३८२	३०१४

(१५६)

आधार:- जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी, उस्मानाबाद (नगरपालिका "क" पत्रके) (१९८३-८४ वी)

गाडे/२०११२२३

विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च: सन १९९१-९२ वर्षाकरिता.

जिल्हा:- उस्मानाबाद

(रुपये लाखात)

अ.क्र. विकास शिर्ष व उपशिर्ष

जिल्हा पातळीवरील योजनांवर झालेला खर्च
जिल्हा वार्षिक योजना स्टेटपूल अनुषंग रकून
(बिगर आदिवासी,
आदिवासी व आदि-
वासी क्षेत्रा बाहेरील
आदिवासी योजना
मिळून)

१	२	३	४	५	६
(एक) कृषि सलग्न सेवा					
१) पीक संवर्धन	१८०.६२	-	-	-	१८०.६२
२) पत्तो उत्पादन	५.६६	-	-	-	५.६६
३) मृदा व जलसंवर्धन	-	-	१४.५०	-	१४.५०
४) पशु संवर्धन	७.८१	-	-	०.२०	८.०१
५) दुग्ध व्यवसाय विकास	८.०२	-	-	-	८.०२
६) मत्स्य व्यवसाय	५.३०	-	-	-	५.३०
७) वने	१५.११	-	-	-	१५.११
८) पणन, कोठारे व वखारी	-	-	-	-	-
९) सहकार	४.४६	-	-	-	४.४६
(दोन) ग्रामीण विकास एकूण (एक)	२५.१२	-	१५.४०	-	४०.५२
१) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	५३.१२	-	-	-	५३.१२
२) अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	२४.३४	-	-	-	२४.३४
३) जवाहर रोजगार योजना	८६.५७	-	-	-	८६.५७
४) रोजगार हमी योजना	२२१.००	४२२.३३	-	-	६४३.३३
५) जमिन सुधारणा	३.४४	-	-	-	३.४४
६) सामुहिक विकास एकूण (दोन)	०.२०	-	-	-	०.२०
(तीन) पाटबंधारे व पूर नियंत्रण एकूण (तीन)	३८८.६७	४२९.३३	-	-	८१८.००
१) लघु पाटबंधारे	३५.४२	-	२२४.६६	-	२६०.०८
२) जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	-	-	-	-	-
३) आयाकट विकास	३८.५०	-	-	-	३८.५०
४) पूर नियंत्रण कामे, मध्यम-व मोठे पाटबंधारे	-	८.५२	४८०.३१	-	४८८.८३
रकून (तीन)	७३.९२	८.५२	१४०४.९७	-	१४८७.४१

तकता क्र. ११०१ पुढे चालू...

१	२	३	४	५	६
(वार) विद्युत विकास					
		७०.२०			७०.२०
(पाच) उद्योग व खाणका					
१) मोठे व मध्यम उद्योग					
२) ग्रामीण व लघु उद्योग		३४.४८			३४.४८
३) एकूण (पाच)		३४.४८			३४.४८
(सहा) वाहतूक व दळणवळण					
१) मोठी व लहान बंदरे					
२) अंतर्देशीय जलवाहतूक					
३) रस्ते विकास		९९.०५		६९.८६	१६८.९१
एकूण (सहा)		९९.०५		६९.८६	१६८.९१
(सात) सामान्य आर्थिक सेवा					
१) पर्यटन					
एकूण (सात)					
(आठ) सामाजिक आणि सामुहिक सेवा					
१) सामान्य शिक्षण		१२६.१८			१२६.१८
२) क्रीडा व युवक कल्याण		२.०१			२.०१
३) कला व संस्कृती		०.४०			०.४०
४) तांत्रिक शिक्षण				६४.९२	६४.९२
५) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये					
६) आरोग्य सेवा		२४.७२		७९.८५	१०४.५७
७) ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता		१७०.५८		११२.८०	२८३.३८
८) गृह निर्माण		५.००			५.००
९) नगर विकास		३९.५०			३९.५०
१०) माहिती व प्रसिध्दी					
११) मागासवर्गीयांचे कल्याण		२७.००			२७.००
१२) कामगार व कामगार कल्याण		३.८०		२४.८९	२८.६९
१३) समाज कल्याण		३.५१			३.५१
१४) पोषण		२२.२४			२२.२४
एकूण (आठ)		४२४.९४		२८२.४६	७०७.४०
एकूण १ ते ८		११५६.३८		२४३७.९३	३६९४.३१

आधार:- जिल्हा नियोजन अधिकारी, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक - ११०२

योजना ढालील महत्वाची भौतिक साधये

जिल्हा - उस्मानाबाद

वर्ष: १९९१-९२

अ.क्र. विकासाचे शिर्ष

बाब

परिमाण

भौतिक साधये

१

२

३

४

५

१ कृषि कार्यक्रम

१) सीमांतिक व अल्पभूधारक शेतक-यांसाठी अनुदानाच्या भरिव कार्यक्रम- तुणधान्ये संख्या व इतर बाबींच्या पाकीटांचे वाटप.

२) रोप संरक्षण मोहीम - खोडमाशी, तूर व हरभ-यावरील आळया व करडीवरील हेक्टर मावा यांचे नियंत्रण करण्यासाठी उपाययोजना केलेले क्षेत्र (केंद्र सहाय्यीत)

६५०

३) अल्प भूधारक कोरडवाहू जमिनीसाठी निविष्टा संव पुरविणे - ळतांच्या पाकी- संख्या टांचे वाटप.

२३९८

४) मागासवर्गीय आणि नवबुध्द, उत्त उत्पादक शेतक-यांना अर्ध सहाय्य- लाभार्थी संख्या

११५

५) मागास वर्गीय व नवबुध्दांना दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्यासाठी विशेष सहाय्य संख्या योजना लाभधारक.

१३८

६) कडधान्ये उत्पादन कार्यक्रम.

अ) कुंडोबस्त (हेक्टर) कुंडोच्या

हेक्टर

३५५८

७) तेल बिया उत्पादन कार्यक्रम.

अ) तुषार संव संख्या

संख्या

२२

ब) शेतकी औजारे

८६

तक्ता क्र. ११०२ पुढे चालू.....

(१५७)

तक्ता क्रमांक - ११.२ (चालू)

१	२	३	४	५
	८) तुषार व ठिबक सिंचन योजना (केंद्र सहाय्यीत) - तुषार संघ.		संख्या	२७
२)	फलोत्पादन	१) आंबा व बोर, झाडांचे वांगल्या जाणतीत स्मांतर करणे आहे.	संख्या	१५७०७
		२) जुन्या फळ झाडांचे पुनरुज्जीवन क्षेत्र.	संख्या	-
		३) भाजीपाला विकासासाठी उत्तेजन-मिनिकीट वाटप.	संख्या	-
		४) रोप वाटीकांवा विकास-कलमे /रोपे.	संख्या	-
३)	पशु संवर्धन	१) विद्यमान पशुवैद्यकिय संस्थांना/- औषधे पुरवणे - संस्था.	संख्या	-
		२) पशु वैद्यकिय दवाखाना व पशु प्रथमोवार केंद्र बांधणे.	संख्या	-
		३) पशु प्रथमोवार केंद्रांची स्थापना करणे.	संख्या	३
		४) तोंडाचे व पायाचे रोगावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी अर्थ सहाय्य - जनावरे	संख्या	३३७१४
		५) आधारभूत ग्राम केंद्रांची स्थापना करणे.	संख्या	२
		६) लाभधारकांना एक दिवसांच्या पिलांचे वाटप करणे - लाभार्थी.	संख्या	-
		७) गांचे दत्तक घेणे (गोकुळ ग्राम)	संख्या	-
४)	दुग्ध व्यवसाय	१) व्यवसाय सुरु करण्यासाठी अर्थ सहाय्य- लाभार्थी.	संख्या	७९
		२) पारड्यासाठी अर्थ सहाय्य - पारडी.	संख्या	१७
		३) भाकड व गावराज म्हशींच्या खणण्यासाठी अर्थ सहाय्य - लाभार्थी.	संख्या	-
		४) भाकड व गाभण म्हशींच्या वहातुकीसाठी अर्थ सहाय्य - लाभार्थी.	संख्या	-
		५) गवताची लागवड करणे - लाभार्थी.	संख्या	-

तक्ता क्र. ११.२ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - ११.२ (वालू)

१

२

३

४

५

६) अनुसूचित जातीच्या कुटुंबांना प्रशिक्षण - लाभार्थी

५) मत्स्य व्यवसाय

१) मत्स्यबीज उत्पादन - मत्स्यबीज

२) अवसृष्ट पाण्यातील मत्स्य संवर्धन

अ) मत्स्य उत्पादन

ब) बीज संवय

३) मच्छीमार युवकांना प्रशिक्षण देणे - उमेदवार

४) जाळ्यासाठी नॉयलॉन सुत खरेदी करण्यासाठी अर्ध सहाय्य - नॉयलॉन सुत - किलो

५) मच्छीमारांना विमा भरण्यासाठी अनुदान - सभासद

६) वने

१) आदिवासी, अनुसूचित जाती, नवबुध्द कामगारांना सायकली पुरवणे - लाभार्थी

२) अनुसूचित जाती व नवबुध्द कामगारांना अवजारे पुरवणे - लाभार्थी

३) निकृष्ट वनाये पुनर्वन्तीकरण - वनक्षेत्र

७) सहकार

१) लहान शेतकऱ्यांना व्याजाकरिता अर्ध सहाय्य - सभासद

२) मागासवर्गीय व नवबुध्द यांना व्याजाकरिता सहाय्य - सभासद

३) प्राथमिक / मध्यवर्ती सहकारी, ग्राहक भांडारांचे भाग विकत घेण्यासाठी

मागास वर्गीय / नवबुध्दांना सात वर्ष मुदतीचे विना व्याजी कर्ज देणे - लाभार्थी

४) आदिवासी, अनुसूचित जाती, नवबुध्द यांना सहकारी साखर कारखान्यांची

खरेदी करण्याकरिता अर्ध सहाय्य - सभासद

५) अनुसूचित जनजाती व नवबुध्द यांना गरजा भागविण्यासाठी कर्ज देणे - सभासद

तक्ता क्र. ११.२ पुढे वालू.....

तक्ता क्रमांक - ११.२ (वालू)

१	२	३	४	५
८)	ग्राम विकासासाठी विशेष कार्यक्रम.	१) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यभाग (केंद्र सहाय्यीत) जुने व नवे लाभार्थी (जवाहर रोजगार योजना)	संख्या	१८८०
		२) राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम (केंद्र सहाय्यीत) (मनुष्यदिन लाख)		३.७४
		३) ग्रामीण भूमिहीन रोजगार हमी कार्यक्रम.	संख्या	लाखात
		४) रोजगार हमी योजना - मनुष्यदिन	लाखात	८.६४
९)	जमिन सुधारणा	अतिरिक्त जमिनी दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्ध सहाय्य - लाभधारक.	संख्या	११९
१०)	सामुहिक विकास	ग्रामीण सपनाई कार्यक्रम - मलपात्रे.	संख्या	१८
११)	पाटबंधारे व पुर नियंत्रण.	१) लघु पाटबंधारे (स्थानिक क्षेत्र निर्माण झालेली सिंचन क्षमता १ क्षेत्र)	हेक्टर	३४९
		२) दारिद्र्य निर्मूलन कार्यक्रमाखाली लहान शेतक-यांच्या शेतात विहिरी खणण्याचा कार्यक्रम - विहिरी.	हेक्टर	-
		३) अयशस्वी विहिरींना अनुदान - विहिरी.	संख्या	४
१२)	आयाक्त विकास	भूविकासाच्या कामाचे क्षेत्र.	हेक्टर	४०८
१३)	विद्युत विकास	१) सामान्य विकास - विद्युत पंप.	संख्या	८५
		२) हरिजन वस्त्यांचे विद्युतीकरण.	संख्या	८
१४)	ग्रामीण व लघुद्योग	१) हस्त व्यवसायाचा विकास - प्रशिक्षणार्थी.	संख्या	३०
		२) सुशिक्षित बेकारांना भांडवलाचे अर्ध सहाय्य - लाभार्थी.	संख्या	७२
		३) सुशिक्षित बेकारांसाठी प्रशिक्षण सहाय्य - लाभार्थी.	संख्या	१५

तक्ता क्र. ११.२ पुढे वालू.....

तक्ता क्रमांक ११०२ (वालू)

१	२	३	४	५
		४) उद्योजकता प्रशिक्षण कार्यक्रम - प्रशिक्षणार्थी.	संख्या	३००
		५) औद्योगिक सहकारी संस्थांना सहाय्य / भाग भांडवल -संस्था	संख्या	८
		६) जिल्हा उद्योग केंद्र:- छोट्या धंद्याकरिता कर्ज योजना - (लाभार्थी)	संख्या	१९
१५)	रस्ते विकास	१) किमान गरजा - कार्यक्रमावली जिल्हा रस्ते (स्थानिक क्षेत्र व राज्यक्षेत्र)	संख्या	४२
		२) विशेष घटक योजनेखालील हरिजन वस्त्यांना जोडणारे जोड रस्ते - हरिजन वस्त्या संख्या		२३
१६)	सामान्य शिक्षण	१) मुलींची पटसंख्या वाढीवण्यासाठी प्राथमिक शिक्षकांना उत्तेजनार्थ पारितोषिक संख्या		९
		- शिक्षक		
		२) प्राथमिक शाळातून पुस्तक पेट्या उघडणे - लाभ घेणारे विद्यार्थी.	संख्या	१७०००
		३) शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्यांक भागातील अनुसूचित जाती व जमातीच्या विद्यार्थ्यांना सवलती देणे.	संख्या	१४८०६
		४) आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलती देणे - विद्यार्थी.	संख्या	२७०००
		५) अनुदान मिळणाऱ्या उच्च माध्यमिक व कनिष्ठ महाविद्यालयातील आर्थिकदृष्ट्या संख्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या.		-
		६) शाळा नसलेल्या खेड्यात नविन शाळा उघडणे व तेथे शिक्षकांच्या नेमणूका करण्या- संख्या		१०
		साठी अनुदान देणे - शाळा.		
१७)	क्रीडा व युवक कल्याण	१) क्रीडांगणांचा विकास करणे - क्रीडांगण.	संख्या	७
		२) व्यायाम शाळांचा विकास करणे - व्यायाम शाळा.	संख्या	४

(२६३)

तक्ता क्रमांक - ११०२ (वालू)

१	२	३	४	५
१८)	तांत्रिक शिक्षण	माध्यमिक शालांत परीक्षा पूर्व तांत्रिक शिक्षणांच्या सुविधा वाढ करणे - संख्या	संख्या	-
१९)	आरोग्य सेवा	१) प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रे व ग्रामीण रुग्णालये, बांधकामाचा अनुषंगाने दूर करणे - संख्या	संख्या	८
		आरोग्य केंद्रांची संख्या		
		२) प्राथमिक आरोग्य केंद्रांची केंद्र स्थापना	संख्या	५
		३) प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रे - आकास्मिक अनुदानातून वाढ करणे - संस्था	संख्या	-
२०)	पाणीपुरवठा व स्वच्छता	१) नळाने पाणी पुरवठा (खास- उपाय) गावे जि.प. न-परिसर अभियांत्रिकी बांधकाम विभाग	संख्या	७
		२) जि. एस. डी. ए. च्या विहिरी खणण्याचा कार्यक्रम - विहिरी	संख्या	३३
२१)	गृहनिर्माण	१) खेड्यातील गावठाणाचा विस्तार व घर बांधीसाठी जागांची तरतूद - गावे संख्या	संख्या	१७
		२) ग्रामीण क्षेत्रातील भूमिहीन मजुरांना घर बांधणीसाठी जागा देणे व ज्योपड्या-बांधणे संख्या		-
२२)	नगरपालिका	१) नगर परिषदांना आर्थिक सहाय्य - नगरपालिका	संख्या	८
		२) लहान व मध्यम शहराकरिता एकात्मिक नगरपालिकास कार्यक्रम - नगरपालिका	संख्या	१
२३)	मागास वर्गीयांचे कल्याण	१) मागास वर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क देणे - लाभार्थी	संख्या	६८
		२) माध्यमिक शाळेत शिक्षणा-या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना विद्या वेतन देणे -लाभार्थी संख्या	संख्या	२४
		३) विमुक्त जाती व भटक्या जमातीसाठी भारत सरकारच्या शिष्यवृत्त्या - लाभार्थी संख्या	संख्या	१०५६
		४) मागास वर्गीयांच्या वसतीगृहांना अनुदान देणे - वसतीगृहे	संख्या	७२

तक्ता क्र. ११०२ पुढे वालू.....

(२५६)

तक्ता क्रमांक - ११०२ (वालू)

१	२	३	४	५
		५) मागास वर्गियासाठी मंगलोरी कौले, पत्रे व गबती छप्परे बदलण्यासाठी व्यक्तीगत - संख्या		७५
		अर्थ सहाय्य देणे - व्यक्ती.		
२४)	कामगार व कामगार कल्याण	१) वालू औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधील उपकरणांच्या त्रुटी भरून काढणे - संस्था	संख्या	२
		२) संजय गांधी स्वावलंबन योजना - लाभार्थी.	संख्या	३३३
२५)	समाज कल्याण	१) स्त्रियासाठी पुरस्कृत योजना व निराश्रित स्त्रियाकरिता व्यवसायिक शिक्षण देणे.	संख्या	२१
		२) ७ वी ८ वी वी प्रथेतच्या शारीरिकदृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांना पाठ्यवृत्ती देणे.	संख्या	२३०
२६)	पोषणाचा कार्यक्रम.	१) शालेय आहार कार्यक्रम - लाभार्थी	संख्या	८९७१
		२) एकात्मक बाल विकास योजना - लाभार्थी सरासरी	संख्या	२०५६८

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, उस्मानाबाद.

गाडे/१२१९९३

(१६३)

तक्ता क्रमांक - ११०३

रोजगार हमी योजना

जिल्हा :- उस्मानाबाद

वर्ष : १९९१-९२

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	नियोजित कामाची संख्या	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	मध्येच बंद पडलेल्या कामाची संख्या	कामासाठी केलेली तरतूद	कामावर झालेला वर्षातील एकूण खर्च "०००"मध्ये	वर्षातील रोजगार निर्मिती एकूण मनुष्य दिवस
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१	सिंचन	४१६	४१६	१०७	१८	३९८	-	२७६३०	९६३०००
२	सार्वजनिक कामे	३४५	३३८	१०३	१२	२३३	-	४०४४५	९५८०००
३	कृषि	६८६	५६२	२००	१५७	५२९	-	३१८२४	१६८६०००
४	वनिकरण	८१	८१	३९	-	८१	-	६४७७	२८४०००
५	इतर	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा		१५३८	१३९७	४४९	१८७	१२४१	-	१०६३७६	३८९१०००

(१५५)

आधार :- उपजिल्हाधिकारी (रो. हं. यो.) जिल्हाधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद

गा.हं/२२३१९९३

तकता क्रमांक - ११०४

जिल्हा: उस्मानाबाद

रोजगार हमी योजना वर्ष: १९९१-९२

अ.क्र.	महिना	प्रत्यक्षात	खर्च (समये लाखात)	संचित	मनुष्य दिवस संचय (लाखात)	रोजगार हमी योजने- खालील कामाची संख्या
१	२	३	४	५	६	
१	एप्रिल - ९१	६०.५९	६०.५९	०.७६	२२१	
२	मे - ९१	३४.६५	४१.२४	१.२४	२४८	
३	जून - ९१	७८.९४	१२०.१८	२.५०	२८४	
४	जुलै - ९१	४२.३३	१६२.५१	२.१५	३२८	
५	ऑगस्ट - ९१	७७.४७	२३९.९८	२.६३	३२१	
६	सप्टेंबर - ९१	१०९.७९	३४२.७७	३.८३	३०४	
७	ऑक्टोबर - ९१	३४.५५	३८४.३२	१.७८	२५०	
८	नोव्हेंबर - ९१	४६.९१	४३१.२३	२.३१	३३६	
९	डिसेंबर - ९१	८९.०३	५२०.२६	३.२२	३६०	
१०	जानेवारी - ९२	१२०.०७	६४०.३३	४.१६	३३५	
११	फेब्रुवारी - ९२	१३७.८१	७७८.१४	४.८२	४४९	
१२	मार्च - ९२	२८५.६२	१०६३.७६	९.५१	५०३	
१३	एकूण	१०६३.७६	X	३८.९१	X	

आधार: - उपजिल्हाधिकारी (रो. ह. यो.) जिल्हाधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद.

गाडे/२३३१९९३

(५३६)

तक्ता क्रमांक - ११०५

निपण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंवाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना.

जिल्हा :- उस्मानाबाद

वर्ष :- १९९१-९२

अ.क्र.	तालुका	एकूण गावांची संख्या (१९८१ च्या जनगणनेनुसार)	गावातील वाड्यांची व वस्त्यांची संख्या	बाराही महिने पाणी उपलब्ध असलेल्या गावांची संख्या	त्याखालील वाड्या व वस्त्यांची संख्या
१	उस्मानाबाद	१३५	३१	१३२	३१
२	कळंब	१२१	१३	१०८	१३
३	उमरगा	१३३	१७	१२२	१०
४	तुळजापूर	१२१	५०	११३	४९
५	परंडा	११७	१४	६०	६
६	भूम	९५	९	२४	५
	एकूण	७२२	१३४	५५९	११४

(३६३)

तक्ता क्र. ११०५ पुढे वाळू.....

तक्ता क्रमांक - ११०५ (वालू)

अ.क्र.	तालुका	टंकरने पुरवठा होणा-या			बैलगाडीने पुरवठा होणा-या			इतर साधनाने पुरवठा होणा-या		शेरा	
		गावांची संख्या	गावातील वाड्यांची वस्त्यांची संख्या	टंकरची संख्या	गावांची संख्या	गावातील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	बैल - गावांची संख्या	गावातील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	साधने		
१	२	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१	उस्मानाबाद	३	-	६	-	-	-	-	-	-	-
२	कळंब	१३	-	१३	-	-	-	-	-	-	-
३	उमरगा	३	२	३	-	-	-	८	५	हातपंप व विद्युत बंपाद्वारे पाणी पुरवठा:	
४	तुळजापूर	४	१	६	-	-	-	४	-	" "	
५	परंडा	२३	६	१७	८	२	११	२६	-	विहिरीद्वारे पाणी पुरवठा	
६	भूम	६	१	६	२	-	८	६३	३	" "	
	एकूण	५२	१०	५१	१०	२	१९	१०१	८		

(६३३)

आधार :- उस्मानाबाद जिल्ह्यातील सर्व गटविकास अधिकारी

गाडे/२५४१९९३

लक्ता क्रमांक - ११०६

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र वर्ष: १९९१-९२.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(क्षेत्र - हेक्टर)

अधिक उत्पन्न देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारीत पिके	
पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
१२	२	३	४	५	६
निरंक	निरंक	१) ज्वारी	९५२००	१) भात	९६५०
		२) बाजरी	२८००	२) मका	३७५
		३) मका	३७५	३) ज्वारी (रब्बी)	११४२३०
				४) गहू	६३०
एकूण		x	९८३७५	x	१२४८८५

(१६६)

टीप:- सुधारीत पिकामध्ये अधिक उत्पादन देणा-या पिकांची माहिती समाविष्ट आहे. सुधारीत पिके व अधिक उत्पन्न देणारी पिके यांचे पृथक्करण देता येत नाही.

आधार :- जिल्हा कृषि अधिकारी, जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.

गाडे/३११०१९९२

तकता क्रमांक -११०७

रासायनिक खाते वाटप वर्ष : १९९१-९२

जिल्हा :- उस्मानाबाद

(मे. टन) (मे.

निर्णीत संस्थाकडून	खाजगी संस्थाकडून	एकूण	शेरा
१	३	३	७

२७७६१

१८५०७

४६२६८
३१ नः

(१६२)
(२५६)

टीप :- तालुकावार माहिती उपलब्ध नाही.

आधार :- जिल्हा कृषि व विकास अधिकारी, उस्मानाबाद.

गाडे/३११०१९९२

तक्ता क्रमांक - ११०८

साखर कारखाना वर्ष: १९९१-९२.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	ता. साखर कारखान्याचे नांव	सहकारी खाजगी	प्रतिदिन गळीत म्मतां (मे.टन)	प्रत्यक्ष झालेले गाळप (मे. टन)	साखरेचे उत्पादन (मे.टन)
१	उस्मानाबाद तेरणा सहकारी साखर कारखाना लि. दोकी तेरणा नगर.	सहकारी	३५००	४२७०५६	४०६६००
२	कळंब	-	-	-	-
३	उमरगा	-	-	-	-
४	तुळजापूर श्री. तुळजाभवानी धेतकरी साखर कारखाना लि. नळदुर्ग.	सहकारी	१२५०	२७६७३२	२९३०६
५	परंडा	-	-	-	-
६	भूम	-	-	-	-
एकूण जिल्हा		-	४७५०	७०३७८८	४३५९०६

आधार :- १) कार्यकारी संवालक, तेरणा सहकारी साखर कारखाना लि. दोकी ता. उस्मानाबाद.

२) कार्यकारी संवालक, श्री. तुळजाभवानी धेतकरी सहकारी साखर कारखाना लि. नळदुर्ग ता. तुळजापूर.

गाडे/२३४१९९३

(०६१)

तक्ला क्रमांक - ११०९

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील दुग्ध संस्थांची तालुकावार माहिती. वर्ष: १९९१-९२.

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	दुग्ध संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	गोळा केलेले एकूण दुग्ध(००० लिटर)	सरासरी प्रति- दिन(लिटरमध्ये)	शीत गृहांची संख्या	शीत गृहांची क्षमता(हजार लिटर)
१	२	३	४	५	६	७	८
१	उस्मानाबाद	८१	६०५१	२५२५	६९८९	१	१० प्रतिदिनी
२	कळंब	१२१	१५१२२	५७८९	१५८६१	-	-
३	उमरगा	७८	५८९८	८३४	२२८४	१	२ प्रतिदिनी
४	तुळजापूर	८२	६७८५	१०२२	२८०१	-	-
५	परंडा	१००	७११५	४२६८	११६९२	१	१० प्रतिदिनी
६	भूमम	११८	१७२३१	१३००२	३५६२१	१	५० प्रतिदिनी
	एकूण	५८०	५७२०२	२७४४०	७५२४८	४	७२

(६६९)

आधार:- दुग्ध शाळा विकास अधिकारी, उस्मानाबाद.

तक्ता क्रमांक - ११.१०

अवर्षण प्रवण कार्यक्रमाची प्रगती • वर्ष: १९९१-९२ या कार्यक्रमांतर्गत निवडलेल्या तालुक्यांची संख्या • १) केंद्र पुरस्कृत = ३ २) राज्य पुरस्कृत = २
जिल्हा :- उस्मानाबाद • ३) एकूण = ५ •

अ.क्र.	विकास शीर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद (रु. लाखात)	झालेला खर्च (रु. लाखात)	वर्षाची टक्केवारी	बाब	भौतिक साध्यावा तपशील	परिमाण	लक्ष्य	साध्य	साध्याची टक्केवारी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	कृषि विकास	१४.५७	१६-३४	११२	१) ४० हेक्टरचे प्राथमिक शिक्षकांचे भूखंड	संख्या	३५	३७	१६५	
					२) नाला बंदींग	संख्या	-	-	-	
२	लघु पाटबंधारे	११.३४	११.२६	९९	१) लघु सिंचन तलाव	संख्या	-	-	-	
					२) पथदर्शी योजना	संख्या	-	-	-	
					३) पाझर तलाव	संख्या	-	-	-	
					४) कोल्हापुरी बंधारे	संख्या	२०	-	-	कामे प्रगती पथावर आहेत.
३	पशु संवर्धन	१.४९	१.४९	१००	१) कृत्रिम सिंचन रेतन उपकेंद्रांची स्थापना	संख्या	-	-	-	
					२) हेल्थ क्लर पशु	संख्या	-	-	-	
					३) रोज निदान अन्वेषण प्रयोग शाळा	संख्या	-	-	-	
					४) कृत्रिम गभधारण केलेले पशु	संख्या	-	-	-	
					५) वैरण विकास	भूखंड संख्या	७	-	-	कामे प्रगती पथावर आहेत.

तक्ता क्र. ११.१० पुढे चालू.

तक्ता क्रमांक - ११०१० (वालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
४	दुग्ध विकास	-	-	-	दुग्ध सहकारी संस्थांना भांडवलसाठी अनुदान	संस्था संख्या	-	-	-
५	वने व कुरण विकास	५०२९	५०४४	१०३	१) वनीकरण केलेले क्षेत्र	हेक्टर	-	-	-
					२) कुरण विकास केलेले क्षेत्र	हेक्टर	४५२	४५२	१००
६	सामाजिक वनीकरण	३०३०	३०३०	१००	वनीकरण केलेले क्षेत्र	हेक्टर	१०४	१०४	१००
७	मत्स्य व्यवसाय	१०२१	१०१९	९८	१) मत्स्यबीज	संख्या	१००२३	१००२३	१००
					२) मत्स्य संवर्धनासाठी	लाखात	-	-	-
					३) मत्स्य उत्पादन	मे.टन	-	-	-
८	प्रशासन	१०७५	१०६०	९१	प्रशासनावरील खर्च	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, उस्मानाबाद.

गाडे/३११०१९९२

(१३)

१७४)

तक्ता क्रमांक - ११-११

आदीवासी क्षेत्रा बाहेरील आदिवासी विकास योजनेवरील खर्च वर्ष ११-१२ कार्यक्रमाखालील असण-या-१) तालुक्यांची संख्या - निरंक २) गांवांची संख्या- निरंक ३) एकूण लोकसंख्या (१९८१ च्या जनगणने प्रमाणे) १०, ३०, १०० ४) अनुसूचित जमातींची लोकसंख्या (१९८१ जनगणने प्रमाणे) १२३२०.

जिल्हा:- उस्मानाबाद:

अ.क्र.	विकास शिर्ष	तरतूद	खर्च	खर्चाची तरतूदीची टक्केवारी.
१	२	३	४	५
१	कृषि व सलग्न सेवा.	०.१५	०.१५	१००
२	ग्रामीण विकास	१.५३	१.६७	१०९.१५
३	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण	-	-	-
४	विद्युत विकास	-	-	-
५	उद्योग व खाणकाम	-	-	-
६	वहातूक व दळणवळण	-	-	-
७	शिक्षण, कला, क्रीडा कला व संस्कृती	-	-	-
८	आरोग्य सेवा.	-	-	-
९	पाणी पुरवठा गृहनिर्माण व नगर विकास-	-	-	-
१०	माहिती व प्रसिध्दी	-	-	-
११	मागास वर्ग कल्याण	१.०४	१.०४	१००.००
१२	कामगार व कामगार कल्याण	-	-	-
१३	समाज कल्याण व पोषण	-	-	-
	एकूण	२.७२	२.८६	१०५.१५
	ब) माडा योजनेखालील तरतूद	-	-	-
	क) न्युकलीयस बजेट	-	-	-

आधार:- जिल्हा नियोजन व विकास परिषद, उस्मानाबाद:

गाडे/१०२१३

तक्ता क्रमांक - ११-१२

जिल्हा:- उस्मानाबाद

टीस कृषी कार्यक्रम

वर्ष:- १९९१-९२

अ.क्र.	बाब २	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
१	२	३	४	५
१	अ) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	१) जुने लाभार्थी + नवीन लाभार्थी संख्या (कुटुंबे) २) अनु-जाती + जमाती लाभार्थी	३५२० २०२२	३७५९ १९७२
	ब) जवाहर रोजगार योजना	लाख मनुष्य दिन	१८.६३	१८.७०
	क) लघु उद्योग स्थापन करणे	संख्या	१६०	१६८
२	अ) अतिरिक्त जमिनीचे वाटप	एकूण	-	-
	ब) लाभधारक	१) एकूण संख्या २) अनुसूचित जाती संख्या	२० १३	३० १३
३	घट बिगारांचे पुनर्वसन	संख्या	-	-
४	अ) पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	अ) खेडी संख्या ब) लोकसंख्या - १) एकूण संख्या २) अनुसूचित जाती + संख्या जमाती	१२७ ४५००८ ५४६७	१४७ ४५००८ ५४६७
	ब) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	-	-
	क) उपकेंद्रे	संख्या	-	-
	ड) मुलांवी रोग प्रतिकार क्षमता वाढवणे	संख्या	३३८७०	३४५५६

(५६३)

तक्ता क्र. ११-१२ पुढे चालू.....

सक्ता क्रमांक - ११०१२ (वातू)

१	२	३	४	५	
	अ) कुटुंब नियोजन सक्ष शस्त्रक्रिया	अ) कुटुंब नियोजन सक्ष शस्त्रक्रिया	संख्या	९८००	९८३०
	ब) सममुल्य शस्त्रक्रिया	ब) सममुल्य शस्त्रक्रिया	संख्या	३४६१०	४०९८०
	क) एकात्मिक बाल विकास सेवा गट	क) एकात्मिक बाल विकास सेवा गट	संख्या	२	२
	ड) अंगणवाडी	ड) अंगणवाडी	कामगारांची संख्या	३३४	३३४
	अ) अनुसूचित जातीच्या कुटुंबांना सहाय्य	अ) अनुसूचित जातीच्या कुटुंबांना सहाय्य	संख्या	४१३४	४३८३
	ब) अनुसूचित जमातीच्या कुटुंबांना सहाय्य	ब) अनुसूचित जमातीच्या कुटुंबांना सहाय्य	संख्या	१३४	१३०
१४	अ) घरासाठी जागा - भूखंड	अ) घरासाठी जागा - भूखंड	संख्या	-	-
	ब) घर बांधणीसाठी अर्थसहाय्य - घरकुल	ब) घर बांधणीसाठी अर्थसहाय्य - घरकुल	संख्या	-	-
	क) इंदिरा आवास योजना - घरकुल	क) इंदिरा आवास योजना - घरकुल	संख्या	१४४	१५४
	ड) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी घरे	ड) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी घरे	संख्या	-	-
	इ) कमी उत्पन्न गटासाठी घरे	इ) कमी उत्पन्न गटासाठी घरे	संख्या	-	-
१५	गलिच्छ वस्ती सुधारणा	गलिच्छ वस्ती सुधारणा	संख्या	-	-
१६	झाडे लावणे	झाडे लावणे	संख्या लाखात	४९.००	५१.८२
१७	रास्त भावाची दुकाने उघडणे	रास्त भावाची दुकाने उघडणे	संख्या	१०	१०
१८	अ) खेड्यांचे विद्युतीकरण	अ) खेड्यांचे विद्युतीकरण	संख्या	-	-
	ब) पंप संचांचे विद्युतीकरण	ब) पंप संचांचे विद्युतीकरण	संख्या	१९००	२९४३
	क) सुधारित बुली	क) सुधारित बुली	संख्या	४०००	४०५०
	ड) बायोगॅस	ड) बायोगॅस	संख्या	५००	५०२

आंधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, उस्मानाबाद.

गाडे/-

गाडे/-

(३६६)

(१७७)

तकता क्रमांक - ११-१३

विशेष घटक योजना

जिल्हा :- उस्मानाबाद

वर्ष : १९९१-९२

अ.क्र.	मुख्य विकास शीर्ष	उपलब्ध असलेली आर्थिक तरतूद (रु. लाखात)	इतलेला खर्च (रु. लाखात)	खर्चाची टक्केवारी
१	२	३	४	५
१	कृषि सलग्न सेवा	१०.५०	१०.५०	१००
२	ग्रामीण विकास (एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प विकास प्रकल्प व राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम)	१६६.४४	१४७.४६	७९
३	पाटबंधारे व पुर नियंत्रण	२६.७७	२६.७७	१००
४	विद्युत विकास (x)	२४.५०	२४.६८	१०१
५	उद्योग व खाणकाम	१७.४९	२१.८४	१२५
६	वाहतूक आणि दळणवळण	१०.२०	१०.२०	१००
७	शास्त्र तंत्र आणि पर्यावरण	-	-	-
८	पर्यटन, सामान्य आर्थिक सेवा	-	-	-
९	सामाजिक व सामुहिक सेवा	५.६४	५.६४	१००
१०	आरोग्य सेवा	-	-	-
११	पाणी पुरवठा, गृहनिर्माण आणि नगर विकास (x x)	२१.४९	२२.२६	१०४
१२	माहिती व प्रसिध्दी	-	-	-
१३	मागास वर्गीयांचे कल्याण	९.१३	८.६७	९५
१४	कामगार व कामगार कल्याण	०.१५	०.६५	१००
१५	समाज कल्याण व योजना	-	-	-
१६	केंद्रीय विशेष अनुज्ञान	५०.६१	५०.४६	१००
१७	इतर (x) (x) (x)	८.४३	८.८०	१००
एकूण		३७२.२५	३३७.९३	९१

टीप :- १) (x) ग्रामीण पाणी पुरवठा व सिंचन यासह

२) (x) (x) सिंचन विहिरी, संजय गांधी योजना व गावठाण विस्तार योजनासह

३) (x) (x) (x) सामाजिक विकासाचे कार्य, सहकार, मत्स्य व्यवसाय, दुग्ध व्यवसाय, पशु संवर्धन फलोत्पादन इत्यादी योजनासह

आधार :- समाज कल्याण अधिकारी, वर्ग - १, उस्मानाबाद

गाडे/२७४१९९३

तक्ता क्रमांक - ११-१४

जिल्हा: उस्मानाबाद

जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम - संदर्भ वर्ष: १९९१-९२

(रमये हजारत)

अ.क्र.	विधानसभा मतदार संघाचे नांव.	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या	संदर्भ वर्षातील	एकूण	मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च.
१	२	३	जुनी (अपूर्ण) कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	६	७	८
	उस्मानाबाद बासी (उस्मानाबाद)	२४६	२४	८	३२	३४४६	१८४८
	मधील ८ गावे.	३२१	४	५	९	५४६	२००
३)	तुळजापूर	२४५२	२४	५१	७५	४४३७	१७०६
४)	उमरगा	१८५२	१४	३४	४८	३२२५	१८९८
५)	मिर्लंगा, (उमरगा तालुक्यातील १६ गावे)	३३३	६	२	८	८५८	५८९
६)	कळंब	१४१२	३०	३७	६७	४३९९	१७३२
७)	भूम - परंडा	२०१८	१२	४५	५७	३३१४	१२६१
	एकूण	९२३४	११४	१८२	२९६	२०२२५	९२३४

टीप:- १) प्रत्येक मतदार संघाला १७-५९ लाख रु. मंजूर पण संबंधित अंमल बजावणी झालेने एका मतदार संघातील मंजूर रक्कम दुस-या मतदार संघात खर्च केल्यामुळे मतदार संघावार तरतूद व वर्षामध्ये तफावत दिसून येते.

२) मतदार संघातील गजवर्षीच्या वर्षात तरतूदीपेक्षा झालेली वाढ/घट विवारात घेऊन मतदार संघावार मंजूर तरतूद करण्यात आली आहे.

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, उस्मानाबाद.

गाडे/१९७१९९३

तक्ता क्रमांक - १२.१

उस्मानाबाद जिल्ह्यातील निवडक शेतीमालाच्या सरासरी घाऊक किंमती. वर्ष: ३०/६/९२ (प्रति क्वींटल, मुल्य रुपयामध्ये)

अ.क्र.	मालाचे प्रकार	जुलै ९१	ऑगस्ट ९१	सप्टेंबर ९१	ऑक्टोबर ९१	नोव्हेंबर ९१	डिसेंबर ९१	जानेवारी ९२	फेब्रुवारी ९२	मार्च ९२	एप्रिल ९२	मे ९२	जून ९२	वार्षिक सरासरी
१	गहू	४०२	४७७	४७८	५१२	५५८	६२१	६१३	५८३	६१८	६४५	६३७	६३२	५६५
२	गहू				४८५	५१२	५३०	५६६	६१८	५२०	५५६	५६५	५६०	५४५
३	ज्वारी	४१३	४६८	४९५	४०१	६०४	५६०	५४१	५३९	६६२	६०९	५९५	५९०	५४६
	पांढरी	२३३	२११	२२३	२८८	३४७	३४७	३५८	३६३	३७५	४५८	४६५	४५५	३४४
	पिवळी	२३०	२२२	२७०	२७२	३७७	३७७	४०३	३९६	४१३	४५२	४७३	४८७	३६४
	हैब्रीड	२६०	२७२	२९२	३२५	३४४	३९१	३९८	३८०	४३५	४६५	४५१	४५१	३७२
४	बाजरी	३३१	३३०	३११	३००	३३६	३३५	३४५	३५२	३४४	३७९	३७८	३८५	३४४
५	तूर	११३४	१०७७	११८०	१०७१	११२१	१०७६	१०५५	१०५७	१०६२	१०७८	११०३	११२९	१०९५
६	चना	५९८	६११	६१६	६०३	६२३	५९३	६२७	६६४	६६७	७००	६८६	६६२	६३८
७	रुडीद	५९३	७३७	७४०	७५२	७४३	७३७	६८३	७१६	६७६			६८५	७०४
८	मूग	५२३	७०७	७५४	७२५	७२१	७०७	७३१	८५०					७१५
९	गूळ	४१४	४२५	४६०	४४३	३८३	३६७	३७४	३७४	३८५	४३९	४५६	४७०	४१६
१०	शेंगा	८१८	७९८	९५७	१०७५	१०९७	१०८३	११३०	११५२	११६५	११३६	१०८५	१०९९	१०४९
११	करडी	१०४०		१०३०		१०२५	१०४०	१०३१	९५४	९३७	९५१	९३०	९५१	९८९
१२	जवस	११००	१२५१	१३००	१२३७	१३१७	१४००	१३००	११३३	१०३१	१०२७	१०२०	९५१	११६४
१३	तीळ			१६००	१७००	१६९१	१८५६	१७८६	१६६९	१७१३	१६९४	१६७८	१७०८	१७१०

आधार:- उस्मानाबाद जिल्ह्यातील सर्व सर्व कृषि उत्पन्न बाजार समित्या.

गाडे/-

(१७८) - १

तक्ता क्रमांक - १२-२

जिल्हा मुख्यालयातील ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या सरासरी किरकोळ किंमती वर्ष १९९१

जिल्हा:- उस्मानाबाद

(मुल्य रम्यात)

अ.क्र.	वस्तु	प्रत व प्रका परिमाण	मासिक सरासरी किरकोळ किंमती													वार्षिक सरासरी	
			जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर			
१	तांदुळ उत्तम लोकल	कि.ग्रे.	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	७.००	८.२५	९.५०	९.७५	१०.००	१०.००	८.०४
२	तांदुळ जोडभरडे	"	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	५.००	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	४.८८
३	तांदुळ मध्यम	"	५.१०	५.५०	५.१०	५.००	५.३०	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	६.००	७.००	७.००	७.००	७.००	५.९२
४	गहू तांबडा	"	४.२५	४.२५	४.२५	४.२०	४.२०	४.२७	४.५०	४.५०	४.८०	४.९०	५.५०	५.१०	५.१०	४.५६	
५	गहू बन्सी	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
६	गहू कल्याण	"	४.३०	५.५०	५.१०	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.२५	५.५०	५.५०	६.००	५.५०	५.२२	
७	ज्वारी पिक्की	"	३.३०	३.२०	३.३५	३.८०	४.१६	४.३७	४.५०	४.६५	३.००	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	३.९८	
८	ज्वारी पांढरी	"	१.६५	१.८०	१.८०	२.००	२.०२	२.०२	२.६०	२.७५	१.९०	१.९०	१.९०	१.९०	१.९०	२.०३	
९	बाजरी जाडीभरडी	"	२.५०	२.५०	२.५०	२.६०	२.९०	४.००	४.००	४.००	४.००	३.५०	३.५०	उ.ना.	३.२७		
१०	हरभरा जाडा	"	८.००	८.००	७.५०	७.००	७.४०	८.००	१०.००	९.५०	९.००	१०.००	९.२०	९.००	८.५५		
११	दाळ मिलमेडे	"	१२.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१७.००	१७.००	१८.००	१९.००	१९.००	१९.००	१९.००	१९.००	१७.००	
१२	दाळ जाडा	"	१६.००	१४.००	११.६०	१०.००	११.००	११.००	११.७५	११.००	११.००	११.००	१०.७०	१०.००	११.५६		

(१६)

तक्ता क्र. १२-२ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - १२.२ (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१३	मुग दाळ	जाडा	कि.गॅ.	१२.००	१४.००	१३.००	१२.६०	१२.००	१२.००	१२.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१२.७२
१४	उडीद दाळ	जाडा	"	१२.००	१३.००	१४.००	१३.६०	१३.००	१३.००	१३.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१३.००	१३.३०
१५	मसूर दाळ	जाडा	"	१२.००	१४.००	१३.००	१३.७५	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.०६
१६	साखर	सी ग्रेड	"	८.६२	९.००	८.४०	८.२०	८.५०	८.६५	८.९०	९.००	९.००	९.००	८.४०	८.४०	८.६७
१७	गूळ	पिवळा	"	५.२५	५.२५	५.२५	५.२५	५.२५	५.२५	५.२५	६.१०	६.१०	६.१०	६.१०	६.१०	५.६०
१८	ईमगाचे तेल	मिलमेट	"	३८.२५	४०.००	३९.००	३४.००	३६.५०	३७.००	३७.५०	३९.४०	४०.००	४०.००	४०.००	३९.२५	३८.४१
१९	पाम तेल	रास्त दराचे दुकान	"	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
२०	वनस्पती तूप	तुषार	"	४२.००	४४.००	४२.९०	४२.००	४२.००	४२.००	४२.००	४३.००	४४.००	४४.००	४८.००	४८.००	४३.६६
२१	दुध म्हशीचे	शुध	लिटर	५.००	५.००	५.००	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.१२
२२	बकरीचे मांस	लोकल	कि.गॅ.	४०.००	४०.००	४०.००	४०.००	४०.००	४०.००	४०.००	४०.००	४०.००	४०.००	४०.००	४०.००	४०.००
२३	ताजे मसे	"	"	२०.००	२०.००	२५.००	२५.००	२५.००	२७.५०	२८.७५	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	२६.७७
२४	अंडी	"	डझन	९.६०	८.४०	८.१६	७.८०	८.४०	९.००	१०.७५	१०.६५	१०.८०	११.८०	१०.८०	१२.००	९.७६
२५	मीठ	पांढरे	कि.गॅ.	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०
२६	हळदू	लोकल	"	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१६.००	१६.००	१७.२५	१९.५०	२०.००	२७.००	२८.००	१७.८१
२७	सुक्या मिरच्या	"	"	१४.००	१४.००	१४.००	१८.००	२२.००	३७.००	४०.००	४४.५०	६२.००	६६.२५	५९.००	४५.००	३६.३०
२८	भाजीपाले	बटाटे छुपरी	"	६.००	४.५०	४.००	४.००	४.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	६.००	४.९६

(०२१)

तक्ता क्रमांक १२.२ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - १२-२ (वालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
२९	कांदे लोकल कि.ग्रे	३.१०	३.५०	३.५०	३.५०	३.७५	३.००	३.७५	४.५०	४.५०	४.००	५.००	५.००	३.९२		
३०	पळे केळी लोकल डझन	३.००	३.५०	३.५०	३.५०	३.७५	३.००	३.७५	४.२५	४.५०	४.००	५.००	५.००	३.९०		
३१	वहा ब्रुक बॉन्ड कि.ग्रे	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६३.००	६६.००	६६.००	६६.००	६१.७५		
३२	कॉफी पावडर ब्रुक बॉन्ड	३८.००	४०.००	४५.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	४७.७५		
जळण, वीज दिवाबत्ती.																
३३	रॉकेल भारतीय लिटर	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.७५	३.७५	३.७५	३.७५	३.७५	३.९०	
३४	कोळसा लोकल ४० किलो	१६०.००	१६०.००	१६०.००	१६०.००	१६०.००	१६०.००	१६०.००	१६०.००	१६०.००	१६०.००	१६०.००	१६०.००	१६०.००	१६०.००	१६०.००
३५	जळारु लाकूड " " "	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००
३६	काडीपेटी विम्को १ नग	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५	०.२५
३७	साही सोलापूरी १ नग	७५.००	७५.००	८१.००	८५.००	८५.००	८५.००	८५.००	८५.००	८५.००	८५.००	८५.००	८५.००	८५.००	८३.००	
३८	शटींग राजबहादुर मिटर	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३६.५०	३८.००	३८.००	३८.००	३८.००	३८.००	३८.००	३८.००	३८.००	३५.३८
३९	कोटींग सुती	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००	९०.००
४०	पितळी भांडे पुना कि.ग्रे	९०.००	९५.००	९८.००	१००.०	१००.०	१००.०	१००.०	१००.०	१००.०	१२०.०	१२०.०	१२०.०	१२०.०	१२०.०	१२३.६२२

तक्ता क्र. १२-२ पुढे वालू.....

(६२६)

तक्ता क्रमांक - १२.२ (वालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
४१	साबण कपडे धुण्यावा ५०१ बार	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०
४२	अंगावे साबण हमाम नग	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.६०	४.६०	४.६०	४.६०	४.६०	४.६०	४.६०	४.६०	४.६०	४.६६
४३	पान खाण्याचे तुरोरी १०० नग	३.००	३.००	३.००	३.००	३.५०	४.००	४.००	३.५०	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.२५
४४	सुपारी भरडी कि.ग्रे.	८०.००	८०.००	७४.७३.५०	८४.००	८१.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८५.००	७९.७९
४५	तंबाखु लोकल "	२८.५०	२८.७०	२८.७०	२८.७०	२८.००	२८.७०	२८.७०	२८.७०	३०.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३०.३७
४६	शिगारेट ब्रीस्टाल १० नग	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००
४७	विडी मुन्सी २५ नग	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००
४८	केसाचे तेल मध्यम १ बाटली	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.२०	१४.५०	१०.९०	उ.ना.	१२.२४

(१२)

टीप:- या तक्त्यातील किंमती फक्त एकाच दुकानातून संकलीत केल्या आहेत म्हणून त्या पूर्णपणे प्रतिनिधिक आहेत- असे गृहीत धरता येत नाही. परंतु विशिष्ट कालखंडातील किरकोळ किंमतीमध्ये झालेला बदल दर्शविणारे निर्देशांक म्हणून ही माहिती उपयुक्त ठरावी.

आधार:- जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी, उस्मानाबाद.

तकता क्रमांक - १२०३

सोलापूर केंद्रातील कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक

पायाभूत वर्ष : १९८२

अ.क्र.	महिना	वर्ष	अन्न	पान, सुपारी, तंबाखू इ.	इंधन व दिवाबत्ती	घरे	कापड बिछाना व पादत्राणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१	एप्रिल	१९९१	२१०	३१०	१८५	२३१	१६८	२१८	२११
२	मे	१९९१	२१७	३१६	१८५	२३१	१६८	२१९	२१५
३	जून	१९९१	२३५	३१०	१८५	२३१	१६८	२१९	२२६
४	जुलै	१९९१	२३५	३०६	१८३	२४२	१७०	२२०	२२७
५	ऑगस्ट	१९९१	२३६	३०८	१७९	२४२	१७१	२२६	२२८
६	सप्टेंबर	१९९१	२४४	३०८	१७९	२४२	१७८	२३३	२३४
७	ऑक्टोबर	१९९१	२४६	३०८	१७९	२४२	१७८	२३३	२३५
८	नोव्हेंबर	१९९१	२५०	३०८	१७९	२४२	१७९	२५०	२४०
९	डिसेंबर	१९९१	२६१	३०९	१७९	२४२	१७९	२५१	२४७
१०	जानेवारी	१९९२	२६४	३१५	१७९	२५७	१८०	२५२	२५०
११	फेब्रुवारी	१९९२	२५९	३२०	१९१	२५७	१८१	२५५	२४९
१२)	मार्च	१९९२	२४९	३३७	१९१	२५७	१८१	२५५	२४३
	वार्षिक सरासरी		२४२	३१३	१८३	२४३	१७५	२३६	२३४

(६२४)

आधार:- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई.

गाडे/२३३१९९३

(१८४)

तक्ता क्रमांक - १३०१

जिल्ह्यातील पोलीस दलांची स्फुण संख्या.

जिल्हा:- उस्मानाबाद. वर्ष: १९९१-९२.

अ.क्र. बाब वर्ष: १९९१-९२
करिता.

१ २ ३

१ पोलीस दलांची संख्या.

अ) पोलीस उपमहानिरीक्षक (वर्ग-१)	-
ब) पोलीस अधिक्षक	१
क) सहाय्यक पोलीस अधिक्षक	-
ड) पोलीस उपअधिक्षक	३
इ) पोलीस निरीक्षक	८
ई) पोलीस उपनिरीक्षक	४०
ण) जमादार	५२
फ) हवालदार	२१३
म) शिपाई	७७२

स्फुण पोलीस दलांची संख्या. १०८९

२ पोलीस ठाणे १५

३ आउट पोस्ट १३

४ सब पोस्ट -

५ लॉकप्स पोस्ट १४

६ पोलीस ठाणे, आउट पोस्ट, आदींची सोय असलेली गावे व शहरे संख्या. २८

पोलीस दलांचा स्फुण खर्च (समये लाखात) ३८९

आधार:- जिल्हा पोलीस अधिक्षक, उस्मानाबाद.

गाडे/११२१९२३

तक्ता क्रमांक - १३०२

गुन्हया संबंधी आकडेवारी १९९१ या वर्षाकीरता.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ. क्र.	गुन्हयाचा प्रकार	प्रकरणांची संख्या (x)	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टात चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशी करण्यासाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली व शिक्षा दिलेली, दिलेल्यासह निकालात काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाच्या शेवटी न्यायालयात प्रलींबत प्रकरणे (५-६-७-८-९-१०-११-१२-१३-१४-१५-१६-१७-१८-१९-२०-२१-२२-२३-२४-२५-२६-२७-२८-२९-३०-३१-३२-३३-३४-३५-३६-३७-३८-३९-४०-४१-४२-४३-४४-४५-४६-४७-४८-४९-५०-५१-५२-५३-५४-५५-५६-५७-५८-५९-६०-६१-६२-६३-६४-६५-६६-६७-६८-६९-७०-७१-७२-७३-७४-७५-७६-७७-७८-७९-८०-८१-८२-८३-८४-८५-८६-८७-८८-८९-९०-९१-९२-९३-९४-९५-९६-९७-९८-९९-१००)
१	दखलपात्र गुन्हयात मदत करणे	-	-	-	-	-	-	-	-
२	दखलपात्र गुन्हया बाबत कट करणे	-	-	-	-	-	-	-	-
३	सार्वजनिक शांतता सुरक्षितता	१४८	१७	२९९	१४४	५	२७	९	४०२
४	व्यक्ती विषयक गंभीर गुन्हे	९६५	१४१	१४८२	८२६	११७	२२३	४३	१८४५
५	व्यक्ती आणि मालमत्ता विषयक किंवा फक्त मालमत्ता विषयक गंभीर गुन्हे	२११	६२	२७६	९२	१३	३४	५	३२३
६	व्यक्ती विषयक किरकोळ गुन्हे	१६१	१०	३४५	१५१	१७	१४१	१४	३२४
७	मालमत्ता विषयक किरकोळ गुन्हे	५४१	१०१	६६७	१६०	२२	८६	२१	६९८
८	वर न नोंदलेले इंडियन पिनलकोड खालील इतर गुन्हे	-	-	३६	-	-	-	-	३६
एकूण १ ते ८		२१०६	३३१	३१०५	१३८०	२५४	५११	९२	३६२८

क.मा.प.

तक्ता क्रमांक - १३.२ (घालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
२	वर नमुद न केलेले इतर गुन्हे								
	अ) विशेष किंवा स्थानिक कायदा खालील दखलमात्र ठरलेले गुन्हे.	१६०८	२८८	३७६७	१३५८	-	८६५	४७३	२७८७
	ब) बी. एच. ओ. आर. या कायदाखालील गुन्हे.	१९४७							
	एकूण जिल्हा वेरीज	३७१४	६१९	६८७२	२७३८	२५४	१३७६	५६५	७४१५

(३७६)

आटीप:- (x) संदर्भिय वर्षात दाखल झालेल्या प्रकरणांची संख्या.

आधार:- जिल्हा पोलीस अधीक्षक, उस्मानाबाद.

(१८७)

तकता क्रमांक - १३-३

तुसंगात दाखल झालेले गुन्हेगार

जिल्हा :- उस्मानाबाद

वर्ष :- १९९१-९२

अ.क्र.	बाब	गुन्हेगारांची संख्या		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५
१	रेल्वे अधिनियम	-	-	-
२	मुंबई पोलीस अधिनियम	५६	३	५९
३	मुंबई दारुबंदी अधिनियम	५९	३	६२
४	क्रिमिनल प्रोसीजर कोड अधिनियम	-	-	-
५	घर फोडी व चोरी	२७	१	२८
६	खोटे दस्तावेज व फसवणूक	२	-	२
७	छुन	४५	३	४८
८	डाके व दरोडे	४	-	४
९	हत्या व दुखापत करणे	-	-	-
१०	पुस लावून पळवणे व बलात्कार करणे	३	-	३
११	लष्करी गुन्हे	-	-	-
१२	इतर संकीर्ण गुन्हे	४१	-	४१
एकूण		२३७	१०	२४७

आधार :- अधक्षक, जिल्हा कारागृह, उस्मानाबाद

गाडे/१७१११९९२

(१८८)

तक्ता क्रमांक - १३०४

तुर्ंगात दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटांनुसार व शैक्षणिक पात्रेनुसार वर्गीकरण
जिल्हा :- उस्मानाबाद वर्ष: १९९१-९२

अ.क्र.	बाब	गुन्हेगारांची संख्या		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५
१	१८ वर्षां खालील			
	१.१ अशिक्षित	-	-	-
	१.२ अशिक्षित पत्रत वाचता येणारे	-	-	-
	१.३ वाचता व लिहीता येणारे	१	-	१
२	१८ ते २१ वर्षे			
	१.१ अशिक्षित	२	१०	१२
	१.२ अशिक्षित पत्रत वाचता येणारे	१	-	१
	१.३ वाचता व लिहीता येणारे	७	५	१२
३	२२ ते ३० वर्षे			
	१.१ अशिक्षित	३०	२९	५९
	१.२ अशिक्षित पत्रत वाचता येणारे	४	४	८
	१.३ वाचता व लिहीता येणारे	२८	२५	५३
४	३१ ते ४० वर्षे			
	१.१ अशिक्षित	१४	२०	३४
	१.२ अशिक्षित पत्रत वाचता येणारे	२	१	३
	१.३ वाचता व लिहीता येणारे	१६	१७	३३
५	४१ ते ६० वर्षे			
	१.१ अशिक्षित	४	८	१२
	१.२ अशिक्षित पत्रत वाचता येणारे	१	१	२
	१.३ वाचता व लिहीता येणारे	९	१०	१९
६	६१ वर्षांवरील			
	१.१ अशिक्षित	-	-	-
	१.२ अशिक्षित वाचता येणारे	१	-	१
	१.३ वाचता व लिहीता येणारे	१	-	१
७	एकूण			
	१.१ अशिक्षित	५०	६७	११७
	१.२ अशिक्षित पत्रत वाचता येणारे	९	६	१५
	१.३ वाचता व लिहीता येणारे	६२	५७	११९

आधार :- अधीक्षक, जिल्हा कारागृह, उस्मानाबाद

गाडे/१७१११९९२

तक्ता क्रमांक - १३०५

दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

वर्ष : १९९१.

दिवाणी (संख्या)				फौजदारी (संख्या)			
मूळ		अपील		मूळ		अपील	
नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
१	२	३	४	५	६	७	८
२०३३	१७२२	१४४	८५	७८६३	१४४७	१९	७०

टीप :- मूळ फौजदारी नियमित ७८६३ प्रकारापैकी २५०० प्रकरणे जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी निकाली काढली आहेत.

आधार :- जिल्हा व सत्र न्यायाधीश, उस्मानाबाद.

गाडे/३११०१९९३

(२७४)

तक्ता क्रमांक - १४०१

बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँका यांची संख्या, त्यांच्या ठेवी व कर्ज, वर्ष : ३१-१२-९१ रोजी.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	बँकांची कार्यालये असलेली गावे व शहरे.	बँकेतील कर्मचा-यांची संख्या.	वर्गीकृत बँकांची संख्या.	बँकांची कार्यालय संख्या	वर्गीकृत बँकांची ठेवी (रु. लाखात)	वर्गीकृत बँकांच्या आगाऊ रकमा (रु. लाखात)	सरासरी बँकांची संख्या.
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	स्कूप जिल्हा	५५	उ.ना.	६	६९	६५५३.४०	४४३४.८१	११०
१	उस्मानाबाद	९	उ.ना.	६	१५	-	-	२३
२	कळंब	१०	उ.ना.	४	११	-	-	१६
३	उमरगा	१४	उ.ना.	४	१७	-	-	२६
४	तुळजापूर	१०	उ.ना.	४	१२	-	-	२२
५	परंडा	६	उ. इधना ना.	३	८	-	-	११
६	भूम	६	उ.ना.	३	६	-	-	१२

(१९६)

टीप :- १) बँकेच्या ठेवी व आगाऊ रकमा तालुकावार उपलब्ध नसल्यामुळे स्कूप जिल्ह्याची आकडेवारी दिलेली आहे.

२) सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ खेड्यांच्या माहितीचा यात समावेश आहे.

३) वर्गीकृत बँका यामध्ये राष्ट्रीयकृत बँकांचाही समावेश आहे.

४) स्तंभ क्रमांक ५ जिल्हा स्कूप पुढील जिल्ह्यामध्ये किती वर्गीकृत बँका ^{अस्तित्} ही माहिती दर्शवितो. त्यामुळे हा आंकडा प्रत्येक तक्त्यापुढे दिलेल्या आकड्यांची बेरीज दर्शवित नाही.

गाडे/३११०१९९२

आधार :- आग्रणी बँक ऑफीसर, उस्मानाबाद.

(१९१)

तक्ता क्रमांक - १४०२

संयुक्त भांडवली संस्था वर्ष: ३१ मार्च १९९२.

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

भाग भोंडवल असलेल्या मर्यादित संस्था		हमीद्वारे मर्यादित असलेल्या आणि नफ्यासाठी काम न करणा-या संस्था		एकूण
सार्वजनिक	खाजगी	सार्वजनिक	खाजगी	
१	२	३	४	५
१	९	-	-	१०

आधार:- कंपनी व्यवहार जाते कायदा, न्याय, आणि कंपनी व्यवहार मंत्रालय, भारत सरकार नवी दिल्ली.

गाडे/२५४१९९३

(११२)

तक्ता क्रमांक - १४.३

उत्तरविलेख्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

वर्ष : १९९१-९२.

अ.क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष १९९१-९२
१	२	३	४
१	र.क. शारवा	संख्या	२
२	उत्तरविलेली विमा पत्रे	संख्या	९०६३
३	व्यपगत विमा पत्रे.	संख्या	१०७६

४) विम्याची रक्कम.

अ) विम्याची रक्कम "०००" रुपये २५७८६१

ब) व्यपगत विम्याची रक्कम. "०००" रुपये ६०३२०

आधार :- १) शाखा व्यवस्थापक, भारतीय जीवन विमा निगम, कळंब :
उस्मानाबाद.

२) शाखा व्यवस्थापक, भारतीय जीवन विमा निगम, कळंब.

गाडे/२३३१९९३

तक्ता क्रमांक - १५०१

जिल्ह्यातील चित्रपट गृहांची आकडेवारी वर्षे : १९९१-९२

जिल्हा :- उस्मानाबाद

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	कायम स्वस्माची संख्या	चित्रपटगृहे प्रत्येक जेकासाठी असलेली आसन क्षमता	पिरती चित्रपटगृहे संख्या	प्रत्येक जेकासाठी असलेली आसन क्षमता	वसूल केलेला करमणूक कर (समये)
१	२	३	४	५	६	७
	एकूण जिल्हा	११	५८६१	९	२४९०	१९८६४६४
१	उस्मानाबाद	२	११६२	३	१४३०	१०५३५४७
२	कळंब	१	४२५	१	२२५	३०८७२
३	उमरगा	४	२४२५	३	५१५	५१९२६१
४	तुळजापूर	२	९४९	१	१४५	३५६७५६
५	परंडा	-	-	१	१७५	२५५१
६	भूम	२	९००	-	-	२३४७७

(१९३)

टीप :- १) कायम स्वस्माच्या चित्रपट गृहामध्ये निम कायम स्वस्माचे चित्रपटगृहे समाविष्ट आहेत.

२) स्तंभ ४ मध्ये कायम स्वस्माच्या चित्रपट गृहांची आसन क्षमता दर्शविली आहे व स्तंभ क्र. ६ मध्ये निम कायम स्वस्माच्या चित्रपटगृहांची आसन क्षमता दर्शविली आहे.

आधार :- जिल्हाधिकारी (डी. सी. ब्रँच) उस्मानाबाद.

गाडे/१७१११९९२

(१९४)

तकता क्रमांक - १५०२

गोळा केलेल्या अल्प बचतीची रक्कम.

वर्ष: १९९१-९२

जिल्हा:- उस्मानाबाद.

(रु. हजारात)

अ.क्र.	योजनेचे वर्णन	लक्ष्य	एकूण गोळा केलेली रक्कम.	काढून घेतलेली रक्कम.	निव्वळ गोळा केलेली रक्कम.
१	२	३	४	५	६
१	टपाल कार्यालय बचत बँक.	-	३३२६३	३४२३४	(-) ९७२
२	पुनरावर्ती ठेवी.	-	४४७२९	३४८०७	(+) ९९२२
३	संचित मुदतीची ठेव	-	३६८	४५८	(-) ९०
	एकूण संचित व पुनरावर्ती ठेवी (२+३)	-	४५०९७	३५२६५	(+) ९८३२
४	सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी(पोस्ट)-	-	४०	१०	(+) ३०
५	स्टेट बँक ऑफ इंडिया	-	११२१	२४१	(+) ८८०
	एकूण सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी (४+५)	-	११६१	२५१	९१०
६	राष्ट्रीय बचत पत्र २ ते ८ मालिका	-	५०४५	८१०९	(-) ३०६४
७	सामाजिक सुरक्षा प्रमाणपत्रे	-	-	-	-
८	इतर सुविधा प्रमाणपत्रे	-	-	-	-
९	इंदिरा विकास	-	१२२९३	४९३४	(+) ७३५९
१०	राष्ट्रीय बचत योजना (१९८७)	-	६६३३	३२	(+) ६६०१
११	इतर	-	२६६२९	१२९२	(+) २५३३७
	एकूण	-	४५५५५	६३५८	३९२९७
१२	संचित व पुनरावर्ती गुंतवणूक	-	४५०९७	३५२६५	९८३२
१३	संचित व पुनरावर्ती ठेवी खाती (संख्या)	-	२७३३०	-	-
१४	सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी खाती (संख्या)	-	१०३	-	-
१५	सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी गुंतवणूक.	-	-	-	-
१६	अभिकर्त्यांकून झालेली गुंतवणूक.	-	-	-	-
१७	इ.पी.ए.ए. गुंतवणूक.	-	-	-	-
१८	इतर	-	-	-	-
	एकूण	४००००	१३०१२०	८४११७	४६००३

आधार:- जिल्हाधिकारी अल्प बचत विभाग, उस्मानाबाद.

१५३१९९३

तक्ता क्रमांक - १५०३.

तालुका निहाय गोळा केलेला जमीन महसूल वर्ष: १९९१-९२.

जिल्हा: - उस्मानाबाद.

(सभये हजारत)

अ.क्र.	जिल्हा तालुका	चालू वर्षाची जमीन महसूलाची एकत्रित मागणी (पूर्वीच्या वर्षाची जमा रक्कम सोडून.)	एकत्रित जमीन महसूलाची थकबाकी (अधिकृत/अनाधिकृत)	एकत्रित जमीन महसूलाची एकूण मागणी (३-४)	सूट	निलंबित वसूली.
१	२	३	४	५	६	७
	एकूण जिल्हा	१९८६	१८८७	३८७३	५५७	-
१	उस्मानाबाद	५४	२००	२५४	-	-
२	कळंब	१८१	४६	२२७	१८१	-
३	उमरगा	६१०	११३३	१८२३	-	-
४	तुळजापूर	९८	४७	१४५	९८	-
५	परंडा	९२	-	९२	-	-
६	भूम	८७१	४६१	१३३२	२७८	-

(५२६)

तक्ता क्रमांक १५०३ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - १५०३ (वालू)

अ.क्र.	तालुका	वसुलीपात्र ५	प्रत्यक्ष वसुली	स्कूण आतेदारांची संख्या
१	२	८	९	१०
	स्कूण जिल्हा	३३१६	६७८	२२३४५१
१	उस्मानाबाद	२५४	१७३	४५०००
२	कळंब	४६	३५	३९०००
३	उमरगा	१८२३	२९७	३६६१६
४	तुळजापूर	४७	१०	४२३६३
५	परंडा	९२	३	३३४५२
६	भूम	१०५४	१६०	२७०२०

आधार :- उस्मानाबाद जिल्ह्यातील सर्व तहसीलदार.

गाडे/२३३१९९३.

तक्ता क्रमांक - १५०४

छापखाने आणि छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियत कालिके वर्ष : ३१ मार्च १९९१.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	जिल्हा	मुद्रणालयांची संख्या	दैनिके					साप्ताहिके				
			मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	एकूण जिल्हा	६७	१०	-	-	-	१०	१९	-	-	-	९
१	उस्मानाबाद	३४	१०	-	-	-	१०	५	-	-	-	५
२	कळंब	९	-	-	-	-	-	२	-	-	-	२
३	उमरगा	७	-	-	-	-	-	१	-	-	-	१
४	तुळजापूर	९	-	-	-	-	-	१	-	-	-	१
५	परंठा	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६	भूम	५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(६२६)

तक्ता क्रमांक १५०४ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - १५०४ (घालू)

स.क्र.	जिल्हा तालुका	पाक्षिके					मासिके				
		मराठी	हिन्दी	इंग्जी	इतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्जी	इतर	एकूण
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	एकूण जिल्हा	१	-	-	-	१	-	-	-	-	-
१	उस्मानाबाद	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२	कळंब	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३	उमरगा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४	तुळजापूर	१	-	-	-	१	-	-	-	-	-
५	परंडा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६	भूम	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- १) जिल्हा माहिती अधिकारी, उस्मानाबाद.

२) जिल्हाधिकारी कार्यालय, (डी. सी. बँच) उस्मानाबाद.

ग डे/१७१११९९२

तक्ता क्रमांक - १५०५

स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहू व साखर. वर्ष : १९९१ - ९२.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(आकडे " ०० " टनात)

जिल्हा/ मुख्यालय	गहू जिल्ह्यातील इतर ठिकाणे	स्कूण	जिल्हा / मुख्यालय	तांदुळ जिल्ह्यातील इतर ठिकाणे	स्कूण	जिल्हा / मुख्यालय	साखर जिल्ह्यातील इतर ठिकाणे	स्कूण	नियमित स्वस्त धान्ये वाटप दुकान (संख्या)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
४३	१२९	१७२	१३	५१	६४	४	५८	६२	९६५

आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद.

गाडे/१७१११९९२

(१९१)

तक्ता क्रमांक - १५०६

मागणी व वसुल केलेले धान्य वर्ष : १९९१-९२.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

(आकडे " ०० " टनात)

मागणी

लेव्ही

मागणी वसुलीची
टक्केवारी.

(सर्व धान्यांची)
(स्कूण मागणी)

वसुल केलेले

तांदूळ

गहू

ज्वारी

बाजरी

इतर

एकूण

१

२

३

४

५

६

५७

८

नि रं क

(३००)

टीप :- १) शासनाने १९७५-७६ पासून लेव्ही वसुली बंद केली असल्यामुळे मागणी आणि वसुलीचा प्रश्न उद्भवत नाही.

२) सध्या आधारभूत किंमत योजनांतर्गत धान्य खरेदी होते.

आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, उस्मानाबाद.

गाडे/१७१११९२२

तक्ता क्रमांक - १५०७

१९९१ मधील लोकसभा निवडणूक व १९९० मधील विधानसभा निवडणुकी संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र.	लोकसभा - १९९१ मतदार संघाचे नांव.	एकूण मतदारांची संख्या.	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या पुरुष	स्त्रिया	एकूण	एकूण मतदारांच्या संख्येची झालेल्या मतदारांची टक्केवारी.
१	उस्मानाबाद	८८४२७७	२७१८८३	१९१६७८	४६३५६१	५२.४२
	एकूण	८८४२७७	२७१८८३	१९१६७८	४६३५६१	५२.४२
विधानसभा - १९९०						
	मतदार संघाचे नांव.					
१	उस्मानाबाद	१६५९५७	६०३५५	५०४९०	११०८४५	६६.७९
२	कळंब	१५०६५१	४७७२६	३६७०७	८४४३३	५६.०४
३	उमरगा	१६०९५६	५२९७८	४६६५३	९९६३१	६१.८९
४	तुळजापूर	१३४४५८	४८७४२	४३५९६	९२३३८	६८.६७
५	परंडा - भूम	१६२४११	५८१४८	४९४०४	१०७५५२	६६.२२
	एकूण	७७४४३३	२६७९४९	२२६८५०	४९४८९९	६३.८९

॥ (२०१) ॥

तक्ता क्रमांक १५०७ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - १५७ (चालू)

अ.क्र.	लोकसभा - १९९१	पक्ष/वार	मतदार संघाचे नांव	राष्ट्रीय काँग्रेस (आय)	राष्ट्रीय काँग्रेस (एस)	जनता पार्टी	शेतकरी कामगार पक्ष	दूरदर्शी	हिंदूमहासभा	समाजवादी जनता दल	भारतीय जनता पार्टी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	उस्मानाबाद		२३६६२७	-	३९८९८	१९०७	१३७४	-	३२६८	१५३५७२	
	एकूण		२३६६२७	-	३९८९८	१९०७	१३७४	-	३२६८	१५३५७२	
	विधानसभा - १९९०										
	उस्मानाबाद		६६८८४	-	३४४७०	-	१९६	-	-	७१९०	
	कळंब		-	-	-	३५५८८	११३	-	-	१७०१५	
	उमरगा		३६२७७	-	२१९०	-	-	-	-	-	
	तुळजापूर		४७४७४	-	-	३२१०८	११०	-	२०१	६९३८	
	परंडा - भूम		५८२१२	-	-	२७९४१	३७२	-	-	१४३२२	
	एकूण		२०९५४७	-	३६६६०	२५६३७	७९१	-	२०१	४५४६५	

(३०३)

तक्ता क्रमांक १५७ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - १५७७ (वालू)

अ.क्र.	लोकसभा- १९९१	स्वतंत्र	स्वतंत्र	स्वतंत्र	स्वतंत्र	स्वतंत्र	स्वतंत्र	स्वतंत्र	स्वतंत्र	स्वतंत्र	स्वतंत्र	स्वतंत्र	स्वतंत्र	स्वतंत्र
	मतदार संघाचे नांव	पक्ष	पक्ष	पक्ष	पक्ष	पक्ष	पक्ष	पक्ष	पक्ष	पक्ष	पक्ष	पक्ष	पक्ष	पक्ष
१	२	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८
१	उस्मानाबाद	-	१७७	३३०३	३६२९	५१४४	२०३६	३८३	१५५	५७७	७२४	४६९	६५६	-
	एकूण	-	१७७	३३०३	३६२९	५१४४	२०३६	३८३	१५५	५७७	७२४	४६९	६५६	-
विधानसभा- १९९०														
मतदार संघाचे नांव														
१	उस्मानाबाद	-	२८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२	कळंब	९९८	२२१	७०८	४३	४८७	२८९	२४८३९	८५७	१६२९	-	-	-	-
३	उमरगा	-	७३३	२२७	१९४२	१६४	२७३१०	१६२	२९४७	१५१९	२६८	२१६	२३१०२	५४८
४	तुळजापूर	१२३५	१४८६	३५४	१०३	३३३	१५९	-	-	-	-	-	-	-
५	परंडा - भूम	६१३	३९२	२३९०	२४१	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	एकूण	२८४६	३११६	३६७९	२३२९	९८४	२७७५८	२५००१	३८०४	३१४८	२६८	२१६	१३१०२	५४८

(२०३)

आधार :- जिल्हा निवडणूक अधिकारी, उस्मानाबाद.

गाडे/१७१११९९२

तक्ता क्रमांक - १५०८

आधिकारी व प्रवासी यांच्यासाठी असलेल्या बंगल्यांची तालुकावार यादी वर्ष : २१-३-९२ रोजीची.

जिल्हा :- उस्मानाबाद.

अ.क्र. तालुका

बंगल्याचे नांव व पत्ता.

१	उस्मानाबाद	१) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, विश्रामगृह, उस्मानाबाद, अधीक्षक पोलीस यांचे कार्यालया समोर, उस्मानाबाद. २) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, विश्रामगृह दोंकी, ता. उस्मानाबाद दोंकी बस स्टॅन्ड जवळ. ३) पाटबंधारे विभाग, विश्रामगृह, उस्मानाबाद मंडळ कार्यालया शेजारी सिंघन भवन, आनंद नगर उस्मानाबाद. ४) वन विश्रामगृह, येदशी ता. उस्मानाबाद.
२	कळंब	१) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, विश्रामगृह, कळंब दिवाणी कोर्ट कार्यालयाजवळ. २) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, विश्रामगृह, येरमाळा, ता. कळंब बस स्टॅन्ड समोर.
३	उमरगा	१) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, विश्रामगृह, उमरगा पंचायत समितीच्या समोर. २) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, विश्रामगृह, डा. किंब ता. उमरगा.
४	तुळजापूर	१) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, विश्रामगृह, तुळजापूर एस.टी. स्टॅन्ड जवळ. २) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, विश्रामगृह, नळदुर्गी ता. तुळजापूर बस स्टॅन्ड जवळ. ३) महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, प्रवासी अंगण, तुळजापूर सोलापूर रोडवर. ४) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, विश्रामगृह, पापनाशिमी मंदीरा जवळ, तुळजापूर.
५	परंडा	१) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, स्टेट बँक ऑफ इंडिया शाखे जवळ परंडा.
६	भूम	१) जिल्हा परिषद, विश्रामगृह, भूम. २) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, विश्रामगृह, भूम कला व वाणिज्य महाविद्यालया समोर. ३) पाटबंधारे विभाग, विश्रामगृह, भूम.

- आधार :- १) कार्यकारी अभियंता (बांधकाम) जिल्हा परिषद, उस्मानाबाद.
२) कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, उस्मानाबाद.
३) उपाविभागीय वन अधिकारी, उस्मानाबाद.
४) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, उस्मानाबाद.
५) महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, तुळजापूर.

गडे/१७११९२

(२०४)

तकता क्रमांक - १५-९

निवडक निर्देशांकाचे कल.

जिल्हा:- उस्मानाबाद

अ.क्र.	दात	परिमाण	वर्ष								
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
			१९५०-५१	१९६०-६१	१९७०-७१	१९८०-८१	१९८७-८८	१९८८-८९	१९८९-९०	१९९०-९१	१९९१-९२
अ) क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या	-		१९५१	१९६१	१९७१	१९८१				१९९१	
			जुना	नवीन	उस्मानाबाद	जिल्हा				(अस्थायी)	
			उस्मानाबाद								
१) क्षेत्रफळ	वौ. कि.मी.		१४११७	७३६२.५	७३६२.५	७५१२.४	X	X	X	७५६२	X
२) एकूण लोकसंख्या	संख्या हजारात		१२१०	७११	९१०	१०३०	X	X	X	१२७२	X
३) लोकसंख्येची घनता	वौ. कि.मी.		८४	९७	१२४	१३७	X	X	X	१६८	X
४) अ) शेती व्यवसायात गुंतलेल्या कामगारांची एकूण कामगारांशी टक्केवारी (शेतमजुरासह) टक्केवारी.			७१.६०	८७.१०	८६.१२	८३.८२	X	X	X	X	X
ब) शेती आणि जलीसंचन											
१) जंगलव्याप्त क्षेत्र हेक्टर	हजारात		१.०	१.२	१.२	१.०	४	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
२) लागवडी लायक क्षेत्र	"		१२.९८	७.१६	७.१०	६.९५	६९६	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.

तकता क्रमांक १५-९ पुढे चालू.....

तक्ता क्रमांक - १५०९ (वालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
३) प्रत्येक शेत मजुरामागे सह- शेतकरी सह- लागवडी लायक क्षेत्र			१९५१	१९६१	१९७१	१९८१					
			जुना				१९८५-८६				
			उस्मानाबाद								
(१९५१, १९६१, १९७१, १९८१)			१०५१	४०५५	२०६२	४०२८	X	X	X	X	X
४) एकूण पिकावालील क्षेत्र हेक्टर हजारात			८३२	५५४	५८२	६३९	६१८	X	X	X	X
५) निव्वळ पिकावालील क्षेत्र हेक्टर हजारात			८२९	५३४	५४८	५५८	५७४	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
अ) अन्नधान्यावालील क्षेत्र			६६०	४१६	४३०	५१६	४८१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
ब) उसावालील क्षेत्र			२	४	५	१०	८	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
क) दुईमुगावालील क्षेत्र			६६	६३	६७	१५	२३	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
ड) कापसावालील क्षेत्र			४२	५	०.२७	अ	अ	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
६) प्रत्येक शेत मजुरामागे पेरलेले क्षेत्र (निव्वळ हेक्टर)			०.१५	१.७०	२.०३	३.६३	उ.ना.	X	X	X	X
(१९५१, १९६१, १९७१, १९८१)											
७) निव्वळ पेरलेल्या क्षेत्राची एकापेक्षा जास्त वेळा पेरलेल्या क्षेत्राची टक्केवारी			४.५१	३.७०	६.१४	१४.६५	१६.७३	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
८) एकूण बागायत क्षेत्र हेक्टर हजारात			२४	४२	६४	७३	९६	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
९) एकूण पिकावालील क्षेत्राची एकूण बागायत क्षेत्राची टक्केवारी			२.८९	७.६५	११.६१	११.४०	१४.२९	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.

(२०६)

तक्ता क्रमांक - १५०९ (वालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१०)	निष्क बागायत क्षेत्र (हेक्टर हजारत)	हेक्टर हजारत	२४	३६	६०	६७	७५	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
११)	कॅनॉलद्वारे बागायत क्षेत्र (पृष्ठभागीय)	"	अ	३	६	२१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
१२)	विटिरीद्वारे बागायत क्षेत्र	"	२२	३७	५३	४६	७०	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
१३)	इतर साधनाद्वारे बागायत क्षेत्र	"	११	उ.ना.	१	-	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
१४)	ओलिताजालील क्षेत्र										
	अ) अन्नधान्य	"	१५	३३	४२	५३	६२	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	ब) जस	"	२	४	५	१०	८	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	क) भुईमूग	"	-	०.०१२	०.३२८	३	२	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	ड) पळे	"	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	०.२५८	१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
	इ) कापूस	"	उ.ना.	०.२२	०.०३१	०.००७	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
क)	मृदसंधारण कामे										
	१) बांध बंदिरती क्षेत्र	"	उ.ना.	अ	उ.ना.	उ.ना.	३	२	२	उ.ना.	उ.ना.
	२) सपाटीकरण केलेले क्षेत्र	"	-	-	-	-	५	६	६	उ.ना.	उ.ना.
	३) पडीक जमीनीचे वटित केलेले क्षेत्र	"	-	-	-	-	अ	अ	अ	उ.ना.	उ.ना.

तक्ता क्रमांक १५०९ पुढे चालू.

तक्ता क्रमांक - १५०९ (वालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
ड) शेती आवजारे			१९५६	१९६१	१९६६	१९७२	१९८२	१९८७			
			जुना उस्मानाबाद		नवीन उस्मानाबाद	जिल्हयासाठी					
१) नांगरी अ) लाकडी संख्या हजारत		२२	३१	२	४	६	९	X	X	X	
ब) लोखंडी " " "		१९	२१	१२	१५	१९	२८				
२) जलसिंचनासाठी ऑईल इंजिन्स पंपासह संख्या		९९८	२७३०	४८७१	८८९९	४८५८	X	X	X	X	
३) जलसिंचनासाठी विद्युत " मोटार पंपासह		२७	५७	९४३	५४३४	१२०४९	X	X	X	X	
४) अ) विद्युतवर गालणारे उस्त क्रमर्स		८८	७८२	४८०	३६७	उ.ना.	X	X	X	X	
ब) बैलांच्या सहाय्याने उस्त क्रमर्स		५९१	९१८	७२२	११९	उ.ना.	X	X	X	X	
इ) पशुधन		१९५६	१९६१	१९६६	१९७२	१९८२	१९८७				
१) एकूण पशुधन संख्या हजारत		१०२६	१२८६	५६३	५८८	६६२	७६३	X	X	X	
२) प्रत्येक बैलजोडीमागे निव्वळ पिका झालील क्षेत्र (तीन वर्षावरील बैल)		६०४४	६०४६	७०२४	७०५६	८०१२	७०३०	X	X	X	
३) कोंबड्या " "		१२८	२७७५	१०१	१४३	१७७	२२९	X	X	X	

तक्ता क्रमांक - १५०९ पुढे वालू.....

(२०८) ६९१

तक्ता क्रमांक - १५०९ (वालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
फ) कारखाने सेवायोजन			१९५१	१९६१	१९६६	१९७०	१९८७	१९८८	१९८९	१९९०	१९९१
			लातूर व उस्मानाबाद जिल्ह्याची माहिती मिळून आहे.				नवीन उस्मानाबाद				
१) वालू कारखाने	संख्या		७	२०	२१	२०	२४	३०	३१	२८	४४
२) सरासरी दैनिक कामगार	"		४२३	१०५५	८२४	१७६५	८२९	१५३०	१६९३	२२५८	३४४८
३) प्रत्येक एक लाख लोकसंख्येमागे नोंदणीकृत कारखान्यातील कामावरील कामगारांची	संख्या		३५	७१	५६	९३	८१	६०	९१	२१९	२७१
ग) विद्युत			जुन्या उस्मानाबाद जिल्ह्यासाठी				नवीन उस्मानाबाद जिल्ह्यासाठी				
१) विद्युत निर्मिती दशलक्ष तास किलो वॉट											
२) वापरलेली विद्युत दशलक्ष तास किलो वॉट उ.ना.			०.४	२.८	१३.४	८६.१	९०.१	२११.१	३६९.१	४०६.१	
३) विद्युतीकरण झालेली गावरे	संख्या	उ.ना.	४	१३	१३	८	८	८	८	८	
४) विद्युतीकरण झालेली गावे	"	उ.ना.	-	४२८	१२४२	७०६	७१२	७१२	७१२	७१२	
ह) सहकार											
१) एकूण सहकारी संस्था	संख्या	उ.ना.	-	-	२५३७	१४८४	१५२१	१६७६	१७९५	१९१२	
अ) कृषि पत संस्था	"	उ.ना.	१२२३	९७६	९६५	४५३	४५३	४५२	४५६	४५७	
ब) कृषि बिगर पत संस्था	"	उ.ना.	५१	१९४	६७६	४६५	४५०	५६०	५८७	६३१	
क) बिगर शेती पत संस्था आणि बिगर कृषि बिगर पत संस्था	"	उ.ना.	१७६	२९७	८९६	५६६	६१८	६६४	७५२	८२४	

(२०९)

तक्ता क्रमांक १५०९ पुढे वालू.....

तक्ता क्रमांक - १५०९ (वालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
२) एकूण सभासद संख्या हजार	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	४३०	२४६	३७७	१३४८	३६३	४८८		
अ) कृषि पत संस्था "	उ.ना.	१२४	१९६	उ.ना.	२०७	२३९	२०१	२५३	२८७		
ब) कृषि बिगर पत संस्था "	उ.ना.	२	४५	उ.ना.	७१	५३८	७७	३४	९०		
क) बिगर शेती पत संस्था " बिगर कृषि पत संस्था	उ.ना.	१२	२८	उ.ना.	७१	८५	८५	७६	१११		
३) एकूण छेकते भांडवल समये हजारत	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	८४१७६०	१२६६६११	१८०१०९४	२६९३६९९	६९७९२१	३०६६२१३		
अ) कृषि पत संस्था समये हजारत	उ.ना.	३११२	३३४२८३	उ.ना.	७९३३०५	१२६४२८९	१३९४९६८	उ.ना.	२१०३७३४		
ब) कृषि बिगर पत संस्था "	उ.ना.	३००१	७४४३७	उ.ना.	१२२६८७	३५७२६८	९२१३११	उ.ना.	५३८१८९		
क) बिगर शेती पत संस्था आणि कृषि पत संस्था "	उ.ना.	१५२१	२८४६२	उ.ना.	३१०६९९	१७९५३७	३७७४२०	उ.ना.	४२४२९०		
४) कर्ज (निव्वळ) रु. हजारत	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	३९१५	३८६४३४	४५७०७९	७४८८६८	७५१३४३			
अ) कृषि पत संस्था "	उ.ना.	२५०५२	५५६३७	उ.ना.	६१३७०८	३८६४३४	४५७०७९	उ.ना.	७५१३४३		
ब) कृषि बिगर पत संस्था "	उ.ना.	२७	१२४९	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.		
क) बिगर शेती पत संस्था " आणि शेती बिगर पत संस्था	उ.ना.	८६	२०११	उ.ना.	१२६९६२	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.		

तक्ता क्रमांक - १५०९ पुढे वालू.....

तक्ता क्रमांक - १५-९ (वालू)

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२

रा) शिक्षण

१) प्राथमिक

अ) संस्था	संख्या	५००	१२२४	१६४४	१७२९	उ.ना.	८२१	८४४	उ.ना.	उ.ना.
ब) विद्यार्थी	संख्या हजारात	३५	१०३	१९५	२९१	उ.ना.	१५०	१५७	उ.ना.	उ.ना.
क) शिक्षक	"	१	३	७	८	उ.ना.	४	४	उ.ना.	उ.ना.

२) माध्यमिक संख्या

जुन्या उस्मानाबाद जिल्हयासाठी

नविन उस्मानाबाद

अ) संस्था		५३	६४	२२८	२७४	उ.ना.	१६९	१७६	उ.ना.	उ.ना.
ब) विद्यार्थी	संख्या हजारात	१५	२०	८०	११४	उ.ना.	८३	८८	उ.ना.	उ.ना.
क) शिक्षक	"	अ	१	३	४	उ.ना.	३	३	उ.ना.	उ.ना.

(२११)

३) उच्च

जुन्या उस्मानाबाद जिल्हयासाठी

नविन उस्मानाबाद जिल्हयासाठी

अ) संस्था	संख्या	उ.ना.	४	१२	१८	उ.ना.	७	९	उ.ना.	उ.ना.
ब) विद्यार्थी	संख्या हजारात	उ.ना.	अ	७	१३	उ.ना.	९	११	उ.ना.	उ.ना.
क) शिक्षक	"	उ.ना.	अ	अ	१	उ.ना.	अ	अ	उ.ना.	उ.ना.

४) स्कूल लोकसंख्येची साक्षरतेची टक्केवारी १९५१ १९६१ १९७१ १९८१

जुना उस्मानाबाद जुना उस्मानाबाद

अ) पुरस्कार	टक्केवारी	उ.ना.	२७.५२	३९.४४	४९.१८	x	x	x	x	x
-------------	-----------	-------	-------	-------	-------	---	---	---	---	---

तक्ता क्रमांक - १५-९ पुढे वालू

तकता क्रमांक - १५०९ (वालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
ब) स्त्रिया	टक्केवारी	उ.ना.	६००३	१४८३	२२३२	x	x	x	x	x	x
क) स्त्रिया	"	उ.ना.	१७००५	२७०४७	३६००३	x	x	x	x	x	x
५) ६-११ वर्षे वयोगटातील शाळेत जाणा-या मुलांवी टक्केवारी											
अ) मुले	"	उ.ना.	७००७	६८०२१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
ब) मुली	"	उ.ना.	३८०००	४३००२	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
क) स्त्रिया	"	उ.ना.	५००५	५५०४४	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
६) ११-१४ वर्षे या वयोगटातील शाळेत जाणा-या मुलांवी टक्केवारी											
अ) मुले	टक्केवारी	उ.ना.	६५०३	६४०५५	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
ब) मुली	"	उ.ना.	२००८८	२२०७३	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
क) स्त्रिया	"	उ.ना.	४६००६	४४०२८	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
ग) वैद्यकीय आणि आरोग्य											
			जुन्न्या उस्मानाबाद जिल्हयासाठी				नविन उस्मानाबाद जिल्हयासाठी				
१) दवाखाने	संख्या	१३	१४	३२	३३	१०	११	११	११	११	११
२) रुग्णालये	"	२	२	३	३	५	६	८	८	८	८
३) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे		उ.ना.	उ.ना.	१५	३५	३६	३६	४१	४१	४१	४१
४) डाटा	"	८९	२५०	३५४	६१०	५९२	३६७	७४१	७२२	७७५	७७५
५) दर लाज लोकसंख्येमागे डाटा		७	२१	१८	३२	५८	३६	७१	७०	६१	६१
६) उपचार केलेले रोगी											
अ) बाह्य रुग्ण	संख्या "००"	४७५	७०२	७६४	१२४६	५००	७९१	६२३४	८४८९	६३८४	६३८४
ब) आंतर रुग्ण	"	१२	३६	७०	५९	१९७	१००	३५९	१२१५	९८५	९८५

तकता क्रमांक - १५०९ पुढे वालू.....

(११२)

तकता क्रमांक - १५०२ (वालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
७	जन्म प्रमाण	दर हजारी	उ.ना.	२०.५१	२७.५०	१२.२२	१८.९५	२१.२७	२१.२७	२०.१२	२०.१२
८	मृत्यू प्रमाण	"	उ.ना.	८.७५	९.३०	३.६९	४.९८	५.३३	५.३३	४.६४	४.६४
घ) वहातुक आणि दळणवळण											
१)	रस्त्यांची लांबी (महानगरपालिका २३१.००	४७१.००	१७२३.४२	५३४७.०	३९५४	४०४५	४०७५	४१४३	४१७१		
	क्षेत्र सोडून)	कि.मी.									
२)	प्रत्येक १०० चौ. कि.मी.ला										
	रस्त्यांची लांबी	"	४.९८	३.३०	१२.०८	३७.८८	५२.६४	५२.८४	५४.२४	५४.७३	५५.११
३)	दर लाउ लोकसंख्येमागे										
	रस्त्यांची लांबी		जुन्या उस्मानाबाद जिल्हयासाठी		नविन उस्मानाबाद						
			१२.००	३१.८७	२०.८७	२८१.८७	३८४.०३	३९२.७१	३९५.६३	४०२.२३	३३७.९४
४)	एकूण रेल्वे रस्त्यांची लांबी	"	११८	११८	११८	११८	३०	३०	३०	३०	३०
५)	डाक घरे	"	१८२	३६५	४१६	४९२	२७०	२७०	२७५	२७६	२७२
६)	तार घरे	"	३	६	२७	९७	८८	९८	९७	१००	१०३
ब) स्थानिक स्वराज्य संस्था:											
अ)	पंचायत समित्या	संख्या	उ.ना.	११	११	११	६	६	६	६	६
ब)	ग्रामपंचायत	"	९७२	९७८	१०४०	१०६८	५३०	५३०	५४१	५४१	५४१
क)	नगरपालिका	"	१३	१३	१३	१३	८	८	८	८	८
ड)	कटक मुंडळे	"									
ल)	संकीर्ण १) बैकांची कार्यालये	"	१९५१	१९६०	१९७०	१९८०	१९८७	१९८८	१९८९	१९९०	१९८९
			१६	१७	७४	१७६	६७	६८	६९	६९	६९

(११३)

टीप:- १) अ = आकडे दिलेल्या परिमाणाच्या निम्न्यापेक्षा कमी आहेत. २) लोकसंख्येची निगडित असलेल्या निर्देगांमध्ये सोलापूर जिल्ह्यातून उस्मानाबाद जिल्ह्यात वर्ग करण्यात आलेल्या आठ खेड्यांचा समावेश आहे. आणि अशा निर्देगासाठी १९८१ च्या जनगणनेची लोकसंख्ये विवारात घेतली आहे. ३) कृषि विषयक आकडेवारी सन १९८५-८६ या वर्षाची आहे.

आधार:- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, उस्मानाबाद.